

JAARSTUKKEN 2020

gemeente Schouwen-Duiveland

Inhoud

Aanbiedingsbrief	5
Leeswijzer	7
Jaarverslag	9
Programmaverantwoording	
Programma 1 Werken algemeen	13
Beleidsverantwoording:	
Sub-programma 1.1 Economie sterk water gerelateerd	14
Sub-programma 1.2 Innovatie landbouw en aquacultuur	18
Sub-programma 1.3 Florerende kleinschalige bedrijvigheid	20
Sub-programma 1.4 Arbeidsmarkt in balans	24
Sub-programma 1.5 Vakantie-eiland toonaangevend in water	26
Wat heeft het gekost?	29
Programma 2 Wonen algemeen	31
Beleidsverantwoording:	
Sub-programma 2.1 Goed en realistisch voorzieningenniveau	33
Sub-programma 2.2 Wonen naar wens	37
Sub-programma 2.3 Leefbare kernen met betrokken inwoners	44
Sub-programma 2.4 Goed en betaalbaar aanbod zorg en welzijn	47
Wat heeft het gekost?	51
Programma 3 Verblijven algemeen	53
Beleidsverantwoording:	
Sub-programma 3.1 Schouwen-Duiveland vakantie-eiland	54
Sub-programma 3.2 Krachtige toeristische hoofdstructuur	57
Sub-programma 3.3 Toerisme is sterk divers en profiteert van water	59
Sub-programma 3.4 Evenementen en activiteiten aan het water	61
Wat heeft het gekost?	65
Programma 4 Bestuur en Burgerzaken algemeen	67
Beleidsverantwoording	
Wat heeft het gekost?	71
Beleidsindicatoren	72
Overzicht van algemene dekkingsmiddelen	75
Overzicht van de kosten van overhead	79
Vennootschapsbelasting	81
Onvoorzien	83
Paragrafen	85
1. Lokale heffingen	87
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	99

3. Onderhoud kapitaalgoederen	111
4. Financiering	127
5. Bedrijfsvoering	133
6. Verbonden partijen	141
7. Grondbeleid	171
8. Demografische ontwikkeling	181
9. Sociaal Domein	185
10. COVID-19	193
Jaarrekening	195
Balans per 31 december 2020	197
Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	201
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	205
Toelichting op de balans	211
Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	234
Overzicht incidentele baten en lasten	269
Overzicht structurele mutaties reserves	271
Informatie in het kader van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)	273
Begrotingsrechtmatigheid	275
Bijlagen	
Single information Single audit (SiSa)	279
Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld	286
Verdelingsprincipe taakvelden	287
Overzicht lopende investeringen	290
Overzicht grote projecten binnen de sub-programma's, niet zijnde investeringen	295
Overzicht uitvoering amendementen Masterplannen stads- en dorpsvisies	296
Controleverklaring	299
Overige gegevens	305
Kerngegevens	307

Aanbiedingsbrief

AAN DE LEDEN VAN DE GEMEENTERAAD

Algemeen

Voor u liggen de jaarstukken 2020.

Er ligt een heel bijzonder jaar achter ons waarover wij als college aan uw raad verantwoording afleggen. Een voorjaar vol hectiek met snel opvolgende ontwikkelingen rondom de verspreiding van het coronavirus, een totale lockdown en maatregelen die zich razendsnel hebben opgevolgd. Enerzijds om het virus te bedwingen en in te dammen en overbelasting van de zorg te voorkomen, anderzijds om de samenleving en economie te ondersteunen. De verstrekkende gevolgen voor onze inwoners, onze ondernemers, maatschappelijke organisaties, onderwijs, culturele en maatschappelijke voorzieningen en verenigingen zijn uw raad inmiddels genoegzaam bekend. In uw vergaderingen hebt u hiervoor aandacht gevraagd via moties en amendementen.

U zal bij de programma's lezen dat we in de uitvoering van taken en projecten regelmatig te maken hebben gehad met belemmeringen als gevolg van corona. De uitvoering van verschillende taken is daarom vertraagd. Dit heeft vooral te maken met de noodzaak van fysieke ontmoeting. Tegelijkertijd hebben we de inzet van capaciteit moeten verleggen om de moeilijke sociale, economische en maatschappelijke vraagstukken die ontstonden te volgen. Maar ook om daarbij passende antwoorden en aandacht te vinden in een situatie die voor iedereen vreemd was en nog steeds is. Tegelijkertijd zijn we er trots op te mogen vaststellen dat veel zaken zijn doorgegaan en er veel aanpassingsvermogen en creativiteit aan de dag is gelegd. Dit geldt voor de lokale samenleving als geheel en voor het functioneren van de gemeente.

Bij deze bieden wij u de jaarstukken 2020 ter vaststelling aan. In de programmaverantwoording leggen we verantwoording af over de uitvoering van in de begroting opgenomen zaken. Daarnaast bevatten de jaarstukken een extra paragraaf, waarin we ingaan op de gevolgen van corona voor beleid, projecten, activiteiten, de organisatie en de financiën.

Rekeningresultaat 2020

De rekening sluit met een overschot van € 3.975.700. De belangrijkste componenten die hebben bijgedragen aan dit resultaat vindt u terug in de Toelichting op het overzicht van baten en lasten verderop in de jaarstukken.

In bijlage 1 bij het raadsvoorstel over de jaarstukken 2020 vindt u een globale analyse van het rekeningsaldo. Daaruit blijkt dat het rekeningsaldo hoofdzakelijk bestaat uit incidentele meevallers. Voor bijna € 950.000 betreft het budgetten die niet zijn besteed in 2020 en doorschuiven naar 2021. Via de Financiële rapportage 2021-1 brengen we deze budgetten in 2021 opnieuw ter begroting.

In het afgelopen jaar hebben wij ingezet op het nauwgezet volgen en het op alle niveaus leveren van input op de dossiers Hervreiding Gemeentefinanciën (klassiek) en Hervreiding Sociaal Domein. Voor beide sporen kent u inmiddels het besluit van het Kabinet: uitstel tot na de verkiezingen. Hierdoor blijft het zicht op de hervreidingseffecten voor het gemeentefonds en het sociaal domein onduidelijk. Ook over de uitvoeringslasten van het Klimaatakkoord wordt na de formatie van een nieuw Kabinet een besluit genomen. Daardoor blijven de financiële gevolgen voor onze gemeente ook op dit terrein onduidelijk.

In goede samenwerking met uw raad hebben we stappen kunnen zetten in de uitvoering van de bestuursopdracht Creëren budgettaire ruimte. De genomen besluiten hebben er toe geleid dat

het college van Gedeputeerde Staten van Zeeland het preventieve toezicht versneld heeft opgeheven.

Slot

Het collegeprogramma 2018-2022 “Verbindend Verder” is volop in uitvoering. In december 2020 hebben wij “de Peilstok” aangeboden. Daaruit blijkt dat we halverwege deze raads- en collegeperiode op koers liggen. Het college voert meer uit dan in het collegeprogramma is opgenomen. Aanvullend op het collegeprogramma heeft de gemeenteraad veel amendementen en moties met financiële consequenties en consequenties voor inzet van capaciteit aangenomen. Dit levert een overvolle bestuurlijke portefeuille op.

Ook in 2020 speelde nog steeds de stikstof- en PFAS-problematiek, waardoor veel bouwprojecten in de vertraging raakten. Op deze dossiers is flinke inzet geleverd om ontwikkelingen weer vlot te trekken.

Terugblikkend op 2020 stellen wij vast dat er veel werk is verzet in bijzondere omstandigheden. De jaarstukken geven zowel inhoudelijk als financieel verslag van de werkzaamheden in 2020. Met deze werkzaamheden is een flinke stap gemaakt in de uitvoering van het collegeprogramma.

We zien als college terug op een zeer bijzonder en voor velen heftig en droevig jaar. Ondanks de bijzondere omstandigheden waren we in staat om op een goede en constructieve wijze samen te werken met inwoners, bedrijven, instellingen, raad en ambtelijke organisatie. Wij waarderen dit enorm. Wij zijn ons er zeer van bewust dat deze jaarstukken onder bijzondere omstandigheden met communicatie op afstand tot stand zijn gekomen. Ook daarvoor spreken wij onze grote waardering uit.

Wij stellen u voor de jaarstukken 2020 vast te stellen.

Zierikzee, 25 mei 2021

Burgemeester en wethouders van Schouwen-Duiveland,

M.K. van den Heuvel
secretaris

J. Chr. van der Hoek
burgemeester

A.M.J. van Burg
wethouder

D.P.W. Joppe
wethouder

P. Schot
wethouder

J.G. Smit
wethouder

Leeswijzer jaarstukken 2020

In deze jaarstukken zoeken we aansluiting bij de wijze waarop wij u in de programmerapportages informeren over de voortgang van de beleidsvoornemens, de zogenaamde beleidsmonitor. Hierbij hebben de aanduidingen voor de voortgang op tijd en op geld de volgende betekenis:

- V** de activiteit loopt volgens planning en/of raming.
- !** de activiteit heeft (lichte) afwijkingen van de planning en/of raming, extra aandacht is vereist en bijsturing is mogelijk.
- X** de activiteit heeft grote afwijkingen van de planning en/of raming, bijsturing is vrijwel niet mogelijk of activiteit is gestopt.

Jaarverslag

PROGRAMMAVERANTWOORDING OVERZICHT REALISATIE PER PROGRAMMA

Totaal overzicht baten en lasten (bedragen in € 1.000)

Realisatie 2020

Sub-pr.nr	Sub-programma	Lasten	Baten	Saldo
1.1	Economie sterk water gerelateerd	695	361	-334
1.2	Innovatieve landbouw en aquacultuur	174	61	-113
1.3	Florerende kleinschalige bedrijvigheid	1.058	837	-221
1.4	Arbeidsmarkt in balans	10.107	4.021	-6.086
1.5	Vakantie-eiland toonaangevend in water	15	8	-7
2.1	Goed en realistisch voorzieningenniveau	11.867	1.173	-10.694
2.2	Wonen naar wens	32.368	19.965	-12.403
2.3	Leefbare kernen met betrokken inwoners	1.020	47	-973
2.4	Goed en betaalbaar aanbod zorg en welzijn	37.475	13.028	-24.447
3.1	Schouwen-Duiveland vakantie-eiland	2.411	237	-2.174
3.2	Krachtige toeristische hoofdstructuur	1.717	1.524	-193
3.3	Toerisme is sterk divers en profiteert van water	64	64	0
3.4	Evenementen en activiteiten aan het water	2.535	1.740	-795
4.	Bestuur en Burgerzaken	2.922	345	-2.577
	Algemene dekkingsmiddelen	1.889	79.360	77.471
	Overhead	12.835	278	-12.557
	Vennootschapsbelasting	-55	0	55
	Onvoorzien	0	0	0
Saldo van baten en lasten		119.097	123.049	3.952

119.097

Sub-pr.nr	Sub-programma	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
1.1	Economie sterk water gerelateerd	0	0	0
1.2	Innovatieve landbouw en aquacultuur	0	0	0
1.3	Florerende kleinschalige bedrijvigheid	0	0	0
1.4	Arbeidsmarkt in balans	0	148	148
1.5	Vakantie-eiland toonaangevend in water	0	0	0
2.1	Goed en realistisch voorzieningenniveau	0	0	0
2.2	Wonen naar wens	64	0	-64
2.3	Leefbare kernen met betrokken inwoners	0	0	0
2.4	Goed en betaalbaar aanbod zorg en welzijn	0	0	0
3.1	Schouwen-Duiveland vakantie-eiland	0	182	182
3.2	Krachtige toeristische hoofdstructuur	68	4.096	4.028
3.3	Toerisme is sterk divers en profiteert van water	0	0	0
3.4	Evenementen en activiteiten aan het water	0	0	0
4.	Bestuur en Burgerzaken	0	45	45
	Algemene dekkingsmiddelen	15.771	11.456	-4.315
	Overhead	0	0	0
	Vennootschapsbelasting	0	0	0
	Onvoorzien	0	0	0
Totaal reserves		15.903	15.927	24
Gerealiseerd resultaat		135.000	138.976	3.976

Begroting na wijziging 2020

Lasten	Baten	Saldo	Sub-pr.nr	Sub-programma
839	541	-298	1.1	Economie sterk water gerelateerd
220	116	-104	1.2	Innovatieve landbouw en aquacultuur
987	958	-29	1.3	Florerende kleinschalige bedrijvigheid
10.582	3.780	-6.802	1.4	Arbeidsmarkt in balans
20	6	-14	1.5	Vakantie-eiland toonaangevend in water
12.116	1.167	-10.949	2.1	Goed en realistisch voorzieningenniveau
31.333	17.627	-13.706	2.2	Wonen naar wens
1.670	67	-1.603	2.3	Leefbare kernen met betrokken inwoners
38.096	12.286	-25.810	2.4	Goed en betaalbaar aanbod zorg en welzijn
2.608	435	-2.173	3.1	Schouwen-Duiveland vakantie-eiland
1.939	1.482	-457	3.2	Krachtige toeristische hoofdstructuur
70	70	0	3.3	Toerisme sterk divers en profiteert van water
2.556	1.785	-771	3.4	Evenementen en activiteiten aan het water
2.730	333	-2.397	4.	Bestuur en Burgerzaken
1.932	78.273	76.341		Algemene dekkingsmiddelen
12.543	219	-12.324		Overhead
0	0	0		Vennootschapsbelasting
50	0	-50		Onvoorzien
120.291	119.145	-1.146	Saldo van baten en lasten	

Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Sub-pr.nr	Sub-programma
0	0	0	1.1	Economie sterk water gerelateerd
0	0	0	1.2	Innovatieve landbouw en aquacultuur
0	0	0	1.3	Florerende kleinschalige bedrijvigheid
0	148	148	1.4	Arbeidsmarkt in balans
0	0	0	1.5	Vakantie-eiland toonaangevend in water
0	0	0	2.1	Goed en realistisch voorzieningenniveau
75	0	-75	2.2	Wonen naar wens
0	0	0	2.3	Leefbare kernen met betrokken inwoners
0	0	0	2.4	Goed en betaalbaar aanbod zorg en welzijn
6	266	260	3.1	Schouwen-Duiveland vakantie-eiland
68	4.096	4.028	3.2	Krachtige toeristische hoofdstructuur
0	0	0	3.3	Toerisme sterk divers en profiteert van water
0	0	0	3.4	Evenementen en activiteiten aan het water
0	45	45	4.	Bestuur en Burgerzaken
15.224	11.964	-3.260		Algemene dekkingsmiddelen
0	0	0		Overhead
0	0	0		Vennootschapsbelasting
0	0	0		Onvoorzien
15.373	16.519	1.146	Totaal reserves	
135.664	135.664	0	Gerealiseerd resultaat	

Programma 1: Werken

WAT HOUDT HET PROGRAMMA IN?

Werk is een belangrijke factor voor onze inwoners bij het participeren in onze lokale samenleving. Om lokaal werk te realiseren is economische ontwikkeling nodig.

De gemeente wordt omringd en doorsneden door water; dat water is de motor achter vele innovaties, economische ontwikkelingen en kansen die hieruit voortkomen. We noemen dit waterconomie. We profileren ons bewust hiermee. Het behoud van kwaliteit en diversiteit staat hierbij centraal.

Voorals dankzij het water is Schouwen-Duiveland een "vakantie-eiland". Maar water heeft ons meer te bieden. Slimme en innovatieve concepten in de combinatie van land en water maken nieuwe economische ontwikkelingen mogelijk op het gebied van onder meer aquacultuur, landbouw, visserij, energie, zorg en kennisontwikkeling op het gebied van water. Dit draagt bij aan een vitale economie die weer een positieve factor is voor het behoud van lokaal werk, zowel voor bestaande als nieuwe werkgelegenheid. Belangrijk voor onze ondernemers en inwoners.

IN WELKE GEMEENTELIJKE BELEIDSSTUKKEN IS HET BESTAANDE BELEID OMSCHREVEN?

- Uitvoeringsprogramma Strand 2018–2021
- Nota Zonering en Ontwikkelingskader Strand (2012)
- Nota Cafetariamodel Strandpaviljoens (2012)
- Horecavisie 2018
- Detailhandel Structuurvisie (2014)
- Nota Kamperen 2013, geëvalueerd 2017
- Watersportvisie (2009)
- Structuurvisie en Gebiedsvisie Brouwersdam (2012)
- Nota Recreatiewoningen (2011)
- Notitie Ecolodges (2013)
- Notitie Recreatief Nachtverblijf Noordzeestrand (2016)
- Agenda Toerisme 2018–2026
- Energieagenda 2018–2023
- Waterplan Schouwen-Duiveland 2007
- Beleidsmodules "Luchtkwaliteit" en "Geluid en stilte" (2008), "Licht en duisternis", "Energie en klimaat", "Externe veiligheid" en "Bedrijven en milieuzonering" (2009), "Bodem" (2010)
- Regionale Energiestrategie (2020)
- Beleidsplan Wet gemeentelijke schuldhulpverlening 2017–2021
- Hoofdlijnen uitvoering Participatiewet voor de komende jaren (2019)
- Startnotitie Vitale Arbeidsmarkt Schouwen-Duiveland (2019)
- Strategische koers de Zuidhoek – positionering binnen de Participatiewet (2019)
- Structuurvisie Buitengebied in beweging (2009)
- Nota Grondbeleid 2018
- Bedrijventerreinprogramma 2016–2025
- Beleid hogere waarden wegverkeerslawaaai 2015

SUBPROGRAMMA 1.1 - ECONOMIE STERK WATER GERELATEERD

Portefeuillehouder : D.P.W. Joppe, P. Schot en J.G. Smit

Sub-Programmahouder : B. Bruinsma

Wat houdt het sub-programma in?

Water is het verbindend element in onze economie. Dit sub-programma gaat over sterk water gerelateerde economische onderdelen, zoals visserij, watergebonden bedrijvigheid en energie.

Wat wilden we bereiken en wat deden we daarvoor?

Doelstelling: Versterken van de water economie

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We stellen een Visie Water gerelateerde economie op	Vorbereiding	Niet gerealiseerd	!	!	De gemeenteraad heeft met de behandeling van de programmabegroting 2021-2024 een amendement aangenomen om een Visie op de economie op te stellen die als belangrijke input voor de herijking van de Strategische Visie moet dienen. In de opdracht daartoe integreren we het aspect Water economie, indien mogelijk door een afstudeeropdracht Master Deltamanagement.
We stellen een uitvoeringsprogramma Visie Water gerelateerde economie op		Niet gerealiseerd	!	!	Volgt na het opstellen en vaststellen van de Visie op de economie. Staat geprogrammeerd voor 2021 en verder.
Aanjaagfonds Zeeuwse Investeringsagenda	Doorlopend	Gerealiseerd	✓	✓	Diverse bedrijven en instellingen hebben gebruikt gemaakt van het Aanjaagfonds. Daarnaast zijn subsidies verleend voor het uitvoeren van onderzoek, o.a. een breed onderzoek voor innovatie en verruiming van mogelijkheden voor aquacultuur.

Doelstelling: Regulering ruimtegebruik water

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
Onderzoek naar ruimtegebruik water, uitvoeren in het kader van de omgevingsvisie buitengebied.	Doorlopend	Niet gerealiseerd	x	x	De pilot omgevingsvisie landelijk is beëindigd zonder vaststelling van de omgevingsvisie landelijk gebied. Dit onderwerp wordt meegenomen bij het opstellen van de gemeentelijke omgevingsvisie.
De regulering voor ruimtegebruik water nemen we mee in het omgevingsplan.	Vorbereiding	Niet gerealiseerd	x	x	Er wordt geen omgevingsplan landelijk gebied meer opgesteld. De pilot is beëindigd.
We zetten in op het meervoudig gebruik (tijdsvensters) van het rond om ons liggende water en maken gebruik van de sublieme waterkwaliteit.	Realisatie	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	✓	✓	Binnen het thema duurzame voedselproductie met zout water van Living Lab Schouwen Duiveland is project ZEEMOS op 1 september 2020 gestart. De Hogeschool Zeeland voert samen met private en publieke partners een driejarig onderzoek uit naar combikweek van hangcultuurmosselen en zeewier.

Doelstelling: Versterken watergebonden bedrijvigheid

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We bepalen een zoeklocatie voor een water gerelateerd bedrijventerrein.	Realisatie	Initiatief	x	✓	Dit onderzoek wordt in samenwerking met de provincie en de Hogeschool Zeeland in 2021 opgepakt, waarbij de provincie vraag en aanbod in Zeeland in beeld brengt en op elkaar afstemt.
We stimuleren infrastructuur voor aquacultuur. (watergebonden bedrijvigheid)	initiatief	Initiatief	x	✓	Deze inventarisatie loopt mee in het hierboven vermelde onderzoek.
Watersport gerelateerde bedrijvigheid en dienstverlening rond jachthavens blijven we planologisch mogelijk maken.	Doorlopend	Taken uitgevoerd	✓	✓	In 2020 zijn twee initiatieven begeleid om te komen tot een haalbare businesscase voor nieuwe watersportactiviteiten (verhuur) op de Grevelingen.

Doelstelling: Het waterbeheer is in 2040 van een hoogwaardige kwaliteit en de basis voor de water economie

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We participeren actief in het project Getijdecentrale/doorlaat Brouwersdam.	Ontwerp	Taken uitgevoerd	!	!	In het voorjaar van 2020 heeft de Minister van I&W ingestemd met het starten van de planuitwerkingsfase in het kader van de MIRT. De offerte die Rijkswaterstaat daarvoor heeft uitgebracht was aanleiding voor een review door het Ministerie van I&W waar alleen de rijkspartijen bij betrokken waren. In maart 2021 werden de regiopartijen geïnformeerd over de bevindingen en de verdere aanpak van dit project. Daarop volgt een analyse of uitvoering van het project conform de gemaakte afspraken die zijn vastgelegd in de Bestuursovereenkomst gaat plaatsvinden.
We benutten de potenties van de verbeterde waterkwaliteit en participeren door het opstellen van het uitvoeringsprogramma Grevelingen.	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	Het Strategisch Ontwikkelplan is vastgesteld door het Bestuurlijk Overleg Grevelingen na instemming door ons college. Uw raad is per raadsbrief geïnformeerd. Inmiddels zijn de financiële paragraaf en programmering van de uitvoering afgestemd op het project Getij Grevelingen om zoveel mogelijk synergieprojecten te realiseren die kostenbesparing voor compenserende maatregelen opleveren.
We bewaken de uitvoering van de nulmeting van de effecten van de doorlaat op de Grevelingen	Ontwerp	Taken uitgevoerd	v	v	Het onderzoek loopt conform de opzet.
Opstellen gemeentelijk programma Ruimtelijke adaptatie	Realisatie	Uitvoering op schema	v	v	Het gemeentelijk programma wordt mede gebaseerd op de klimaatadaptatiestrategie Zeeland (KASZ). Door corona is vaststelling nu voorzien in 2021. Dan is er ook een uitvoeringsprogramma voor Schouwen-Duiveland opgesteld.
Uitvoeren gemeentelijk programma Ruimtelijke adaptatie		Taken niet uitgevoerd	v	v	Het uitvoeringsprogramma wordt in 2021 opgesteld.

Doelstelling: Schouwen-Duiveland is in 2040 energieneutraal

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
Uitvoering energieagenda 2018-2023.	Doorlopend	Uitvoering op schema	v	v	<p>De Energie-Agenda is in uitvoering. Er zijn diverse projecten uitgevoerd op het gebied van energiebesparing en duurzame energieopwekking. Samen met de Zeeuwse gemeenten, de provincie en andere partijen is de RES-Zeeland opgesteld. Deze is op 24 september door de gemeenteraad vastgesteld. Met het opstellen van een Transitievisie Warmte (TVW) is een start gemaakt. Dit zal deels regionaal en deels lokaal worden opgepakt. Op 4 juni 2020 is de gemeenteraad akkoord gegaan met het plan van aanpak. Inmiddels zijn stap 1: opstellen van gezamenlijke uitgangspunten en stap 2: robuuste analyse afgerond. In 2021 starten we met de lokale analyse (stap 3). Ter ondersteuning van de participatie bij het opstellen van de TVW is het regionale project Energieke gemeenten geïnitieerd waarbij een Sociale Warmte Atlas is opgesteld en een participatietoolkit. Deze zijn inmiddels beschikbaar via de website van het Zeeuws Energie Akkoord. De gemeente Schouwen-Duiveland is penvoerder van dit traject en heeft hiervoor een financiële bijdrage ontvangen van de Stichting Zeeuwse Publieke Belangen. Samen met de andere Zeeuwse gemeenten is een aanvraag gedaan in het kader van de regeling reductie Energieverbruik (RRE).</p> <p>De subsidieaanvraag is toegekend. Op basis van deze regeling kunnen particuliere eigenaren kiezen uit acht mogelijkheden om hun energieverbruik te verminderen. De uitvoering loopt nog tot december 2021. Inmiddels is er ook een vervolg op deze regeling, namelijk de RREW, die ook bestemd is voor huurders. In het kader van deze regeling hebben we in samenspraak met de woningbouwcorporatie een aanvraag gedaan voor vouchers voor energiebesparende maatregelen voor huurders. Deze subsidieaanvraag is toegekend en wordt in 2021 uitgevoerd.</p>

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
Bij eventuele nieuwe windenergieplannen op zee voor onze kust zetten we ons in voor het behoud van dit vrije uitzicht.	Doorlopend	Gerealiseerd	v	v	Er zijn geen nieuwe plannen voor windenergie voor onze kust.
We gaan met het bedrijfsleven op zoek naar mogelijkheden om energie te besparen door minder verbruik van elektriciteit en een betere isolatie van bedrijfspanden.	Doorlopend	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	!	v	Uw raad heeft 28 januari 2020 ingestemd met het aangepaste plan van aanpak stimulering verduurzaming bedrijven en verenigingen waarbij € 50.000 per jaar beschikbaar is gesteld voor vouchers voor duurzaamheidsscans voor bedrijven en verenigingen met een hoog energieverbruik en een stimuleringslening voor alle bedrijven en verenigingen. Voor de verduurzaming van Bedrijvenpark Zierikzee Zuid is een provinciale subsidie toegekend. De uitvoering is iets vertraagd door de coronacrisis. Uitvoering is in september 2020 gestart en loopt door in 2021.
We dragen zorg voor een goede ontsluiting van de informatie en ondersteuning voor inwoners en ondernemers die energiebesparende maatregelen willen treffen of zelf energie willen opwekken.	Doorlopend	Gerealiseerd	v	v	Het contract met het Duurzaam Bouwloket (www.duurzaambouwloket.nl) is met twee jaar verlengd. Met het platform Energiek Zeeland, waarbij bewoners gebruik kunnen maken van een (digitaal) energieadvies, is voor de komende twee jaar een dienstverleningsovereenkomst aangegaan. Door corona is het geven van adviezen aan huis iets vertraagd. De gemeentelijke website is geactualiseerd. Maandelijks wordt er in de Wereldregio gecommuniceerd over duurzaamheid in de Duurzaam Doen pagina.
Voor het opwekken van duurzame energie leggen we de focus op de mogelijkheden voor zonne-energie en energie uit water.	Doorlopend	Gedeeltelijk gerealiseerd	v	v	De bestuursopdracht voor het opstellen van een beleidsplan Duurzame Energievoorziening is op 24 september 2020 door de gemeenteraad vastgesteld. De uitgangspunten zijn voor meningsvorming aan de raad en stakeholders voorgelegd. De definitieve uitgangspunten worden in 2021 ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden op basis waarvan beleid wordt opgesteld. Planning is dat het definitieve beleid in september 2021 ter besluitvorming aan uw raad wordt voorgelegd.
Grootschalige Zonnepaneelontwikkelingen en eventuele ontwikkelingen met wind maken we alleen mogelijk op voorwaarde van stevige participatie door de lokale samenleving	Realisatie	Gedeeltelijk gerealiseerd	v	v	In de Regionale Energie Strategie is een participatieparagraaf opgenomen. In het gemeentelijke beleidskader Duurzame Energievoorziening wordt ook een paragraaf opgenomen voor de procesparticipatie en financiële participatie bij grootschalige duurzame energie projecten.
We stimuleren zonne-energie op water als dit bijdraagt aan slim en handig meervoudig ruimtegebruik.	Realisatie	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	v	v	Rijkswaterstaat heeft het voornemen om Zeeuwind de gelegenheid te bieden een zonnepark op het hoog- en laagbekken bij het Krammersluizencomplex te ontwikkelen. In principe zijn we met de locatie akkoord.
We blijven elektrisch rijden stimuleren door het in samenwerking met de markt realiseren van extra laadinfrastructuur en bij kleinschalige mobiliteitsprojecten elektrisch vervoer te faciliteren.	Doorlopend	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	v	v	Op dit moment wordt gewerkt aan het vervolmaken van de roadmap Zeeland voor laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer. Op basis hiervan wordt in 2021 aanvullend gemeentelijk beleid opgesteld. Vooruitlopend hierop worden al laadpalen geplaatst op grote parkeerterreinen, strategische punten en op aanvraag van particulieren in de openbare ruimte. In het kader van het project SD op Weg zijn oplaadpunten geplaatst voor de deelauto's in Bruinisse, Zierikzee en Renesse en is in samenwerking met CZAV/ECOTAP een slim laadplein op het Transferium gerealiseerd.

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We geven als gemeente het goede voorbeeld door waar reëel mogelijk elektrisch of met waterstof te gaan rijden en bij aanbestedingen de markt uit te dagen om de CO2-prestatieladder toe te passen.	Doorlopend	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	v	v	De bestuursopdracht Verduurzaming gemeentelijk wagenpark is vastgesteld. Op het parkeerterrein van het gemeentehuis zijn de voorbereidingen getroffen voor extra oplaadpunten en is een snellader geplaatst. Het onderzoek naar verduurzaming van het gemeentelijk wagenpark is nagenoeg afgerond en werd in het eerste kwartaal van 2021 aan de gemeenteraad ter kennisname aangeboden. Als pilot is bij een inkooptraject gekeken naar de Sustainable Development Goals.
We informeren en stimuleren ondernemers om wettelijk verplichte duurzaamheidsinvesteringen te doen	Doorlopend	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	!	!	Door EWSD zijn diverse bedrijven benaderd en ondersteund met de melding in het kader van de informatieplicht energiebesparing Wet milieubeheer. Op basis van de laatste cijfers van de RUD heeft iets meer dan 50% van de bedrijven inmiddels een melding ingediend. Samen met de regio worden de 100 meest energie verbruikende bedrijven van Zeeland bezocht. Als gevolg van corona is het afleggen van deze bezoeken vertraagd.
We leggen geen bovenwettelijke milieueisen op maar stimuleren het bedrijfsleven actief tot duurzaam en maatschappelijk ondernemen door tijdens bedrijfsbezoeken op mogelijkheden en voordelen te wijzen.	Doorlopend	Gedeeltelijk gerealiseerd	!	!	Stimulering van duurzaamheid bij bedrijven vindt plaats door middel van de voucherregeling voor duurzaamheidskans voor bedrijven met een hoog energieverbruik en een stimuleringslening voor duurzame maatregelen voor alle bedrijven (via SVN). De uitvoering van de voucher-regeling is door corona vertraagd.
We stimuleren bedrijven die bijdragen aan een circulaire economie.	Doorlopend	Uitvoering op schema	v	v	Inmiddels heeft ons college ingestemd met het projectvoorstel Innovatievouchers Agenda Toerisme 2020-2022. De innovatievouchers zijn uitgebreid door deze ook beschikbaar te stellen voor de watersportsector. Van de vouchers wordt goed gebruik gemaakt. Ze leveren een belangrijke bijdrage aan de oriëntatie van bedrijven op de gevolgen van de coronacrisis.
We onderzoeken de mogelijkheden voor stimuleringsmaatregelen om nieuw te vestigen bedrijven die CO2-neutraal zijn in het bijzonder te verwelkomen	Doorlopend	Uitvoering op schema	!	!	De gesprekken over stimuleringsregelingen met Invest in Zeeland hebben niet plaatsgevonden in 2020 als gevolg van andere prioriteiten die Invest in Zeeland moest stellen. Prioriteit is gelegd bij het behandelen van vragen en helpen van bedrijven en ondernemers. Het toenemend beroep op Invest in Zeeland wordt veroorzaakt door de langer aanhoudende beperkende coronamaatregelen en lang durende lockdown. We pakken de gesprekken op zodra Invest in Zeeland weer ruimte heeft. Daarnaast maken we zo mogelijk combinaties met de aangekondigde groei- en herstelpakketten waarin versnelde verduurzaming waaronder circulair ondernemen een belangrijke ambitie is.
Verduurzaming maatschappelijk vastgoed	Initiatief/ Ontwerp	Gerealiseerd	v	v	In het eerste en tweede kwartaal van 2020 inventariseerden we het gemeentelijk vastgoed op het gebied van energieverbruik en verduurzaming. Op basis hiervan is een routekaart voor de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed opgesteld die op 29 oktober 2021 door de gemeenteraad is vastgesteld. Uitvoering vindt in 2021 plaats.

Bijdrage verbonden partijen aan doelstellingen sub-programma 1.1

Naam Verbonden partij	Bijdrage aan programmadoelen
PZEM	Na verkoop in 2017 van delen van Delta en Delta Netwerkbedrijf zijn belangen van de provincie Zeeland en met name de Zeeuwse gemeenten achtergebleven en ondergebracht in PZEM. Doelstellingen van PZEM zijn om de energieproductie zo duurzaam mogelijk te laten verlopen en zo mogelijk maatschappelijk verantwoord over te dragen.

SUBPROGRAMMA 1.2 - INNOVATIEVE LANDBOUW EN AQUACULTUUR

Portefeuillehouder : A.M.J. van Burg en P. Schot

Sub-Programmahouder : C.E. Henderson

Wat houdt het sub-programma in?

In het middengebied van Schouwen-Duiveland is een aantal grootschalige land- en tuinbouwbedrijven actief. Zij hebben voldoende schaalgrootte voor een gezonde bedrijfsvoering. Elders op het eiland zijn bedrijven actief die landbouw combineren met andere functies (wellness, zorg, recreatie en educatie). Deze bedrijven spelen in op de toenemende vraag naar regionale en lokale authenticiteit, vaak in combinatie met een gezonde levensstijl. Verder zien we nieuwe vormen van landbouw, die mede gebruik maken van het specifieke eilandkarakter van Schouwen-Duiveland. Verder denken we aan vernieuwende initiatieven. Toerisme, aquacultuur en natuur zijn bij deze nieuwe vormen samengebracht. Aquacultuur is ingebed in onze lokale economie en past prima bij de kernkwaliteiten van Schouwen-Duiveland.

Wat wilden we bereiken en wat deden we daarvoor?

Doelstelling: We geven ruimte aan innovatie in (zilte) landbouw, (binnen- en buitendijkse) aquacultuur, (zilte) landbouw en verbindingen met andere functies

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
De ontwikkelingsmogelijkheden aquacultuur nemen we mee in de uitwerking van de omgevingsvisie buitengebied	Realisatie	Niet gerealiseerd	x	x	De pilot omgevingsvisie landelijk is beëindigd zonder vaststelling van de omgevingsvisie landelijk gebied. Dit onderwerp wordt meegenomen bij het opstellen van de gemeentelijke omgevingsvisie. De verdere ontwikkeling van aquacultuur wordt meegenomen bij het haalbaarheidsonderzoek naar een water gerelateerd bedrijventerrein en aquacultuur en zilte teelten. Dit doen we in samenwerking met provincie en HZ (partners van het Living Lab).
We geven planologisch ruimte aan innovaties binnen de landbouw, zoals zilte of brakke landbouw en verbindingen met andere functies	Ontwerp	Taken uitgevoerd	v	v	Het geldende bestemmingsplan buitengebied biedt mogelijkheden om medewerking te verlenen aan dergelijke initiatieven.
We gaan met Agrarisch Schouwen-Duiveland/ZLTO in overleg over de vraag hoe we de agrariërs kunnen ondersteunen in innovatie en nieuwe teelttechnieken	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	ASD is partner van het Living Lab en broedplaats zoekt water Schouwen-Duiveland. Gezamenlijk geven we uitvoering aan vernieuwingen die aansluiten bij de behoefte van de agrarische sector.
We volgen de uitwerking van LTO en ASD van de nationale bijenstrategie en gaan in gesprek over het realiseren van meer biodiversiteit in het buitengebied	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	2020 was het tweede jaar in de pilot bloemenranden langs akkers. Deze pilot loopt drie jaar: van 2019 tot en met 2021. In samenwerking met Stichting Zonnestraal (vertegenwoordigt ASD) en de imkersvereniging is de realisatie van ruim 20 ha bloemenranden voorbereid. Studenten van de HAS doen onderzoek naar de waarde van de bloemenranden op Schouwen-Duiveland en de projectgroep bloemenranden Schouwen-Duiveland onderzoekt aanvullende verdienmodellen, zodat ook na 2021 bloemenranden gerealiseerd kunnen worden.
We zetten in op duurzame teelten als wieren- en algenteelt, creëren faciliteiten om deze teelten in kennis te ondersteunen	Doorlopend	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	v	v	De verdere ontwikkeling van aquacultuur en zilte teelten wordt meegenomen bij het haalbaarheidsonderzoek naar een water gerelateerd bedrijventerrein en aquacultuur en zilte teelten. Dit doen we in samenwerking met de provincie en de Hogeschool Zeeland (partners van het Living Lab). Binnen het thema duurzame voedselproductie met zout water van Living Lab Schouwen Duiveland is project ZEEMOS op 1 september 2020 gestart. De Hogeschool Zeeland voert samen met private en publieke partners een driejarig onderzoek uit naar combikweek van hangcultuurmosselen en zeewier.

Doelstelling: We zetten in op een diversiteit aan nieuwe economische dragers in combinatie met agrarische bedrijvigheid

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
Beleid plattelandswoningen meenemen in Omgevingsvisie buitengebied		Niet gerealiseerd	x	x	De pilot omgevingsvisie landelijk is beëindigd zonder vaststelling van de omgevingsvisie landelijk gebied. Dit onderwerp wordt meegenomen bij het opstellen van de gemeentelijke omgevingsvisie.
Oplossingsrichting plattelandswoningen meenemen in Omgevingsplan buitengebied	Vorbereiding	Niet gerealiseerd	x	x	Er wordt geen omgevingsplan landelijk gebied meer opgesteld. De pilot is beëindigd.
We blijven ons in overleg met andere wegbeheerders inzetten voor een beter netwerk voor landbouwverkeer, zowel rond Zierikzee als voor de N59	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	Het rapport Inventarisatie & Analyse en de concept-visie van het project werden rond april 2021 ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd. Hierin is een oplossingsrichting opgenomen voor een verbeterde bereikbaarheid van centrumstad Zierikzee.

Doelstelling: We maken schaalvergroting in de landbouw mogelijk

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
De ontwikkelingsmogelijkheden agrarische sector meenemen in het Omgevingsplan buitengebied	Vorbereiding	Niet gerealiseerd	x	x	Er wordt geen omgevingsplan landelijk gebied meer opgesteld. De pilot is beëindigd.
Bij agrarische bedrijfsovernames willen we uitbreiding van het te gebruiken bouwblok met overgenomen schuren en loodsen mogelijk maken met sanering van het te verlaten bouwblok (rood voor rood)	Realisatie	Niet gerealiseerd	x	x	Dit wordt betrokken bij de uitwerking en behandeling van de beleidsvraag "beleidsmatige oplossingen voor vrijkomende agrarische gebouwen" .

Doelstelling: We zetten in op een goede zoetwatervoorziening voor de landbouw om verdroging/verzilting te voorkomen

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We gaan actief met de agrarische sector op zoek naar oplossingen voor een goede zoetwatervoorziening voor de landbouw waar dit nodig is	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	Het onderzoek naar externe aanvoer van zoetwater loopt. In het eerste kwartaal van 2021 kregen we de resultaten. De projecten van de broedplaats Zoetwater lopen allemaal op schema. Natuurlijk zoet (monitoringsproject met agrariërs) levert veel informatie op bij degenen die veel meten. Het is een goede basis om vervolgcacties te ondernemen.

SUBPROGRAMMA 1.3 - FLORERENDE KLEINSCHALIGE BEDRIJVIGHEID

Portefeuillehouder : D.P.W. Joppe

Sub-Programmahouder : P.D. Hanse

Wat houdt het sub-programma in?

Schouwen-Duiveland is een ondernemend eiland. Ons eiland is de thuisbasis voor een groot aantal (kleine) ondernemers, die graag profiteren van de kwaliteiten van het vakantie-eiland. Daarenboven kiezen velen er voor om wonen en werken te combineren. Bijvoorbeeld creatieve bedrijvigheid (grafische en interactieve media, architecten en kunstenaars) en de ICT-sector maken hiervan gebruik. De inzet van moderne technieken (het 'nieuwe werken') en interactieve en sociale media dragen ertoe bij dat mensen makkelijker flexibel en vanuit huis kunnen werken. Schouwen-Duiveland is voor een groot aantal werknemers een ideale uitvalsbasis ('beste van twee werelden'). Door een goede (digitale) infrastructuur bieden we ook deeltijdbezoekers een goede service, die steeds belangrijker wordt omdat de scheidslijn tussen werken en vrije tijd steeds verder vervaagt.

Wat wilden we bereiken en wat deden we daarvoor?

Doelstelling: We zetten in op revitalisering en herstructurering van bestaande bedrijventerreinen en intensivering van ruimtegebruik

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
Herstructurering Haringvlietplein / Boerenweg. Fase 1	Realisatie	Gerealiseerd	✓	✓	De oplevering van Fase 1A (opening Lidl, Bakker Bunt en World of Drinks) vond plaats in maart-april 2021. De oplevering van fase 1B (opening Albert Heijn) is voorzien in september 2021.
Herstructurering Haringvlietplein / Boerenweg. Fase 2 (laatste)		Uitvoering op schema	✓	✓	De planvorming en gesprekken voor verplaatsing en invulling van Fase 2 vinden plaats. De eerste verplaatsing, sloop en nieuwbouw is voorzien eind 2022/begin 2023.
Opstellen uitvoeringsplan bestaande kleinschalige bedrijventerreinen	Ontwerp	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	✗	✗	Na oplevering van de inventarisatie is deze activiteit vanwege capaciteitsgebrek niet verder opgepakt in 2020. Deze staat nu op de planning voor het 2e kwartaal van 2021.
Via werk met werk maken stimuleren we maatregelen die bijdragen aan de energieopgave, klimaatopgave en combinaties voor duurzame bedrijfsvoering	Doorlopend	Taken uitgevoerd	✓	✓	Verschillende ondernemers, instellingen en maatschappelijke organisaties hebben gebruikt gemaakt van subsidieregelingen of zijn met aanvragen bezig. Indien nodig faciliteert en ondersteunt de gemeente. Daarnaast is de gemeente partner in het programma OP-Zuid Zero Emissie Transport waarin een vervoersscan is gemaakt van vijf bedrijven die gevestigd zijn op de Zuidhoek/Bedrijventerrein Zuid. Daaruit kwamen opvallende resultaten naar voren die de bedrijven veel perspectief bieden om versneld de mobiliteitsbehoefte te verduurzamen.

Doelstelling: We ondersteunen Bedrijven Investeringszones (BIZ-zones) en geven een Economische Impuls aan opgerichte BIZ-zones

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
BIZ-zone Zierikzee	Doorlopend	Taken uitgevoerd	✓	✓	De uitvoering verloopt volgens planning. De verantwoording 2020 vond plaats voor 1 mei 2021.
BIZ-zone Renesse	Doorlopend	Taken uitgevoerd	✓	✓	De uitvoering verloopt volgens planning. De verantwoording 2020 vond plaats voor 1 mei 2021.
Bij voldoende draagvlak van de ondernemers doorlopen we de BIZ procedure		Uitvoering op schema	✓	✓	Er zijn geen aanvragen voor BI zones binnengekomen. Voor Zierikzee binnenstad staat er in 2021 een draagvlakmeting voor voortzetting per 1 januari 2022 op de planning. Voor Renesse geldt dat deze in 2022 op de planning staat voor voortzetting per 1 januari 2023.
Evaluatie amendement BIZ-zones en economische impuls		Niet gerealiseerd	✓	✓	Vond conform planning plaats in het 1e kwartaal 2021. Op deze manier komt dit niet in de knel met een aanvraag voor een tweede BIZ periode in Zierikzee.

Doelstelling: We stimuleren en faciliteren (kleinschalige) bedrijvigheid op Schouwen-Duiveland

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We stellen een acquisitieplan op (rode loper)	Realisatie	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	x	v	Tegen alle verwachtingen in zijn er veel percelen bedrijfsgrond verkocht in het coronajaar 2020. Dit resulteert in het feit dat er nog zeer beperkt bedrijfsgrond beschikbaar is in onze gemeente. De kopers zijn overigens al in onze gemeente gevestigde bedrijven of start-ups dan wel scale-ups afkomstig uit onze gemeente. De bedrijven zijn zo goed mogelijk gefaciliteerd bij al hun vragen en daarmee vult het college het rode loper-principe in. Het college oriënteert zich op uitbreidingsmogelijkheden voor aanvullende of nieuwe bedrijfsgrond. Het vormgeven van een acquisitieplan wordt opgepakt zodra dit naast de inzet voor ondernemers in het kader van de coronacrisis qua capaciteit weer mogelijk is, naar verwachting het derde of vierde kwartaal van 2021.
We gaan met gevestigde ondernemers na hoe we een broedplaats voor innovatie kunnen realiseren	Realisatie	Niet gerealiseerd	x	x	De bedoeling was een koppeling te maken met het voornemen tot een Walhallab. Uit diverse gesprekken met ondernemers en ook de stichting Walhallab.nl blijkt dat er onvoldoende draagvlak en massa is te bereiken voor een sluitende exploitatie van een Walhallab in Zierikzee.
We maken een inventarisatie van bedrijven die op basis van vrijwilligheid willen verplaatsen naar een bedrijventerrein en we gaan na hoe we deze bedrijven kunnen faciliteren met een verplaatsing naar een bedrijventerrein	Doorlopend	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	!	!	In (digitale) contacten met bedrijven is de vraag tot vrijwillige verplaatsing aan de orde gesteld. Momenteel zijn de meeste bedrijven gefocussed op het overleven van de coronacrisis en herstel van de opgelopen schade. Het resultaat is dat er op dit moment geen bedrijven zijn die vrijwillig willen verplaatsen. Gegeven de huidige situatie is het raadzaam de inventarisatie weer op te starten op het moment dat bedrijven weer voldoende perspectief hebben om te groeien en door te ontwikkelen.
Wij zorgen voor snelle procedures, zodat de ondernemer snel en adequaat kan inspelen op de contant veranderende marktvraag	Doorlopend	Uitvoering op schema	v	v	De procedures zijn nog steeds op orde. Er wordt opnieuw een enquête verzonden vanuit OSD voor de gevolgen van de corona crisis.

Doelstelling: We stimuleren en faciliteren maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO)

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We stellen breder beleid op voor MVO	Realisatie	Niet gerealiseerd	x	x	Op 17 maart 2020 heeft het college besloten om het MVO beleid niet op te stellen omdat veel punten al geborgd zijn ander beleid, zoals het geactualiseerde inkoop- en aanbestedingsbeleid en het participatiebeleid. Deze activiteit kan dus worden afgevoerd van de projectenlijst.

Doelstelling: Er is een optimale (digitale) infrastructuur

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
Bestuurlijke en ambtelijke lobby verbetering toegangswegen N57/N59/N256	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	De projectvoorstellen in het kader van de verbetering van de doorstroming van de N59 zijn vastgesteld en gedeeltelijk in uitvoering. De uitvoering is wat vertraagd als gevolg van corona. Conform planning worden de fysieke maatregelen in 2021 zichtbaar voor automobilisten. Hierbij wordt uiteraard rekening gehouden met vakantieperiodes. Voor de N256 wordt via het OPOV lobby gevoerd om ook het tracé na Noord-Beveland te betrekken in de studies en verbeteringsmaatregelen. Daarnaast wordt het functioneren van de N256 betrokken in een visiedeel dat ten grondslag ligt aan het onderzoek Bereikbare binnenstad Zierikzee. Voor de N59, ondertunneling fietspad ter hoogte van de Hoosjesweg en de onderliggende wegenstructuur derde fase Recreatieverdeelweg, is een omvangrijke subsidie ontvangen van Rijk waardoor realisatie op korte termijn mogelijk wordt.
Inzet op verbetering eilandelijke wegen N57/N59	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	Verskillende werkzaamheden zijn al gestart en verdere voorbereidingen worden getroffen om de werkzaamheden conform planning uit te voeren.
Definitieve evaluatie Verkeersplan Binnenstad Zierikzee	Realisatie	Uitvoering op schema	v	v	In samenspraak met een Klankbordgroep zijn de enquêteresultaten verwerkt in concrete maatregelen voor het parkeerbeleid en daarbij te hanteren regimes in de binnenstad van Zierikzee. Deze zijn inmiddels aan de gemeenteraad voorgelegd en worden uitgevoerd. Daarnaast wordt in juli 2020 het inwonersvignet conform het door de gemeenteraad aangenomen amendement ingevoerd.
In het kader van de ontsluiting van Zierikzee onderzoeken we de haalbaarheid van extra ontsluitingsmogelijkheden rond de stad	Realisatie	Gerealiseerd	v	!	Het rapport Inventarisatie & Analyse en de concept-visie van het project werden in april 2021 aan de gemeenteraad ter besluitvorming voorgelegd inclusief de oplossingsrichting voor een verbeterde bereikbaarheid van centrumstad Zierikzee.
We gaan op zoek naar alternatieven voor aanvullend en vraaggericht vervoer	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	!	Diverse projecten lopen. Een aantal hiervan heeft stilgelegen of is vertraagd als gevolg van corona, bijvoorbeeld schoolbus Zonnemaire, sociaal vervoer De Duinen en de deelauto's in Zierikzee en Bruinisse. Inmiddels is een aantal initiatieven weer opgestart en zijn bijvoorbeeld de deelauto's verrassend veel in gebruik. Met de projecten vanuit SD op Weg halen we concrete input op voor de Agenda Slimme Mobiliteit van de provincie die gegevens moet opleveren voor een goede inrichting en uitvraag van een nieuwe OV-concessie (per 2024).
We bevorderen elektrisch rijden en elektrisch vervoer door uitbreiding van het laadpalennetwerk op ons eiland in samenwerking met de hierin opererende marktpartijen	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	De routekaart voor de laadpaalinfrastuctuur is opgesteld in het kader van de RES Mobiliteit. Ondertussen zijn verschillende laadpalen gerealiseerd en is een slim laadplein gerealiseerd op het Transferium Renesse. Verder is medewerking verleend aan het realiseren van een snellaadpunt bij het te verplaatsen tankstation van CZAV/Agrisnellaad.
Parkeerverwijzing Zierikzee op de N wegen	Realisatie	Taken uitgevoerd	v	v	De parkeerverwijsborden zijn inmiddels in werking. Het project is hiermee afgerond.
Verbetering fietsvoorziening Grachtweg Zierikzee	Ontwerp	Taken uitgevoerd	v	v	De gesprekken met Connexion lopen nog, maar zijn vertraagd als gevolg van corona. Daarnaast wordt dit aspect betrokken bij de oplossingen voor een beter bereikbare binnenstad van Zierikzee en de realisatie van een schoolhub bij het nieuwe Pieter Zeeman.

Bijdrage verbonden partijen aan doelstellingen sub-programma 1.3

Naam Verbonden partij	Bijdrage aan programmadoelen
NV Economische Impuls Zeeland (EIZ)	EIZ pleegt acquisitie om bedrijven in Zeeland te laten vestigen. Daarnaast ondersteunt EIZ bedrijven branche-gericht en individueel om innovaties of verdere ontwikkeling en groei te realiseren.

SUBPROGRAMMA 1.4 - ARBEIDSMARKT IN BALANS

Portefeuillehouder : P. Schot
 Sub-Programmahouder : C.P. Bijzet

Wat houdt het sub-programma in?

We willen de voor onze bedrijven nodige aanwas van de beroepsbevolking verzekeren door een goede samenwerking met andere regio's en (onderwijs) instanties, waarbij het aanbod kwantitatief en kwalitatief aansluit op de vraag. Onderwijsinstellingen zijn een educatieve partner voor het bedrijfsleven en werken samen met de overheid. Daarmee wordt ingespeeld op de veranderingen van de beroepsbevolking, mede als gevolg van de veranderende bevolkingssamenstelling.

In 2040 is de arbeidsmarkt vooral gericht op dienstverlening, zorg en midden- en kleinbedrijf.

Het hoger- en academisch onderwijs is gekoppeld aan innovatie op het gebied van water(kennis). Veldwerk- en stageplaatsen voor hoger opgeleiden, bijvoorbeeld in living labs, zijn gerealiseerd. Onderwijs en bedrijfsleven wisselen kennis uit, voor nieuwe water gerelateerde economische ontwikkelingen en bedrijvigheid. Dit versterkt de water economie en is een unieke profilering van het eiland als (technisch) waterkenniscentrum en -praktijkruimte. Dit sluit aan bij de nieuwe economische mogelijkheden en scheidt nieuwe werkgelegenheid.

Wat wilden we bereiken en wat deden we daarvoor?

Doelstelling: Alliantie met het onderwijs en het bedrijfsleven om opleidingsmogelijkheden aan te laten sluiten op de behoefte van de arbeidsmarkt

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
Met ondernemers en onderwijsinstellingen ontwikkelen we gezamenlijk arbeidsmarktbeleid	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	Met de ondertekening van de agenda 'Vitale arbeidsmarkt Schouwen-Duiveland' is sprake van een alliantie t.b.v. de aansluiting onderwijsmogelijkheden op de arbeidsmarkt. De samenwerking tussen scholen en bedrijven en bedrijfsscholen verloopt naar tevredenheid. Door de focus op een financieel gezond beleid op het sociaal domein hebben we de afgelopen periode minder kunnen inzetten op aanvullende activiteiten en verdieping van de samenwerking.
We versterken de samenwerking met ondernemers om meer personeel van buiten de gemeente te werven voor vacatures in de techniek, horeca, recreatie en zorg	Doorlopend	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	v	v	De vacaturesites met de link naar de woonmilieusite voor de gemeente zijn actief en worden goed bezocht. Daarnaast is in het derde kwartaal van 2020 een subsidieregeling opengesteld in het kader van de Aanjaaggelden om aantrekkelijke leefmilieus te realiseren ten behoeve van nieuw aan te trekken medewerkers, zodat ze eerder overwegen om in de gemeente te komen wonen. Het aannemingsbeleid is vanwege corona vertraagd en/of gestopt naar gelang bedrijven nog wel of niet (gedeeltelijk) konden functioneren. Tegelijkertijd is aandacht besteed aan mogelijk omscholen van medewerkers in het kader van de NOW-regeling. Daarnaast hebben we nieuwe vestigers mogen verwelkomen, omdat afstand tot het werk door corona in een ander perspectief is komen te staan.
We continueren het project Living Labs Schouwen-Duiveland Grevelingen Oosterschelde	Doorlopend	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	v	v	Ondernemers en onderwijsinstellingen nemen deel aan de samenwerking Living Lab. Scalda Groencollege heeft in samenwerking met een agrariër in Burghsluis een proefveld voor MBO-studenten gerealiseerd. In kader van het Living Lab hebben Hbo-studenten in kader van hun stage verschillende onderzoeken uitgevoerd.
Met onderwijs-, kennisinstellingen en ondernemers gaan we de mogelijkheden voor seizoen afhankelijke arbeidsplaatsen en scholingsmogelijkheden na	Realisatie	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	v	v	Het project Tiny Houses is gerealiseerd om onder andere huisvesting te bieden. Mede ingegeven door de ervaringen met het lange voortduren van de coronacrisis geven onderwijsinstellingen nu voorrang aan het realiseren van leerwegen waarmee toekomstige werknemers multifunctioneel en daarmee jaarrond inzetbaar worden. Een eerste voorbeeld hierbij is de watersportopleiding waarbij de combinatie is gemaakt met wintersporten.

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We stimuleren en subsidiëren de pilot 'Watersportopleiding Schouwen-Duiveland' van het CIOS	Doorlopend en evaluatie	Taken uitgevoerd	v	v	Ondanks de nodige aanpassingen vanwege Corona-maatregelen heeft de opleiding zich door ontwikkelt. CIOS zelf is nu CIOS-Zuidwest vanuit de locaties Goes, Dordrecht en Roosendaal. Er is een combinatie gemaakt tussen winter- en watersportopleidingen en de aanmeldingen van leerlingen nemen toe. Er wordt lesgegeven vanuit twee locaties: Goes én Dordrecht.

Doelstelling: We richten ons op omscholing en het activeren van de niet-actieven, met als doel sociale en/of economische zelfredzaamheid

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We implementeren het Integraal dienstverleningsmodel Sociaal Domein	Realisatie	Taken uitgevoerd	v	v	Het werk-leeraanbod voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt is gerealiseerd binnen Startbloq met het Participatie lab en leer-werkbanen. De effecten die corona heeft op de arbeidsmarkt en gevolgen kunnen hebben voor plaatsingen van cliënten bij bedrijven volgen we nauwgezet. De Zuidhoek heeft ingezet op een prijsvraag van Cedris om leer-werkbanen en activering extra te stimuleren. De jury kende de Zuidhoek een "wildcard" toe.
We stimuleren het bevorderen van het taalniveau	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	In aanloop naar de Wet Inburgering is voor de periode 2020 – 2021 ingezet op het uitvoeren van diverse trajecten: Empowerment, Vaktaalintensivering, Pré Z route en VCA (Arabisch en Tigrinya). Als gevolg van Corona heeft de uitvoering hiervan slechts beperkt plaatsgevonden. De onderdelen die wel zijn uitgevoerd kennen een positief resultaat.
We stellen een reductieplan op, voeren deze uit en evalueren deze jaarlijks	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	We voeren de hoofdlijnennotitie Participatiewet uit die de gemeenteraad in september 2019 vaststelde.
We ontwikkelen passende instrumenten voor werkgever en werknemer om terugkeer naar het arbeidsproces te laten lonen	Ontwerp/ Realisatie	Taken uitgevoerd	v	!	Het plan van aanpak is conform de aangelegde programmering en planning in uitvoering. Startbloq en de introductie van leer-werk trajecten zijn de meest belangrijke onderdelen die reeds in uitvoering zijn. Plaatsing van cliënten wordt wat bemoeilijkt door corona. Van een groter beroep op deze mogelijkheden als gevolg van toegenomen ontslagen vanwege corona is nog geen sprake.
We onderzoeken de mogelijkheden voor maatwerktrajecten waarbij zorg en ondersteuning wordt geboden aan kwetsbare inwoners, zodat zij (alsnog) een diploma halen of vakvaardigheden opdoen en een baan krijgen	Initiatief/ Ontwerp	Taken uitgevoerd	v	v	Samen met Scalda, de Zuidhoek en ondernemers worden leerwerkbanen op niveau 1 vormgegeven. Door het coronavirus is sprake van vertraging aangezien leerwerkbanen naar hun aard veel begeleiding en daardoor fysiek contact vereisen. Per branche en bedrijf wordt samen met Scalda en de Zuidhoek nagegaan in welke mate de leerwerkbanen coronaproof zijn in te richten en hoe fysiek en digitaal de leerwerkbanen met onderwijs en theorie zijn te ondersteunen. Dit is bijna maatwerk per leerwerkbaan. In 2020 is door bedrijven, Scalda en de Zuidhoek goed samengewerkt om de nadelige gevolgen voor cliënten zoveel mogelijk te beperken.

Bijdrage verbonden partijen aan doelstellingen sub-programma 1.4

Naam Verbonden partij	Bijdrage aan programmadoelen
Zuidhoek – Flex BV	Dit bedrijf zet in zich om, al dan niet tijdelijk en al dan niet geïndiceerd, gesubsidieerde arbeid te leveren door het in dienst nemen van uitkeringsgerechtigden als opstap naar een reguliere baan.
Zuidhoek – Re-integratie BV	Dit bedrijf zet zich in voor het bevorderen van re-integratie, via het arbeidsproces van uitkeringsgerechtigden door het uitvoeren van re-integratieopdrachten.
Zuidhoek – Personeels BV	Dit bedrijf voorziet in het aannemen van nieuw personeel, zonder de ambtelijke status, ter vervanging van personeel met een ambtelijke status.

SUBPROGRAMMA 1.5 - VAKANTIE-EILAND TOONAANGEVEND IN WATER

Portefeuillehouder : D.P.W. Joppe, P. Schot en J.G. Smit

Sub-Programmahouder : L. Dirks

Wat houdt het sub-programma in?

Schouwen-Duiveland wordt in 2040 geassocieerd met vakantie-eiland en met water. We staan binnen en buiten de landsgrenzen bekend als recreatieve bestemming vanwege het veelzijdig karakter en de diversiteit. De veelzijdigheid van het eiland komt terug in de bruisende activiteiten, de aantrekkingskracht van Renesse als "trendy badplaats", de mogelijkheden tot beoefenen van (water)sporten en de combinatie van water, natuur en cultuur. Met deze veelzijdigheid heeft het eiland alles in zich om verschillende doelgroepen te bedienen. Schouwen-Duiveland heeft ook naam als eiland waar innovatie, kennis en ondernemerschap op het terrein van water samenkomt. De relatief grote naamsbekendheid van Zierikzee en Renesse is benut in de profilering van het eiland.

Wat wilden we bereiken en wat deden we daarvoor?

Doelstelling: We voeren een meerjarige strategische marketingcampagne gericht op de in het Eilandmarketingplan onderscheiden doelgroepen

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We nemen met ondernemend Schouwen-Duiveland de stappen om de marketingstrategie en de daarmee opgezette uitvoering naar hen over te dragen	Realisatie	Uitvoering op schema	v	v	Eind 2020 is de Stichting Eilandmarketing Schouwen-Duiveland (SESD) opgericht. Hierin zijn de eilandelijke ondernemers- en brancheverenigingen vertegenwoordigd. Via een Economische Impuls gaat de stichting de lokale marketingstrategie en uitvoering overnemen. De organisatie krijgt in 2021 vorm.
We zetten de innovatieprojecten op ons eiland als toeristische trekkers in zoals het Tidal Technology Centre en op termijn de (realisatie van de) doorlaat in de Brouwersdam	Ontwerp	Taken uitgevoerd	!	!	Zowel het project Tidal Technology Centre als het zoeken naar een doorstart dan wel de randvoorwaarden met partners te realiseren verlopen moeizaam. Hetzelfde geldt voor het project Getij Grevelingen. Voor beide projecten lijkt de ambitie tot waterbouwkundige werken 2.0 onder druk te staan.
Online Mediacampagne Werken		Niet gerealiseerd	!	v	De SESD richt zich in eerste instantie op Verblijven. Over Wonen en Werken is nog geen beslissing genomen. Provinciaal wordt een nieuwe Zeeuwse Marketing Organisatie (ZMO) opgericht. Deze ontwikkelingen worden nauwgezet gevolgd, de verwachting is dat de ZMO 1 juli 2021 operationeel is.
Online Mediacampagne Wonen (koppelen aan Werken)		Niet gerealiseerd	!	v	Zie de hierbovenstaande toelichting.
Online Mediacampagne Verblijven (koppelen aan VVV campagne)	Doorlopend	Niet gerealiseerd	!	v	Deze activiteit is eind 2020 ondergebracht bij bovengenoemde SESD. De VVV Zeeland verkeerde in 2020 in liquidatieproces en voerde geen online campagnes meer uit.
We ontwikkelen de verhaallijn Ode aan het Landschap met het Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen (NBTC)	Initiatief	Niet gerealiseerd	x	x	Zeeland heeft besloten niet deel te nemen aan dit project. Deze kan van de projectenlijst worden afgevoerd.
Promotie van de eilandelijke vacature- en woningenbank	Doorlopend	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	v	!	Aan de website Ik heb een band is een woning- en vacaturebank gekoppeld. Deze website wordt momenteel overgezet naar een nieuwe provider om de continuïteit te waarborgen. Hier zijn extra kosten meegemoed. In de hiervoor genoemde evaluatie bekijken we nader hoe de website optimaal kan worden ingezet.
Promotie van natuur, water en cultuur/ musea	Doorlopend	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	!	v	We verwijzen u hiervoor naar de toelichting bij de activiteit Online Mediacampagne Werken.
We blijven het initiatief van het Watersnoodmuseum en omliggende ondernemers ondersteunen om een aanlegplaats voor pleziervaartuigen, rondvaartboten en passagiersschepen in de omgeving van Ouwkerk te realiseren	Doorlopend	Taken uitgevoerd	!	!	De voorbereiding van vergunningprocedures loopt. Het overleg met diverse stakeholders over compensatiemogelijkheden voor het betreffende visperceel, waar ponton en peilers voorzien zijn, levert geen resultaat op aangezien met de Vereniging van Beroepsvissers Oosterschelde niet tot een compromis is te komen. In het eerste kwartaal van 2021 namen we een besluit vanwege de toegekende subsidiebeschikkingen.

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We ondersteunen het watersnoodmuseum in de ontwikkeling naar kenniscentrum	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	Vanuit het Interreg-project Star2Cs zijn mooie en waardevolle producten opgeleverd, zoals een interactieve klimaatwand, een vergaand geautomatiseerde, informatieve en mooi vormgegeven kennisbank en een interactief klimaatspel ten behoeve van het voeren van klimaatdialogen die een gedegen opstap zijn voor het Watersnoodmuseum om als kenniscentrum voor klimaatadaptatie te gaan functioneren. Het evaluatieproces van de subsidiebeschikking liep wat vertraging op. Daarnaast had het museum erg veel last van de verplichte sluitingen en bezoekersbeperkingen als gevolg van corona.
Uitvoeren uitvoeringsprogramma Eiland Marketing 2014-2018		Taken gedeeltelijk uitgevoerd	!	v	We verwijzen u hiervoor naar de toelichting bij de activiteit Online Mediacampagne Werken.
(Eind)evaluatie Eiland Marketing en Eilandmarketeer VVV Zeeland		Taken uitgevoerd	v	v	Dit project is afgerond.

Wat mocht het kosten en wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Sub-programma 1.1 Economie sterk water gerelateerd	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Totaal lasten sub-programma	785	839	695	144
Totaal baten sub-programma	557	541	361	-180
Gerealiseerd totaal saldo lasten en baten	-228	-298	-334	-36
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0
Mutaties in reserves	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-228	-298	-334	-36

Sub-programma 1.2 Innovatieve landbouw en aquacultuur	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Totaal lasten sub-programma	242	220	174	46
Totaal baten sub-programma	0	116	61	-55
Gerealiseerd totaal saldo lasten en baten	-242	-104	-113	-9
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0
Mutaties in reserves	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-242	-104	-113	-9

Sub-programma 1.3 Florerende kleinschalige bedrijvigheid	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Totaal lasten sub-programma	1.639	987	1.058	-71
Totaal baten sub-programma	965	958	837	-121
Gerealiseerd totaal saldo lasten en baten	-674	-29	-221	-192
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0
Mutaties in reserves	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-674	-29	-221	-192

Sub-programma 1.4 Arbeidsmarkt in balans	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Totaal lasten sub-programma	9.139	10.582	10.107	475
Totaal baten sub-programma	3.372	3.780	4.021	241
Gerealiseerd totaal saldo lasten en baten	-5.767	-6.802	-6.086	716
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	234	148	148	0
Mutaties in reserves	234	148	148	0
Gerealiseerd resultaat	-5.533	-6.654	-5.938	716

Toelichting mutaties reserves sub-programma 1.4	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Toevoegingen aan reserves				
Investeringsubsidies Zuidhoek	0	0	0	0
Subtotaal	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves				
Investeringsubsidies Zuidhoek	234	148	148	0
Subtotaal	234	148	148	0
Mutaties in reserves	234	148	148	0

Sub-programma 1.5 Vakantie-eiland toonaangevend in water	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Totaal lasten sub-programma	21	20	15	5
Totaal baten sub-programma	14	6	8	2
Gerealiseerd totaal saldo lasten en baten	-7	-14	-7	7
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0
Mutaties in reserves	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-7	-14	-7	7

Programma 2: Wonen

WAT HOUDT HET PROGRAMMA IN?

Goed wonen is een primaire basisbehoefte van onze permanente en tijdelijke inwoners. Dat stopt niet bij de woonvoorziening zelf en een passende woningvoorraad, maar betreft ook een goede en sociale leefomgeving, met goede en betaalbare voorzieningen op het gebied van onder ander onderwijs, zorg, welzijn en veiligheid.

Onze eigen bevolking krimpt en vergrijs, de beroepsbevolking neemt af. Bovendien verandert steeds vaker de samenstelling van de huishoudens. Schouwen-Duiveland beweegt mee met de demografische ontwikkelingen. Onze strategie richt zich op het goed voorbereiden op veranderingen in de bevolkingssamenstelling. Door flexibel en dynamisch mee te bewegen, blijven we economisch gezond en sociaal veerkrachtig. Daartoe spelen we in op de veranderingen die op ons afkomen, met als doel een afgestemd en goed voorzieningenniveau te behouden, een woningbouwprogramma te realiseren dat voorziet in behoefte en vraag, de leefbaarheid in kernen te behouden en te versterken, waarbij voorzieningen in onze gemeente betaalbaar blijven.

IN WELKE GEMEENTELIJKE BELEIDSSTUKKEN IS HET BESTAANDE BELEID OMSCHREVEN?

Sociaal Domein

- Kadernota subsidies Prestaties voor de samenleving 2010
- Samenwerken aan vitale inwoners en een gezonde regio – Regionaal kader gezondheidsbeleid Oosterschelderegio 2018–2021
- Preventie- en Handhavingsplan Alcohol 2018–2021
- Lokaal uitvoeringsplan Een beschermd thuis en kwalitatief goed leven op Schouwen-Duiveland 2019–2022
- Op weg naar een dementievriendelijk Schouwen-Duiveland 2019–2022
- Schouwen-Duiveland voor elkaar – visie sociaal domein 2014
- Beleidsnota Sociaal Domein Oosterschelderegio 2015–2018
- Naar een Integraal sociaal domein, aanzet tot een dienstverleningsmodel
- Operationalisering Integraal dienstverleningsmodel
- Beleidsplan Jeugd gemeente Schouwen-Duiveland 2015–2018
- Voor een toekomst zonder geweld - Regiovisie aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling Zeeland 2019–2023
- Beleidsplan maatschappelijke ondersteuning gemeente Schouwen-Duiveland 2015–2018
- Notitie Sturen op Maatschappelijk Resultaat
- Beleid Mantelzorgondersteuning 2017–2020
- Beleidsvisie Vrijwilligerswerk 2018–2022 'Onbetaalbaar'
- Nota Dorpshuizenbeleid 2008

Openbare ruimte

- Visie Integraal Beheer Openbare Ruimte (2014)
- Integraal verkeer- en vervoersplan Schouwen-Duiveland 2017–2027
- Handboek Begraafplaatsen gemeente Schouwen-Duiveland 2016
 - Capaciteit en exploitatie Begraafplaatsen gemeente Schouwen-Duiveland 2016
 - Uitvoeringsprogramma Begraafplaatsen gemeente Schouwen-Duiveland 2016

- Speelruimteplan Samen spelen (2017-2026)
- Beleidsplan Wegen 2017–2021
- Bomenbeleidsplan (2009)
- Landschappelijk raamwerk Buitengebied in beweging (2007)
- Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2015–2019 (verlengd voor 2020 en 2021)
- Beleidsplan openbare verlichting 2019–2023

Veiligheid en openbare orde

- Integraal Veiligheidsprogramma 2017–2018
- Regionaal beleidsplan multidisciplinaire advisering grootschalige evenementen (2011)
- Integraal Handhavingsbeleid 2016–2019

Onderwijs

- Integraal Huisvestingsplan basisonderwijs Schouwen-Duiveland 2017–2027
 - Meerjaren uitvoeringsplan en Meerjaren uitvoeringsprogramma 2020 – 2028
- Onderwijsakkoord Kinderopvang en Onderwijs Schouwen-Duiveland 2018–2022
- Onderwijsachterstandenbeleid 2019–2022

Wonen

- Nota grondbeleid gemeente Schouwen-Duiveland 2018
- Erfgoednota 2012–2018
- Woonvisie 2018–2027
- Uitvoeringsprogramma Woonvisie 2021
- Regionale woningmarktafspraken 2014–2023
- Structuurvisie ongebruikte individuele bouwtitels in bestemmingsplannen (2015)
- Structuurvisie Bruinisse 2025
- Structuurvisie Zierikzee 2030
- Programma Zierikzee
- Energieagenda 2018–2023
- Regionale Energiestrategie (2020)

SUBPROGRAMMA 2.1 - GOED EN REALISTISCH VOORZIENINGENNIVEAU

Portefeuillehouder : J.G. Smit, D.P.W. Joppe, P. Schot en A.M.J. van Burg
 Sub-Programmahouder : C.P. Bijzet

Wat houdt het sub-programma in?

Schouwen-Duiveland heeft een kwalitatief goed maatschappelijk voorzieningenniveau, dat verspreid is over het eiland. De betaalbaarheid van de voorzieningen is gewaarborgd door bundeling van functies en de gebruikintensiteit is goed. De inwoners houden zelf sport- en culturele voorzieningen en gemeenschappelijke ontmoetingsruimten in stand. Dit blijkt uit de vrijwillige inzet, goed eigen initiatief en bestuurs- en daadkracht van lokale instellingen en verenigingen.

In Zierikzee zijn de eilandelijke functies aanwezig, zoals een middelbare school, sportcomplexen, een mediatheek en diverse andere culturele voorzieningen. Zierikzee is daarmee de dragende kern met centrumvoorzieningen.

Daarbuiten zijn verder, verspreid over het eiland, in diverse kernen kwalitatief goede voorzieningen op het gebied van sport, cultuur, onderwijs, zorg en welzijn aanwezig. Deze multifunctionele voorzieningen voorzien in de lokale behoefte van de omliggende gebieden; zij vervullen daarmee een satellietfunctie.

Het aantal onderwijsvoorzieningen is afgestemd op het leerlingenaantal. Scholen van diverse signatuur werken samen om het totale aanbod in kwalitatieve zin en in diversiteit te realiseren.

Wat wilden we bereiken en wat deden we daarvoor?

Doelstelling: We hebben een kwalitatief goed en realistisch maatschappelijk voorzieningenniveau

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We stellen een Programma maatschappelijke voorzieningen op	Realisatie	Niet gerealiseerd	x	x	Het opstellen van het Programma Maatschappelijke Voorzieningen is gestopt. Algemene kaders integreren we, indien mogelijk, in de Structuurvisie Wonen.
We voeren het Programma maatschappelijke voorzieningen uit		Niet gerealiseerd	x	x	We verwijzen u naar de tekst hierboven.
We onderhouden de beheersstructuur van de dorpshuizen en leggen verbindingen met andere maatschappelijke organisaties en inwoners	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	!	Gebruikelijk is dat twee keer per jaar Zeeuwendland en de gemeente gezamenlijk in overleg gaan met de besturen van alle dorpshuizen op Schouwen-Duiveland. Ook de dorpshuizen die niet onder de Samenwerkingsovereenkomst vallen worden hiervoor uitgenodigd. De inzet van deze gesprekken is het versterken van de onderlinge samenwerking. Daarbij worden ook gezamenlijke thema-avonden georganiseerd. Als gevolg van corona vond dit in 2020 niet plaats. In 2020 is op regelmatige basis contact onderhouden met de Stichting Dorps- en Gemeenschapshuizen (SDGSD) en de niet hierbij niet aangesloten dorpshuizen om de gevolgen van de coronacrisis voor de exploitatie, maar ook wat betreft maatschappelijke effecten in de kernen, in beeld te houden en na te gaan welke ondersteuningsbehoefte er is. Daarnaast is met raad en daad bijgestaan in het zo goed mogelijk gebruik maken van de ondersteuningspakketten van het rijk.
We doen een pilot met een inspiratieruimte waar jongeren met elkaar vernieuwende ideeën en concepten uit kunnen werken	Ontwerp	Taken uitgevoerd	x	x	Na overleg met OSD, SMWO en Stichting Walhallab.nl bleek dat er in Zierikzee onvoldoende "massa" is om een sluitende businesscase te formuleren op basis waarvan Stichting Walhallab een dergelijk inspiratiecentrum kan realiseren. De Stichting geeft aan dat dit zelfs in grote steden al een lastige opgave is. Via de peilstok gaven we aan hier geen energie meer in te steken en dit actiepunt af te voeren.
Door exploiteren zwembad Dol-fijn	Doorlopend	Gedeeltelijk gerealiseerd	!	!	Van de Belastingdienst is antwoord ontvangen op grond waarvan de huurovereenkomst in fiscaal opzicht zo optimaal mogelijk is op te stellen. Na overleg met het bestuur van de Stichting Zwembad Dol-fijn is een huurovereenkomst tussen gemeente en stichting in voorbereiding. Medio voorjaar 2021 is deze huurovereenkomst afgerond.

Doelstelling: Er zijn goede voorzieningen op het gebied van (openbaar) vervoer om de bereikbaarheid van voorzieningen (voor de minder mobiele groepen) te garanderen

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
De bereikbaarheid van de voorzieningen nemen we mee in het Programma maatschappelijke voorzieningen	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	!	Met het platform SD op Weg zijn diverse initiatieven operationeel en een aantal in ontwikkeling om de bereikbaarheid en toegankelijkheid van maatschappelijke voorzieningen te verbeteren. Dit betreft niet alleen de doelgroep ouderen maar ook de doelgroep scholieren. De pilot doelgroepenvervoer heeft vertraging opgelopen vanwege corona. Daarnaast ligt een aantal initiatieven, zoals ouderenvervoer, stil vanwege de kwetsbaarheid van deze groep en de kwetsbaarheid van de vrijwilligers. In veel gevallen was het deelautoconcept, dat in 2020 over meerdere kernen is uitgerold, een goed alternatief om mobiliteitsvragen in te vullen.
We ondersteunen de pilot elektrisch vervoer Energiecoöperatie Energie Werkt Schouwen-Duiveland (EWSD)	Realisatie	Taken uitgevoerd	v	v	Dit project is inmiddels opgenomen in het project SD op Weg.
Uitvoering VN-verdrag Mensen met een beperking	Onderzoek	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	!	!	De toetsingsrapporten inclusief kostenramingen zijn door Platform Ongehinderd opgeleverd en worden gecommuniceerd naar de deelnemers. De diensten van Platform Ongehinderd evalueren we in 2021. Er is geen budget voor verlenging gereserveerd en voor de implementatie van de aanbevelingen uit de rapportages. Door de coronacrisis konden de thematafels voor het opstellen van de Inclusie Agenda in het voorjaar 2020 geen doorgang vinden. In het najaar van 2020 zijn weer bijeenkomsten georganiseerd. Naar verwachting kan de agenda in 2021 worden opgeleverd.
We voeren het project integrale mobiliteit uit	Realisatie		v	!	Dit project staat synoniem voor het project SD Op Weg en kan daarom hier worden afgevoerd.

Doelstelling: We bundelen eilandelijke voorzieningen zoveel mogelijk in Zierikzee. Verspreid over het eiland bundelen we voorzieningen die in een samenhangend netwerk een satellietfunctie voor de omgeving vervullen

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We monitoren initiatieven tot bundeling van voorzieningen	Doorlopend	Gerealiseerd	v	v	Inmiddels is deze monitoring een vast onderdeel in relevante adviezen en voorstellen. Kan uit de lijst worden afgevoerd.
We voeren de bestuursopdracht Samengaan voetbalverenigingen Westhoek uit	Vorbereiding	Gedeeltelijk gerealiseerd	v	!	Uw raad heeft in december de investering voor het project vastgesteld met het herijken van het IHP. De daadwerkelijke start is afhankelijk van de afronding van en besluitvorming op het haalbaarheidsonderzoek waarop u in de 1e fase via een motie uw wensen en bedenkingen aan ons college heeft meegegeven. Het is in 2020 niet meer gelukt het haalbaarheidsonderzoek af te ronden.
We geven lokale invulling aan de regionale visie bibliotheekwerk	Vorbereiding/ Realisatie	Taken uitgevoerd	v	v	Sinds de raad eind 2019 bij de bezuinigingsafwegingen besloot de biblioservice bus en Columbus voorzieningen in stand te houden en hierop dus niet te bezuinigen, is er geen aanleiding van het regionale beleid af te wijken. We volgen lokaal het regionale beleid SWVO, zoals opgesteld en opgenomen in samenwerkingsovereenkomst, meerjarensubsidieovereenkomst en jaarlijkse lokale uitvoeringsovereenkomsten. In de meerjarige subsidieovereenkomst en de jaarlijkse uitvoeringsovereenkomst staan de lokale activiteiten en afspraken benoemd.
Businesscase poppodium	Realisatie	Taken uitgevoerd	v	v	Het is stichting Brogum niet meer gelukt om voor 2021 het haalbaarheidsonderzoek op te leveren. De oplevering van het onderzoek staat nu gepland voor de zomer van 2021. Wij houden u op de hoogte van de voortgang.

Doelstelling: We maken de omslag van voorzieningen en gebouwen naar de subsidiëring van activiteiten

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
Herzien Kadernota subsidies Prestaties voor de samenleving 2009	Ontwerp	Niet gerealiseerd	!	!	Omdat het evalueren van de Kadernota is doorgeschoven, schuift ook het ontwerp en de realisatie van de herziening van de Kadernota door. Het college legt de gemeenteraad in de tweede helft van 2021 een voorstel voor om nader in gesprek te gaan over het te voeren proces en de inhoud van herziening.
We herzien subsidieverordening (ASV) 2013 en bijbehorende beleidsregels	Initiatief	Niet gerealiseerd	!	!	Deze herziening pakken we na het herzien van de Kadernota op.
We gaan na voor welke organisaties en instellingen een inkooprelatie meer voor de hand ligt dan een subsidierelatie		Niet gerealiseerd	!	!	Deze vraag neemt het college mee bij de herziening van de verordening en de subsidieregels.

Doelstelling: We stimuleren activiteiten waaruit veel zelfsturing, eigen initiatief en bestuurskracht van lokale instellingen en verenigingen blijkt

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
Onderzoek behoefte wijkvoorziening Malta	Realisatie	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	✓	✓	Op verzoek van Zeeuwend is de subsidieperiode verlengd. De wijklocatie in Office 51 is door Zeeuwend in 2020 niet gerealiseerd. Dit komt door de coronacrisis.

Doelstelling: We stimuleren samenwerking van het onderwijs binnen onze gemeente, met als doel kwaliteit en huisvesting te verbeteren, passend in het toekomstig beeld van spreiding en bundeling van onderwijsvoorzieningen. Met als doel kwalitatief goed onderwijs

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We realiseren de nieuwe huisvesting voor de Pieter Zeeman, de Meie en de Beatrixschool	Ontwerp/ Realisatie	Gerealiseerd	✓	✓	In het derde kwartaal van 2020 zijn enkele gymzalen van het huidige schoolgebouw gesloopt en is vervolgens gestart met de bouw van de nieuwe scholen. Eind 2020 is de tussenconclusie dat de werkzaamheden op schema lopen en dat in januari 2021 het hoogste punt wordt bereikt.
We volgen de effecten van de nieuwe onderwijshuisvesting voor Pieter Zeeman en SBO de Meie		Uitvoering op schema	✓	✓	We houden de raad op de hoogte over de ontwikkelingen wat betreft de nieuwbouw. Na in gebruikname van het nieuwe gebouw monitoren we de effecten van deze nieuwbouw op toename van aantrekkelijkheid van het onderwijsaanbod en de vertaling daarvan in het leerlingenaantal.
Binnen de kaders van het 'Integraal huisvestingsplan primair onderwijs Schouwen-Duiveland 2017-2027' (IHP) stellen we uitvoeringsplannen op. We zetten hierbij in op het realiseren van energie neutrale en zo mogelijk circulair gebouwde schoolgebouwen	Doorlopend	Taken uitgevoerd	✓	✓	Uw raad heeft in december het meerjaren investeringsplan 2020 - 2024 IHP vastgesteld. Daarin zijn alle projecten opgenomen waarvoor u krediet beschikbaar stelt. Voor de begroting van 2021 heeft u voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld voor het project Johan Louis de Jongeschool en St. Willibrordusschool. De daadwerkelijke start van andere projecten en beschikbaar stellen van voorbereidingskredieten is afhankelijk van uw besluitvorming op nog op te leveren haalbaarheidsonderzoeken in 2021 en verder.
We volgen het onderzoek voor samenwerking tussen Obase, en scholen op Tholen en Goeree-Overflakkee	Doorlopend	Taken uitgevoerd	✓	✓	De voorgenomen fusie tussen Octho en Obase is beëindigd. Radar onderzoekt een mogelijke fusie met CBS op Dreef en VCPO Tholen.
We stimuleren zogenoemde groene scholen, waar aandacht is voor groen op het schoolplein, een schooltuin (met uitleg over gezond eten) en natuur- en milieueducatie en dagen schoolbesturen uit om het predicaat "Groene school" te halen	Realisatie	Taken uitgevoerd	✓	✓	Inmiddels zijn mooie resultaten geboekt met de verleende prediaten en gerealiseerd voedselbos. Stichting Natuur- en Milieu-educatie Schouwen-Duiveland (NMEED) zet hier op in en daagt de scholen via de educatieprogramma's verder uit om te 'vergroenen'.

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We stimuleren de samenwerking tussen scholen voor primair onderwijs met Pieter Zeeman (POVO procedure via LEA)	Doorlopend		!	✓	De schoolbesturen bepaalden onderling in het LEA dat een verdieping van de samenwerking vooralsnog geen prioriteit geniet. Het college gaf aan dit wel een belangrijk punt te vinden, gegeven het collegeprogramma. De stem van het college heeft echter geen doorslaggevende rol in het LEA. Het college stelt dit punt wel periodiek aan de orde, mede omdat dit onderwerp in het Onderwijsakkoord is opgenomen.
Vaststellen algemeen kader regioscholen en breedtesportvoorziening(en)			✓	✓	Uw raad heeft in december een herijkt IHP vastgesteld, inclusief de investeringsopgave voor de jaren 2020 - 2024. Uitgangspunt blijft het realiseren van multifunctionele regioscholen met voorzieningen voor inwoners van de regio. Waar mogelijk worden combinaties gemaakt met sport, muziek, opvoeding etc.

Bijdrage verbonden partijen aan doelstellingen sub-programma 2.1

Naam Verbonden partij	Bijdrage aan programmadoelen
Stichting Renesse	Deze stichting heeft onder meer tot doel maatschappelijke initiatieven in de gemeente te bevorderen. Daartoe levert ze financiële bijdragen aan culturele evenementen en lokale verenigingen voor sportbeoefening, jeugd- en jongerenwerk, etc.
GR de Zeeuwse Muziekschool	De Zeeuwse Muziekschool heeft tot doel om de beleving van muziek te bevorderen door muziekonderwijs, om daarmee een bijdrage te leveren aan de culturele ontwikkeling van de lokale samenleving.
Stichting Bibliotheek Oosterschelde	Deze stichting heeft tot doel lezen en persoonlijke ontwikkeling te bevorderen, door het aanbieden van een breed aanbod van literatuur/lectuur en ontspanning, via een toenemende diversiteit aan dragers (boeken, dvd's, internet).
Stichting Obase	Deze stichting heeft tot doel kwalitatief goed openbaar primair onderwijs te verzorgen, waarbij de persoonlijke ontwikkeling van het kind centraal staat.
Stichting Scholengroep Pontes	Pontes staat voor kwalitatief, thuis-nabij en openbaar voortgezet onderwijs. Door het aanbieden van gedifferentieerde onderwijsprogramma's haalt Pontes op verschillende manieren de talenten uit haar leerlingen; ze worden uitgedaagd, geïnspireerd en nieuwsgierig gemaakt naar meer onderwijs. De leerlingen worden opgeleid tot zelfbewuste jongeren met een maatschappelijk verantwoordelijkheidsgevoel.
Stichting Sportbedrijf Schouwen-Duiveland	Het Sportbedrijf Schouwen-Duiveland heeft als doel het in stand houden van kwalitatief goede sportaccommodaties. Daarvoor exploiteert ze sportaccommodaties, op een zo doelmatig mogelijk manier, om deze in stand te houden.

SUBPROGRAMMA 2.2 - WONEN NAAR WENS

Portefeuillehouder : J.Chr. van der Hoek, J.G. Smit, D.P.W. Joppe, A.M.J. van Burg en P. Schot

Sub-Programmahouder : P.M.W. Goossens

Wat houdt het sub-programma in?

Wonen op Schouwen-Duiveland is wonen op een vakantie-eiland. Het doel is om te voorzien in veilig en prettig wonen voor onze inwoners in een onderkomen dat voorziet in de behoeften. En dat kan in verschillende woonsferen op ons veelzijdige eiland: wonen aan de kust, wonen aan en op het water, wonen in woonkernen met een rijk verleden, nabij natuurgebieden etcetera.

De woningvoorraad is afgestemd op de wensen van de (nieuwe) inwoners. In aantal zijn vraag en aanbod van woningen in balans. De kwalitatieve woningvoorraad is afgestemd op de woningbehoefte en verkeert in goede staat. Ouderen kunnen lang zelfstandig wonen en nieuwe inwoners vinden een plek naar wens.

Schouwen-Duiveland is tevens een aantrekkelijke plek voor deeltijdbezoekers. Een eiland om te ontspannen en te genieten van het leven, de rust en de ruimte en tegelijkertijd inspiratie op te doen voor professe of beroep.

Wat wilden we bereiken en wat deden we daarvoor?

Doelstelling: We wonen prettig naar wens en behoefte

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We voeren de woonvisie uit	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	De actuele woningmarktanalyse (WMA) is besproken in de commissievergadering van november 2020 en is behandeld in de raadsvergadering van januari 2021. Hierin is voorgesteld om de Woonvisie nu niet te actualiseren, maar wel de kwantitatieve en kwalitatieve uitkomsten van de WMA mee te nemen in de op te stellen regionale woningmarkt afspraken met de provincie.
We voeren de woningmarkt afspraken uit	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	De woningmarkt afspraken worden uitgevoerd en geactualiseerd in 2021.
Binnen drie jaar actualiseren we de woningmarktanalyse	Voorbereiding	Gerealiseerd	v	v	De actuele woningmarktanalyse (WMA) is besproken in de commissievergadering van november 2020 en is behandeld in de raadsvergadering van januari 2021. Hierin is voorgesteld om de Woonvisie nu niet te actualiseren, maar wel de kwantitatieve en kwalitatieve uitkomsten van de WMA mee te nemen in de op te stellen regionale woningmarkt afspraken met de provincie.
Uitvoeren en jaarlijks bijstellen van de prestatie afspraken met de woningbouwcorporatie	Doorlopend	Gerealiseerd	v	v	De samenwerkingsovereenkomst met Zeeuwend is in 2020 vastgesteld. Deze is ter kennisname gebracht van de raad. De prestatie afspraken 2021 zijn gebaseerd op de samenwerkingsovereenkomst en vastgesteld in december 2020.
Herijking van de woningmarkt afspraken		Gedeeltelijk gerealiseerd	v	v	De woningmarkt afspraken actualiseren we op basis van de Woningmarktanalyse en het KWOZ in 2021.
Opstellen beleid langer zelfstandig wonen	Ontwerp	Niet gerealiseerd	v	v	Veel verschillende beleidsontwikkelingen van het afgelopen jaar dragen bij aan het Maatschappelijk Resultaat 'Mensen wonen langer zelfstandig thuis in een veilige en toegankelijke omgeving, indien nodig met ondersteuning'. Zo zijn er nieuwe prestatie afspraken met de woningcorporatie gemaakt rond dit thema, is de campagne 'een schoon en veilig thuis' gestart, is de beleidsvisie zorglandschap opgesteld en ontvangen inwoners ondersteuning vanuit de Wmo om langer zelfstandig thuis te kunnen wonen. Een aparte beleidsvisie heeft geen toegevoegde waarde. Wel is het zinvol om al het beleid dat bijdraagt aan dit Maatschappelijk Resultaat in samenhang te bezien en waar nodig op hiaten in te zetten. Deze stap zetten we in 2021.

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We verwerken de doelstellingen van het VN verdrag voor rechten van mensen met een beperking in de gemeentelijk beleid	Realisatie	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	!	v	Dit punt maakt onderdeel uit van de Inclusie Agenda. Door de coronacrisis konden de thematafels voor het opstellen van de Inclusie Agenda in het voorjaar 2020 geen doorgang vinden. In het najaar van 2020 zijn weer bijeenkomsten georganiseerd. Naar verwachting wordt de agenda in 2021 opgeleverd.
Onderzoek naar stimuleringsmaatregelen voor bevorderen duurzaamheid binnen woningbouw	Doorlopend	Gedeeltelijk gerealiseerd	!	!	In 2019 is er een subsidie beschikbaar gesteld voor het isoleren van woningen met een bouwjaar van 1975 en eerder en een WOZ waarde van minder dan € 300.000. In het kader van het amendement "effectiever omgaan met isolatiefonds" besloot de gemeenteraad op 28 januari 2020 om de regeling isolatie subsidie aan te passen en in de voorwaarden de WOZ waarde te laten vervallen en het energielabel C als nieuwe voorwaarde op te nemen. Alleen woningen met een lager energielabel dan C komen nu in aanmerking voor de isolatie subsidie. In 2019 is de subsidie volledig benut (€ 100.000). In 2020 is tot 1 november 2020 82% van het subsidiebedrag toegekend. Naast de isolatiesubsidie is er ook nog een stimuleringslening Duurzame Particuliere Woningbouw waarbij particulieren onder voorwaarden een laagrentende lening kunnen aanvragen voor het doorvoeren van duurzame maatregelen. Bekeken moet worden of deze stimuleringslening gecombineerd kan worden met de blijverslening. Dit wordt in 2021 opgepakt.
We werven 100 nieuwe huishoudens met hoogwaardige plannen	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	In het kader van de Regiodealgelden onderzoeken we samen met de provincie of we middelen beschikbaar kunnen stellen om binnenstedelijke plannen te realiseren.
We zetten in op permanente oplossingen voor de huisvesting van tijdelijke werknemers	Initiatief	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	v	v	Het concept Beleidskader voor de huisvesting van tijdelijke werknemers is gereed en wordt in 2021 voor gelegd aan de raad. De ruimtelijke procedure voor de Tiny Houses in Renesse is afgerond. Realisatie vond plaats in het vierde kwartaal van 2020 en is afgerond in het eerste kwartaal 2021.
We realiseren een sloop- of saneringsfonds	Realisatie	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	!	v	De op te stellen Structuurvisie Wonen wordt in samenhang met de woningmarktafspraken, de kernprofielen en de lokale gesprekken in de kernen over de opgave in de veranderende woningvoorraad (samen met Zeeuwsland) opgepakt. Hierbij houdt het college ook rekening met de plancapaciteit en de trajecten vanuit de provincie. Dit alles vraagt om een zorgvuldige en transparante aanpak, waarbij kwaliteit en samenhang prioriteit hebben boven snelheid. Ook de coronamaatregelen zorgden voor vertraging in dit traject. Vaststelling door de gemeenteraad vindt plaats in 2021.
We onderzoeken of we een fonds in het leven kunnen roepen voor het opknappen van verpauperde panden en het energiezuiniger maken van woningen in aanvulling op bestaande regelingen	Realisatie	Taken niet uitgevoerd	!	v	Wij verwijzen u naar de tekst hierboven.

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We maken een warmteplan	Ontwerp	Taken uitgevoerd	v	v	De gemeenteraad ging op 4 juni 2020 akkoord met het plan van aanpak voor het opstellen van de Transitievisie Warmte (TVW). In juli 2020 is een start gemaakt met de uitvoering van het plan van aanpak. Inmiddels zijn stap 1: gezamenlijke uitgangspunten en stap 2: robuuste analyse afgerond. In 2021 start het lokale traject (stap 3, 4 en 5). De TVW moet voor eind 2021 gereed zijn. Ter ondersteuning van de participatie bij het opstellen van de TVW is het regionale project Energieke gemeenten geïnitieerd, waarbij een Sociale Warmte Atlas is opgesteld en een participatietoolkit. De gemeente Schouwen-Duiveland is penvoerder van dit traject en ontving hiervoor een financiële bijdrage van de Stichting Zeeuwse Publieke Belangen.
We zien toe op een goed informatiepunt waar actuele en duidelijke informatie wordt verstrekt voor energiebesparende maatregelen, waaronder methoden voor isolatie	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	Het contract met het Duurzaam Bouwloket (www.duurzaambouwloket.nl) is met twee jaar verlengd. Met het platform Energiek Zeeland, waarbij bewoners gebruik kunnen maken van een (digitaal) energieadvies, is voor de komende twee jaar een dienstverleningsovereenkomst aangegaan. De gemeentelijke website is geactualiseerd. Maandelijks wordt er in de Wereldregio gecommuniceerd over duurzaamheid in de Duurzaam Doen pagina.
We geven uitvoering aan het huisvesten van statushouders	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	Het college geeft uitvoering aan de taakstelling huisvesten statushouders. Door de coronacrisis lag dit proces op landelijk niveau een aantal maanden stil en komt dit nu weer langzaam op gang. In OZO-verband is een voorstel voorgelegd hoe als Zeeuwse gemeenten gezamenlijk de geprognosticeerde taakstelling van het rijk vorm en inhoud te geven. De uitkomsten legt het college aan de gemeenteraad voor.
We blijven initiatieven tot het opwekken van duurzame energie voor woningen faciliteren	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	Het onderzoek naar kansrijke locaties voor aquathermie is in het eerste kwartaal van 2020 afgerond. Op basis van de resultaten van dit onderzoek is in samenspraak met Zeeuwsland en Zeeuwind het project Aquathermie en burgerparticipatie opgesteld en is een financiële bijdrage van de Stichting Zeeuwse Publieke Belangen toegekend. Op 1 juli 2020 maakten we een start met de uitvoering van dit project dat bestaat uit een participatief praktijkonderzoek op het gebied van aquathermie in een wijk in Zierikzee. De omgevinganalyse is afgerond. De verkenning is in het eerste kwartaal van 2021 afgerond. Het project loopt nog door tot december 2021.
We ondersteunen collectieve bewonersinitiatieven op het gebied van energie en energiebesparing, zoals het Monumentenpaspoort, elektrisch rijden, rijden op waterstof en opwekken van duurzame energie	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	Wij zijn inmiddels aangesloten bij de Duurzame Huizenroute (www.duurzamehuizenroute.nl) waarbij duurzame woningen als voorbeeld kunnen dienen voor anderen. Het monumentenpaspoort wordt verder gestimuleerd. Door middel van SD op Weg worden initiatieven op het gebied van duurzame mobiliteit gerealiseerd.
Nieuwbouwwijken en te vergunnen en nieuw te bouwen gebouwen worden conform het Rijksbeleid zonder gasaansluiting gerealiseerd	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	Aanvragen omgevingsvergunning die na 1 juli 2018 zijn ontvangen voor nieuwbouw woningen kunnen niet meer aansluiten op het gasnet. Dit punt maakt nu onderdeel uit van het reguliere afwegingskader en daarmee van staand beleid. Aangezien dit inmiddels onderdeel is van staand beleid conform de wettelijke bepalingen voeren we dit actiepunt af.
Uitvoering Integraal verkeers- en vervoersplan (IVVP)	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	!	In het derde kwartaal van 2020 is aan de gemeenteraad een set van maatregelen voor het parkeerbeleid in Zierikzee voorgelegd. Deze maatregelen worden per 2021 ingevoerd. Met de bestuursopdracht Parkeren op Schouwen-Duiveland, die op grond van het door de gemeenteraad ingediende amendement is opgesteld, voert het college een inwonersvignet in en vindt in een vervolgfase de actualisering van het parkeren en betaald parkeren plaats.

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We blijven inzetten op een alternatieve langzaam verkeersroute rond Zierikzee en oplossingen voor het langzaam verkeer op de N59	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	!	Het rapport Inventarisatie & Analyse en de conceptvisie voor het project is in het voorjaar 2021 ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd. Hierin is een oplossingsrichting opgenomen voor een verbeterde bereikbaarheid van centrumstad Zierikzee.
Bijdrage fietspad Roterijdkijk		Taken uitgevoerd	!	!	Realisatie in 2021 lijkt momenteel haalbaar. Het waterschap doet een beroep op de gemeente voor een aanvullende bijdrage in de gestegen realisatiekosten. Het college legt op dat moment een voorstel aan de gemeenteraad voor.
We gaan in overleg met inwoners en ondernemers na of er nieuwe, nog niet onderzochte, mogelijkheden zijn om zwaar verkeer uit het centrumgebied van Zierikzee te weren	Realisatie	Taken uitgevoerd	v	v	In december 2020 is een onderzoeksvoorstel uitgewerkt met de lector Logistiek Management van Hogeschool Zeeland en twee masterstudenten van ditzelfde lectoraat. De twee studenten voeren in het kader van hun Masterthesis onderzoek naar de beleving en het zwaar verkeer in het stadscentrum uit. De onderzoeken worden in juli 2021 opgeleverd. Aan de hand van de bevindingen en aanbevelingen werkt het college een vervolgvorstel uit.
OV halten aanpassen voor gebruik door invaliden	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	!	De aanpassing van de perrons van het Transferium is voltooid. Nut en noodzaak van aanpassing van busstation Zierikzee Sas bekijken we in samenhang met het project Beter bereikbare binnenstad Zierikzee en wat daarbij de logische aanlandpunten voor het openbaar vervoer zijn. Hierbij speelt het college in op de Richtingennotitie Slimme Mobiliteit Zeeland die Gedeputeerde Staten van Zeeland presenteerde.
Toiletvoorziening nabij Haringvlietstraat	Realisatie	Taken uitgevoerd	v	!	In het kader van de bestuursopdracht Creëren budgettaire ruimte gaf de gemeenteraad een duidelijk antwoord op de overweging om dit amendement wel of niet uit te voeren. Op grond daarvan voert het college het amendement uit waar aangesloten wordt op de herinrichting van het bedrijventerrein die thans plaatsvindt.
Bebording rondom Recreatieverdeelweg 2e fase (fiets) en Renesse (auto) aanpassen	Vorbereiding	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	v	!	Er is op bestuurlijk niveau overleg gevoerd over de bebording rondom de Recreatieverdeelweg. Er ligt een compromisvoorstel op tafel wat betreft uitvoering en financiering van de aanpassingen. De definitieve besluitvorming vond in het eerste kwartaal van 2021 plaats, waarna uitvoering bij positieve besluiten snel kan volgen.
Opstellen Nota Grondbeleid	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	Dit betreft een periodieke activiteit die onderdeel is van de reguliere bedrijfsvoering. Het college voert dit actiepunt als beleidsvoornemen af.
Actualisatie bestemmingsplan Zierikzee buiten de grachten	Realisatie	Taken uitgevoerd	v	v	Het ontwerpbestemmingsplan is in december 2019 ter inzage gelegd. Na afloop van deze inzageperiode wordt de gemeenteraad voorgesteld een besluit te nemen omtrent vaststelling.
Actualisatie bestemmingsplan Renesse	Realisatie	Taken uitgevoerd	v	v	Het ontwerpbestemmingsplan is het eerste kwartaal van 2020 ter inzage gelegd, zienswijzen zijn verwerkt en een definitief bestemmingsplan ter vaststelling door de gemeenteraad is in voorbereiding.
We realiseren de laatste ontbrekende schakels in de wandel-, fiets- en ruiterspadenstructuur op ons eiland en bevorderen dat informatie goed toegankelijk is	Realisatie	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	v	v	Voor het sluiten van de laatste schakels in het fiets- en wandelnetwerk voert het college nog steeds onderhandelingen met grondeigenaren. Afhankelijk van de uitkomsten zijn de laatste ontbrekende schakels te realiseren.
Afronden Entree Nieuwerkerk	Realisatie	Gedeeltelijk gerealiseerd	!	v	De zes woon-werk kavels zijn nog steeds niet verkocht en gebouwd, maar de infrastructuur rondom de beoogde locatie is wel afgerond. De initiatiefnemer heeft zich bij het college gemeld met het verzoek te bezien of er wellicht op de een of andere wijze een alternatieve invulling gevonden kan worden voor deze zes kavels. Daarover volgt in het eerste deel van 2021 meer duidelijkheid.

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
Herstructurering kop Nieuwstraat Bruinisse	Realisatie	Taken uitgevoerd	v	v	De procedure omgevingsvergunning loopt. Een besluit over de omgevingsvergunning wordt verwacht in het eerste of tweede kwartaal van 2021. Dit is afhankelijk van het feit of zienswijzen worden ingediend. Daarna start de realisatie, vooropgesteld dat geen beroep tegen het besluit wordt aangetekend.
Herstructurering Dreef/Nieuwstraat Bruinisse (Kevergarage)	Initiatief	Taken uitgevoerd	v	v	Het college heeft eind 2020 een nieuw principebesluit genomen over de ontwikkeling van de Kevergarage in combinatie met de locatie aan de Dorpsweg 21 te Bruinisse. Daarin zijn de voorwaarden voor de ontwikkelingen voor beide locaties bepaald en aangegeven dat het college een intentieovereenkomst wil sluiten met de initiatiefnemers, als zij de tijd daarvoor rijp achten.
Herstructurering Dreef/Nieuwstraat Bruinisse (AH, Etos, Gall&Gall en Gat van Bru)	Realisatie	Gerealiseerd	v	v	De herinrichting van de openbare ruimte is geheel afgerond en eind 2020 definitief opgeleverd door de aannemer, binnen het door de gemeenteraad toegekende budget. Tevens is het beroep tegen de bouw van het Gat van Bru ingetrokken, waardoor de bouw medio 2020 is gestart. Het is de bedoeling dat de detailhandel met zeven wooneenheden in juni/juli 2021 wordt opgeleverd. In het bouw- en realisatieproces heeft de gemeente echter een beperkte rol, die zich alleen uitstrekt tot de controle van de bouwwerkzaamheden.
Opstellen GRP 2020-2023	Realisatie	Taken uitgevoerd	v	v	Het vigerende plan is verlengd met één jaar. De consequenties worden in beeld gebracht en aan de gemeenteraad voorgelegd, hetgeen waarschijnlijk leidt tot nog een aanvullende verlenging. De periode 2021-2023 gebruikt het college om het vGRP in te passen in het nieuw op te stellen gemeentelijke omgevingsplan op basis van de Omgevingswet.
GRP 2015-2019; uitvoering geven aan OAS (Optimaliseringsstudies Afvalwatersysteem)		Taken uitgevoerd	v	v	Evaluatie van de maatregelen vond plaats. Momenteel wordt een basisrioleringsplan voor het OAS-gebied uitgewerkt met maatregelen voor de periode 2021-2025.
We onderzoeken de mogelijkheden om de waterkwaliteit in de gracht van Zierikzee te verbeteren met als doel zuurstofloosheid en stankoverlast te voorkomen			v	v	Dit project voeren we af.
We houden op verzoek van een kern samen met de stads- of dorpsraad en ondernemers een schouw van het 'groen en grijs'. Hier nemen we de speelplaatsen in mee	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	In 2020 is samen met de dorpsraad een schouw van de openbare ruimte uitgevoerd in Sirjansland.
Inventarisatie particuliere en bedrijfsmatige asbestdaken	Realisatie	Gerealiseerd	v	v	inventarisatie heeft plaatsgevonden. Doordat de einddatum van sanering niet langer geldt, is de urgentie verdwenen. Mogelijke koppeling met zon op dak.
Invoeren Omgevingswet	Realisatie	Taken uitgevoerd	!	v	Om te voldoen aan de wettelijke verplichtingen om de Omgevingswet tijdig in te voeren is tijdige voorbereiding nodig, allereerst op de implementatie van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Een plan van aanpak is inmiddels gereed. Ondanks de vragen en onduidelijkheden die rondom de invoering van de Omgevingswet blijven opkomen houdt het college de oorspronkelijke planning aan.
Omzetten BAG t.b.v. WOZ	Realisatie	Taken uitgevoerd	!	v	We dienen te voldoen aan de wettelijke verplichting om tijdig de gegevens uit de BAG om te zetten naar de WOZ-administratie. Een plan van aanpak is inmiddels gereed en vastgesteld, de uitvoering hiervan vindt momenteel plaats.

Doelstelling: We zetten daar waar mogelijk in op het verbeteren van de sociale veiligheid

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We investeren de komende jaren samen met onze ketenpartners extra in preventie	Doorlopend	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	!	✓	Er is blijvend inzet gepleegd op preventieve maatregelen. Preventieve controles hebben sterk onder druk gestaan als gevolg van extra handhavingsactiviteiten en bijkomende werkzaamheden als gevolg van de handhaving van de coronamaatregelen.
Uitvoeren van het Integraal Veiligheidsprogramma 2019 - 2022 (IVP)	Doorlopend	Taken uitgevoerd	✓	✓	Het Integraal Veiligheidsprogramma 2020-2023 (IVP) is door het college en de gemeenteraad vastgesteld.
Evaluatie Integraal Veiligheidsprogramma 2019 - 2022 (IVP)		Taken uitgevoerd	✓	✓	Deze activiteit maakt onderdeel uit van de actualisatie en vaststelling van het nieuwe IVP.
Opstellen Integraal Veiligheidsprogramma 2023 - 2026 (IVP) en jaarlijkse uitvoeringsplannen		Uitvoering op schema	✓	✓	Deze taak staat voor 2022 en 2023 op het programma.
Doorontwikkeling Professionalisering Handhaving	Doorlopend	Taken uitgevoerd	✓	✓	Handhaving heeft het afgelopen jaar andere prioriteiten gehad door de coronacrisis. Als het gaat om de ontwikkeling van mensen en taakvolwassenheid is het cluster gegroeid, is er intensief en goed samengewerkt met de politie en zijn stevige controles uitgevoerd. Er is een nadrukkelijke bijdrage geleverd aan het verhogen van het niveau van handhaving in Zeeland. Onze gemeente was één van de weinige gemeenten die aanvullende handhavingscapaciteit kon leveren. Inmiddels is het Citycontrolsysteem geïmplementeerd. Het amendement dat de gemeenteraad heeft aangenomen voert het college uit bij de verdere professionalisering van het handhavingsteam.
We continueren beleid veilige publieke taak om ons personeel te ondersteunen	Doorlopend	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	!	✓	Deze taak is onder druk komen te staan als gevolg van de extra werkzaamheden als gevolg van de coronacrisis. Tegelijkertijd zijn maatregelen getroffen om de Boa's en toezichthouders toe te rusten op de bijzondere omstandigheden en nieuwe vormen van controles die zij moesten uitvoeren. Hier is samen met de VRZ en politie aandacht aan besteed.
We zetten in op begeleiding van jongeren om goed en veilig om te gaan met vuurwerk	Doorlopend	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	✓	✓	Aan voorlichting van jongeren wat betreft het omgaan met vuurwerk is aandacht besteed. Vanwege de coronamaatregelen vond dit via persuitingen en publicaties plaats. Ondanks het vanwege corona geldende verbod is sprake geweest van het illegaal afsteken van vuurwerk. Hier is op gehandhaafd en tegen opgetreden. Voorlichting op scholen kon, als gevolg van de beperkende maatregelen die ook voor het voortgezet onderwijs, golden niet plaatsvinden.
We zetten in op een uitsterfbeleid voor kansspel- en gokhallen	Realisatie	Gerealiseerd	✓	✓	Dit beleidsvoornemen is afgerond. Het college voert deze activiteit daarom af.
We zetten in op een visie op dekkende adequate brandweezorg op de lange termijn. Het Regionale Dekkingsplan borgt ook voor onze gemeente een duurzame brandweezorg	Realisatie	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	!	!	Het regionaal beleidsplan is nog steeds in voorbereiding. Dit proces is vanwege de coronacrisis vertraagd als gevolg van het extra beroep op de beschikbare capaciteit van de VRZ ten behoeve van de crisis. Het beroep op de VRZ is de tweede helft van 2020 niet afgenomen waardoor de oplevering van het regionaal beleidsplan verder is vertraagd. De verwachting is nu dat de VRZ dit plan in het tweede kwartaal van 2021 oplevert.
We houden vinger aan de pols wat betreft de aanrijtijden van de hulpdiensten en vragen aandacht voor het terugdringen van (structurele) overschrijdingen van de normen	Doorlopend	Taken uitgevoerd	✓	✓	Het onderwerp aanrijtijden wordt gemonitord en is vast agendapunt bij het overleg met de korpsleiding van de Nationale Politie en de directie van de VRZ. Inmiddels is dit een continue proces.

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We realiseren de nieuwbouw brandweerkazerne Zierikzee	Ontwerp		v	v	De gemeenteraad heeft tijdens de behandeling van de programmabegroting 2021-2024 de benodigde budgetten voor nieuwbouw van de brandweerkazerne beschikbaar gesteld. Voor de realisatie van het plan is de gemeente afhankelijk van de medewerking van Rijkswaterstaat voor wat betreft de ontsluiting naar de N59 en van de VRZ wat betreft het programma van eisen.

Bijdrage verbonden partijen aan doelstellingen sub-programma 2.2

Naam Verbonden partij	Bijdrage aan programmadoelen
GR Veiligheidsregio Zeeland	Deze verplichte gemeenschappelijke regeling heeft tot doel te voorzien in goede hulpverlening bij rampen en incidenten. Daartoe stelt de Veiligheidsregio preventie-, rampen- en nazorgplannen op en houdt ze een kwalitatief goede hulpverleningsorganisatie in stand.
GR Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland (RUD)	Deze verplichte dienst draagt bij aan een goed woon-, werk- en leefmilieu. Daartoe verstrekt ze omgevingsvergunningen en handhaaft ze vergunningen en algemene regels.
GR Openbaar Lichaam Afvalstoffen-verwijdering Zeeland (OLAZ)	OLAZ draagt bij aan het handhaven van de publieke gezondheid en een goed woon-, werk- en leefmilieu, door het milieuvriendelijk en maatschappelijk verantwoord verwijderen en laten verwerken van afvalstoffen, met aandacht voor hergebruik.
Regionaal Informatie en Expertise Centrum Zuid-West Nederland (RIEC)	Het RIEC heeft als doel het terugdringen van criminaliteit, door het verzamelen en analyseren van informatie over vermeend crimineel gedrag en mogelijke ondermijningsactiviteiten, en voorziet politie, justitie en burgemeesters van gerichte adviezen en informatie om op te kunnen treden en maatregelen te nemen.
Stichting Dataland	Deze stichting draagt bij aan een rechtmatige wijze van gegevensbeheer en -gebruik, door informatie op een wettelijk geoorloofde wijze te verzamelen, te koppelen, te analyseren en te bewaren.

SUBPROGRAMMA 2.3 - LEEFBARE KERNEN MET BETROKKEN INWONERS

Portefeuillehouder : J.G. Smit, A.M.J. van Burg en P. Schot

Sub-Programmahouder : M. van Heest

Wat houdt het sub-programma in?

Schouwen-Duiveland is een prachtig stuk Zeeland, waar het prettig wonen is. De inwoners zijn betrokken. Zij nemen verantwoordelijkheid voor zichzelf en elkaar en voor de noodzakelijke voorzieningen in hun woon- en leefomgeving. Door betrokkenheid en actief burgerschap is invulling gegeven aan de toenemende zorgvraag, veroorzaakt door vergrijzing en krapte op de arbeidsmarkt. Ook deeltijdinwoners dragen hieraan bij. Er is een model van communicerende vaten gerealiseerd tussen professionele zorg en informele zorg. Minder inzet van overheid en professionele zorg- en welzijnsinstellingen leidt tot evenredige toename van meer informele vormen van ondersteuning zoals vrijwilligerswerk, mantelzorg en zelfhulp. De gemeenschap heeft collectieve veerkracht.

Wat wilden we bereiken en wat deden we daarvoor?

Doelstelling: We faciliteren sociaal maatschappelijke en culturele initiatieven van burgers die de leefbaarheid bevorderen

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
Uitvoeren Uitvoeringsagenda sociaal domein	Doorlopend	Taken uitgevoerd	✓	✓	In de Uitvoeringsagenda sociaal domein zijn de beleidsontwikkelingen en -projecten binnen het sociaal domein opgenomen die in enig jaar worden uitgevoerd. Het college stuurt op basis van de beschikbare capaciteit op het ambitieniveau van de uitvoeringsagenda.
We stimuleren experimenten in het sociaal domein	Doorlopend	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	✓	✓	Het college faciliteert initiatieven die bijdragen aan de gewenste transformatiedoelstelling en een kostenbesparend effect hebben. In 2020 zijn bijvoorbeeld initiatieven ondersteund op het gebied van (sociale) mobiliteit. Ook is de pilot Thuis in je Dorpshuis ondersteund. Deze loopt ook in 2021 door. En in januari 2021 was de officiële aftrap van de pilot Wij(k)samen. De sociale initiatieven hadden in 2020 wel erg te lijden onder de noodzakelijke coronamaatregelen.
We evalueren de resultaten van de uitvoering van de Uitvoeringsagenda		Uitvoering op schema	✓	✓	De evaluatie is gepland voor 2023.
We faciliteren sociaal maatschappelijke en culturele initiatieven van burgers die de leefbaarheid bevorderen als deze voldoende draagvlak hebben en voorzien in een gezamenlijk gevoelde behoefte	Doorlopend	Taken uitgevoerd	✓	✓	Het college faciliteert initiatieven die bijdragen aan de gewenste transformatiedoelstellingen die een kostenbesparend effect hebben. Dit is een doorlopend proces. Denk bijvoorbeeld aan de jeugdsoos in Burgh-Haamstede, Empowercare en SDopWeg.
We ontwikkelen met Provincie en lokale samenleving het organisatiemodel Integrale mobiliteit Schouwen-Duiveland/SDopWeg	Ontwerp	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	✓	!	Deze activiteit is onderdeel van het plan van aanpak SD Op Weg. Verschillende initiatieven kwamen niet tot ontwikkeling of zijn stilgelegd als gevolg van de coronacrisis en het feit dat er vaak sprake is van kwetsbare doelgroepen.
We stimuleren en faciliteren initiatieven in het project Integrale mobiliteit Schouwen-Duiveland/SDopWeg	Doorlopend	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	!	!	Deze activiteit is onderdeel van het plan van aanpak SD Op Weg.

Doelstelling: We zetten in op een kwaliteitsimpuls voor de kernen en stellen daartoe stads- en dorpsvisies met uitvoeringsprogramma's op

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We blijven de ontwikkeling van de stads- en dorpsvisies en daarop gebaseerde uitvoeringsprogramma's ondersteunen binnen de kaders die zijn vastgesteld	Doorlopend	Taken uitgevoerd	✓	✓	De lopende stads- en dorpsvisies worden ondersteund dan wel gefaciliteerd en voor kleinere kernen heeft de gemeenteraad in november 2020 bij de behandeling van de programmabegroting 2021-2024 ook middelen vrijgemaakt om enkele projecten uit te voeren.

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
Opstellen meerjarig uitvoeringsprogramma stadsvisie Brouwershaven	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	Het meerjarig uitvoeringsprogramma wordt uitgevoerd en daar waar nodig aan de hand van actuele ontwikkelingen bijgesteld. In 2020 kwam het Greenpoint Brouwershaven gereed en is de brug over de sluis gerealiseerd.
Uitvoering dorpsvisie Burgh-Haamstede	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	In oktober en november 2020 heeft het college een procesvoorstel en detailplanning voor uitvoering van de dorpsvisie Burgh-Haamstede vastgesteld en per raadsbrief aan de raad kenbaar gemaakt. Op basis van dit procesvoorstel en de planning is eind 2020 een speciale website gelanceerd en is gestart met het opstellen van een landschappelijk en cultuurhistorische analyse, het afmaken van het verkeersonderzoek en de programmatische aanpak centrum.
Uitvoering dorpsvisie Scharendijke	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	De voor 2020 geprogrammeerde activiteiten zijn voor het overgrote deel uitgevoerd. Een deel hiervan bestond uit planvoorbereiding. Een belangrijk aandachtspunt is de toegankelijkheid van het centrumgebied en dit in combinatie met de nog plaatsvindende bouwwerkzaamheden te combineren op een manier dat de straat weer toegankelijk is tijdens het toeristenseizoen. Tot nu toe lopen daar onderhandelingen over met de betrokken projectontwikkelaar/aannemer.
Dorpsplan Nieuwerkerk	Ontwerp	Taken uitgevoerd	v	v	Nieuwerkerk is een kern zonder dorpsvisie, maar op basis van een overleg met de dorpsraad zijn door het college enkele praktische punten aangepakt in het dorp. Bovendien is de realisatie van een speeltuin op de agenda gekomen via de Begrotingsraad van november 2020.
Dorpsplan Zonnemaire	Realisatie	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	v	v	Vooralsnog is het opstellen van een dorpsplan uitgesteld. Met gezamenlijke overeenstemming is bepaald dat inwoners een aantal zaken in eigen beheer oppakken.
Dorpsplan Sirjansland	Ontwerp	Taken uitgevoerd	v	v	De uitvoering is begonnen, de overeenkomst is 30 juni 2020 ondertekend. De planning is dat het dorpsplan begin 2021 gereed is. Het plan wordt in grote zelfstandigheid door de inwoners van het dorp zelf uitgevoerd via een traject Right to Challenge (R2C).
Dorpsplan Dreischor	Ontwerp	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	!	!	Als gevolg van corona en het niet in staat zijn elkaar fysiek te ontmoeten is het opstellen van een document over de aanpak, waarbij de dorpsraad het initiatief neemt en houdt, vertraagd.
Dorpsplan Ellemeet	Realisatie	Taken uitgevoerd	v	v	Het dorpsplan Ellemeet wordt in nauw overleg met en naar de wens van de dorpsraad uitgewerkt als een beweegpark op het huidige speelveld.
Bij het opstellen van stads- en dorpsvisies inventariseren we de behoefte aan buitenplaatsen met bewegingstoestellen om jong en oud in staat te stellen op een leuke en ontspannen manier te bewegen	Doorlopend	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	v	!	Het dorpsplan Ellemeet is een voorbeeld van uitwerking met veel aandacht voor bewegen en spelen. In Scharendijke, Brouwershaven en Zonnemaire wordt gezocht naar een passende locatie voor een aantal fitnessstoestellen in de openbare ruimte. Deze toestellen worden door een burgerinitiatief beschikbaar gesteld.

Doelstelling: We ondersteunen en faciliteren vrijwilligers en mantelzorgers

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We geven uitvoering aan het mantelzorgbeleid	Doorlopend	Uitvoering op schema	v	v	Het grootste deel van het mantelzorgbeleid is belegd bij het SMWO, dit wordt jaarlijks vertaald in het plan van aanpak voor het steunpunt mantelzorg. Het mantelzorgcompliment (in de vorm van een geldbedrag) is in 2020 uitgevoerd op dezelfde wijze als in 2019. Naar aanleiding van de ter zake ingediende en aangenomen motie van de Begrotingsraad november 2020, wordt het mantelzorgcompliment in 2021 uitgekeerd in de vorm van eilandbonnen.
We evalueren het mantelzorgbeleid	Realisatie	Uitvoering op schema	v	v	Het mantelzorgbeleid wordt geëvalueerd door jaarlijkse bijstelling van het Plan van Aanpak Steunpunt Mantelzorg.
We voeren het vrijwilligersbeleid uit	Doorlopend	Uitvoering op schema	v	v	Het communicatieplan is gereed en uitgevoerd in 2020. Het communicatieplan loopt door in 2021 en wordt in de zomer van 2021 tussentijds gemonitord.
We evalueren het Uitvoeringsprogramma vrijwilligersbeleid		Uitvoering op schema	v	v	Het gehele uitvoeringsprogramma wordt in 2022 geëvalueerd.

Doelstelling: We realiseren nieuwe netwerken en verbindingen tussen overheid, bedrijfsleven en maatschappelijke instellingen op het gebied van wonen, welzijn en zorg

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We stimuleren de opzet van sociale ondernemingen (social enterprises) en andere maatschappelijke verbanden	Doorlopend		v	v	Initiatieven ondersteunt het college zo goed als mogelijk. De gemeentelijke financiële mogelijkheden om social enterprises te helpen opstarten zijn beperkt. Daarom worden nadrukkelijker externe financiële mogelijkheden onderzocht en meer aandacht besteed aan een sluitende en duurzame businesscase via extra ondersteuning en advies. Goed voorbeeld hiervan is SDopWeg.

SUBPROGRAMMA 2.4 - GOED EN BETAALBAAR AANBOD ZORG EN WELZIJN

Portefeuillehouder : J.G. Smit en P. Schot
 Sub-Programmahouder : M. van Heest

Wat houdt het sub-programma in?

Op Schouwen-Duiveland is het leefklimaat gezond. Rust, ruimte en beschikbaarheid van gevarieerde natuur zorgen voor een permanent 'vakantiegevoel'. Hier wonen mondige, zelfredzame burgers met een gezonde levensstijl. Mensen kunnen de eigen hulpbehoefte goed formuleren, zodat ondersteuning wordt afgestemd op de vraag. Waar mensen het niet meer zelf kunnen, is een vangnet gecreëerd en organiseert de zorgketen ondersteuning.

Zorg en ondersteuning zijn kleinschalig en dicht bij de mensen georganiseerd, waardoor mensen zo lang mogelijk binnen het eigen netwerk en in hun eigen omgeving kunnen blijven. Hoewel oudere mensen langer fit blijven, neemt door de toename van het aantal hoogbejaarden de vraag naar intensievere en gespecialiseerde zorg toe. Hoe intensiever de zorg, hoe meer geconcentreerd en mogelijk verder van huis. Specialistische zorg concentreert zich in grote centra buiten het eiland, om aan de minimale kwaliteitseisen te kunnen voldoen. Het mobiliteitsvraagstuk is opgelost.

Vanwege de diversiteit aan kwaliteiten (natuur, rust, ruimte, frisse lucht) is Schouwen-

Duiveland aantrekkelijk voor resorts voor de eenvoudiger behandelingen, zowel als voor nazorg en herstel. De ontwikkeling van deze vormen van zorg en welzijn creëert werkgelegenheid, versterkt het toeristisch product (jaarrond) en levert daarmee impliciet een bijdrage aan het in stand houden of versterken van het welzijn en de zorg voor de vaste inwoners van Schouwen-Duiveland. Enerzijds omdat hierdoor het aanbod van voorzieningen wordt vergroot en in stand kan worden gehouden (meer mensen maken er immers gebruik van), anderzijds omdat hierdoor de inkomsten voor de gemeente hoger zijn, waardoor er vervolgens meer te besteden is per inwoner.

Passend bij het bevorderen van een gezonde levensstijl is er veel aandacht voor preventie en sportbeoefening.

Wat wilden we bereiken en wat deden we daarvoor?

Doelstelling: We organiseren één loket voor alle vragen over zorg en welzijn op Schouwen-Duiveland

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We implementeren een integrale toegang voor het gehele sociale domein	Ontwerp/Realisatie	Taken uitgevoerd	v	!	In 2020 heeft het college de processen en integrale werkwijze binnen de toegang verder verbeterd. We starten met de doorontwikkeling van de integrale toegang met integratie van partners in 2021. Hierbij betrekken we alle relevante stakeholders.
We optimaliseren de (digitale) vindbaarheid en de inrichting van systemen	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	De digitale vindbaarheid maakt onderdeel uit van de vervolgstappen die het college op basis van de evaluatie sociaal domein gaat zetten.
We verbeteren de bekendheid en inzet van onafhankelijke cliëntondersteuning	Realisatie	Uitvoering op schema	v	v	De regionale communicatietoolkit is gereed en is eind februari 2021 gelanceerd. Lokaal is een werving gestart door het SMWO om vrijwilligers te scholen tot informele cliëntondersteuners en wordt een kanteling in gang gezet om eenvoudige hulpvragen in het voorliggend veld te ondersteunen. De lokale pilot voor cliëntondersteuning is afgerond en leidde tot contracteren van Stichting HerstelTalent en Evaregelt!. Vanwege vertraging door corona is de regionale pilot cliëntondersteuning verlengd tot eind maart 2021. Het effect van de inspanningen om de bekendheid van de cliëntondersteuning te vergroten onder inwoners is mogelijk af te lezen in het cliënttevredenheidsonderzoek Wmo 2021-2022.

Doelstelling: We versterken de ketengerichte benadering in de zorg en nemen een regisserende rol in

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We zetten in op het verminderen en voorkomen van problematische scheidingen met kinderen	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	In 2019 is er een plan opgesteld m.b.t. het voorkomen van problematische echtscheidingsproblematiek. Afgelopen 2 jaar is er uitvoering gegeven aan dit plan in de vorm van de Zeeuwse pilot "Kind In Scheiding". Het komende jaar wordt bestuurlijk en inhoudelijk vastgelegd op welke manier de werkwijze ontwikkeld in de pilot, wordt geborgd.
Evalueren beleid en verordeningen WMO, Jeugdwet en Participatie en opstellen integraal beleidsplan, verordening en beleidsregels	Realisatie	Gerealiseerd	v	v	De verordeningen zijn vastgesteld.

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We zijn continu op zoek naar mogelijkheden om kosten te besparen en ondersteuning efficiënter in te zetten	Doorlopend	Taken uitgevoerd	✓	✓	Het actieplan jeugdhulp: de korte termijnacties uit het plan zijn eind 2020 afgerond en de diverse acties zijn in de lijntaken geborgd. Het onderzoek naar Grip op Wmo is regionaal afgerond en heeft geleid tot een actieplan Grip op Wmo met regionale activiteiten en lokale acties. Deze zijn deels al in gang gezet en lopen door in 2021. De kostenbeheersing Participatiewet loopt langs de reeds vastgestelde uitgangspunten in de hoofdlijnennotitie Participatiewet. Opgemerkt moet hierbij worden dat de corona-pandemie een grote wissel trekt op de realisatie van de doelstellingen.
We zetten in op meer grip en sturing op de zorg(kosten)	Doorlopend	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	✓	✓	De monitor sociaal domein is verder verbeterd als basis voor het sturen op de bedrijfsvoering, het informeren van college en raad en het versterken van data gedreven werken.
We onderzoeken of (sociale) wijkteams bijdragen aan ketengericht werken	Realisatie/ Doorlopend	Taken uitgevoerd	!	✓	Gelet op de urgentie op het terugdringen van de financiële tekorten en creëren van budgettaire ruimte, is ervoor gekozen om de doorontwikkeling van de integrale toegang te temporiseren. Daarnaast is de druk op de toegang door corona enorm toegenomen. In 2021 starten we het proces van de doorontwikkeling van de integrale toegang weer op.
We blijven inzetten op het behoud van de ADRZ-poliklinieken als tweedelijns zorginstelling in onze gemeente	Doorlopend		!	✓	Het college stelt zich regelmatig op de hoogte of de directie van het Admiraal De Ruijter Ziekenhuis (ADRZ) ons en andere partijen tijdig betreft voor het vervolg van het traject inzake de polikliniek en het behoud van tweedelijnszorg. Het college volgt het proces om te kunnen vaststellen wanneer de inhoudelijke visie gereed is. Het college informeert de gemeenteraad over de voortgang.

Doelstelling: We stimuleren een gezonde levensstijl, door het voeren van een goed preventief gezondheidsbeleid met aandacht voor sportbeoefening. We zoomen in op de belangrijkste gezondheidsproblemen

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
Uitvoeren uitvoeringsagenda gezondheid 2018-2021	Doorlopend	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	✓	✓	Momenteel wordt het uitvoeringsplan opgesteld samen met partners. Hierin wordt opgenomen het uitvoeringsplan JOGG inclusief het sportakkoord en het preventieakkoord. Onderzocht wordt welke samenwerkingen/programma's daadwerkelijk binnen het preventieakkoord gerealiseerd kunnen worden. Zowel buitensporten voor oudere jongeren en volwassenen in groepsverband als binnensport vallen onder de beperkende maatregelen die na de zomer weer van kracht werden.
Integraal preventie- en handavingsplan middelengebruik		Taken uitgevoerd	✓	✓	Deze activiteit verloopt volgens planning.
We ontwikkelen integraal beleid en stimuleren projecten voor een dementievriendelijk Schouwen-Duiveland	Doorlopend	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	✓	✓	Voor dementievriendelijk Schouwen-Duiveland heeft het Odensehuis begin 2020 3 voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd. I.v.m. de corona-crisis zijn er verder geen bijeenkomsten meer uitgevoerd. 10 geplande bijeenkomsten zijn geannuleerd. Er is gestart met het ontwikkelen van een eiland brede campagne, deze is nog niet afgerond. Het Odensehuis zelf heeft tijd gestoken in het contact houden met deelnemers en mantelzorgers.
We gaan na of het aansluiten op het project Jeugd op Gezond Gewicht toegevoegde waarde biedt		Taken gedeeltelijk uitgevoerd	!	✓	Expertise en begeleiding in de aanloopfase wordt geleverd door JOGG. Onderwijs, GGD, SMWO en gemeente werken samen. Vanwege corona is het opstellen van een uitvoeringsplan met het doel stapsgewijs meerdere partners te betrekken, zoals bijvoorbeeld sportverenigingen en huisartsen, uitgesteld naar 2021.

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We stimuleren projecten die een bijdrage leveren aan eenzaamheidsbestrijding	Doorlopend	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	v	v	Bestaande activiteiten worden zo goed als mogelijk voortgezet. In verband met de pandemie wordt extra inzet geleverd. SMWO Schouwen-Duiveland heeft een werkgroep 'eenzaamheid' opgericht. Er wordt extra publiciteit gegenereerd op website van de gemeente en SMWO voor mensen die zich eenzaam voelen en ook waar zij ondersteuning kunnen vinden. Jongerenwerk en Vitaal Schouwen-Duiveland zijn extra gericht op het herkennen en voorkomen van eenzaamheid.
Laat ze niet verzuipen	Doorlopend	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	v	v	Naar aanleiding van het op 21 september 2020 door de gemeenteraad aangenomen amendement wordt een lokale nota Alcohol- en Drugspreventie 2022- 2026 opgesteld in afstemming met het Zeeuws Preventie- en Handhavingplan Genotmiddelen 2022-2026.

Doelstelling: We hebben extra aandacht voor de jeugd en voor groepen met verhoogde kans op (gezondheid) achterstanden

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We hebben aandacht voor pestgedrag onder jeugd en jongeren	Doorlopend	Taken niet uitgevoerd	!	v	Vanuit het Zeeuwse Transformatiefonds zijn middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van Kwetsbaar online door 1NUL1. Vanwege de beperkte mogelijkheden om groepsbijeenkomsten te organiseren is de uitvoering vertraagd. Zodra groepsbijeenkomsten weer mogelijk zijn zal de uitvoering weer worden hervat.
We stellen nieuw onderwijsachterstandenbeleid op met kinderopvang en basisonderwijs. We voeren het onderwijsachterstandenbeleid uit.	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	Het beleid wordt uitgevoerd. Er is inmiddels een duidelijke registratie van de doelgroepkinderen, er is een indicatieprotocol vanuit de GGD opgesteld en er wordt onderzoek gedaan naar effectief bewezen interventies voor het basisonderwijs. In 2020 is veel aandacht besteed aan kinderen die moeilijkheden ondervinden als gevolg van digitaal onderwijs en veel thuis moeten blijven. In 2021 gaan we verder met de doelstelling.
Afstemming passend onderwijs en jeugdhulp	Doorlopend	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	v	v	De werkgroep VOJO (verbinding onderwijs jeugdhulp en (kinder)opvang) is in het najaar van 2020 opgestart. De ondersteuningsteams zijn uitgebreid en hebben zich voorgesteld aan het onderwijs en de kinderopvang. De inhoudelijke agenda wordt binnen de LEA geborgd. Hier wordt gedurende 2021 verder aan gewerkt.

Doelstelling: We ondersteunen de zorgvrager bij het vergroten van zelfredzaamheid om deelname aan de samenleving mogelijk te maken

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We stimuleren ontwikkelingen en uitbreidingen voorliggende voorzieningen	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	Dit is een doorlopend proces waarop we zowel regionaal als lokaal inzetten door het realiseren van voorliggende trajecten en voorzieningen. Voorbeelden zijn ZeelanderZ, cliëntondersteuning, jongerenwerk en opbouwwerk.
We anticiperen op de invoering van de Wet Inburgering die per 2021 wordt ingevoerd.	Initiatief/ Ontwerp	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	v	v	De werkzaamheden om voldoende voorbereid te zijn op de invoering van de wet zijn in uitvoering. De wet zelf is uitgesteld naar 1 januari 2022.
In samenwerking met maatschappelijke partners realiseren	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v		Dit is een doorlopend proces. Een voorbeeld van preventieve activiteiten is het welzijnsaanbod van SMWO.
We zetten in op vroeg signalering financiële problematiek en het terugdringen van niet gebruik van bijstandsvoorzieningen	Doorlopend		v	v	Per 1 januari 2020 verzorgt Plangroep de schuldhulpverlening voor de gemeente Schouwen-Duiveland. Ingezet wordt op preventie- en vroeg signalering. De ervaringen vanuit het pilotjaar 2020 worden meegenomen bij de inrichting van het beleidsplan schuldhulpverlening (2021-2024). De oplevering hiervan is vertraagd. Daarnaast is 2020 niet als een representatief jaar te zien, hetgeen nadere analyse vereist.

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We voeren het Lokaal Uitvoeringsplan Transitie Beschermd Wonen en Maatschappelijke opvang uit	Doorlopend	Gedeeltelijk gerealiseerd	v	v	Inmiddels is het college een tussenstand van het Lokaal uitvoeringsplan -Een beschermd thuis en kwalitatief goed leven op Schouwen-Duiveland- aangeboden. Er is tevens een koppeling gemaakt met de ambities en acties uit de notitie Preventie Zeeland. De notitie en de tussenstand heeft het college met de gemeenteraad gedeeld.

Doelstelling: We zorgen voor een betaalbare zorg door in te zetten op preventie. Individuele voorzieningen maken plaats voor algemene en collectieve voorzieningen, die vanuit het welzijnswerk worden georganiseerd

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We voeren de Uitvoeringsagenda sociaal domein uit	Doorlopend	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	v	v	Met de toegewezen uitbreiding van middelen voor het jongerenwerk en opbouwwerk en het niet bezuinigen op andere voorliggende activiteiten, kunnen we de inzet in het voorliggend veld versterken. Hiertoe worden businesscases opgesteld en afspraken gemaakt met uitvoerende partners. We investeren in preventie middels programma's als Vitaal Schouwen-Duiveland.

Doelstelling: We zetten in op innovatieve ICT-ontwikkelingen die het mogelijk maken dat voorzieningen dicht bij de burger worden gebracht

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We ondersteunen initiatieven op het gebied van ICT die bijdragen aan zelfredzaamheid van inwoners en langer zelfstandig wonen	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	Het college ondersteunt en faciliteert de trajecten met technologische toepassingen voor langer zelfstandig thuiswonen, zoals in Renesse en Burgh-Haamstede. Meer plannen zijn in ontwikkeling of uitvoering om op afstand zorg te verlenen.

Bijdrage verbonden partijen aan doelstellingen sub-programma 2.4

Naam Verbonden partij	Bijdrage aan programmadoelen
GR Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland (GGD)	Deze gemeenschappelijke regeling draagt bij aan het behouden en verbeteren van de publieke gezondheid. Daarvoor maakt deze gemeenschappelijke regeling beleid in het kader van onder meer preventie voor de deelnemende gemeenten en voert projecten uit die bijdragen aan dit doel.
Inkoopbureau Jeugdzorg Zeeland, maakt deel uit van GGD	Het inkoopbureau draagt bij aan de uitvoering van de specialistische en algemene zorg voor jeugdigen onder de 18 jaar. Daarvoor sluit het inkoopbureau contracten met specialistische en algemene zorgverleners en ziet toe op een juiste uitvoering van de overeengekomen contracten.
GR Samenwerkingsverband Oosterschelderegio (SWVO)	Binnen het SWVO werken de gemeenten samen aan de transformatie van het sociaal domein. De gemeenten willen regionaal samenwerken om de gewenste transformatie van de samenleving voor elkaar te krijgen, mits dit voor de lokale situatie meerwaarde heeft. Bij initiatieven die bijdragen aan vernieuwing in het sociaal domein kan het SWVO een ondersteunende rol spelen. Het SWVO verzorgt het contracteren en het contractenbeheer van zorgaanbieders met betrekking tot de taken van de WMO.
Bureau College Zorg en Welzijn (CZW)	Het Bureau CZW voert de gezamenlijke beleidsvoorbereiding en -uitvoering uit op taken uit de taakvelden zorg en welzijn voor alle 13 Zeeuwse gemeenten en de provincie Zeeland. Het gaat om de invulling van de gemeentelijke Anti Discriminatie Voorziening, Meldpunt Huiselijk Geweld/ Huisverbod, het Project Jeugd en Alcohol en de Maatschappelijke Opvang, Vrouwenopvang en beschermd wonen (namens de centrumgemeente Vlissingen). Voor een goede en evenwichtige inrichting van de taakvelden zorg en welzijn op Zeeuwse schaal stelt dit bureau beleid op voor de deelnemende Zeeuwse gemeenten.

Wat mocht het kosten en wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Sub-programma 2.1 Goed en realistisch voorzieningenniveau	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Totaal lasten sub-programma	13.479	12.116	11.867	249
Totaal baten sub-programma	1.139	1.167	1.173	6
Gerealiseerd totaal saldo lasten en baten	-12.340	-10.949	-10.694	255
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0
Mutaties in reserves	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-12.340	-10.949	-10.694	255

Sub-programma 2.2 Wonen naar wens	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Totaal lasten sub-programma	32.133	31.333	32.368	-1.035
Totaal baten sub-programma	18.208	17.627	19.965	2.338
Gerealiseerd totaal saldo lasten en baten	-13.925	-13.706	-12.403	1.303
Toevoeging aan reserve	7	75	64	11
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0
Mutaties in reserves	-7	-75	-64	11
Gerealiseerd resultaat	-13.932	-13.781	-12.467	1.314

Toelichting mutaties reserves sub- programma 2.2	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Toevoegingen aan reserves				
Bovenwijkse voorzieningen	7	75	64	11
Subtotaal	7	75	64	11
Onttrekkingen aan reserves				
Bovenwijkse voorzieningen	0	0	0	0
Subtotaal	0	0	0	0
Mutaties in reserves	-7	-75	-64	11

Sub-programma 2.3 Leefbare kernen met betrokken inwoners	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Totaal lasten sub-programma	1.282	1.670	1.020	650
Totaal baten sub-programma	60	67	47	-20
Gerealiseerd totaal saldo lasten en baten	-1.222	-1.603	-973	630
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0
Mutaties in reserves	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-1.222	-1.603	-973	630

Sub-programma 2.4 Goed en betaalbaar aanbod zorg en welzijn	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Totaal lasten sub-programma	30.966	38.096	37.475	621
Totaal baten sub-programma	6.999	12.286	13.028	742
Gerealiseerd totaal saldo lasten en baten	-23.967	-25.810	-24.447	1.363
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0
Mutaties in reserves	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-23.967	-25.810	-24.447	1.363

Programma 3: Verblijven

WAT HOUDT HET PROGRAMMA IN?

De dynamiek en veelzijdigheid van water, land, natuur en cultuur maken van ons eiland een geliefde vakantiebestemming. In de komende dertig jaar koesteren, versterken en verduurzamen we die onderscheidende kwaliteiten en blijft recreatie en toerisme een belangrijke, zo niet dé belangrijkste, economische sector. Kwaliteiten die overigens ook voor het wonen en werken op ons eiland van bijzondere betekenis zijn. Wonen en werken op Schouwen-Duiveland is wonen en werken op een vakantie-eiland. Eilanders ontspannen na een dag hard werken dankzij de buitengewone omgevingskwaliteiten en ervaren als bewoner de kwaliteit van leven die het eiland biedt. Onze strategie is dat Schouwen-Duiveland in 2040 een vakantie-eiland is dat de concurrentie met binnen- en buitenlandse bestemmingen vol zelfvertrouwen aan kan.

IN WELKE GEMEENTELIJKE BELEIDSSTUKKEN IS HET BESTAANDE BELEID OMSCHREVEN?

- Woonvisie 2018–2027
- Regionale woningmarktafspraken 2014–2023
- Nota grondbeleid gemeente Schouwen-Duiveland 2018
- Structuurvisie Buitengebied in Beweging (2009)
- Structuurvisie Zierikzee 2030
- Structuurvisie Bruinisse 2025
- Masterplan Renesse
- Agenda toerisme 2018–2026
- Horecavisie 2018
- Regiovisie Schouwen-West
- Structuurvisie Brouwersdam Zuid (2013)
- Uitvoeringsprogramma Zierikzee (2015)
- Nota Integraal Erfgoedbeleid Schouwen-Duiveland 2012-2018
- Energie-agenda 2018–2023
- Regionale Energiestrategie (2020)
- Dorpsvisie Burgh-Haamstede (2020)
- Dorpsvisie Scharendijke (2019)
- Stadsvisie Brouwershaven (2017)

SUBPROGRAMMA 3.1 - SCHOUWEN-DUIVELAND VAKANTIE-EILAND

Portefeuillehouder : J.G. Smit, D.P.W. Joppe en A.M.J. van Burg
 Sub-Programmahouder : L. Dirks

Wat houdt het sub-programma in?

Schouwen-Duiveland is het vakantie-eiland waar gasten en eilanders genieten van het fraaie en veelzijdige landschap, de bijzondere natuur, het water en de alom tastbare cultuur. De lucht is schoon, de nachten zijn donker en de elementen wind, water en zon worden beleefd. Er zijn veel mogelijkheden om die kwaliteiten te beleven en recreatief te gebruiken.

De kwaliteiten van het eiland zijn duurzaam behouden en verder ontwikkeld. Schouwen-Duiveland is hierdoor een geliefde vakantiebestemming die de concurrentie met binnen en buitenlandse bestemmingen vol zelfvertrouwen aan kan.

Wat wilden we bereiken en wat deden we daarvoor?

Doelstelling: We gaan zorgvuldig om met landschap, cultuur, monumenten en milieu en investeren in het verbeteren van deze kwaliteiten

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
Recreatieverdeelweg fase 3	Realisatie	Taken uitgevoerd	✓	✓	De aanbestedingsprocedure loopt. De uitvoering van het project start in het eerste kwartaal van 2021 en moet volgens planning gereed en opgeleverd zijn in het vierde kwartaal van 2021.
Uitvoeren flankerende maatregelen Recreatieverdeelweg fase 3	Vorbereiding en realisatie	Taken uitgevoerd	✓	✓	In het kader van de regeling Stimulering Verkeerveiligheidsmaatregelen (SPV) is subsidie aangevraagd voor het project en is een positieve beschikking ontvangen. De voorwaarde is dat de uitvoering in 2021 plaatsvindt en gereed is voor 1 november 2021.
De mogelijkheden voor het verbeteren van de kwaliteiten buitengebied meenemen in het omgevingsplan buitengebied	Vorbereiding	Niet gerealiseerd	✗	✗	Er wordt geen omgevingsplan landelijk gebied meer opgesteld. De pilot is beëindigd. Het geldende bestemmingsplan Buitengebied inclusief het landschappelijk raamwerk beschermt ruimtelijke kwaliteiten. Ruimtelijke kwaliteiten worden bij de afweging van nieuwe ontwikkelingen in het buitengebied betrokken. Op grond van de peilstok voert het college deze activiteit af.
Ontwikkelen instrumentarium voor beschermd erfgoed	Realisatie	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	✓	✓	De complexiteit van deze activiteit vergt meer tijd dan aanvankelijk ingeschat. Realisatie is nu voorzien voor 2021. Met de vaststelling van de programmabegroting heeft de gemeenteraad extra middelen beschikbaar gesteld.
Faciliteren programma Zicht op de Grevelingen II	Doorlopend	Taken uitgevoerd	✓	✓	Zie sub-programma 1.1.
We participeren in de opstelling van een nieuwe Strategische Visie Grevelingen 2020 en verder	Realisatie	Taken uitgevoerd	✓	✓	Zie sub-programma 1.1.
We werken samen met onze watersportondernemers, Staatsbosbeheer en gemeente Goeree-Overflakkee om de waterrecreatie op de Grevelingen verder te ontwikkelen vanwege de betere waterkwaliteit	Doorlopend	Taken uitgevoerd	✓	✓	Inmiddels werkt het college in samenwerking met de overige bestuurlijke partners via het Uitvoeringsprogramma projecten uit die bijdragen aan verbetering van de waterrecreatie, natuur en waterkwaliteit. Dit gebeurt met alle betrokken stakeholders in het gebied.
We blijven inzetten op een hoge ranking in kwaliteitskeurmerken, zoals Quality Coast en Green Destinations	Doorlopend	Taken uitgevoerd	✓	✓	Op dit moment hebben we nog steeds dezelfde ranking als in 2020. We hebben de organisatie gevraagd om de "Best of" uitreiking een jaar uit te stellen, zodat we hiervan gebruik kunnen maken in onze promotie en marketing. In de zomerperiode is gewerkt aan de audit voor een nieuwe verlenging van het keurmerk. De uitslag wordt begin 2021 verwacht.
Restauratie Bolwerk	Realisatie/ Nazorg		✓	✓	Dit project is opgeleverd. Daarom wordt dit van de lijst afgevoerd.
We doen onderzoek naar het voortzetten van de Pilot Rookvrij Strand	Ontwerp/Realisatie	Taken uitgevoerd	✓	✓	De pilot is in 2020 voortgezet. In overleg met de betrokken stakeholders beraadt het college zich over een voorstel tot uitbreiding van deze pilot.

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We rusten onthaalplaatsen en toiletvoorzieningen zo uit dat die ook voor minder validen toegankelijk zijn	Doorlopend	Taken uitgevoerd	✓	✓	Dit is inmiddels een vast onderdeel van het ontwerpproces en wordt qua financiële consequenties aan uw raad ter beoordeling voorgelegd.
We verbreden de jaarlijkse Monumentenprijs naar een erfgoedprijs zodat meerdere cultuur-historische initiatieven kunnen meedingen	Doorlopend	Gerealiseerd	✓	✓	*Dit beleidsvoornemen, het omzetten van de monumentenprijs in de erfgoedprijs, is gerealiseerd en kan afgevoerd worden.
We zetten ons in om inwoners en gasten te laten genieten van de schoonste stranden van Nederland	Doorlopend	Taken uitgevoerd	✓	✓	We voeren terugkerende en nieuwe activiteiten uit om onze gasten maximaal van het strand te kunnen laten genieten. Daarom zetten we in op deelname aan diverse acties in het kader van Schoonste Strand en zwerfvuilacties, zoals Juttersgeluk (getrokken door KIMO). Dit is inmiddels stand beleid. Er komen steeds meer burgerinitiatieven om het strand schoon te houden zoals De Bende van het Strand.
We optimaliseren de strandveiligheid	Doorlopend	Taken uitgevoerd	✓	✓	Het jaar 2020 is ondanks corona goed verlopen. De Strandreddingsbrigade Westerschouwen kon de taken naar behoren uitvoeren. Inmiddels is gestart met een nieuw optimalisatietraject strandveiligheid, waarvoor in februari/maart 2021 een voorstel door het college aan de gemeenteraad is voorgelegd.
Uitvoering prioriteiten actieprogramma strand		Taken gedeeltelijk uitgevoerd	!	!	De laatste actiepunten zijn nog niet uitgevoerd als gevolg van het noodzakelijkerwijs inzetten van de benodigde capaciteit voor coronamaatregelen.

Doelstelling: We zetten in op een hoge ruimtelijke kwaliteit voor het buitengebied

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
Realisatie en doorlopende bijstelling van themaroutes	Doorlopend	Gerealiseerd	✓	✓	Het boekje "Verhaallijnen van Schouwen-Duiveland" is definitief opgeleverd. Dit boekje is breed verspreid en wordt door zowel inwoners, ondernemers als toeristen zeer goed ontvangen. Er wordt nu in een werkgroep verder gedacht over de vormgeving van deze verhaallijnen.
Criteria en toetsingskader voor ruimtelijke kwaliteit opnemen in Omgevingsplan Buitengebied	Vorbereiding	Gedeeltelijk gerealiseerd	✓	✓	Het maken van kwaliteitscriteria voor het buitengebied wordt toegesneden op kwaliteitscriteria om richtinggevende (principe-)uitspraken te doen op initiatieven op het vlak van duurzame energie. In september 2020 is de bestuursopdracht vastgesteld door de gemeenteraad. In oktober 2020 zijn de uitgangspunten als concept voorgelegd aan de gemeenteraad en is hierover het gesprek gestart met stakeholders. In 2021 wordt het beleid verder uitgewerkt.

Doelstelling: We gaan creatief en flexibel om met het (her)gebruik van het cultuurhistorisch erfgoed

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We voeren de actiepunten uit de Nota Integraal Erfgoedbeleid Schouwen-Duiveland uit	Evaluatie	Gedeeltelijk gerealiseerd	✓	✓	Met het vaststellen van de programmabegroting 2021-2024 heeft de gemeenteraad de benodigde middelen ter beschikking gesteld. De evaluatie wordt uitgevoerd en is in
We actualiseren de Nota Integraal Erfgoedbeleid Schouwen-Duiveland	Ontwerp	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	✓	✓	Met het vaststellen van de programmabegroting 2021-2024 heeft de gemeenteraad de benodigde middelen ter beschikking gesteld.
We herijken het aantal monumenten met een gemeentelijke	Realisatie	Uitvoering op schema	✓	✓	Besluit over de herijking is door het college genomen. In 2021 wordt uitvoering gegeven aan het besluit.
Educatief medewerker voor musea in relatie tot (onderwijs)educatie	Doorlopend	Gerealiseerd	!	!	De Vereniging Musea Schouwen-Duiveland (VMSD) stelt vanuit de budgetsubsidie een educatiefmedewerker aan die kleine musea ondersteunt. We evalueren deze opzet.

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We maken een verkenning naar een mogelijke meerwaarde voor samenwerking culturele organisaties		Taken gedeeltelijk uitgevoerd	!	!	Deze activiteit is gepland voor 2021. Voorafgaand wordt nagegaan of uitbesteding van taken nodig is en hiervoor benodigd budget te laten voteren. Inmiddels lopen er wel herbestemmingsonderzoeken naar de Grote Kerk van Brouwershaven en de poorten van Zierikzee. Het te zake door de gemeenteraad aangenomen amendement voert het college uit.
We maken een plan van aanpak op basis van de evaluatie van het bedrijfsplan van het Stadhuismuseum	Realisatie	Gerealiseerd	✓	✓	Het plan van aanpak is in de eerste helft van 2020 aan de gemeenteraad voorgelegd. In samenwerking met het Stadhuismuseum wordt het plan van aanpak nu verder uitgewerkt en uitgevoerd.
We leveren een bijdrage aan het educatieproject Doe Us	Realisatie	Gerealiseerd	✓	✓	De subsidie is opgenomen in de budgetsubsidie educatief medewerker VMMSD.

Bijdrage verbonden partijen aan doelstellingen sub-programma 3.1

Naam Verbonden partij	Bijdrage aan programmadoelen
Bestuurlijk Overleg Grevelingen	Het Bestuurlijk Overleg Grevelingen (BOG) is ontstaan uit het Natuur- en Recreatieschap Zuidwestelijke Delta naar aanleiding van het besluit van provincie Zuid-Holland om uit te treden. Het BOG wordt gevormd door de gemeenten Goeree-Overflakkee en Schouwen-Duiveland en de provincie Zeeland. Staatsbosbeheer is het uitvoerende orgaan. Het BOG draagt zorg voor de uitvoering van gebiedsgerichte projecten ten behoeve van de ontwikkeling van recreatie en toerisme in en rond het Grevelingenbekken. Belangrijk richtinggevende beleidsstuk voor de Grevelingen is het Strategisch Ontwikkelplan Grevelingen 2020–2028, waarin alle projecten voor de Grevelingen voor de periode zijn opgenomen en synergie is aangebracht met de compenserende opgaven vanuit het project Getij Grevelingen.

SUBPROGRAMMA 3.2 - KRACHTIGE TOERISTISCHE HOOFDSTRUCTUUR

Portefeuillehouder : J.G. Smit en D.P.W. Joppe

Sub-Programmahouder : L. Dirks

Wat houdt het sub-programma in?

Het vakantie-eiland Schouwen-Duiveland heeft een duidelijk herkenbare Toeristische Hoofdstructuur (THS). De basis vormt een heldere gebiedsindeling.

- Noord: actief en dynamisch, dag- en verblijfsrecreatie, natuur en landschap en (onder)watersport (inclusief Brouwersdam en Grevelingen)
- Zuid: natuur(beleving), visserij en (onder)watersport op en rond de Oosterschelde
- Midden: divers agrarisch landschap
- West: Noordzee, strand en duinen, dag- en verblijfsrecreatie
- Zierikzee: cultuurhistorie, maritiem omgeven door natuur
- Bruinisse: visserij en watersport (inclusief Grevelingendam)

De onderscheiden gebieden hebben een eigen karakter en ontwikkelaccent. De deelgebieden zijn verbonden door een recreatieve infrastructuur van wandel-, fiets- en ruiterspaden.

Het gebied "Midden" fungeert als transitiegebied waardoor paden lopen op zorgvuldig geselecteerde aantrekkelijke plaatsen. Deze infrastructuur verbindt de overige vijf deelgebieden met elkaar en doet de meest interessante plekken in het buitengebied aan (bijvoorbeeld Dreischor en Goemanszorg).

De noord- en zuidzijde van het eiland zijn voor de toerist herkenbaar verbonden. De recreatieve infrastructuur van west naar oost en noord naar zuid loopt zoveel mogelijk langs het aanwezige binnen- en buitenwater. De toegankelijkheid van de dijken voor fietsers en voetgangers is vergroot.

De toeristische infrastructuur heeft het mogelijk gemaakt dat allerhande interessante product-markt combinaties zijn ontstaan onder het motto: het geheel is meer dan de som der delen. Daarmee is de hoofdstructuur niet alleen een fysiek herkenbare structuur, maar vooral ook een structuur waarbinnen ondernemers elkaar vinden en komen met aantrekkelijke, toeristische arrangementen.

De bestaande wegenstructuur is geoptimaliseerd voor verbetering van de veiligheid, bereikbaarheid en doorstroming. De bestaande (verkeers)knelpunten bij de dorpen zijn opgelost. De verkeersafwikkeling voor de THS is daarmee structureel verbeterd.

Wat wilden we bereiken en wat deden we daarvoor?

Doelstelling: We geven de Toeristische Hoofdstructuur (THS) vorm

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
Uitvoeren uitvoeringsprogramma Agenda Toerisme	Doorlopend	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	!	v	De uitvoering van de Agenda Toerisme is weer opgepakt. Sommige projecten die als gevolg van Covid-19 geen doorgang konden vinden zijn met de bijbehorende budgetten doorgezet naar 2021.
We leggen een nieuw stappenplan beoordelen nieuwe initiatieven voor aan de raad. Inclusief een kwaliteitsteam en de momenten van betrekken van college en raad	Realisatie/ Doorlopend	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	!	!	Het college besloot in 2020 om dit actiepunt door te schuiven naar 2021.
We maken een ontwikkelkader verblijfsrecreatie ook onderdeel van de Omgevingsvisie Buitengebied	Realisatie	Taken niet uitgevoerd	!	!	Nu het proces Omgevingsvisie Buitengebied is gestopt hanteren we het ontwikkelkader op individuele aanvragen. Aangezien dit staand beleid is voert het college dit punt na behandeling van de jaarstukken 2020 af.
We brengen de in de bestemmingsplannen opgenomen verblijfseenheden in overeenstemming met de werkelijk op het terrein aanwezige verblijfseenheden	Realisatie	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	!	v	De voorbereidende werkzaamheden zijn getroffen. Een aantal bestemmingsplannen is al in overeenstemming gebracht met de inventarisatie.

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We maken inzichtelijk wat de opgave is voor huisvesting van tijdelijke medewerkers. Zo mogelijk naar analogie van het huisvestingsvraagstuk van tijdelijke seizoenarbeiders	Realisatie		!	✓	De concept-beleidsnotitie is nog niet opgeleverd. Dit vond plaats in het eerste kwartaal van 2021.
Onderzoek natransport Transferium Renesse	Realisatie		!	✓	Het natransport en functioneren van het Transferium is in samenwerking met het Kenniscentrum Kusttoerisme geëvalueerd. De andere opzet van het natransport, duurzamer en coronaproof, heeft tevens geleid tot meer inzicht vanwege een nauwkeuriger registratie van het aantal gebruikers van natransport. Het verder uitvoeren van het project wordt in 2021 opgepakt, waarbij tevens geanalyseerd wordt of 2020 kan gelden als een min of meer representatief jaar wat betreft het gebruik van het Transferium en de daarbij geboden faciliteiten.
Inspiratiepunt 2.0 Renesse		Gerealiseerd	!	✓	Het gebouw (voormalig pannenkoekenhuis) is opgeleverd en verhuurd. De exploitatie ondervindt moeilijkheden als gevolg van de beperkende maatregelen van corona. Met de liquidatie van de VVV is er geen gebruiker meer voor het Inspiratiepunt. De inventaris van het Inspiratiepunt is om niet overgedragen. Het college is in overleg met SESD over het mogelijk gebruiken en tevens openstellen van het Inspiratiepunt. Dit punt werd door toeristen en gasten zeer goed gewaardeerd en goed bezocht.
Uitvoering uitvoeringsprogramma parkeerbeleid	Doorlopend	Taken uitgevoerd	✓	✓	De bestuursopdracht Parkeren op Schouwen-Duiveland is door het college vastgesteld en ter kennisname aan de gemeenteraad aangeboden. Conform het door de gemeenteraad aangenomen amendement is een Inwonersvignet uitgewerkt met een voorziene inwerkingtreding per 2021. Vervolgens wordt in een tweede fase het parkeren en betaald parkeren voor de gehele gemeente onderzocht.
Creëren netwerk elektrische fietsvervoersystemen	Realisatie	Taken uitgevoerd	✓	✓	De zelfvoorzienende oplaadpunten voor e-bikes, tevens voorzien van WIFI en oplaadfaciliteiten voor smartphone etc., zijn gerealiseerd bij de eerder gerealiseerde picknickplaatsen langs de fietsroutes. Door gebruikers worden deze punten hoog gewaardeerd.

Doelstelling: We benutten de potenties van musea, monumentale kernen en culturele evenementen om onze culturele en cultuur-historische infrastructuur verder te versterken

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We benutten cultuur en natuur mogelijkheden maximaal. Natuurgebieden zijn voor iedereen toegankelijk. We nemen dit mee in de Agenda Toerisme.	Doorlopend	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	!	✓	Alle zelfvoorzienende oplaadpunten bij relevante picknick- en rustplaatsen zijn aangebracht. In overleg met het bedrijfsleven wordt gewerkt aan een eiland dekkend systeem voor verhuur van e-bikes, alsmede de mogelijkheid tot inzet van deel-e bikes naast deelfietsen. Eén en ander in combinatie met Transferiumvervoer en logische plaatsen voor ontsluiting van woon-werk verkeer. De overleggen met het bedrijfsleven hebben voor 2020 niet geleid tot een tijdig resultaat om deelfietsen in te zetten als onderdeel van het natransport van het Transferium.
We stimuleren en ondersteunen activiteiten van externe partijen tot natuurgerichte recreatie en cultuurtoerisme	Doorlopend	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	✓	✓	Een opdrachtformulering is in bewerking en wordt in 2021 verder geconcretiseerd.
Behoefteteonderzoek recreatieve eenheden	Realisatie	Taken niet uitgevoerd	!	✓	Dit project is als gevolg van corona en capaciteitsgebrek doorgeschoven naar 2021 en is in het eerste kwartaal opgepakt.
Bewegwijzering	Doorlopend	Taken niet uitgevoerd			Dit project is doorgeschoven naar 2021.

SUBPROGRAMMA 3.3 - TOERISME IS STERK DIVERS EN PROFITEERT VAN WATER

Portefeuillehouder : D.P.W. Joppe, P. Schot en A.M.J. van Burg

Sub-Programmahouder : L. Dirks

Wat houdt het sub-programma in?

De recreatieve voorzieningen op Schouwen-Duiveland onderscheiden zich door een aantrekkelijke diversiteit en een bovengemiddelde kwaliteit. De omgeving en aanwezige voorzieningen maken Schouwen-Duiveland tot een veelzijdig en energiek vakantie-eiland, waar gasten jaarrond verblijven. De sector is een voorbeeld voor andere regio's door het duurzame karakter van de bedrijfsvoering, het goede gastheerschap en de hoge kwaliteit, bereikt door innovatie en herstructurering.

De unieke kansen die het water op en om het eiland bieden, zijn in het kader van recreatief verblijf optimaal benut. Dit geldt ook voor de overgangen tussen land en water. Waterveiligheid en recreatie zijn op een innovatieve manier aan elkaar verbonden. Schouwen-Duiveland is koploper in Europa op het gebied van innovatie, klimaat, waterveiligheid en het gebruik van water en zeeeringen voor recreatieve doeleinden.

Enkele grote evenementen met landelijke uitstraling en lokale cultuurhistorische evenementen hebben een belangrijke meerwaarde.

Wat wilden we bereiken en wat deden we daarvoor?

Doelstelling: We zetten in op een stabiel hoogseizoen en een vaste en minder weersafhankelijke instroom van gasten gedurende het hoogseizoen

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
Brouwerseiland	Realisatie	Taken uitgevoerd	v	v	In november 2020 besloot de gemeenteraad het bestemmingsplan voor Brouwerseiland niet vast te stellen, waarna de beroepsprocedure is gestart. Brouwerseiland B.V. heeft inmiddels bij de Raad van State beroep ingesteld. We verwachten medio 2021 een zitting en eind 2021 een uitspraak.
We geven uitvoering aan het thema meer jaarrond bezoekers vanuit de agenda toerisme	Doorlopend	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	!	!	Dit is onderdeel van de lopende projecten van de agenda toerisme. Door corona is de uitvoering vertraagd.

Doelstelling: We ondersteunen initiatieven die een bijdrage leveren aan verlenging van het seizoen

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We voeren de 'maatlat verblijfsrecreatie' vanuit de provinciale Kustvisie voor seizoensverlenging uit	Doorlopend		v	v	Dit onderdeel is geïmplementeerd in de uitvoering en kan afgevoerd worden van deze lijst.
We stimuleren water(sport)gerelateerde initiatieven, zowel op, aan en onder water en in jachthavens	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	Middels het project Innovatievouchers 2020-2022 van Economische Impuls Zeeland stimuleren we watersport gerelateerde initiatieven van de sector.
We ondersteunen initiatieven die aquacultuur of ambachtelijke bedrijvigheid op of aan het water combineren met dag recreatieve arrangementen	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	Eventuele initiatieven stimuleren we waar mogelijk binnen de gestelde kaders.
Toepassing innovatievouchers watersport	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	Het besluit ten aanzien van het uitgeven van innovatievouchers voor 2020-2022 voor de watersport is genomen. Hiervan wordt goed gebruik gemaakt. Daarnaast zijn aanvullende innovatievouchers voor circulaire economie in ontwikkeling.

Doelstelling: We stimuleren kwaliteitsverbetering, differentiatie en innovatie voor de bestaande dag- en verblijfsrecreatie. Evenementen maken hier onderdeel van uit

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
De opgave tot herstructurering en kwaliteitsverbetering van recreatiebedrijven nemen we mee in de herijking van het toeristisch beleid in de Agenda Toerisme	Doorlopend		v	v	Dit is een onderdeel uit van het toetsingskader uit de Kustvisie dat is overgenomen in de gemeentelijke toeristische visie. Dit onderwerp kan van de lijst afgevoerd worden, hetgeen het college thans doet.
Aanwijzen aandachtsgebieden voor integrale omgevingskwaliteit	Realisatie		x	x	Het college voert dit actiepunt, mede gelet op de relatie met de Omgevingsvisie buitengebied, af.
Toepassing innovatievouchers NED's en horeca	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	De regeling wordt voortgezet, ook nu is er veel animo voor.
We evalueren de toepassing van innovatievouchers voor verblijfsrecreatie	Realisatie		v	v	Aangezien dit punt dubbel is opgenomen wordt dit van de lijst afgevoerd.
We voeren de actiepunten uit de Agenda Toerisme voor het thema Het Mooiste Strand, alsmede het uitvoeringsprogramma Strand 2019 uit	Doorlopend	Taken uitgevoerd	!	v	Vanwege de benodigde capaciteit in het kader van werkzaamheden die voortkwamen uit de coronacrisis zijn niet alle punten uitgevoerd. Dit wordt in 2021 opgepakt indien de stand van zaken rond de crisis dit toelaat.
Onderzoek periodieke zandsuppletie stranden	Doorlopend	Niet gerealiseerd	!	x	Over dit onderdeel is nog geen bestuurlijke consensus bereikt met de overige kustgemeenten en eigenaren. Dit punt wordt in 2021 opnieuw opgepakt met inachtneming van hetgeen de gemeenteraad hierover in de beraadslagingen bij de behandeling van de programmabegroting 2021-2024 en een aangenomen amendement naar voren bracht.
We ondersteunen het Watersnoodmuseum in de ambitie om naast Nationaal herdenkings- en herinneringscentrum door te groeien naar (inter)nationaal Kenniscentrum Water(veiligheid en overstroming)	Realisatie	Taken uitgevoerd	v	v	Inmiddels wordt gewerkt aan de evaluatie van de subsidiebeschikking. In het kader van Interreg Star2Cs is al een eerste product opgeleverd, namelijk een interactieve klimaatwand. De overige resultaten (het proces van klimaatdialoog inclusief klimaatspel, interactieve kennisbank) zijn nagenoeg opleveringsgereed en ter beschikking gesteld aan het Watersnoodmuseum. Deze producten vormen een heel goede basis voor het Watersnoodmuseum voor de ambitie om door te groeien naar een (inter)nationaal kenniscentrum voor klimaat en klimaatadaptatie. De organisatie zelf heeft veel last van de coronamaatregelen in organisatorische en financiële zin, zeker nu het museum voor een tweede keer voor een langere periode gesloten is. Dit levert vertragingen op.
'Natuuronderzoek Zeehonden pad' over de duinen als beleving Renesse Zeehondendorp	Realisatie		x	x	Op grond van de eerdere aankondiging dat het college dit project van de lijst afvoert wordt dit bij deze gedaan.

Doelstelling: We stimuleren duurzaam en circulair toerisme

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
Met de recreatiesector gaan we planmatig na met welke stappen en op welke termijn bedrijven energieneutraal kunnen worden	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	Het besluit ten aanzien van innovatievouchers voor de periode 2020-2022 is genomen. Duurzaamheidsaspecten, waaronder energie- en CO2-reductie, maken hier onderdeel van uit. Daarnaast is het project Circulair Recreëren met een circulair tiny house gepresenteerd tijdens de zomer van 2020. Helaas gehinderd door de beperkende coronamaatregelen. Dit project is gefaciliteerd met een POPIII/Leader-subsidie.
We bereiden ons voor op klimaatadaptatie. Mede om de reden van wettelijke eis om in 2020 een klimaatadaptatieplan te kunnen presenteren	Realisatie	Taken uitgevoerd	v	v	Dit onderwerp wordt betrokken in de thema's Innovatie en Strand van de Agenda Toerisme. Kennisuitwisseling vindt plaats via het Interreg project voor klimaatadaptatie Star2Cs. Het klimaatadaptatieplan is in voorbereiding. Daar wordt toerisme in betrokken.

SUBPROGRAMMA 3.4 - EVENEMENTEN EN ACTIVITEITEN AAN HET WATER

Portefeuillehouder : J.Chr. van der Hoek, D.P.W. Joppe en A.M.J. van Burg

Sub-Programmahouder : P.D. Hanse

Wat houdt het sub-programma in?

De zuidwestelijke delta is één van de meest vooraanstaande watersportgebieden van Noordwest Europa. Schouwen-Duiveland heeft binnen de delta een aantrekkelijk en divers aanbod watersportvoorzieningen, dat een belangrijke bijdrage levert aan de watereconomie van het eiland. Water is het thema dat Schouwen-Duiveland op de kaart moet zetten.

De jachthavens zijn een meer integraal onderdeel geworden van onze steden en dorpen. Terrassen aan het water en havens zijn populaire plekken om als toerist of recreant naar toe te gaan. Omgekeerd is een uitstap vanuit de jachthaven naar de horeca en winkels in de kernen een vanzelfsprekendheid. De kwaliteit van de jachthavens is hoog.

Nieuwe beeld- en imagobepalende watergerelateerde evenementen zijn ontwikkeld. Renesse, Scharendijke en de Brouwersdam hebben zich ontwikkeld tot een internationaal centrum voor dynamische water- en beachsporten zoals (kite)surfen, kitebuggyen, strandvolley- en voetbal. De Grevelingen en de Oosterschelde zijn blijvende hotspots voor de duiksport met een daarbij passende en aantrekkelijke infrastructuur onder en boven water. Tevens weten sportvissers hun weg te vinden op Schouwen-Duiveland.

Wat wilden we bereiken en wat deden we daarvoor?

Doelstelling: We dragen bij aan het optimaliseren van evenementen als trekpleister

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
Evaluatie evenementenvisie	Realisatie	Niet gerealiseerd	!	v	De evaluatie is, vanwege capaciteitsgebrek, doorgeschoven naar kwartaal 3 en 4 in 2021.
We herijken de Evenementenvisie		Uitvoering op schema	v	v	Dit staat nog steeds conform planning op de lijst voor 2021 en 2022.

Doelstelling: We maken functies in onze havens ondergeschikt aan de functie van jachthaven. Uitzonderingen zijn de Vluchthaven Bruinisse waar watergebonden bedrijvigheid prioriteit krijgt en de Vissershaven in Bruinisse. In Zierikzee blijft ruimte voor de beroepsvaart waaronder de mosselvloot

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
Onderzoek exploitatie en beheervorm jachthaven Brouwershaven	Realisatie	Taken uitgevoerd	v	v	Is afgerond, dit project wordt daarom afgevoerd van de lijst.
Pilot watersportopleiding Schouwen-Duiveland	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	Zie sub-programma 1.4.
Elektrische installatie haven Brouwershaven		Uitvoering op schema	v	v	Deze vervanging wordt om reden van werk met werk maken gekoppeld aan de vervanging van de steigers die voor 2021 gepland is.
Aanleg elektra en water in het noordelijk deel van de Vluchthaven		Gedeeltelijk gerealiseerd	!	!	Het waterschap gaf geen toestemming voor het plaatsen van een watermeterput op de voorziene locatie. Een nieuwe locatie moet worden gezocht 20 meter naast de huidige locatie wegens de aanwezigheid van de vele kabels en leidingen. Dit vindt plaats in 2021. De aanleg van electra is wel gerealiseerd.

Doelstelling: We versterken het (maritieme) karakter van Zierikzee

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We stellen een structuurvisie vast voor Zierikzee	Realisatie		v	v	De structuurvisie Zierikzee is in 2019 vastgesteld. Om deze reden wordt dit punt afgevoerd.

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
Visie op de veranderende binnenstad	Initiatief	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	!	v	Als gevolg van corona is het opstellen van deze visie uitgesteld. Voor het opstellen van de visie is een goede discussie met alle betrokken stakeholders nodig. Hierbij is de voorkeur uitgesproken dit vooral fysiek te doen. Afhankelijk van de aard en omvang van de beperkende maatregelen door corona en de periode dat deze nog gelden wordt het opstellen tussen tweede en vierde kwartaal van 2021 nader opgepakt.
Restauratie kademuren Oude haven		Niet gerealiseerd	!	!	Aan de hand van een initiatiefvoorstel dat is vastgesteld door de gemeenteraad, zijn de overleggen gestart met de opgerichte bewonerscommissie. Wegens dit traject zijn de werkzaamheden niet in 2020 aangevangen en uitgesteld. Er vindt onderzoek en overleg plaats met de subsidiegever naar mogelijke consequenties vanwege de gestelde voorwaarden in de beschikking, waarmee een omvangrijke restauratiesubsidie is toegekend.
3e Fase herinrichting binnenstad (Oude Haven) en restauratie kademuren uit	Vorbereiding	Niet gerealiseerd	!	!	Het beschikbaar stellen van het budget voor de herinrichting van het maaiveld van de Oude Haven is gekoppeld aan politiek/bestuurlijke voorwaarden uit het initiatiefvoorstel. De daadwerkelijke herinrichting vindt plaats na de restauratiewerkzaamheden van de kademuren.
We voeren herstel en herinrichting van het wegvak Calandweg - kruising Scheepstimmerdijk uit	Ontwerp		x	!	In behandeling begroting 2021 besloten om de aanpak en uitvoering enkele jaren uit te stellen door primair te prioriteren op investeringen voor een tweede ontsluiting elders in Zierikzee. Daarom wordt dit punt afgevoerd.
We voeren herstel en herinrichting van het wegvak Scheepstimmerdijk - duiker 't Sas uit.	Ontwerp		x	!	In behandeling begroting 2021 besloten om de aanpak en uitvoering enkele jaren uit te stellen door primair te prioriteren op investeringen voor een tweede ontsluiting elders in Zierikzee. Daarom wordt dit punt afgevoerd.
We voeren herstel en herinrichting van het wegvak Trambaan - Julianastraat uit			x	!	In behandeling begroting 2021 besloten om de aanpak en uitvoering enkele jaren uit te stellen door primair te prioriteren op investeringen voor een tweede ontsluiting elders in Zierikzee. Daarom wordt dit punt afgevoerd.

Doelstelling: We versterken het (maritieme) karakter van Bruinisse

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
Herinrichting Kerkplein en Dorpsplein	Ontwerp/	Gedeeltelijk	!	v	In juli 2020 is het werk gegund. In september 2020 is gestart met de herinrichting van het Kerkplein en Dorpsplein.
Herinrichting Dreef	Realisatie	Gerealiseerd	v	v	De herinrichting van de openbare ruimte is geheel afgerond en eind 2020 definitief opgeleverd door de aannemer, binnen het door de gemeenteraad beschikbaar gestelde budget.
Herinrichting Deestraat		Niet gerealiseerd	!	v	Aangezien eerst de werkzaamheden aan het Kerkplein worden afgerond en bovendien de bouwstromen voor de Kop Nieuwstraat en Oranjedok via deze straat verlopen, starten de voorbereidingen pas in het najaar van 2021 en de uitvoering in 2022.
Herinrichting Nieuwstraat	Ontwerp	Gerealiseerd	v	v	De herinrichting van de Nieuwstraat is onderdeel van het werk aan het Kerkplein. De voorbereidingen op de rioleringswerkzaamheden zijn eind 2020 gestart, conform planning. Uitvoering vindt plaats in het eerste kwartaal van 2021, inclusief het aanbrengen van nieuwe bestrating.

Doelstelling: We zetten in op een kwaliteitsimpuls van het dorp Renesse en versterken de verbinding met de Brouwersdam

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
Verkeersplan centrum	Realisatie	Gerealiseerd	v	v	In het derde kwartaal van 2020 is opdracht verstrekt voor de herinrichting Hogezoom deel 3 en de kruising Roelandsweg. In oktober 2020 is gestart met de onder- en bovengrondse werkzaamheden met als uitgangspunt die uiteindelijk voor Pasen 2021 af te ronden. Tevens is een evaluatie uitgevoerd inzake de openbare ruimte centrum Renesse, waaronder de seizoensafsluiting van een deel van de Hogezoom. Het aanbevelingenrapport is in februari 2021 opgeleverd.
Herinrichting Vroonweg, Kabbelaarsweg en Hoogenboomlaan	Ontwerp	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	!	!	Zowel de aanlegfase van het wegtracé als de aanleg- en gebruiksfase van de hotelontwikkeling zorgen volgens de laatste berekeningen voor een toename van stikstofdepositie op overbelaste habitattypes. De toename wordt vooral veroorzaakt door de hotelontwikkeling en in mindere mate door het aanleggen van de weg. Door de beide projecten los te koppelen wordt de kans verhoogd dat het wegtracé, of een deel daarvan, toch aangelegd kan worden. Voor wat betreft het wegtracé moet aangetoond worden dat de berekende stikstofdepositie als gevolg van het project (in dit geval in de aanlegfase) niet leidt tot significant negatieve gevolgen voor het Natura2000-gebied. Vervolgens moet een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming worden aangevraagd bij de provincie Zeeland. Het budget voor de realisatie van het wegtracé is jaren geleden door de gemeenteraad al vastgesteld. De afgelopen jaren is bij infrastructurele projecten sprake van aanzienlijke prijsstijgingen. Bovendien zijn de voorbereidingskosten door de lange 'aanloop' hoger dan normaal. Het college besloot daarom, uitgaande van een positieve uitkomst van de ruimtelijke procedure, eerst het deel van de weg tussen rotonde 'Helder' tot en met de ingang Camping Schouwen aan te leggen, waarna wordt bezien of er budget overblijft om een jaar later ook het tweede deel aan te leggen.
Herinrichting Dreef en omgeving	Vorbereiding	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	!	v	Eind 2020 is de intentieovereenkomst wederom verlengd tot 1 januari 2022, zodat de ontwikkelaar nader onderzoek kan doen naar de ruimtelijke en financiële haalbaarheid van de integrale ontwikkeling, waaronder de verplaatsing van de Jumbo. Grootste opgave is het oplossen van de stikstofproblematiek.

Doelstelling: We zetten in op het versterken van onze gastronomie

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We voeren een pilot 'Gezond Zeeland / Schouwen-Duiveland' uit (zie 1.5)	Realisatie	Niet gerealiseerd	!	!	Deze pilot heeft in 2020, mede vanwege de beperkende maatregelen door corona, geen prioriteit gekregen. In de tweede helft van 2021 wordt opnieuw bekeken of hier uitvoering aan gegeven wordt.
Kansen voor culinair Schouwen-Duiveland. We voeren het plan van aanpak "Gezond eten Schouwen-Duiveland" uit	Doorlopend	Gedeeltelijk gerealiseerd	!	!	Dit plan van aanpak bestaat hoofdzakelijk uit het organiseren van evenementen. Dit was door de coronamaatregelen niet toegestaan in 2020. In 2021 wordt bezien of de uitvoering opnieuw is op te pakken.
We sponsoren de opening van het Oesterseizoen en het Kreeftenseizoen structureel	Doorlopend	Gedeeltelijk gerealiseerd	v	v	De opening van het kreeftenseizoen vindt nog steeds jaarlijks in Zierikzee plaats. Als gevolg van de coronamaatregelen ging de opening niet door. De Nederlandse Oestervereniging heeft besloten de opening van het Oesterseizoen naar Yerseke te verplaatsen, financiële ondersteuning is daarom ook gestopt.

Wat mocht het kosten en wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Sub-programma 3.1 Schouwen-Duiveland vakantie-eiland	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Totaal lasten sub-programma	2.441	2.608	2.411	197
Totaal baten sub-programma	764	435	237	-198
Gerealiseerd totaal saldo lasten en baten	-1.677	-2.173	-2.174	-1
Toevoeging aan reserve	357	6	0	6
Onttrekking aan reserve	707	266	182	-84
Mutaties in reserves	350	260	182	-78
Gerealiseerd resultaat	-1.327	-1.913	-1.992	-79

Toelichting mutaties reserves sub-programma 3.1	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Toevoegingen aan reserves				
Bestemmingsreserve Regiovisie	357	6	0	6
ISV	0	0	0	0
Subtotaal	357	6	0	6
Onttrekkingen aan reserves				
Bestemmingsreserve Regiovisie	707	118	34	-84
ISV	0	148	148	0
Subtotaal	707	266	182	-84
Mutaties in reserves	350	260	182	-78

Sub-programma 3.2 Krachtige toeristische hoofdstructuur	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Totaal lasten sub-programma	2.138	1.939	1.717	222
Totaal baten sub-programma	1.682	1.482	1.524	42
Gerealiseerd totaal saldo lasten en baten	-456	-457	-193	264
Toevoeging aan reserve	0	68	68	0
Onttrekking aan reserve	487	4.096	4.096	0
Mutaties in reserves	487	4.028	4.028	0
Gerealiseerd resultaat	31	3.571	3.835	264

Toelichting mutaties reserves sub-programma 3.2	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Toevoegingen aan reserves				
Mobiliteitsfonds	0	68	68	0
Subtotaal	0	68	68	0
Onttrekkingen aan reserves				
Mobiliteitsfonds	487	4.096	4.096	0
Subtotaal	487	4.096	4.096	0
Mutaties in reserves	487	4.028	4.028	0

Sub-programma 3.3 Toerisme is sterk divers en profiteert van water	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Totaal lasten sub-programma	175	70	64	6
Totaal baten sub-programma	0	70	64	-6
Gerealiseerd totaal saldo lasten en baten	-175	0	0	0
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0
Mutaties in reserves	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-175	0	0	0

Sub-programma 3.4 Evenementen en activiteiten aan het water	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Totaal lasten sub-programma	2.452	2.556	2.535	21
Totaal baten sub-programma	1.321	1.785	1.740	-45
Gerealiseerd totaal saldo lasten en baten	-1.131	-771	-795	-24
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0
Mutaties in reserves	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-1.131	-771	-795	-24

Programma 4: Bestuur en Burgerzaken

Portefeuillehouder : J.Chr. van der Hoek, D.P.W. Joppe en J.G. Smit

Programmahouder : J.C. Walpot

WAT HOUDT HET PROGRAMMA IN?

Het programma Bestuur is gericht op het voeren van goed lokaal bestuur; flexibel en gericht op de lokaal maatschappelijke opgaven waarvoor inwoners en ondernemers de lokale overheid nodig hebben. Daarnaast mogen inwoners, ondernemers, partners en gasten verwachten dat we kwalitatief goede producten en diensten leveren door middel van een goed dienstverleningsconcept. Eisen die je aan een moderne organisatie mag stellen.

Dit programma gaat ook over hoe we taken invullen en welke rol we in de lokale samenleving willen spelen en over hoe we ons willen gedragen in de samenleving. Kernbegrippen daarbij zijn dat we omgevingsbewust en verbindend willen zijn, handig en verstandig, daadkrachtig en focus hebben en houden. Deze elementen zijn uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma Organisatievisie. Aangezien het overgrote deel van dit uitvoeringsprogramma bedrijfsvoeringsaspecten betreft is dit uitvoeringsprogramma opgenomen in de paragraaf Bedrijfsvoering.

IN WELKE GEMEENTELIJKE BELEIDSSTUKKEN IS HET BESTAANDE BELEID OMSCHREVEN?

- Strategische Visie Tj van de toekomst 2040
- Collegeprogramma 2018–2022 Verbindend verder
- Visie op dienstverlening
- Organisatievisie Met het tij mee
- Uitvoeringsprogramma Organisatievisie
- Algemeen privacybeleid 2018
- Informatiebeveiligingsbeleid 2018
- Kadernota risicomangement en rechtmatigheidsverantwoording 2019
- Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2019–2023

PROGRAMMA 4 - BESTUUR EN BURGERZAKEN

Portefeuillehouder
Sub-Programmahouder

J.Chr. van der Hoek, D.P.W. Joppe en J.G. Smit
J.C. Walpot

Wat wilden we bereiken en wat deden we daarvoor?

Doelstelling: We staan midden in de samenleving, we inspireren, verbinden en werken samen met inwoners, ondernemers en partners aan het behouden van en versterken van ons woon-, werk- en verblijfsklimaat. Hierbij bewegen we mee met de ontwikkelingen die op ons afkomen (flexibel en actueel bestuur)

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
Evaluëren en vernieuwen Strategische Visie	Ontwerp/ Realisatie	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	!	v	Door de inzet die noodzakelijk was voor de coronacrisis liep dit proces vertraging op. Dit proces wordt, afhankelijk van het verloop van de crisis in het eerste en tweede kwartaal van 2021, opgepakt zodra de in te zetten capaciteit is af te schalen. In het procesvoorstel geeft het college uitvoering aan het amendement dat bij de behandeling van de programmabegroting 2021-2024 is aangenomen.
Gemeenschappelijke regelingen tegen het licht houden op nut en noodzaak	Realisatie	Taken niet uitgevoerd	x	v	Door de coronapandemie konden de onderzoeken niet zoals gepland worden uitgevoerd. Eind 2020 liep het doelmatigheidsonderzoek van de OLAZ nog. Het onderzoek bij de VRZ is doorgeschoven naar 2022 en het onderzoek Collectief vervoer Zeeuws-Vlaanderen wordt in 2021 uitgevoerd. Er is een nieuwe planning opgesteld.
We verbeteren de informatiepositie in het kader van integer besturen	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	Dit betreft een continue proces en kan de volgende keer van de lijst afgevoerd worden. Het college voert daarom dit punt van de lijst af.
We dragen zorg voor laagdrempelige informatievoorziening voor al onze doelgroepen	Realisatie	Taken uitgevoerd	v	v	Dit betreft een doorlopend proces en kan de volgende keer van de lijst afgevoerd worden. Het college voert dit punt daarom van de lijst af.
We voeren de bestuursopdracht "Creëren budgettaire ruimte" uit	Realisatie	Uitvoering op schema	v	v	De fasen 0, 1 en 2 van de bestuursopdracht zijn in 2019/2020 gerealiseerd met een totaal resultaat van structureel € 5,3 miljoen: fase 0: vaststellen begroting 2020-2023 (raad 14 november 2019) € 1,2 miljoen fase 1: sluitend maken begroting 2020-2023 (raad 4 juni 2020) € 1,8 miljoen fase 2: keuze uit bezuinigingsopties (raad 21 september 2020) € 2,3 miljoen. Vanuit het deelproject Uitnutten budgetten is een groot aantal acties benoemd die (voor zover nog niet afgedaan) vragen om een antwoord. Naast vragen en afzonderlijke onderzoeken betreft dit te maken beleidskeuzes (bestaand beleid inleveren voor geld) en creatieve ideeën. Ook is er nog een aantal deelprojecten dat uitgevoerd moet worden. Dit alles brengen we onder in fase 3 van de bestuursopdracht. Dit is tijdens de Begrotingsraad 2021-2024 op 12 november 2020 toegezegd, inclusief het monitoren van de geraamde resultaten in de jaren 2021 en 2022 bij de vast te stellen P&C documenten.
Daar waar we zelf een ontwikkeling starten, zoals voor het ontwikkelen en evalueren van beleid of het maken van plannen, betrekken we actief onze stakeholders	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	Aangezien dit inmiddels een vast onderdeel van de beleidsprocessen is voeren we dit punt bij de volgende monitor af van de lijst.
Initiatieven vanuit de samenleving stimuleren we actief	Realisatie	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	!	v	Met de introductie van "Ik heb een idee", een vast team van medewerkers die initiatieven door burgerparticipatie ontvangen en begeleiden is een solide structuur gerealiseerd. Voor de routekaart voor R2C is een plan van aanpak gemaakt.

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
We rusten organisatie en bestuur toe om goed te functioneren in de participatieve samenleving	Realisatie	Taken uitgevoerd	v	v	Met het lanceren van "Ik heb een idee", een vaste pool medewerkers die initiatieven kunnen ontvangen en begeleiden (zonder over te nemen) is een goede structuur gerealiseerd voor de toegang tot de gemeente voor inwoners en ondernemers die een initiatief willen ontplooiën. De lancering van ikhebeenidee@schouwen-duiveland.nl is met persuitingen gecommuniceerd. Om participatie in beleidsprocessen en projecten te stimuleren zetten we een participatieplatform in. Hiervoor hebben we in het najaar van 2020 voorbereidingen getroffen en medewerkers opgeleid.
We optimaliseren de gemeentelijke dienstverlening van het serviceteam	Doorlopend	Uitvoering op schema	v	v	De evaluatie is afgerond in het eerste kwartaal 2021. Met de oplevering van de evaluatie wordt een advies geformuleerd de dienstverlening nog verder te optimaliseren.
We zetten in op regionale samenwerking en benutten de Zeeuwse Investeringsagenda	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	Dit is inmiddels een continu proces. Oproepen over openstelling van subsidieprogramma's maken we kenbaar en we stimuleren relevante stakeholders (maatschappelijke organisaties, ondernemers) hiervan gebruik te maken, bijvoorbeeld voor de oproep Human Capital en gezamenlijk opleiden, Aantrekkelijke kernen voor leefbaarheid en arbeidsmarkt (oproepen vanuit de Regiogelden) en de meer specifieke oproepen, gericht op logistiek en duurzaamheid (rijks- en Europese subsidies). Omdat dit inmiddels staand beleid is voeren we dit punt bij de volgende monitor van de lijst af.
We benutten het Interbestuurlijke Programma voor (nieuwe) gemeentelijke opgaven en vangen budgettaire lasten op door het inruilen van "oud" voor "nieuw" beleid of terugdringen van kosten	Doorlopend	Taken uitgevoerd	v	v	Er is gebruik gemaakt van de faciliteiten die werden geboden vanuit het Interbestuurlijk programma (IBP), thema Lokale democratie. Daarnaast is een succesvolle aanvraag gedaan voor het IBP Vitaal platteland (Broedplaats zoetwater). We richten ons nu op de andere thema's, zoals Regionale economie en Mobiliteit. Gelet op de groei- en herstellfondsen die nu worden voorbereid door het rijk en Europa wordt intensief ingezet op de lobby voor het MKB en de lokale economie van meer rurale gebieden, zoals Schouwen-Duiveland.
Discussienota Toekomstbestendige koers	Ontwerp/Realisatie	Taken gedeeltelijk uitgevoerd	!	v	Eind 2020 is de burgemeester op basis van de motie Versterking interne bestuurskracht gesprekken aangegaan met de voorzitters van alle raadsfracties voor wensen en beelden van de aanpak op dit punt. In het eerste kwartaal 2021 zijn deze gesprekken afgerond en er wordt nu een aanpak uitgewerkt. In deze actie leggen we verbinding tussen verschillende moties en amendementen die een relatie hebben. Dit betreft de toekomstbestendige koers, de besturingsfilosofie en de versterking interne bestuurskracht.

Doelstelling: We geven vorm aan ons eigen maatschappelijk verantwoord ondernemen

Activiteit	Planning 2020	Gedaan in 2020	tijd	geld	Toelichting
Vanuit onze verantwoordelijkheid realiseren we in de organisatie extra banen c.q. plaatsingen voor mensen met een arbeidsbeperking of een afstand tot de arbeidsmarkt	Doorlopend		v	v	Op grond van de aankondiging in de voorgaande monitor voert het college dit punt van de lijst af.

Bijdrage verbonden partijen aan doelstellingen programma 4

Naam Verbonden partij	Bijdrage aan programmadoelen
Vereniging van Nederlandse Gemeenten	Uitwisselen van kennis en ervaring en het behartigen van onze belangen.
Vereniging van Zeeuwse Gemeenten	Uitwisselen van kennis en ervaring en het behartigen van onze belangen.
P10	Uitwisselen van kennis en ervaring en het behartigen van onze belangen.
Overleg Zeeuwse Overheden	Uitwisselen van kennis en ervaring en het behartigen van onze belangen.

Wat mag het kosten en wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Programma 4 Bestuur en burgerzaken	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Totaal lasten sub-programma	2.384	2.730	2.922	-192
Totaal baten sub-programma	357	333	345	12
Gerealiseerd totaal saldo lasten en baten	-2.027	-2.397	-2.577	-180
Toevoeging aan reserve	22	0	0	0
Onttrekking aan reserve	22	45	45	0
Mutaties in reserves	0	45	45	0
Gerealiseerd resultaat	-2.027	-2.352	-2.532	-180

Toelichting mutaties reserves programma 4	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Toevoegingen aan reserves				
Rekenkamercommissie	22	0	0	0
Subtotaal	22	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves				
Rekenkamercommissie	22	45	45	0
Subtotaal	22	45	45	0
Mutaties in reserves	0	45	45	0

Beleidsindicatoren

Naam indicator	Eenheid	Bron	Waarde begroting	Waarde 2020	Waarde 2019	Sub-pr.
Funcziemenging (verhouding banen/woningen – bij 50% evenveel banen als woningen)	%	LISA	48,3	49,0	48,6	1.1
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15–64 jaar	LISA	223	229,3	223,0	1.3
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15–64 jaar	LISA	787,3	804,8	790,3	1.4
Netto arbeidsparticipatie	% werkzame beroepsbevolking ten opzichte van beroepsbevolking	CBS	67,7	67,6	67,7	1.4
Werkloze jongeren	% 16 tot en met 22 jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	1,23	1	1	1.4
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15–64 jaar	CBS	185	225,9	185	1.4
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	0	0	0	2.1
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	45,83	53	46	2.1
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO (Ingrado)	1,7%	2,3%	1,7%	2.1
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	Bureau Halt	357	242	357	2.2
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	0,4	0,7	0,4	2.2
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	4,6	3,7	4,6	2.2

Naam indicator	Eenheid	Bron	Waarde begroting	Waarde 2020	Waarde 2019	Sub-pr.
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2,2	1,6	2,2	2.2
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	4,5	4,9	4,5	2.2
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS	240	154	154	2.2
Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS	39,4	148,2	8,5	2.2
Gemiddelde WOZ waarde	€ 1.000	CBS	235	261	249	2.2
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basis-registratie adressen/ gebouwen	7,5	4,1	6,8	2.2
Demografische druk	%	CBS	86,8	69,9	86,8	2.2
Gemeentelijke woonlasten eenpersoons-huishouden	In €	COELO	792	815	792	2.2
Gemeentelijke woonlasten meerpersoons-huishouden	In €	COELO	874	898	874	2.2
Niet-sporters	%	RIVM (Gezondheids-enquête)	56,2	niet beschikbaar	56,2	2.3
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 tot en met 21-jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	1,22	1	1	2.4
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	3,69	5	5	2.4
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	198	249,9	189,9	2.4
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	9,4	9,0	8,99	2.4

Naam indicator	Eenheid	Bron	Waarde begroting	Waarde 2020	Waarde 2019	Sub-pr.
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	1,2	1	1,12	2.4
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12-23 jaar	CBS	0.3	0,3	0,4	2.4
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	530	610	570	2.4

Overzicht van algemene dekkingsmiddelen

ALGEMEEN

In de programma's worden baten en lasten opgenomen en toegelicht die een direct verband hebben met die programma's. Binnen onze gemeente komen baten en lasten voor welke niet aan een programma zijn toe te rekenen. Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) presenteren we deze in dit afzonderlijk overzicht van algemene dekkingsmiddelen. Dit betreft de volgende baten en lasten:

FINANCIERINGSFUNCTIE

Het saldo op de financieringsfunctie (zijnde het renteresultaat op het taakveld Treasury) betreft het saldo van de werkelijk betaalde rente en de bespaarde rente en de toerekening daarvan aan de taakvelden. In de paragraaf financiering lichten we dit aan de hand van het renteschema verder toe.

ALGEMENE UITKERING UIT HET GEMEENTEFONDS

De raming van de algemene uitkering is gebaseerd op de septembercirculaire 2020. In de jaarrekening zijn ook de uitkomsten van de decembercirculaire 2020 verwerkt.

BESPAARDE RENTE

Onder de algemene dekkingsmiddelen wordt de bespaarde rente geraamd. Dit is de rente die wordt gerekend over de eigen financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen). De bespaarde rente vormt een structurele inkomstenpost in de begroting en jaarrekening.

DIVIDEND

De gemeente bezit aandelen in diverse naamloze vennootschappen welke dividend uitkeren. De hoogte van deze dividendopbrengsten is afhankelijk van het bedrijfseconomische resultaat van de betreffende naamloze vennootschappen.

LOKALE HEFFINGEN

De volgende belastingen worden verantwoord onder de algemene dekkingsmiddelen:

- Onroerende zaakbelastingen
- Hondenbelasting
- Forensenbelasting
- Toeristenbelasting
- Precariobelasting

Tot de algemene dekkingsmiddelen behoren niet de rioolrechten en de afvalstoffenheffing, omdat deze een vastgesteld bestedingsdoel hebben.

Voor een toelichting op de lokale heffingen verwijzen we naar de gelijknamige paragraaf.

OVERIGE ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Hieronder vallen onder andere:

- Lasten van heffing en invordering lokale heffingen
- Overige algemene baten en lasten

WAT MOCHT HET KOSTEN EN WAT HEEFT HET GEKOST?

Bedragen x € 1.000

Algemene dekkingsmiddelen	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Dividend	2	2	2	0
Financieringsfunctie	-21	13	68	-55
Lokale heffingen	0	784	723	61
Overige algemene dekkingsmiddelen	1.675	1.133	1.096	37
Uitkering deelfonds sociaal domein	300	0	0	0
Totaal lasten programma	1.956	1.932	1.889	43
Algemene uitkering	47.946	51.077	51.573	496
Bespaarde rente	750	813	813	0
Dividend	28	28	20	-8
Financieringsfunctie	0	2	4	2
Lokale heffingen	20.345	19.730	20.272	542
Overige algemene dekkingsmiddelen	1	15	70	55
Uitkering deelfonds sociaal domein	6.438	6.608	6.608	0
Totaal baten programma	75.508	78.273	79.360	1.087
Gerealiseerd totaal saldo lasten en baten	73.552	76.341	77.471	1.130
Toevoeging aan reserve	4.698	15.224	15.771	-547
Onttrekking aan reserve	5.502	11.964	11.456	-508
Mutaties in reserves	804	-3.260	-4.315	-1.055
Gerealiseerd resultaat	74.356	73.081	73.156	75

Toelichting toevoegingen aan reserves algemene dekkingsmiddelen	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Toevoegingen aan reserves				
Algemene reserve	681	7.861	8.210	-349
Uitvoering Strategische Visie	0	75	75	0
Algemene reserve Zuidhoek	0	139	139	0
Stroomlijnen organisatie	0	0	0	0
Algemene reserve OWB	521	1.061	1.064	-3
Egalisatie algemene uitkering	194	490	490	0
Dekking afschrijvingslasten	2.199	4.494	4.494	0
Kabels en leidingen	1.104	1.104	1.299	-195
Subtotaal	4.699	15.224	15.771	-547
Onttrekkingen aan reserves				
Algemene reserve	2.215	4.823	4.823	0
Uitvoering Strategische Visie	2.021	1.974	1.585	-389
Algemene reserve Zuidhoek	0	0	0	0
Stroomlijnen organisatie	95	652	652	0
Algemene reserve OWB	671	2.414	2.339	-75
Egalisatie algemene uitkering	300	402	402	0
Dekking afschrijvingslasten	201	915	931	16
Kabels en leidingen	0	784	724	-60
Subtotaal	5.503	11.964	11.456	-508
Mutaties in reserves	804	-3.260	-4.315	-1.055

Overzicht van de kosten van overhead

Gemeenten zijn verplicht om de kosten van overhead apart inzichtelijk te maken via het overzicht van de kosten van overhead. Deze kosten worden daarom niet meer opgenomen in de sub-programma's. Uitzondering hierop zijn de grondexploitaties, investeringen en subsidieprojecten. Op grond van de notitie Overhead van de Commissie BBV mogen hieraan wel overheadkosten worden toegerekend.

In het BBV zijn de kosten van overhead als volgt gedefinieerd:

Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

WAT MOCHT HET KOSTEN EN WAT HEEFT HET GEKOST?

Bedragen x € 1.000

Kosten van overhead	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Bestuursondersteuning	264	236	247	-11
Documentaire informatie voorziening	0	0	0	0
Facilitaire zaken en huisvesting	2.174	2.379	2.551	-172
Informatievoorziening en automatisering	1.348	1.509	1.459	50
Juridische kosten	136	375	362	13
Management	1.093	1.166	1.143	23
Overige personeelskosten	326	375	522	-148
Personeelskosten bedrijfsvoering	6.267	6.498	6.429	69
Subtotaal	11.608	12.538	12.713	-176
Toegerekende overhead aan grondexploitaties, investeringen en subsidieprojecten	-177	-214	-157	-58
Gerealiseerde lasten overhead	11.431	12.324	12.556	-234

De wijze waarop de toerekening van overhead aan grondexploitaties, investeringen en subsidieprojecten, maar ook aan de kostenonderbouwing van leges plaatsvindt is in het BBV vrijgelaten. In onze systematiek vindt toerekening plaats door het aandeel van de kosten overhead in de totale apparaatskosten exclusief direct aan taakvelden toe te rekenen materieel- en externe huisvestingskosten. Ons overheadpercentage komt hiermee uit op 40%. De afwijking ten opzichte van de begroting wordt in de jaarrekening toegelicht.

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 2016 rust er een vennootschapsbelastingplicht op winstgevende ondernemingsactiviteiten van gemeenten. Dit met als doel een gelijk speelveld te creëren tussen overheidsondernemingen en private ondernemingen. De verschuldigde vennootschapsbelasting (Vpb) wordt extracomptabel berekend over (winstgevende) ondernemersactiviteiten.

Aan de hand van de cijfers van deze jaarrekening berekende onze externe adviseur onze fiscale positie 2020. Hieruit komt naar voren dat wij in beginsel belastingplichtig zijn voor de vennootschapsbelasting ten aanzien van de clusters grondexploitaties, afval (opbrengst recyclebare reststromen) en commerciële opdrachten reiniging. Aan de hand van de ingenomen stand- en uitgangspunten blijkt een negatief belastbaar bedrag van € 645.156.

Om die reden hoeft over 2020 geen vennootschapsbelasting te worden afgedragen.

Het fiscaal resultaat 2020 wordt middels carry back verrekend met het belastbaar bedrag 2019. Hierdoor ontvangen wij de betaalde Vpb over 2019 volledig terug hetgeen in deze jaarrekening een voordeel oplevert van € 55.000. Per ultimo 2020 resteert een verrekenbaar verlies van € 339.712.

Bedragen x € 1.000

Vennootschapsbelasting	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Totaal lasten sub-programma	0	0	-55	55
Totaal baten sub-programma	0	0	0	0
Gerealiseerd totaal saldo lasten en baten	0	0	55	55
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0
Mutaties in reserves	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	0	0	55	55

Onvoorzien

Voor het opvangen van niet voorziene calamiteiten wordt in de begroting jaarlijks € 150.000 geraamd voor onvoorziene uitgaven. Dit was in 2020 voldoende om onvoorziene uitgaven op te kunnen vangen.

De zaken die ten laste van de post onvoorziene uitgaven komen moeten voldoen aan de criteria onvoorzienbaar, onvermijdbaar en onuitstelbaar.

De post onvoorzien wordt slechts belast met éénmalige tegenvallers. Structurele financiële knelpunten in de begrotingsuitvoering moeten op structurele wijze door lastenverlaging of inkomstenverhoging of door inzet van de budgettaire ruimte worden opgelost.

Paragrafen

Paragraaf Lokale heffingen

1

1.1 ALGEMEEN

In deze paragraaf verantwoorden wij de gerealiseerde opbrengsten en realisatie van beleidsvoornemens op het gebied van lokale heffingen voor het dienstjaar 2020. Dit in relatie tot de in de Programmabegroting 2020–2023 opgenomen paragraaf lokale heffingen.

1.2 GEMEENTELIJK BELEID

De gemeente Schouwen-Duiveland kent de volgende heffingen (belastingen en rechten):

- onroerende-zaakbelastingen (OZB)
- afvalstoffenheffing/reinigingsrecht
- rioolheffingen
- hondenbelasting
- precariobelasting
- bedrijfsinvesteringszone
- forensenbelasting
- (water)toeristenbelasting
- parkeerbelasting

De eerste vijf heffingen zijn per belastingplichtige zoveel mogelijk verzameld op één aanslagbiljet (gecombineerde aanslag). In het dienstjaar 2020 zijn niet alleen aanslagen over het belastingjaar 2020 opgelegd, maar ook nog aanslagen over 2017, 2018 en 2019. Dit conform de mogelijkheid uit de Algemene wet inzake rijksbelastingen.

Voor het belastingjaar 2020 is uitgegaan van de door u vastgestelde tarieven (raadsbesluit 19 december 2019). In het kader van de begroting 2020-2023 besloot u op de belastingtarieven een inflatoire correctie van 2,0% door te voeren.

Voor 2019 was voorzien u een geactualiseerd vGRP 2020–2024 ter besluitvorming voor te leggen. Vanwege de inwerkingtreding van de nieuwe omgevingswet is besloten om voor 2020 het huidige vGRP te verlengen. Ter toelichting, in een (v)GRP worden de plannen voor het rioleringsnet uit de doeken gedaan en welke kosten daaraan verbonden zijn. Uitgangspunt bij rioolheffing is volledige kostendekkendheid.

Naast de hierboven genoemde heffingen worden ook nog leges en andere rechten geheven. Deze zijn gekoppeld aan door de gemeente individueel te leveren diensten, zoals de afgifte van een paspoort of de aanvraag van een omgevingsvergunning. Het betreft de hierna genoemde rechten:

- leges
- lijkbezorgingsrechten
- scheepvaartrechten.

1.3 GEREALISEERDE INKOMSTEN

Hieronder treft u een tabel aan met de gerealiseerde inkomsten van de belangrijkste lokale heffingen. Wij presenteren dit overzicht aan de hand van de begrote en de werkelijke

opbrengsten over verschillende dienst- c.q. belastingjaren. Ter vergelijking hebben wij de begrote cijfers van 2021 erbij vermeld. Omdat deze paragraaf betrekking heeft op het jaar 2020 gaan we daar niet verder op in.

Belastingopbrengsten (bedragen in €)	Werkelijke opbrengst dienstjaar 2019	Begrote opbrengst 2020	Werkelijke opbrengst dienstjaar 2020	Begrote opbrengst 2021
Onroerende-zaakbelastingen	8.873.743	9.491.589	9.586.211	10.074.351
Afvalstoffenheffing/Reinigingsrecht	4.245.680	4.507.089	4.435.503	4.766.653
Rioolheffing	6.656.062	6.862.496	6.857.875	6.918.087
Hondenbelasting	92.307	50.183	45.804	0
Landtoeristenbelasting	6.906.062	5.537.436	5.898.285	6.608.933
Watertoeristenbelasting	250.743	263.941	254.961	270.276
Forensenbelasting	2.754.115	2.849.504	2.959.942	3.154.989
Parkeergelden/parkeervergunningen	1.564.927	1.450.274	1.515.167	1.608.877
Bedrijfsinvesteringszone (BIZ)	221.125	223.942	213.435	229.317
Precariobelasting	1.332.392	1.360.100	1.342.265	1.365.661
Totaal	32.897.156	32.596.554	33.109.448	34.997.144

De daadwerkelijke gerealiseerde opbrengsten over het dienstjaar 2020 lopen niet gelijk met de opbrengsten over het belastingjaar 2020. Immers, in 2020 zijn ook nog aanslagen opgelegd en verminderd over oude belastingjaren. Hieronder een tabel met de onderverdeling van de bedragen vanuit de jaarrekening 2020 naar de verschillende belastingjaren.

Onderverdeling bedragen jaarrekening 2020 naar belastingjaar (bedragen in €)	Werkelijke opbrengst oude belastingjaren < 2020	Werkelijke opbrengst belastingjaar 2020	Totaal dienstjaar 2020 (vanuit jaarrekening)
Onroerende-zaakbelastingen	17.331	9.568.880	9.586.211
Afvalstoffenheffing/Reinigingsrecht	6.537	4.428.966	4.435.503
Rioolheffing	-11.240	6.869.115	6.857.875
Hondenbelasting	73	45.731	45.804
Landtoeristenbelasting	93.078	5.805.207	5.898.285
Watertoeristenbelasting	0	254.961	254.961
Forensenbelasting	109.637	2.850.305	2.959.942
Parkeergelden/parkeervergunningen	13.255	1.501.912	1.515.167
Bedrijfsinvesteringszone (BIZ)	2.630	210.805	213.435
Precariobelasting	11.321	1.330.944	1.342.265

1.4 BELEIDSVOORNEMENS PER HEFFING

In dit onderdeel geven wij een toelichting op de belangrijkste tariefsaanpassingen en realisatie van beleidsvoornemens voor het begrotingsjaar 2020. Hierbij hebben wij rekening gehouden met de eerder genoemde verhogingen. Hierna allereerst een tabel met de ontwikkeling van de belangrijkste belastingtarieven.

Afvalstoffenheffing

Tarieven in hele euro (€)	2018	2019	2020	2021
Eenpersoonshuishouden	167,95	174,80	181,20	185,91
Meerpersoonshuishouden	216,45	223,80	230,40	236,39
Bedrag per lediging van de rolcontainer	4,74	5,40	6,12	6,28
Bedrag per aanbieding ondergrondse container	1,19	1,35	1,53	1,57

Rioolheffingen

Tarieven in hele euro (€)	2018	2019	2020	2021
Zakelijk recht (per eigendom)	169,80	173,14	178,14	180,21
Gebruiker	66,85	68,49	70,14	71,19
+ per m3 boven 200m3	2,33	2,39	2,45	2,49

Onroerende-zaakbelastingen

Tarieven in hele euro (€)	2018	2019	2020	2021
Zakelijk recht woningen	0,1397%	0,1381%	0,1351%	0,1294%
Zakelijk recht niet-woningen	0,1509%	0,1559%	0,1847%	0,2128%
Gebruik niet-woningen	0,1012%	0,1046%	0,1347%	0,1643%

Hondenbelasting

Tarieven in hele euro (€)	2018	2019	2020	2021
Eerste hond	44,20	29,43	15,00	0,00
Volgende hond	64,75	43,17	22,00	0,00

Forensenbelasting

Tarieven in hele euro (€)	2018	2019	2020	2021
economische waarde <= € 51.300	235,95			
economische waarde > € 51.300	87,44 + 0,2730%			
economische waarde <= € 54.425		257,60		
economische waarde > € 54.425		95,62 + 0,2920%		
economische waarde <= € 52.000			263,12	
economische waarde > € 52.000			101,84 + 0,311%	
economische waarde <= € 55.800				268,64
economische waarde > € 55.800				108,43 + 0,331%

(Water)toeristenbelasting

Tarieven in hele euro (€)	2018	2019	2020	2021
Per persoon per nacht	1,15	1,40	1,43	1,46
Vaste jaar- of seizoenplaats	218,50	257,60	263,12	268,64
Forfait bedrijfsmatige verhuur	345,00	vervallen	vervallen	Vervallen
Voorseizoenarrangement	86,71	114,80	117,26	119,72
Verlengd voorseizoenarrangement	116,61	141,96	145,00	148,04
Nazomerseizoen	38,64	89,60	91,52	93,44
Maandarrangement	28,98	35,28	36,04	36,79
Winterarrangement	38,64	47,04	48,05	49,06

Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

Begroot na wijziging	€ 9.491.589
Werkelijke opbrengst	€ <u>9.568.880</u>
Afwijking	€ 77.291

Toelichting afwijking

De meeropbrengst is veroorzaakt door een hogere toename van het aantal woningen en niet-woningen dan waarmee rekening gehouden is in de berekening van de tarieven.

Over oude jaren melden wij een meeropbrengst (€ 17.331).

Afvalstoffenheffing/reinigingsrechten

Afvalstoffenheffing

Begroot primitief	€ 4.365.760
Werkelijke opbrengst	€ <u>4.338.490</u>
Afwijking	€ -27.270

Toelichting afwijking

In de gerealiseerde opbrengst zijn de aanslagen met betrekking tot de ledigingen 2020 verdisconteerd, die in februari 2021 zijn opgelegd. Deze geringe afwijking is niet verder onderzocht.

Over oude jaren melden wij een meeropbrengst (€ 4.075).

Reinigingsrechten

Begroot primitief	€ 141.329
Werkelijke opbrengst	€ <u>90.476</u>
Afwijking	€ -50.853

Toelichting afwijking

Deze afwijking wordt veroorzaakt, doordat in 2020 minder afval is aangeboden door bedrijven die gebruikmaken van gemeentelijke reiniging.

Over oude jaren melden wij een kleine meeropbrengst van € 2.462.

Alle mutaties van het onderdeel reiniging lopen budgettair neutraal via de voorziening vuilverwerking.

Rioolheffingen

Begroot na wijziging	€ 6.862.496
Werkelijke opbrengst	€ <u>6.869.115</u>
Afwijking	€ 6.619

Toelichting afwijking

Deze geringe afwijking is niet verder onderzocht. Over de belastingjaren 2019 en daarvoor melden we een minderopbrengst van € 11.240.

Alle mutaties van het onderdeel riolering lopen budgettair neutraal via de voorziening GRP.

Hondenbelasting

Primitief begroot	€ 50.183
Werkelijke opbrengst	€ <u>45.731</u>
Afwijking	€ -4.452

Toelichting afwijking

Deze geringe afwijking is niet verder onderzocht.

Over oude jaren melden wij een kleine meeropbrengst van € 74.

Met ingang van 2021 is de hondenbelasting afgeschaft.

Forensenbelasting

Begroot na wijziging	€ 2.849.504
Werkelijke opbrengst	€ <u>2.850.305</u>
Afwijking	€ 801

Toelichting afwijking

Deze geringe afwijking is niet verder onderzocht.

Over oude jaren melden we een meeropbrengst van € 109.637 waarbij we in de raming rekening hielden met een bedrag van € 119.000.

Landtoeristenbelasting

Begroot na wijziging	€ 5.438.436
Werkelijke opbrengst	€ <u>5.805.207</u>
Afwijking	€ 366.771

Toelichting afwijking

Bij de Programmarapportage 2020 is rekening gehouden met een aframing van € 1.015.600. Dit op basis van een inschatting van de inkomstenderiving als gevolg van de maatregelen in het kader van de COVID-19-pandemie. De werkelijke cijfers laten nog steeds een minderopbrengst zien ten opzichte van de primitieve begroting, maar deze is lager dan ingeschat. We constateren wel dat het aantal overnachtingen in 2020 fors lager ligt dan in 2019, zie onderstaande opsomming.

Over oude jaren melden we een meeropbrengst van € 93.078, waarbij we in de raming rekening hielden met een bedrag van € 99.000.

Voor uw beeldvorming staat hieronder een opsomming van het aantal overnachtingen dat ten grondslag ligt aan de opbrengst toeristenbelasting van de afgelopen jaren, waarbij de forfaitair afgerekende plaatsen zijn omgerekend naar overnachtingen:

- 2005 4.185.290 overnachtingen
- 2006 4.177.873 overnachtingen
- 2007 4.213.439 overnachtingen
- 2008 4.236.992 overnachtingen
- 2009 4.357.002 overnachtingen
- 2010 4.301.539 overnachtingen
- 2011 4.273.424 overnachtingen
- 2012 4.213.226 overnachtingen
- 2013 4.179.456 overnachtingen
- 2014 4.117.446 overnachtingen
- 2015 4.294.479 overnachtingen
- 2016 4.459.441 overnachtingen
- 2017 4.534.496 overnachtingen
- 2018 4.635.596 overnachtingen
- 2019 4.953.715 overnachtingen
- 2020 4.225.313 overnachtingen

Watertoeristenbelasting

Primitief begroot	€ 263.941
Werkelijke opbrengst	€ <u>254.961</u>
Afwijking	€ -8.980

Toelichting afwijking

Bij de watertoeristenbelasting is de invloed van de maatregelen in het kader van de COVID-19-pandemie nauwelijks zichtbaar in de werkelijke cijfers.

Parkeerbelasting

Begroot primitief	€ 1.450.274
Werkelijke opbrengst	€ <u>1.515.167</u>
Afwijking	€ 64.893

Binnen deze opbrengst kunnen we nog de volgende onderverdeling maken:

Naheffingen parkeerbelasting

Begroot primitief	€ 164.992
Werkelijke opbrengst	€ <u>207.948</u>
Afwijking	€ 42.956

Over oude jaren melden we een meeropbrengst van € 13.155.

Parkeervergunningen

Begroot primitief	€ 193.462
Werkelijke opbrengst	€ <u>171.042</u>
Afwijking	€ -22.420

Over oude jaren melden we een geringe meeropbrengst van € 50.

Toelichting afwijking

Voor een toelichting op deze afwijkingen verwijzen we u naar sub-programma 3.2 in de Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

Bedrijfsinvesteringszone Zierikzee (BIZ)

Begroot primitief	€ 45.442
Werkelijke opbrengst	€ <u>43.380</u>
Afwijking	€ -2.062

Toelichting afwijking

Deze geringe afwijking is niet verder onderzocht. Over oude jaren melden we een kleine meeropbrengst van € 1.680.

Bedrijfsinvesteringszone Renesse (BIZ)

Begroot primitief	€ 178.500
Werkelijke opbrengst	€ <u>167.425</u>
Afwijking	€ -11.075

Toelichting afwijking

Deze geringe afwijking is niet verder onderzocht. Over oude jaren melden we een kleine

meeropbrengst van € 950.

Precariobelasting

Begroot primitief	€ 1.360.100
Werkelijke opbrengst	€ <u>1.330.944</u>
Afwijking	€ -29.156

Toelichting afwijking

Deze geringe afwijking is niet verder onderzocht. Over oude jaren melden we een meeropbrengst van € 11.321.

1.5 KOSTENONDERBOUWING HEFFINGEN

Gemeenten zijn op grond van het BBV verplicht in de paragraaf lokale heffingen een overzicht op hoofdlijnen op te nemen van de diverse heffingen. Bij onze gemeente gaat het om:

- scheepvaartrechten
- rioolheffing
- afvalstoffenheffing en reinigingsrechten
- lijkbezorgingsrechten
- leges.

Hierna maken wij per heffing het percentage kostendekkendheid inzichtelijk en geven we een korte tekstuele toelichting.

Scheepvaartrechten

Kostenonderbouwing scheepvaartrechten 2020	Bedragen in €
Baten	379.873
Lasten taakvelden	
2.3 Recreatieve havens	636.232
2.4 Economische havens en waterwegen	229.479
5.7 Openbaar groen-(openlucht) recreatie	248.970
Netto lasten taakvelden	1.114.681
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	119.164
Totale lasten	1.233.845

Dekkingspercentage 31%

De gemeente Schouwen-Duiveland beheert een aantal havens. Dit brengt een veelheid aan kosten met zich mee. De voornaamste zijn de salarissen van de havenmeesters, onderhoudskosten en kapitaallasten. Daartegenover staan vooral baten uit scheepvaartrechten en vergoedingen voor nutsvoorzieningen.

Het percentage kostendekking is bijna gelijk aan de begrote 32%. Bij deze percentages merken we op dat deze exclusief privaatrechtelijke baten zijn, zoals verhuurde en verpachte gedeelten van de havens. Deze maken geen onderdeel uit van de fiscale kostendekkendheid. Daarom zijn deze cijfers onvergelijkbaar met overzichten die bijvoorbeeld te relateren zijn aan de Wet Markt en Overheid.

Rioolheffingen

Kostenonderbouwing rioolheffingen 2020	Bedragen in €
Baten	6.869.116
Lasten taakvelden:	
2.1 Verkeer en vervoer	170.324
6.3 Inkomensregelingen	36.193
7.2 Riolering	5.083.036
Netto lasten taakvelden	5.289.553
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	148.117
BTW	668.848
Dotatie voorziening	748.763
Totale lasten	6.855.281

Dekkingspercentage 100%

Op grond van het vGRP worden de lasten en baten voor riolering budgettair neutraal verwerkt.

Afvalstoffenheffing/reinigingsrechten

Kostenonderbouwing afvalstoffenheffing 2020	Bedragen in €
Baten	4.338.490
Lasten taakvelden:	
6.3 Inkomensregelingen	115.087
7.3 Afval	3.163.708
Netto lasten taakvelden	3.278.794
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	315.960
BTW	520.809
Dotatie voorziening	150.094
Totale lasten	4.265.657

Dekkingspercentage 102%

Kostenonderbouwing reinigingsrechten 2020	Bedragen in €
Baten	90.476
Lasten taakvelden:	
7.3 Afval	139.837
Netto lasten taakvelden	139.837
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	30.010
BTW	0
Dotatie voorziening	0
Totale lasten	169.847

Dekkingspercentage 53%

De lasten en baten voor gemeentereiniging verwerken we budgettair neutraal via de voorziening vuilverwerking.

Lijkbezorgingsrechten

Kostenonderbouwing lijkbezorgingsrechten 2020	Bedragen in €
Baten	547.154
Lasten taakvelden:	
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	516.303
Netto lasten taakvelden	516.303
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	97.136
Totale lasten	613.439

Dekkingspercentage 89%

Het percentage kostendekking is hoger dan de begrote 76%. De lasten vielen lager uit door een correctie op het ruimen van een begraafplaats. De baten vielen hoger uit. Dat wederom vanwege extra inzet op de aanschrijvingen voor het verlengen van grafrechten uit voorgaande jaren. Logischerwijs fluctueren de baten van jaar tot jaar, wat gevolgen heeft voor het percentage kostendekkendheid.

Leges

Kostenonderbouwing leges 2020	Bedragen in €
Baten	1.157.080
Lasten:	
Uren	1.304.830
Overige kosten	344.152
Netto lasten	1.648.982
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	521.932
Totale lasten	2.170.914

Dekkingspercentage 53%

Leges worden over tal van producten geheven. In bovenstaande tabel is het gemiddelde kostendekkingspercentage aangegeven. In onderstaande tabel presenteren wij de kostendekking per hoofdstuk in de legesverordening. We hanteren bij de leges de toegestane regels van kruissubsidiëring, waarbij binnen een titel een percentage boven de 100% op hoofdstukniveau is toegestaan onder voorwaarde dat het gemiddelde percentage per titel niet boven de 100% uitkomt.

Hoofdstuk	Naam hoofdstuk	Totale kosten	Opbrengsten	Percentage
Titel I	Algemene dienstverlening	584.955	440.844	75%
Hoofdstuk 1	Burgerlijke stand	81.128	52.171	64%
Hoofdstuk 2	Reisdocumenten	101.730	84.800	83%
Hoofdstuk 3	Rijbewijzen incl. eigen verklaringen	198.105	170.198	86%
Hoofdstuk 4	Verstrekingen uit de Basisregistratie Personen	23.055	7.032	31%
Hoofdstuk 5	Verstrekingen uit het Kiezersregister			
Hoofdstuk 6	Verstrekingen op grond van Wet bescherming persoonsgegevens			

Hoofdstuk	Naam hoofdstuk	Totale kosten	Opbrengsten	Percentage
Hoofdstuk 7	Bestuursstukken			
Hoofdstuk 8	Vastgoedinformatie			
Hoofdstuk 8a	Milieu			
Hoofdstuk 9	Overige publiekszaken	38.464	27.439	71%
Hoofdstuk 10	Gemeentearchief			
Hoofdstuk 11	Huisvestingswet			
Hoofdstuk 12	Leegstandswet			
Hoofdstuk 13	Gemeentegarantie			
Hoofdstuk 14	Marktstandplaatsen	5.204	3.226	62%
Hoofdstuk 15	Winkeltijdenwet			
Hoofdstuk 16	Kansspelen	5.204	3.693	71%
Hoofdstuk 17	Kinderopvang			
Hoofdstuk 18	Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuren - AVOI	59.795	84.678	142%
Hoofdstuk 19	Verkeer en vervoer	60.891	6.198	10%
Hoofdstuk 20	Diversen	11.379	1.408	12%
Titel II	Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving omgevingsvergunning	1.391.086	693.432	50%
Hoofdstuk 1	Begripsomschrijvingen			
Hoofdstuk 2	Vooroverleg/beoordeling conceptaanvraag			
Hoofdstuk 3	Omgevingsvergunning	1.256.823	643.997	51%
Hoofdstuk 4	Vermindering			
Hoofdstuk 5	Teruggaaf			
Hoofdstuk 6	Intrekking omgevingsvergunning			
Hoofdstuk 7	Wijziging omgevingsvergunning als gevolg van wijziging project			
Hoofdstuk 7a	Overdracht omgevingsvergunning			
Hoofdstuk 8	(Principe) uitspraak	89.509	34.738	39%
Hoofdstuk 9	Bestemmingswijzigingen	44.754	14.697	33%
Hoofdstuk 10	Sloopmelding			
Hoofdstuk 11	In deze titel niet benoemde beschikking			
Titel III	Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn	194.873	22.804	12%
Hoofdstuk 1	Horeca	49.424	21.577	44%
Hoofdstuk 2	Organiseren evenementen of markten	145.449	1.227	1%
Hoofdstuk 3	Seksbedrijven			
Hoofdstuk 4	Splitsingsvergunning woonruimte			
Hoofdstuk 5	Leefmilieuverordening			
Hoofdstuk 6	Brandbeveiligingsverordening			

Hoofdstuk	Naam hoofdstuk	Totale kosten	Opbrengsten	Percentage
Hoofdstuk 7	In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking			
Totaal		2.170.914	1.157.080	53%

Het percentage kostendekking van 53% is veel lager dan de begrote 76%. Dit wordt met name veroorzaakt door de verleende 50% restitutie op de opgelegde aanslag omgevingsvergunning Brouwereiland (titel II, hoofdstuk 2) en doordat vanwege de coronacrisis nauwelijks evenementen zijn georganiseerd in 2020 (titel III, hoofdstuk 2).

1.6 KWIJTSCHELDINGSBELEID

Gemeenten kunnen met inachtneming van de Invorderingswet 1990 kwijtschelding verlenen voor gemeentelijke heffingen, waarbij zij zelf kunnen beslissen voor welke heffingen kwijtschelding mogelijk is.

Op 17 december 2015 stelde u de gewijzigde verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen vast. Het doel hiervan was tweeledig:

- een zo ruim mogelijk kwijtscheldingsbeleid toepassen voor inwoners die door hun inkomenspositie niet of moeilijk in staat zijn de aanslagen gemeentelijke heffingen te voldoen;
- een efficiënte toepassing van de afhandeling van kwijtscheldingsverzoeken door conformatie aan de uniforme normen van de deelnemers binnen Sabewa Zeeland.

Kwijtschelding kan voor de volgende belastingen worden verleend:

- afvalstoffenheffing, behoudens op extra aangevraagde emmers;
- rioolheffing gebruikersdeel, behoudens op extra afgenomen kubieke meters water.

Daarnaast zijn de volgende aanvullende voorwaarden vastgesteld:

- alleen natuurlijke personen komen in aanmerking voor kwijtschelding;
- de normbedragen voor kwijtschelding worden gesteld op 100%.

Sabewa Zeeland voert voor ons de toetsing van kwijtscheldingverzoeken uit. Sinds 2010 wordt deelgenomen aan de automatische beoordeling van een deel van de kwijtscheldingsaanvragen. Dit gebeurt bij de Stichting Inlichtingenbureau, opgericht door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

UITVOERING 2020

Voor het belastingjaar 2020 waren de uitgaven aan kwijtschelding van afvalstoffenheffing begroot op € 128.846. De werkelijk verleende kwijtschelding bedraagt € 115.086, onder te verdelen in € 86.483 (vast bedrag 2020) en € 28.603 (ledigingen 2019).

Voor de rioolheffing waren de uitgaven primitief begroot op € 37.960. De werkelijk verleende kwijtschelding bedraagt € 34.231.

Geautomatiseerde kwijtschelding

In 2020 is voor zowel de afvalstoffenheffing als de rioolheffing in 293 gevallen geautomatiseerde kwijtschelding verleend.

Handmatig beoordeelde kwijtschelding

Daarnaast zijn door Sabewa Zeeland handmatig kwijtscheldingsverzoeken beoordeeld. Er zijn voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing 243 verzoeken over 2020 ingediend. Over de jaren ervoor zijn 55 verzoeken ingediend.

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

2

2.1 BEGRIPPEN, PROVINCIAAL TOEZICHT EN REGELGEVING

De uitleg van begrippen en regelgeving wat betreft het weerstandsvermogen van onze gemeente en risicobeheersing leggen we in deze paragraaf uit.

De verplichte paragraaf Weerstandsvermogen bestaat ten minste uit:

- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- een inventarisatie van de risico's;
- het gemeentelijke beleid over de weerstandscapaciteit en de risico's.

In deze paragraaf van de jaarstukken gaan we in op de ontwikkelingen met betrekking tot bovenvermelde punten.

2.2 ONS BELEID

Uw raad stelde op 4 juli 2019 de Kadernota 2019-2023 Risicomanagement & Rechtmatigheidsverantwoording vast. Deze Kadernota beperkt zich niet tot financiële risico's, maar gaat ook over niet-financiële risico's, zoals bestuurlijke en juridische risico's, imago- en frauderisico's en risico's in de bedrijfsvoering op het gebied van personeel en Informatie- en Communicatietechnologie. Deze hebben weliswaar niet (altijd) direct een financiële impact, maar kunnen op termijn wel grote gevolgen hebben voor de gemeente.

Met deze nota zetten we een belangrijke stap in het realiseren van het afgeven van de rechtmatigheidsverantwoording, het versterken van risicomanagement en de verbetering van de interne administratieve organisatie en interne controle. Hierbij richten wij ons op het bereiken van de volgende doelstellingen:

1. Het vaststellen van het gemeentelijk risicoprofiel, normen voor de weerstandsratio en streefwaarden voor financiële kengetallen om zo de risico's te bewaken en te monitoren dat we als gemeente financieel gezond (worden en) blijven.
2. We voeren integraal risicomanagement uit: het signaleren van de risico's en het beheersen ervan maakt onderdeel uit van de integrale verantwoordelijkheid.
3. Vanaf 2021 beheersen wij de financieel impactvolle processen zodanig dat we voldoen aan de minimale eis voor afgifte van de rechtmatigheidsverantwoording.
4. Het periodiek inzicht geven in de ontwikkeling van de risico's in relatie tot de norm voor de weerstandsratio en de financiële kengetallen.

Uitgangspunt voor de ontwikkeling en invoering van risicomanagement is om niet alleen de mogelijke risico's te analyseren en in kaart te brengen, maar om tevens de methodiek van risicomanagement in te voeren. Hierbij betrekken wij ook de adviezen van de accountant en de auditcommissie. Met de uitvoering van deze nota is gestart in augustus 2019. De komende jaren passen wij deze paragraaf aan conform het nieuwe beleid.

2.3 VOORZIENING OM RISICO'S AF TE WENDEN

Voorziening dubieuze debiteuren

Bij de bepaling van de omvang van de voorziening (exclusief dubieuze debiteuren afdeling Werken, Wonen en Leven) hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Vorderingen uit het jaar 2020 zijn voor 100% inbaar (inclusief dwangsommen);
- Vorderingen uit de jaren 2019 en daarvoor zijn 100% dubieus. Vorderingen boven de € 5.000 met een betalingsregeling (loopt veelal over meerdere jaren) brengen we in mindering;
- Dwangsommen uit de jaren 2019 en daarvoor beschouwen we voor 25% dubieus. Dit omdat de betalingstermijnen veelal over meerdere jaren lopen;
- Om de nadelige effecten van de economische ontwikkelingen op te kunnen vangen, hanteren we een toeslagpercentage. Dit verhogen we van 12,5% naar 25% (het maximaal toegestane percentage) vanwege COVID-19.

Daarnaast zijn de grote individuele vorderingen beoordeeld. Hiervoor zijn geen extra dotaties aan de voorziening nodig.

In overleg met de Samenwerking belastingen Walcheren en Schouwen-Duiveland voegen we op dit moment geen extra bedrag toe aan de voorziening in het kader van COVID-19. Over 2020 was het betalingsbedrag van onze debiteuren goed en er waren minder faillissementen dan andere jaren.

Bovenstaande leidt tot de volgende financiële vertaling:

Openstaande vorderingen per 31 december 2020	Bedrag in € / percentage	Bedrag in €
Vorderingen tot en met 2019		97.000
Dwangsommen tot en met 2019 (totaal)	2.000	
Oninbaar	25%	500
Subtotaal		97.500
Toeslag economische situatie	25%	24.000
Totaal dubieuze debiteuren		121.500

Eind 2020 bevat de voorziening dubieuze debiteuren € 121.500. In 2020 verklaarden we voor € 97.000 aan vorderingen oninbaar. Daarnaast werd in 2020 de restant vordering voor de leges omgevingsvergunning Brouwerseiland ad € 599.000 aan de voorziening onttrokken.

Voeding van de voorziening vindt plaats ten laste van de equalisatievoorziening vuilverwerking (afvalstoffenheffing), de voorziening gemeentelijk rioleringsplan (rioolrecht) en de exploitatie. De toevoeging via de exploitatie beoordelen we jaarlijks. Dat geldt ook voor het toeslagpercentage voor economische ontwikkelingen.

Voorziening dubieuze debiteuren afdeling Werken, Wonen en Leven (WWL)

De afdeling WWL heeft een registratie van dubieuze debiteuren van bijstandsuitkeringen waarbij sprake is van teveel betaalde uitkeringen. Dit op basis van het uitgevoerde beleid "terugvordering & verhaal en de fraudewet". Periodiek beoordelen we de voortgang (inbaarheid) van de openstaande vorderingen en de financiële omvang van de voorziening. Vanwege de specifieke doelgroep (de inkomens- en vermogenssituatie kan wijzigen) boeken we geen

vorderingen af. Per 31 december 2020 bedraagt het saldo van de voorziening afgerond € 260.000.

2.4 ONZE RISICO'S

Een risico is een mogelijke gebeurtenis met een negatief gevolg voor de organisatie. Met behulp van een risicomanagementinformatiesysteem prioriteert, analyseert en beoordeelt de gemeentelijke organisatie risico's op systematische wijze. Door een goed systeem van risicomanagement kunnen bestuurders en managers vervolgens voor risico's, die het behalen van de doelstellingen van de organisatie bedreigen, passende beheersmaatregelen nemen. Op basis van de inventarisatie is een risicoprofiel opgesteld. Het onderstaande overzicht toont de tien grootste risico's met de hoogste bijdrage aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit en de som van de overige risico's. Onderaan de tabel is het totaalbedrag voor de overige risico's opgenomen.

Alle ons bekende risico's zijn opgetekend. Er is onderzocht wat de beheersmaatregelen zijn en wat vervolgens de restrisico's zijn (impact). De restrisico's zijn qua hoogte gecategoriseerd in vijf rubrieken, oplopend van € 25.000 tot en met groter dan € 500.000. We hebben ons ook de vraag gesteld: hoe vaak kan zich het risico voordoen in een bepaalde periode (kans)?

Verwachte frequentie dat het risico zich voordoet	Kans
Risico doet zich minder dan 1 maal per 10 jaar voor	1
Risico doet zich 1 maal per 5-10 jaar voor	2
Risico doet zich 1 maal per 2-5 jaar voor	3
Risico doet zich 1 maal per 1-2 jaar voor	4
Risico doet zich 1 maal per jaar voor	5

Met deze twee parameters is de kans maal impact te berekenen en dus ook dat het risico afgedekt zou moeten worden met eigen vermogen.

Om meer inzicht te krijgen in de spreiding van de risico's naar kans, optreden en gevolg, gebruiken we de risicokaart (zie hieronder). De nummers geven de aantallen risico's weer die zich in het desbetreffende vak van de risicokaart bevinden. Dit maakt inzichtelijk hoe de risico's zijn verdeeld over het groene, oranje en rode gebied.

Risicomatrix						
Risico Impact	5 - Catastrofaal	1	1	1	1	1
	4 - Substantieel	1			1	
	3 - Matig	1	1	3	1	
	2 - Gering	5	3	2	2	1
	1 - Minimaal	5	4		1	1
		1 -	2 -	3 -	4 -	5 -
		Onwaarschijnlijk	Mogelijk	Aannemelijk	Waarschijnlijk	Zeker
		Risico Waarschijnlijkheid				

Een risicoscore in het groene gebied, vormt geen direct gevaar voor de continuïteit van de organisatie. Risico's die in het oranje gebied zitten vragen om aandacht. Ze vormen individueel nog geen reëel gevaar voor de continuïteit van de organisatie, maar naarmate de tijd vordert, kan het risico wel een bedreiging gaan vormen. Het is aan te raden niet te lang te wachten met het uitvoeren van beheersmaatregelen.

Risico	Omschrijving	Waarschijnlijkheid	Financieel gevolg in €	Financieel gevolg weging in €
Schadeclaims	Betreft verwachte en/of neergelegde schadeclaims			7.808.000
Gevolgschade door bestrijding van een ramp of incident	Er kunnen incidenten voorkomen die niet voorzien zijn, waaronder brand in een natuurgebied, oude binnensteden en incidenten met een grote maatschappelijke impact, zoals een infectieziekte (inclusief COVID-19). Het toeristische karakter van onze gemeente en het aantal grote evenementen brengen risico's met zich mee. Vervuiling van het strand brengt grote economische schade met zich mee. Voor ondernemers een daling van inkomsten en minder personeel. Voor onze gemeente is de schade ook groot door daling van de toeristenbelasting, parkeerheffingen en verhoging van sociale uitkeringen en extra lasten voor inzet van (extra) menskracht alsmede verhoging van de bijdrage van de uitvoeringslasten van de Veiligheidsregio en/of GGD.	30% - Mogelijk	2.000.000	600.000

Risico	Omschrijving	Waarschijnlijkheid	Financieel gevolg in €	Financieel gevolg weging in €
Uitvoering Jeugdwet	Het contract met een jeugdbeschermingsorganisatie wordt beëindigd. In 2021 wordt het plan opgesteld om de activiteiten van die partij te beleggen bij (een) andere jeugdbeschermingsorganisatie(s). Hiermee zijn eenmalige transitiekosten gemoeid. Het is onzeker of de structurele kosten op langere termijn gelijk blijven of toenemen.	90% - Waarschijnlijk	500.000	450.000
Uitvoering Jeugdwet	De lasten van Jeugdhulp blijven in een stijgende lijn.	70% - Waarschijnlijk	500.000	350.000
Borg- en garantstellingen rente en aflossing leningen	De gemeente staat garant voor geldleningen van woningeigenaren ter bevordering van het eigen woningbezit.	10% onwaarschijnlijk	2.887.000	289.000
Verandering omvang Gemeentefonds	Het Rijk bouwt de gaswinning verder af. Hierdoor nemen de baten uit gaswinning af op de rijksbegroting.	70% - Waarschijnlijk	242.000	169.000
Wachtgeld-uitkeringen	Het is niet ondenkbeeldig dat een burgemeester, één of meerdere wethouders of het gehele college aftreden op eigen verantwoordelijkheid of door het opzeggen van het vertrouwen door de gemeenteraad. De wachtgelduitkeringen komen voor rekening van de gemeente.	10% - Onwaarschijnlijk	1.023.000	102.000
Meerkosten in de nazorg van de stortplaatsen	De extra kosten voor nazorg van de stortplaatsen door aanscherping van rijksbeleid.	10% - Onwaarschijnlijk	1.000.000	100.000

Risico	Omschrijving	Waarschijnlijkheid	Financieel gevolg in €	Financieel gevolg weging in €
	De daarvoor ingestelde financiële voorziening is ontoereikend.			
Gegevensbescherming	We voldoen niet aan de plicht persoonsgegevens goed te verwerken en te beschermen.	10% - Onwaarschijnlijk	975.000	98.000
Intensieve begeleiding Thuis (Beschermd Wonen extramuraal)	Versnelde doorstroming van Beschermd wonen naar Intensieve Begeleiding Thuis en aanzuigende werking van zorg in verband met vrije vestiging van zorgaanbieders.	50% - Aannemelijk	150.000	75.000
Rest*				-177.000
Totaal				9.864.000

* Dit zijn de overige risico's, waaronder ook positieve risico's rondom de ontwikkelingen van de algemene uitkering.

Ten opzichte van de meest recente risico-inventarisatie (programmabegroting 2021-2024) is de totale impact van de financiële risico's toegenomen van € 9,3 miljoen naar € 9,9 miljoen. Het bedrag van financiële claims is toegenomen van € 4,6 miljoen naar € 7,8 miljoen. Het risico van de COVID-19 pandemie, die in de begroting was opgenomen voor € 1,3 miljoen is, getuige de analyse in paragraaf 10 bij deze jaarrekening, niet bewaarheid. Afnames van de risico's zijn verder te vinden in het sociaal domein.

Als alle risico's zich gelijktijdig in hun volle omvang zouden voordoen zou een nadeel optreden van € 9,9 miljoen. Het reserveren van een dergelijk groot bedrag als buffer voor alle risico's is echter ongewenst, omdat het niet waarschijnlijk is dat alle risico's zich in 2021 gelijktijdig, en in hun maximale omvang, voordoen. Daarom is op basis van de ingevoerde risico's een risicosimulatie uitgevoerd. Bij deze simulatie is gerekend met een zekerheidspercentage van 90%. Het resultaat is dat met een benodigde weerstandscapaciteit van € 8,9 miljoen het voor 90% zeker is dat alle risico's die in 2021-2024 zouden kunnen optreden kunnen worden afgedekt. De benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald door alle risico's waarvoor geen of onvoldoende beheersmaatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

2.5 BESCHIKBARE WEERSTANDSCAPACITEIT

De weerstandscapaciteit is de verzamelterm van alle middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet-voorzien financiële tegenvallers te bekostigen. Het gaat om buffers in het eigen vermogen respectievelijk in de exploitatie, die we kunnen vrijmaken/beschikbaar komen om niet-begrote kosten die substantieel zijn te dekken zonder dat

dit gevolgen heeft voor het beleid en de uitvoering van taken. De weerstandscapaciteit en de daarmee samenhangende risico's drukken we vervolgens uit in geld.

De weerstandscapaciteit is eind 2020 als volgt:

Weerstandscapaciteit	Bedragen in €
Resterende belastingcapaciteit:	
• Onroerende-zaakbelastingen	2.984.000
• (Water)toeristenbelasting	Pro memorie
• Forensenbelasting	Pro memorie
• Lijkbezorgingsrechten	66.000
• Parkeerbelasting	Pro memorie
• Scheepvaartrechten	854.000
• Leges	1.014.000
<i>Totale resterende belastingcapaciteit</i>	4.918.000
Vrij aanwendbare reserves:	
• Algemene reserve	12.508.000
• Uitvoering strategische visie	6.540.000
• Algemene reserve De Zuidhoek	412.000
• Egalisatiereserve algemene uitkering	821.000
• Algemene reserve Ontwikkelingsbedrijf	2.470.000
<i>Totaal weerstandscapaciteit vermogen</i>	22.751.000
Totale weerstandscapaciteit	27.669.000

Toelichting weerstandscapaciteit

Resterende belastingcapaciteit

Belastingcapaciteit is de ruimte om de belastingen en heffingen te verhogen of in te voeren.

Voor de heffingen gelden regels: de tarieven mogen maximaal kostendekkend zijn.

Voor de onroerende-zaakbelastingen (OZB) hanteert het Rijk de zogenaamde artikel 12-norm (voor financieel armlastige gemeenten). Dit is het tarief dat een gemeente moet hanteren als zij voor een eventuele aanvullende uitkering uit het gemeentefonds in aanmerking wil komen. Dit speelt voor onze gemeente niet, maar het tarief zien wij als bovengrens die wij kunnen hanteren voor de OZB. Het normtarief is voor 2020 vastgesteld op 0,1853 % van de waarde volgens de Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ). Ons gewogen gemiddelde tarief is 0,1423%. Op basis van de werkelijke WOZ-waarde 2020 resulteert dit in een resterende belastingcapaciteit OZB van € 2.984.000.

Voor de (water-)toeristenbelasting en forensenbelasting gelden geen maximum- of normtarieven. Voor de overige heffingen verwijzen wij u naar de Paragraaf lokale heffingen, onderdeel 1.5 (Kostenonderbouwing heffingen).

Vrij aanwendbare reserves

Algemene reserve

De algemene reserve dient primair als buffer om in jaren waarin een sluitende begroting niet mogelijk is bij te springen en ter opvang voor negatieve jaarresultaten. Hiervoor geldt een minimumbedrag van € 4 miljoen. Alles boven dit bedrag (inclusief het geormerkte deel voor het uitvoeringsprogramma strategische visie) is in principe vrij aanwendbaar en beschikbaar voor de weerstandscapaciteit.

Op 11 november 2011 is bij amendement door de raad besloten € 12 miljoen te oormerken voor uitvoering van de Strategische Visie. De komende jaren staan voor de uitvoering van de strategische visie nog diverse plannen met uit deze reserve beschikbaar gestelde budgetten op de agenda. Ultimo 2020 is het saldo van de reserve strategische visie nog € 6,5 miljoen.

Egalisatiereserve algemene uitkering

Deze reserve zetten we in om mutaties vanuit het gemeentefonds op te vangen. De reserve bedraagt eind 2020 € 0,8 miljoen. Het plafond is € 2 miljoen.

Reserves Ontwikkelingsbedrijf

De algemene reserve van het ontwikkelingsbedrijf, waarin onze grondexploitatie is ondergebracht, is betrokken bij het weerstandsvermogen.

Geen stille reserves

In tegenstelling tot de begroting 2020 zijn er bij de jaarrekening geen stille reserves meer. Bij de totstandkoming van de bestuursopdracht 'Wegwerken structureel begrotingstekort en creëren budgettaire ruimte' bleek dat stille reserves (niet gewaardeerde eigendommen) nauwelijks meer aanwezig zijn. Een revisie voor een nieuwe nota is daarmee overbodig geworden. Per september 2020 zijn vanaf de programmabegroting 2021-2024 de stille reserves uit de lijst van het weerstandsvermogen gehaald.

2.6 WEERSTANDSVERMOGEN

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, moet de relatie worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij horende benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten wordt in onderstaande figuur weergegeven.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{27.669.000}{8.900.000} = 3,1$$

Wij streven een weerstandsvermogen na dat tenminste ruim voldoende is. Dit vereist een ratio weerstandsvermogen dat gelijk is aan of hoger is dan 1,5.

2.7 RATIO'S EN KENGETALLEN

De paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing bevat op basis van nieuwe verantwoordingsregels vanaf de begroting 2016 vijf financiële kengetallen. De berekeningswijze van de kengetallen is vastgelegd in een ministeriële regeling. Mede op basis van deze kengetallen dient de paragraaf een analyse te geven van de financiële positie van de gemeente. De zesde is geen verplicht kengetal, maar vloeit voort uit de eigen Kadernota

risicomangement. Op termijn geven de kengetallen en de beoordeling gezamenlijk op eenvoudige wijze inzicht in de financiële positie van (de) gemeente(n).

Kengetallen	Jaarrekening 2019	Begroting 2020	Jaarrekening 2020
1a Netto schuldquote	53,6%	85,4%	48,0%
1b Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	50,1%	82,2%	44,4%
2 Solvabiliteitsrisico	25,9%	20,9%	26,9%
3 Structurele exploitatieruimte	-2,9%	-0,8%	0,8%
4 Grondexploitatie	4,0%	1,0%	4,4%
5 Belastingcapaciteit	116,6%	122,2%	122,3%
6 Weerstandsratio	1,2	1,2	3,1

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van baten. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Op deze manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast. De Vereniging Nederlandse Gemeenten adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. Bij verstrekte leningen kan er onzekerheid bestaan of deze worden terugbetaald. Bij de berekening van de netto schuldquote maken we onderscheid door het kengetal zowel inclusief als exclusief de verstrekte leningen te berekenen. Inclusief alle verstrekte leningen volgt hieronder. De verwachte stijging in 2020 is niet doorgezet.

De verwachte stijging was het gevolg van begrote leningen die in 2020 werden verwacht aan te trekken om onder andere onze investeringsplanning te kunnen financieren. Omdat een deel van de geplande investeringen pas laat in het jaar of in 2021 plaatsvindt, worden leningen pas in 2021 aangegaan.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Dit kengetal geeft inzicht in hoeverre er sprake is van doorlenen en geeft de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weer. Hieruit blijkt het aandeel van de verstrekte leningen en wat dit betekent voor de schuldenlast.

Solvabiliteitsrisico

Dit is de verhouding tussen het eigen vermogen en het totale vermogen. Het zegt iets over het vermogen om zowel de kortlopende alsook de langlopende schulden te kunnen terugbetalen en is daarmee een indicator over "de financiële gezondheid" van de gemeente. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen (solvabiliteitsratio), hoe financieel gezonder de gemeente.

Structurele exploitatieruimte

Dit geeft een beeld of de begroting en meerjarenraming structureel en reëel in evenwicht zijn. Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

Grondexploitatie

Dit is de verhouding van de grondwaarde tot de totale baten. De afgelopen jaren bleek dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van onze gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend. De gronden zijn tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs dan wel lagere marktwaarde opgenomen. Dit kengetal geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de jaarlijkse baten. Hoe lager de ratio is, hoe beter.

Belastingcapaciteit

Dit geeft inzicht in de belastingdruk ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk van de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Hierbij is een percentage van 100% precies gelijk aan het landelijk gemiddelde. Bij gemeenten zijn hierin de OZB-lasten, rioolheffing, afvalstoffenheffing en een eventuele heffingskorting betrokken.

Weerstandratio

Dit geeft de verhouding aan tussen het bedrag waarover we risico's lopen en de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet-voorzien financiële tegenvallers te bekostigen. Het gaat om buffers in het eigen vermogen en exploitatie. In de Kadernota risicomanagement is de minimale omvang op 1,5 vastgesteld. Vanaf het jaar 2020 hanteren wij deze norm.

In vergelijking met de ratio van de jaarrekening 2019 en de begroting 2020 met de ratio van de jaarrekening 2020 zien we een verschuiving van 1,2 naar 3,1. Dit is een trendbreuk, omdat de risico's bij de jaarrekening 2019 en begroting 2020 niet zijn gewogen en dat vanaf deze jaarrekening wel gebeurt.

De ratio is verder verbeterd door een hogere beschikbare weerstandscapaciteit.

Beoordeling van de kengetallen

Bij de beoordeling van de waarde van de financiële kengetallen sluiten we aan bij de zogeheten 'signaleringswaarden' die afkomstig zijn uit onder meer de stresstest voor 100.000+ gemeenten en die zijn afgesproken door alle provinciale toezichthouders in het Vakberaad Gemeentefinanciën. Daarbij bepaalde uw raad via de vaststelling van de Kadernota risicomanagement dat de minimale omvang van het weerstandsvermogen 1,5 moet zijn.

In de tabel hieronder is te zien welke waarden bij welke categorie (A, B of C) behoren, waarbij categorie A het meest financieel gezond is en categorie C het minst.

Kengetal	Waarde kengetal Categorie A	Waarde kengetal Categorie B	Waarde kengetal Categorie C
1. Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
2. Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
3. Structurele exploitatieruimte	Begroting én meerjarenbegroting > 0%	Begroting of meerjarenbegroting > 0%	Begroting én meerjarenbegroting < 0%
4. Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
5. Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%
6. Weerstandratio	>1,5	<1,5	<1,5

Onze gemeente is financieel gezond als:

- Kengetal structurele exploitatieruimte (meerjaren-)begroting in categorie A zit, en
- Drie van de overige kengetallen zitten in categorie A, of
- Twee kengetallen zitten in categorie A en twee in categorie B.

Onze gemeente is matig financieel gezond als:

- Drie kengetallen zitten in categorie A gecombineerd met structurele exploitatieruimte (begroting en meerjarenraming) en weerstandsvermogen beide in B of
- Drie kengetallen zitten in categorie B of
- Eén kengetal zit in categorie B en één in categorie C.

Onze gemeente is financieel het minst gezond als:

- Twee of meer kengetallen zitten in categorie C.

Onze kengetallen scoren in de volgende categorieën:

Kengetallen	Jaarrekening 2019	Begroting 2020	Jaarrekening 2020
Netto schuldquote	A	A	A
Solvabiliteitsrisico	B	B	B
Structurele exploitatieruimte	C	C	A
Grondexploitatie	A	A	A
Belastingcapaciteit	C	C	C
Weerstandsratio	C	C	A

Conclusie

De gemeente Schouwen-Duiveland is, conform de vastgestelde Kadernota risicomanagement, matig financieel gezond.

2.8 EMU-SALDO

In het Besluit Begroting en Verantwoording is de verplichting opgenomen dat gemeenten het EMU-saldo verstrekken. De bedragen zijn maal € 1.000:

Omschrijving	Jaarrekening 2019	Begroting 2020	Jaarrekening 2020
1 Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking aan reserves	-3.046	-1.146	3.531
2 Mutaties (im-) materiële activa	-2.395	-26.393	-6.764
3 Mutaties voorzieningen	1.510	-689	3.133
4 Mutaties voorraden	-730	411	499
5 Boekwinst bij verkoop effecten en (im-)materiële vaste activa	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-4.661	-27.817	399

Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven met derden van de overheid op

transactiebasis in een bepaalde periode. Eenvoudig gezegd geeft het EMU-saldo aan of er in een bepaald jaar met reële transacties meer geld uitgegeven is dan er in dat jaar is binnengekomen of dat er netto geld overgehouden is. Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden) van de gemeente.

Het EMU-saldo voor 2020 komt uit op € 0,4 miljoen, wat betekent dat in EMU-termen de inkomsten € 0,4 miljoen groter zijn dan de uitgaven. Er was juist een negatief saldo verwacht van € 27,8 miljoen; een verschil dus van ruim € 28 miljoen dat voor € 20 miljoen komt door vertraagde uitgaven van de nieuwbouw van de Pieter Zeeman en de Meie en andere investeringen.

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Aan dit maximale tekort van 3% hebben, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden een aandeel. Het jaarlijkse aandeel in het EMU-saldo van de decentrale overheden is gesteld op -0,4% van het BBP. Het aandeel van de gemeenten is gesteld op -0,27% van het BBP. Het aandeel in het EMU-tekort betreft een inspanningsverplichting, er staat momenteel geen sanctie op een eventuele overschrijding van het toegestane EMU-tekort.

Zoals eerder aangegeven werkt de EMU-systematiek op een andere manier dan het baten- en lastenstelsel dat gemeenten hanteren. Investeringen tellen bijvoorbeeld niet mee in het stelsel van baten en lasten, daarbij wordt uitgegaan van de kapitaallasten van de investeringen. Investeringen in een jaar tellen echter wel volledig mee in het EMU-saldo.

2.9 CONCLUSIES

De paragraaf weerstandsvermogen is direct verbonden met alle programma's en de gehele bedrijfsvoering (paragrafen) van de gemeente. Feitelijk is deze paragraaf hiervan een dwarsdoorsnede. De confrontatie tussen het weerstandsvermogen en de risico's geeft een positief getal, in die zin dat de weerstandsratio boven de 1,5 ligt. Om financieel gezond te worden is inzet nodig om de vaste schulden en de belastingdruk te verlagen.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

3

3.1 OVERZICHT

Onderstaand overzicht geeft een beeld van de wijze waarop onze kapitaalgoederen zijn ondergebracht in beheerplannen en zijn vertaald in de jaarrekening.

Beheerplannen	Door de raad vastgesteld in	Looptijd	Financiële vertaling in de begroting	Achterstallig onderhoud
Wegen	2017	Tot en met 2021	Ja	Nee
Riolering	2020	Tot en met 2021	Ja	Nee
Groen	2014	Tot en met 2018	Ja	Nee
Speeltoestellen	2017	Tot en met 2026	Ja	Nee
Gebouwen	2019	Tot en met 2030	Ja	Nee
Openbare verlichting	2019	Tot en met 2023	Ja	Nee
Straatmeubilair en overige elementen	Niet van toepassing	2010 en verder	Ja	Ja
Havens en waterwegen	2019	Tot en met 2023	Ja	Nee
Baggerbeheerplan	2019	Tot en met 2029	Ja	Nee

Toelichting

Het Beheerplan Groen maakt onderdeel uit van de Integrale Beheervisie Openbare ruimte (IBOR). Voor de toelichting verwijzen we naar de financiële paragraaf van hoofdstuk 3.4 Groen. Voor straatmeubilair en overige elementen is er een uitvoeringsplan gebaseerd op inspecties.

3.2 WEGEN

Algemeen

Wegbeheerders hebben vanuit de Wegenwet de zorgplicht voor wegverhardingen. Dit betekent dat wij als wegbeheerder altijd verantwoordelijk zijn voor de kwaliteit (onderhoudstoestand) van de verhardingen die de gemeente in beheer heeft. Deze zorgplicht moet waarborgen dat het gebruik van de wegen veilig plaats kan vinden en schades en/of ongevallen door gebreken aan de wegverharding zoveel mogelijk worden voorkomen. Verreweg het grootste deel van de gemeentelijke wegverhardingen ligt binnen de bebouwde kom van de kernen.

U heeft hiervoor in 2017 het Beheer- en Beleidsplan Wegen 2017–2021 vastgesteld. In dit plan is objectief inzicht gegeven in de kwaliteit van de gemeentelijke verhardingen en de daaruit voortvloeiende te nemen maatregelen en financiële consequenties voor de periode 2017-2021. Verder is het bestuurlijk kader en het beleidskader aangegeven.

Uitgangspunten bij het gemeentelijke wegbeheer voor 2020 waren:

- Het gebruik van wegen moet te allen tijde veilig kunnen plaatsvinden. Bij calamiteiten wordt direct ingegrepen.
- Alle gemeentelijke wegen worden, conform de landelijke standaard van het Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek (CROW), op een gemiddeld kwaliteitsniveau gehouden.
- Overlast van wegenonderhoud voor de burger wordt zoveel mogelijk beperkt.

Uitvoeringsplannen

Het onderhoudsprogramma asfaltwegen en elementenverharding voor 2020 is uitgevoerd aan de hand van de weginspectie van oktober 2018 en diverse klachten en meldingen.

We voerden de volgende projecten voor elementenverharding uit:

- Oosterland; De Saele
- Serooskerke; Frederikstraat
- Renesse; Mauritsweg
- Sirjansland; Sportweg
- Nieuwerkerk; Unastraat, Vierbannenstraat en Loensweg
- Zierikzee; Calandweg, Kiekendiefstraat, Sloestraat, Julianstraat en Sas
- Bruinisse; Burgemeester Hagelaan.

En voor asfaltonderhoud:

- Renesse; Laone fietspad en Stoofwekken
- Scharendijke; Elkerzeeseweg
- Bruinisse; Dorpsweg
- Sirjansland; Lageweg
- Zierikzee; Julianastraat, Grevelingenstraat, Laan van St. Hilaire en rotonde Weststraat.

Wortelopdruk

In 2020 hebben we, net als in 2019, enorm veel overlast gehad van wortelopdruk. Door onder andere de droge zomer zijn veel wortels onder de bestrating op zoek gegaan naar vocht.

In het kader van de integraliteit van werken combineren we de uitvoeringsplannen zoveel mogelijk met rioolvervanging en groenonderhoud. Groot onderhoud aan wegen die binnen de Masterplannen van Renesse en Bruinisse vallen, stellen we uit tot uitvoering in het kader van de Masterplannen aan de orde is. Tot die tijd onderhouden we deze wegen dusdanig dat de veiligheid is gewaarborgd. Veelal betekent dit dat we enkel klein onderhoud uitvoeren.

Kwaliteit

Het wegbeheer voeren we uit volgens de CROW methodiek. Op basis van een jaarlijkse inspectie van de in beheer zijnde verhardingen verkrijgen we een actueel beeld van de conditie van het wegennet.

Financiën

Bij de vaststelling van het Beheer- en Beleidsplan Wegen 2017-2021 hebben we aangegeven dat we vanaf 2017 niet meer werken met een voorziening, maar dat we de kosten van het wegenonderhoud als exploitatiebudgetten verantwoorden.

Het voordeel op het exploitatiebudget wegenonderhoud bedraagt in 2020 € 169.000. Voor de toelichting op het verschil verwijzen we naar de toelichting overzicht baten en lasten bij sub-programma 2.2 Wonen naar wens.

Risico's

Als gevolg van de Bestuursopdracht Creëren budgettaire ruimte heeft uw raad ingestemd met een bezuiniging van € 400.000 ten aanzien van het budget Onderhoud wegen. We hebben uw raad gewezen op de risico's die deze bezuiniging met zich brengt, te weten schades en als gevolg daarvan mogelijke ongevallen en schadeclaims.

Er blijft ook altijd een klein risico dat door niet tijdig gesignaleerde gebreken aan de weg schades of ongevallen kunnen ontstaan. Het risico op schades en ongevallen door gebreken aan de verhardingen ondervangen we zoveel mogelijk door het uitvoeren van weginspecties, waarbij schadebeelden worden vastgelegd. Gebreken van ernstige aard worden vervolgens direct verholpen.

3.3 RIOLERING

Algemeen

De zorg voor de gemeentelijke riolering is vastgelegd in de Wet Milieubeheer. In het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) is het beleid met betrekking tot onderhoud, uitbreiding en verbetering van het rioleringsstelsel vastgelegd en wordt de gewenste situatie met betrekking tot de toestand en het functioneren van het gemeentelijk rioolstelsel beschreven. Voorzien was u een geactualiseerd vGRP 2020-2024 ter besluitvorming voor te leggen. Vanwege de inwerkingtreding van de nieuwe omgevingswet per 1 januari 2021, stelden wij u voor het huidige vGRP te verlengen voor de jaren 2020 en 2021 op basis van een evaluatie van het vGRP. De besluitvorming tot verlenging vond in het tweede kwartaal van 2020 plaats.

De kosten voor aanleg van nieuwe riolering en aanpassingen als gevolg van uitbreidingen van woonwijken of bedrijventerreinen komen ten laste van de betreffende grondexploitaties. Daarna worden de rioleringen via een areaaluitbreiding overgedragen aan beheer.

Uitvoeringsplannen

De geplande activiteiten in het begrotingsjaar 2020 waren:

- Verdere completering van de rioolbeheerdata:
 - De rioolbeheerdata brachten we verder op orde mede op basis van bevindingen uit reiniging en inspectie en verwerking van revisietekeningen.
- Definiëren en uitvoeren van maatregelen voor onderhoud, reparatie of vervanging van hoofdriolen op basis van de inspectieresultaten en vastgesteld beleid:
 - Op basis van de video-inspectie heeft onze aannemer maatregelen gedefinieerd voor Bruinisse, de andere kernen zijn vooralsnog enkel geïnspecteerd.
- Afstemmen van het vervangingsplan voor de binnenstad van Zierikzee op overige ontwerptaken/beleidsstukken zoals het Programmaplan Zierikzee, het uitvoeringsprogramma Tij van de Toekomst, de Visie Openbare Ruimte Zierikzee en diverse herstructureringsopgaven van Zeeuwend:
 - We hadden continu aandacht voor de benodigde afstemming van het vervangingsplan bij alle ruimtelijke ontwikkelingen. Dit leidde tot een integrale aanpak in ingrepen in onze openbare ruimte.
- Metingen aan overstorten ter controle van de vuilemissie uit het rioolstelsel:

- We hebben de vuilemissie aan de overstorten in de Zierikzeese grachten gemeten, dit is een doorlopend proces.
- Continueren en monitoren van het afkoppelbeleid.
- We zetten verdere stappen in de communicatie om draagvlak bij de bewoners te creëren:
 - Samen met onze civiele aannemers namen we de bewoners mee in de realisatie van de rioolvervangingsprojecten.
- Verdere completering van de rioolbeheerdata.

In 2020 begonnen we voor het centrum van Zierikzee inclusief Malta met het uitvoeren van een Systeemoverzicht Stedelijk Water (SSW). Hierin worden alle aspecten van het stedelijk watersysteem bekeken (riolering, oppervlaktewater, grondwater, klachten, meldingen) en maken we bij rioolvervangingsprojecten telkens de juiste keuzes, gebaseerd op dit model.

Voor 2020 stonden verschillende rioolvervangingsprojecten in de planning. Wegens een langere voorbereidingstijd is een aantal projecten nog niet gestart in 2020.

- Zierikzee; Hoge Molenstraat Fase 2 (uitgevoerd)
- Oosterland; Korte Achterweg (uitvoering gestart in 2020)
- Scharendijke; Dorpstraat (uitvoering start in 2021)
- Scharendijke; Grevelingenlaan (uitvoering start in 2021)
- Brouwershaven; Jacob Catsstraat (uitvoering start in 2021)
- Oosterland; Noordstraat-Koninginneplein (niet gestart)

Kwaliteit

We inspecteren jaarlijks een gedeelte van onze riolering door middel van puntinspecties en putvideo's. Ten behoeve van het risico gestuurd reinigen en inspecteren, bekijken we welke rioolstrengen het meest vervuild zijn en welke strengen er het slechtst aan toe zijn. De strengen waar we het meeste risico lopen op schades en calamiteiten inspecteren we het komend jaar nogmaals op degeneratie waarna deze in een vervanging/onderhoud planning komen. Hierdoor houden we de kwaliteit in de gaten en op basis van deze resultaten maken wij onze planning.

Ook richten we ons meer op de basis van het beheer op de rioolobjecten, zoals de randvoorzieningen, overstorten en gemalen. Deze slag wordt verwerkt in ons beheersysteem Obsurv. Deze extra slag is mogelijk door de tijdwinst op putvideo inspecties.

Ontwikkelingen

Samenwerking Afvalwaterketen Zeeland+

We hebben deelgenomen aan het pilotproject genaamd SORBET; een platform waarin gemeenten en netwerkbeheerders hun projecten aanmelden, zodat deze in samenhang kunnen worden bekeken, hetgeen kan leiden tot lagere maatschappelijke kosten en minder overlast van de inwoners. De pilot SORBET, geïnitieerd vanuit de SAZ+, is afgerond.

In een nieuw platform, genaamd AZON, zien we kansen om deze samenwerking met netwerkbeheerders voort te zetten. Een samenwerkingsovereenkomst is opgesteld en wordt in 2021 ter besluitvorming voorgelegd aan het college.

De uitvoering van het maatregelenplan van de Optimalisatiestudie Afvalwatersysteem (OAS) voor het afvalwatersysteem in Westerschouwen is zowel qua planning als financiën in het vGRP 2020-2021 geborgd. Fase A van dit plan hebben we afgerond.

Overige ontwikkelingen 2020

Naast bovengenoemde ontwikkelingen in het vGRP 2020–2021 werden, naast de huidige inspanningen, de volgende nieuwe thema's verder uitgewerkt:

- We begonnen in 2020 met het opstellen van een achtjarige planning voor de riolering om hiermee de kwaliteit van het riool voor de komende jaren te kunnen borgen en hiermee de integraliteit van de aanpassingen in de buitenruimte te optimaliseren, zowel binnen de gemeente (stads- en dorpsplannen) als externe organisaties (Zeeuwland).
- In 2020 hebben we de ervaringen uit de klimaatstresstest Bruinisse en het project Star2Cs gemaakt tot een vast onderdeel in ons ontwerpproces.
- Er is een aanvang gemaakt met het opstellen van een grondwaternota waarin taken en verantwoording duidelijk worden en we leggen vast hoe we bij grondwateroverlast en -onderlast handelen.

Financiën

Voorziening groot onderhoud riolering

Binnen deze voorziening melden we een voordeel aan de lastenkant van € 490.000. Op deze voorziening verantwoordt de gemeente deelreliningen. Volledige relining is een onderdeel van de vervangingsinvesteringen. Dit jaar is er meer aan relining besteed dan aan deelrelining. Van tevoren is dit lastig in te schatten.

Toereikendheid

De voorziening is meerjarig toereikend.

Voorziening vervangingsinvesteringen

Bij de vervangingsinvesteringen is er € 213.000 minder uitgegeven dan begroot. Voor de afwijkingen op deze investeringen verwijzen we naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten bij sub-programma 2.2 Wonen naar wens.

Toereikendheid

De voorziening is meerjarig toereikend.

Risico's

De risico's zijn te overzien. Het onderhoud van de riolering is goed inzichtelijk. Hieruit blijkt dat de gelden voor riolering vooral in stads- en dorpsplannen zijn geïnvesteerd. Hierdoor is er een verschuiving geweest in het huidige onderhoud programma met als resultaat een minder kwaliteitsniveau dan gewenst. Verwachting is binnen de komende acht jaar het kwaliteitsniveau weer op orde te hebben, maar onzekerheden blijven zitten in de oude gewelfriolen in de binnenstad van Zierikzee, die ook nog vaak in de achtertuinen van particulieren gelegen zijn.

Daarbij is een andere onzekerheid de klimatologische ontwikkelingen. Hierbij bestaat het risico op wateroverlast, ondanks de theoretische berekeningen met neerslagintensiteiten, op grond waarvan het stelsel in theorie voldoende afvoercapaciteit moet hebben.

Het uitvoeren van de masterplannen kan grote invloed hebben op de voorziening rioleringen. Met als mogelijk gevolg achterstallig onderhoud en hieruit voortvloeiende aanpassingen van belastingen. Doelstelling voor 2021 is inzicht krijgen in kosten en baten met als mogelijk gevolg, achterstallig onderhoud in de toekomst.

3.4 GROEN

Algemeen

Het openbaar groen bepaalt voor een groot deel de kwaliteit van onze leefomgeving. Een groene omgeving ervaren we als prettig en heeft een positief effect op onze gezondheid. Groen is een actueel middel om hittestress en wateroverlast tegen te gaan. Daarbij speelt groen een positieve rol in het bevorderen van de biodiversiteit.

Kwaliteit

Groen ervaren we positief als het op de gewenste manier onderhouden wordt en voldoet aan de kwaliteitsambities. Deze ambities zijn verwoord in de Visie Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) met bijbehorende beeldmeetlatten.

De beeldkwaliteit toetsen we door in het groeiseizoen maandelijks kwaliteitsmetingen uit te voeren. Deze metingen geven aan in hoeverre we voldoen aan de gestelde ambities en waar bijsturing in onderhoud nodig is.

Uitvoeringsplannen

In de openbare ruimte werken we zoveel mogelijk in integrale projecten. Dit houdt in dat we uit het oogpunt van efficiëntie werkzaamheden aan groen, riool en wegen zoveel mogelijk combineren. Ook in het uitvoeren van delen van het ambitiesdocument Stadswallen Zierikzee streven we naar integraal werken. In 2020 hebben we hierin nog geen efficiënte combinatie kunnen maken.

Verantwoording Onderhoudscontract Buitenruimte

In de motie groenonderhoud van november 2019 vroeg de Raad de aannemer strenger en beter te controleren op het afgesproken beeld- en kwaliteitsplan. De afspraak is toen gemaakt om de Raad hierover te informeren via de programmarapportages en de jaarrekening. Vooruitlopend op de jaarrekening hebben we de Raad al geïnformeerd via de raadsbrief "Evaluatie groenonderhoud 2020".

Hierbij een puntsgewijze samenvatting:

- De evaluatie groenonderhoud 2020 laat een stijgende lijn zien. De kwaliteitsmetingen geven een hogere score dan in 2019 aan;
- De samenwerking met onze groenpartners verbeterde aanzienlijk;
- De acties uit het actieplan 2020 zijn uitgevoerd en de aannemer heeft in voldoende mate voldaan aan de projectdoelstellingen en KPI's.

Financieel

De prognose bij de programmarapportage 2020 was dat er € 1.718.000 benodigd was voor de realisatie van het contract in 2020. Uiteindelijk is dat € 1.305 hoger uitgevallen als gevolg van areaal uitbreiding.

Speelruimtes

In 2020 hebben we de jaarfase van het speelruimtebeleid uitgevoerd. Onderstaande speelplekken zijn in 2020 (gedeeltelijk) gerenoveerd:

- Noordwelle: Ingridstraat
- Oosterland: Leeuwenburg
- Noordgouwe: Vijverbergstraat
- Renesse: Constantijnweg
- Nieuwerkerk: Koningin Maudplein
- Scharendijke: Klaverstraat

Inmiddels zijn vrijwel alle speelondergronden voorzien van kunstgras. Vanaf 2021 gaan we bestaande kunstgrasondergronden gefaseerd vervangen. In Zierikzee is in goed overleg met aanwonenden een niet functionele speellocatie omgevormd in groen.

Het speelruimteplan is ook toetsingskader voor burgerinitiatieven, waarbij ruimte is voor cofinanciering. In 2020 kwamen diverse vragen om nieuwe speeltoestellen of omvorming van speelplekken binnen. Komend jaar onderzoeken we de mogelijkheden.

Om de veiligheid van onze speelvoorzieningen te waarborgen hebben we in 2020 alle speeltoestellen geïnspecteerd en waar nodig reparaties uitgevoerd.

Bomenbeleid

Het Bomenbeleidsplan is toe aan een actualisatie. Deze actualisatie hadden wij in 2020 gepland, maar afgelopen jaar gaven we voorrang aan de evaluatie van het groenonderhoud, het meten van de beeldkwaliteit en het zoeken naar bezuinigingsmogelijkheden. Het Bomenbeleid vraagt aandacht in verband met de steeds grotere waarde die aan bomen toegekend wordt. Onderdelen hierin zijn onder andere het behouden en ontwikkelen van groene structuren, beschermen van cultuurhistorisch waardevolle bomen en heldere toetsingskaders voor verwijderen en planten van bomen.

Beheer oppervlaktewater bebouwd gebied

Het beheer van het oppervlaktewater is geregeld in de overeenkomst Beheer Oppervlaktewater Bebouwd gebied (BOB), een samenwerking tussen het Waterschap Scheldestromen en de Zeeuwse gemeenten. Het baggeren en in stand houden van de oevers is noodzakelijk voor een goed functionerend watersysteem. Het eiland is opgedeeld in acht delfblokken. Ieder jaar wordt er één blok gebaggerd, hiermee voorkomen we achterstallig onderhoud. In 2020 is het delfblok Bruinisse gebaggerd. Naast baggeren vervangen we ook beschoeiing. De beschoeiing in slechte toestand wordt de komende jaren gefaseerd vervangen.

Ontwikkelingen

Verbod gewasbeschermingsmiddelen

Sinds 2016 mogen gemeenten geen chemische onkruidbestrijdingsmiddelen toepassen in de openbare ruimte. Vanaf 2020 is het verbod op het gebruik van chemische onkruidbestrijding ook van toepassing op sportvelden. In 2020 hebben we geëxperimenteerd met alternatieve methoden, onder andere extra doorzaaien, waardoor onkruid minder kans krijgt.

Eind 2020 vochten bestrijdingsmiddelenfabrikanten dit verbod aan en de rechter bepaalde dat het verbod op een professioneel gebruik van pesticiden een wettelijke grondslag mist. Met deze

uitspraak kunnen gemeenten de afweging maken om weer chemische bestrijdingsmiddelen toe te passen in de openbare ruimte. Er ligt een voorstel bij de Raad van State om het verbod weer te bekrachtigen.

Invasieve exoten

Invasieve exoten zijn planten die van nature niet voorkomen in Nederland. Zij bedreigen de biodiversiteit en kunnen grote economische schade veroorzaken. De laatste jaren komt ook op Schouwen-Duiveland de Japanse Duizendknoop steeds meer voor, met name in de Westhoek. Naast de Japanse Duizendknoop houden we ook de opkomst van Ambrosia en Reuzenbereklaauw in de gaten.

Ziekten en plagen

Essentaksterfte komt al een aantal jaren voor in Nederland. Essentaksterfte is een schimmel; er is weinig tegen te doen. Wij zien in ons areaal dat de gezondheid van de essen terugloopt. Bij herplant kiezen we voor andere of resistente soorten; meer diversiteit is bovendien positief voor de biodiversiteit.

De kastanjabloedingsziekte is een andere ziekte die ook op Schouwen-Duiveland voorkomt. We houden de verspreiding van deze ziekte zo goed mogelijk bij en nemen per geval passende maatregelen.

De eikenprocessierups komt relatief weinig voor binnen onze gemeente. We inventariseren de betreffende locaties en volgen de ontwikkelingen op het kennisplatform eikenprocessierups.

Biodiversiteit

Door het ondertekenen van de Zeeuwse bijenstrategie, bevestigen we dat we maatregelen willen nemen om de biodiversiteit te bevorderen. In het buitengebied doen we dat door budget beschikbaar te stellen voor het realiseren van bloemenranden lang akkers. Binnen de bebouwde kom, waar het zwaartepunt ligt van ons groenbeheer, ontwikkelen we in nauwe samenwerking met de imkersvereniging en Zeeuwsland diverse projecten, waarbij biodiversiteit centraal staat.

De tien speerpunten zijn geen concrete projecten, maar insteken waarop we met de genoemde externe partijen werken aan biodiversiteitsinitiatieven. Denk daarbij aan participatie, kennis delen, educatie, communicatie et cetera. In 2020 zijn in verband met coronamaatregelen diverse initiatieven in de wacht gezet.

Klimaatadaptatie

Een belangrijk aspect van klimaatadaptatie zijn groene ontwikkelingen in de buitenruimte. Bij het ontwikkelen van groenbeleid en -beheer houden we hier uiteraard rekening mee. Als onderdeel van het Europese klimaatadaptatieproject Star2Cs realiseerden we groene oplossingen in de waterbalans in Bruinisse (Oranjedok).

Financiën

Voorziening kwaliteitsplan groen

Op dit moment hebben we niet de beschikking over een geactualiseerd beheerplan. De consequentie hiervan is dat we het saldo van de voorziening eind 2019 hebben laten vrijvallen. We werken nu dus met een structureel exploitatiebudget. Op dit budget melden we voor 2020

een voordeel van € 59.000. Zie de toelichting op het overzicht van baten en lasten bij sub-programma 2.2.

Voorziening speelruimtes

Financieel zijn er binnen de voorziening speelruimtes geen bijzonderheden te melden.

Risico's

Risico's in de openbare ruimte bestaan hoofdzakelijk uit aansprakelijkheid bij schade door gebreken aan elementen of objecten. Van belang is dat de gemeente voldoet aan haar wettelijke zorgplicht. Om hieraan te voldoen, keuren we de speeltoestellen en inspecteren we de bomen (BVC). Door het uitvoeren van inspecties en keuringen en het nemen van adequate maatregelen blijven de risico's beperkt.

3.5 GEBOUWEN

Algemeen

Wij bezitten een relatief groot aantal gebouwen. Deze gebouwen moeten op een adequate manier worden beheerd, geëxploiteerd en onderhouden. Hiervoor is het cluster Centrale Beheersorganisatie Gebouwen (CBG) van de afdeling Openbare Werken verantwoordelijk. Voor inrichting van de beheerorganisatie maken we gebruik van het programma Topdesk. Hierin zijn alle gemeentelijke gebouwen opgenomen met de juiste adressering conform de BAG, foto's en gekoppeld aan de juiste gegevens van onder andere relaties, ICT en verzekeringen. Dit informatieve gedeelte binnen Topdesk is organisatie breed toegankelijk. Tevens is in het programma opgenomen welk onderhoud verricht moet worden om al deze gebouwen in een goede staat te houden. Binnen dit meerjarenonderhoudsplan (MJOP) is per gebouw aangegeven welk onderhoud verricht moet worden en wat hiervan de kosten zijn voor de komende jaren. Dit gedeelte binnen Topdesk is niet organisatie breed benaderbaar. In de begroting zijn alle kosten en baten die behoren tot de centrale beheersorganisatie bij elkaar gezet, zodat hiervoor de (budget)verantwoordelijkheid is gewaarborgd.

Kwaliteit

Uw raad heeft het kwaliteitsniveau van het uit te voeren onderhoud vastgesteld. Uitgangspunt hierbij is vervanging van het bestaande, sober en doelmatig. Dit houdt in dat we per gebouw bekijken welke onderhoudsactiviteiten uitgevoerd moeten worden om het huidige gebruik ongehinderd voortgang te laten vinden en geen achterstallig onderhoud te laten ontstaan.

Uiteraard doen we dat binnen deze kaders zo duurzaam mogelijk en kijken we bij geplande vervangingen naar de meest duurzame en energiezuinige oplossing die binnen de beschikbare financiële middelen mogelijk is. Ook proberen we door in de uitvoering verschillende zaken gecombineerd uit te laten voeren, door onderdelen door te schuiven of juist naar voren te halen, in de planning zo veel mogelijk voordeel te halen, zodat op het gebied van verduurzaming binnen de voorziening gebouwenonderhoud al zo veel mogelijk gerealiseerd kan worden.

Het hoofddoel binnen de voorziening gebouwenonderhoud blijft echter het onderhouden van de gebouwen die we in bezit hebben. Verduurzamen is een 'aparte' opdracht. Daarom is in 2020 de routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed opgesteld en conform vastgesteld door de gemeenteraad.

Uitvoeringsplannen

De uitvoeringsplannen voor 2020 zijn grotendeels conform onderhoudsplan en beleid uitgevoerd. De afwijkingen op de torens en het gemeentehuis worden verder toegelicht bij het onderdeel financiën.

Bij de molens is in het verleden een behoorlijke onderhoudsachterstand ontstaan. Hierbij was de veronderstelling dat dit onder groot onderhoud binnen de voorziening gebouwenonderhoud door verdere spreiding in de tijd hersteld kon worden. Dit is, zoals gemeld bij de verantwoording van de jaarrekening 2019, zowel bij de twee molens die in 2019 in uitvoering zijn gegaan (doorloop hiervan in 2020), als nu ook bij de molen van Brouwershaven, die in 2020 in uitvoering is gegaan, dusdanig tegengevallen dat we het voor de drie resterende molens anders aan gaan pakken. Onder financiën leest u dat er binnen de voorziening wel voldoende ruimte is de overschrijding op de drie uitgevoerde molens op te lossen en in het voorstel uitvoeringplannen voor 2021 wordt aan u voorgelegd hoe we de resterende drie molens uit gaan voeren. Daarop vooruitlopend betekent dit in hoofdlijnen dat we het beschikbare budget binnen de voorziening gebouwenonderhoud willen gebruiken voor het opstellen van restauratieplannen en als eigen dekkingsmiddel voor een aanvraag restauratiesubsidie bij de provincie Zeeland. De hoogte van deze restauratiesubsidie bedraagt maximaal 70% van de totale restauratiekosten. Bij toekenning kan het nu al zekere tekort op de drie resterende molens gefinancierd worden en kan een beroep op de algemene middelen voor dit tekort, of nog verdere spreiding in de tijd waarmee ook verder verval in zal treden, naar verwachting voorkomen worden.

Ontwikkelingen

In 2019 is ingestemd met de actualisering van de meerjarige onderhoudsplanning 2019–2028 en zijn de financiële consequenties daarvan betrokken bij de integrale begrotingsvoorbereiding 2021.

Voor het onderhoud aan de installaties van het gemeentehuis is in 2018 een nieuw onderhoudscontract afgesloten. Momenteel bekijken we in welke vorm we dit uit kunnen breiden met de coördinatie over de onderhoudscontracten van externe partners van technische installatieonderdelen, die raakvlakken met elkaar hebben.

Met betrekking tot het technisch beheer (uitvoeren van onderhoud) werken we via het programma Topdesk samen met onze huisaannemer. Vanuit de geplande onderhoudsactiviteiten doet de huisaannemer een voorstel tot uitvoering. Het gehele traject vanaf planvorming tot opdrachtverstrekking gebeurt digitaal. Ook voor aankomend jaar staat er een evaluatie, met een al gecommuniceerde verlenging van een jaar, met onze huisaannemer op de planning. Tijdens deze evaluatie kijken we ook samen naar verbeteringen in de samenwerking.

Financiën

Voorziening onderhoud gebouwen

Binnen de voorziening melden we een overschot aan de lastenkant van € 508.000. Dit komt met name door een overschot bij het gemeentehuis (€ 146.000), de torens (€ 74.000) en bij de dislokatie Meelstraat (€ 124.000). Het in 2019 ontstane tekort op drie molens is in 2020 begrotingstechnisch verwerkt binnen de voorziening en u aangeboden in het voorstel voor de uitvoeringsplannen 2020.

Het overschot bij gemeentehuis is ontstaan, omdat we in de uitvoering verschillende zaken door hebben geschoven, technisch was dit ook mogelijk. Door daarnaast ook nog enkele zaken naar voren te halen in de planning en deze in 2021 gecombineerd uit te laten voeren, lijkt het mogelijk met deze vervangingsronde van de klimaat- en regelinstallaties van het gemeentehuis om binnen de budgetten van de onderhoudsvoorziening gebouwenonderhoud een “gasloos” gemeentehuis te realiseren. Hiermee zouden we in één klap voldoen aan de wet- en regelgeving tot aan 2040 en ook pas tegen die tijd weer aan een volgende vervanging van klimaat- en regelinstallatie toe te zijn. De definitieve uitwerking hiervan, zowel technisch als financieel, wordt u aangeboden in het voorstel uitvoeringsplannen 2021.

Op de torens bleef € 74.000 over, doordat een geplande bijwerkronde van het voeg- en metselwerk niet noodzakelijk bleek. Het voeg- en metselwerk is nog in uitstekende staat. De volgende bijwerkronde van het metselwerk staat ingepland in 2030. De huidige staat hiervan maakt het niet noodzakelijk hier eerder geld voor op te nemen in de begroting. Het overgebleven bedrag kan dus binnen de voorziening ingezet worden voor andere wel noodzakelijke doeleinden. Dit wordt meegenomen in het voorstel voor de uitvoeringsplannen 2021.

Op de dislokatie Meelstraat is € 124.000 overgebleven, doordat schilderwerk is doorgeschoven, zodat we dit mee kunnen nemen in een subsidieaanvraag. Vorig jaar is de aanvraag afgewezen vanwege een overschrijding van het beschikbare subsidiebudget. Momenteel wordt de aanvraag van de subsidie voor 2021 voorbereid. Er is voldoende financiële ruimte voor dekking binnen de voorziening, maar omdat het technisch mogelijk is door te schuiven proberen we een subsidie bijdrage van 60% te krijgen en zo een mooi voordeel te realiseren.

Op de overige gebouwengroepen is in totaal € 164.000 overgebleven. Hier zijn verschillende oorzaken voor aan te wijzen: efficiencymaatregelen door combineren van werkzaamheden, goedkoper uitgevallen projecten en zaken die niet noodzakelijk zijn gebleken of zijn doorgeschoven naar 2021 of verder.

Verder zijn er Brim subsidies toegevoegd aan de voorziening (€ 60.000).

Op de exploitatiebudgetten voor het reguliere onderhoud melden we een nadeel van € 98.000. Dit beeld is al een aantal jaren hetzelfde en ook hiervoor zijn verschillende oorzaken aan te wijzen. Onder andere de steeds duurder wordende contracten voor onderhoud van specifieke installatie- en gebouwonderdelen. Een bijzonder element van deze overschrijding is een verplichte aanpassing van de liften in het gemeentehuis vanwege veranderde wet- en regelgeving. Ook het defecte noodstroomaggregaat met bijbehorende schakelautomaat in de hoofdverdeelkast in de technische ruimte van het gemeentehuis is hier voor een groot deel debet aan. Daarnaast is er om de bedrijfszekerheid te kunnen garanderen tijdens de uitvoering van deze werkzaamheden een huur noodstroomaggregaat voor de buitentrap van het gemeentehuis geplaatst. De kosten hiervan zijn ten laste gebracht van de exploitatie. Zie hiervoor ook de toelichting op het overzicht van baten en lasten bij het onderdeel overhead. Een deel van deze kosten komt terug in de verantwoording over 2021, omdat in januari 2021 ook nog een groot gedeelte van de werkzaamheden is uitgevoerd.

Toereikendheid

De voorziening is meerjarig toereikend.

Voorziening onderhoud gebouwen Reiniging

Financieel zijn er binnen de voorziening onderhoud gebouw Reiniging geen bijzonderheden te melden.

Toereikendheid

De voorziening is meerjarig toereikend.

Risico's

Binnen het gebouwenonderhoud bepaalt de beleidsmatige afdeling in principe wat er wordt uitgevoerd aan onderhoud aan een gebouw binnen zijn/haar beleidsveld. Het is bij een aantal gebouwen zo dat bepaald is om alleen het hoogst noodzakelijke aan onderhoud uit te voeren, aangezien nog niet duidelijk is wat er met het gebouw gaat gebeuren (bijvoorbeeld afstoting). Wanneer gedurende een langere periode te weinig onderhoud wordt uitgevoerd, ontstaat achterstallig onderhoud en krijgt het gebouw een verpauperd uiterlijk, wat weer vandalisme in de hand werkt.

De herstelkosten achteraf, indien een gebouw toch niet wordt afgestoten, zijn vele malen hoger dan de oorspronkelijke, reguliere onderhoudskosten. Met achterstallig onderhoud krijgen we tevens te maken met het risico dat het verval van het gebouw sneller gaat dan verwacht met alle gevolgen van dien (lekkage, kortsluiting et cetera).

3.6 OPENBARE VERLICHTING

Algemeen

In het door de raad vastgestelde Beleidsplan Openbare Verlichting 2019–2023 zijn onder andere de volgende uitgangspunten opgenomen:

- Het in stand houden van de huidige openbare verlichting, waarbij vervanging plaatsvindt op basis van inspectie. Masten die de technische levensduur hebben bereikt, maar nog in goede staat verkeren, worden voorsnog niet vervangen;
- De monumentenverlichting onderbrengen in het beheer- en beleidsplan openbare verlichting. De uitvoering, zoals benoemd in de Erfgoednota, ten uitvoering brengen en jaarlijks € 12.000 hiervoor reserveren;
- De beleidsdoelstelling “Aanpassen van de openbare verlichting conform ROVL-2011 richtlijn op plaatsen waar projectmatige vervangingen worden uitgevoerd (renovaties, herinrichting en groot wegonderhoud)”, continueren.

In bestaande situaties, waar nog geen openbare verlichting aanwezig is, plaatsen we geen lichtmasten. In het kader van verkeersveiligheid en sociale veiligheid kunnen andere keuzes worden gemaakt. Vanuit het beleidsstuk “Licht en Donker” bestaat ook de mogelijkheid om de openbare verlichting aan te passen.

Uitvoeringsplannen

Uitvoering van onderhoud en aanpassingen gebeurde conform het vastgestelde beleid. We vervingen in 2020 43 oude armaturen voor dynamische led armaturen. Ieder jaar streven we naar één twintigste deel van het totale areaal. We hebben er nu 50 meer vervangen ten opzichte van dit uitgangspunt.

We hebben in 2020 45 lichtmasten ouder dan 40 jaar en hoger dan zeven meter laten inspecteren. Slechts één lichtmast moest op basis van deze inspectie vervangen worden.

Ontwikkelingen

De ontwikkelingen van dynamische verlichting staat niet stil. In 2020 zijn de armaturen op het parkeerterrein van het gemeentehuis vervangen voor led met een Europees standaard systeem.

Kwaliteit

De huidige openbare verlichtingsinstallaties hebben een basis niveau. Eventuele vervanging vindt plaats op basis van inspectie. Lichtmasten die de technische levensduur van 40 jaar hebben bereikt, maar nog in goede staat verkeren, worden niet vervangen. Energie onzuinige armaturen vervangen we door led. Deze leveren weer een energiebesparing op. De beschikbare middelen zijn afgestemd op het vastgelegde kwaliteitsniveau.

Financiën

Conform het nieuwe beleidsplan Openbare Verlichting verantwoorden we alle lasten op het gebied van openbare verlichting op exploitatiebudgetten. De voorziening is opgeheven. Voor de toelichting op de afwijkingen verwijzen we u naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten bij sub-programma 2.2.

Risico's

Op plaatsen waar geen openbare verlichting staat zijn altijd zekere risico's ten aanzien van verkeersveiligheid en sociale veiligheid. In het beleid is hier voldoende aandacht voor.

3.7 STRAATMEUBILAIR EN OVERIGE ELEMENTEN

Algemeen

De grotere objecten in de openbare ruimte, zoals bruggen en steigers in binnenwateren, trappen, muren en hekwerken zijn in 2020 geïventariseerd. De financiële middelen voor de bruggen en steigers zijn structureel beschikbaar in de exploitatiebudgetten en deze objecten worden jaarlijks onderhouden. Daar waar geen kwaliteitsniveau is vastgelegd, betreft het feitelijk het schoon, heel en veilig houden van de objecten. Alle (elektrische) installaties moeten voldoen aan de NEN normen.

Uitvoeringsplannen

Na het volledig afsluiten van de Zuidwellebrug werd deze in 2020 gerenoveerd. De brug is vervolgens geopend voor fiets- en voetverkeer. Daarnaast is in 2020 een deel van de technische installatie van de witte brug over de Nieuwe Haven aangepast in verband met herhaaldelijke storingen.

Kwaliteit

Aan de hand van de inspectie 2020 is de kwaliteit van de kunstwerken (bruggen en vissteigers) goed. Het aantal objecten is de laatste jaren toegenomen van 39 in 2011 tot 45 in 2020. De kwaliteit van de kunstwerken (muren en hekwerken) brachten we, na inventarisatie in 2012, op een basis niveau van schoon, heel en veilig. Jaarlijks komen hier objecten bij waarvan sommigen in slechte staat verkeren en waarbij direct onderhoud nodig is.

Financiën

Omdat we geen actueel beheerplan hebben, werken we met een vast exploitatiebudget voor het onderhoud. In 2020 waren er geen belangrijke afwijkingen tussen begroot en werkelijk.

In de tabel waarmee deze paragraaf begint is vermeld dat er bij het onderdeel straatmeubilair en overige elementen sprake is van achterstallig onderhoud. Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording zijn we verplicht hiervoor een voorziening te vormen. We voegen daarom in 2020 € 124.350 toe aan de voorziening achterstallig onderhoud objecten openbare ruimte. In 2021 volgt er een voorstel voor het wegwerken van dit achterstallig onderhoud.

Risico's

De kwaliteit van de meeste kunstwerken is in beeld. Het digitaal ontsluiten van alle kunstwerken in Obsurv is nog niet gereed, verdere inventarisatie vindt nog plaats. Om risico's te beheersen voeren we periodiek inventarisaties en inspecties uit.

3.8 HAVENS EN WATERWEGEN

Algemeen

Aan de hand van de meerjarenonderhoudsplanung (MJOP) is het meerjarenperspectief voor het onderhoud inzichtelijk om zodoende de havens op een adequaat niveau te houden. Daarbij spelen we ook in op prioriteiten, die vooral in een onderhoudsgevoelig gebied als havens voorkomen. Het dagelijks beheer van de havens berust bij de gemeentelijke havenmeesters, het reguliere onderhoud wordt uitgevoerd door een gespecialiseerde aannemer.

Uitvoeringsplannen

In 2020 realiseerden we de brug over de sluis en het Greenport in de haven van Brouwershaven. Bovendien werd de restauratie van de kademuren van de haven Brouwershaven opgeleverd.

De aanbesteding voor de restauratiewerkzaamheden van de kademuren Oude Haven is afgerond en door middel van een bouwteamfase is met de geselecteerde aannemer gewerkt aan het definitief ontwerp (DO). De start van de werkzaamheden is uitgesteld aan de hand van het initiatiefvoorstel, zoals vastgesteld door de gemeenteraad en daaropvolgende overleggen met de bewonerscommissie. In 2020 zijn de werkzaamheden nog niet aangevangen.

Het regulier onderhoud voerden we met onze partner Aquavia uit op basis van het beginsel en de resultaatafspraken schoon, heel en veilig. Met ingang van 2020 is een nieuw contract afgesloten voor een periode van vier jaar.

Baggeren

Aan de hand van de herziening van het baggerbeheersplan en de bijbehorende planning voerden we baggerwerkzaamheden uit in de haven van Brouwershaven in combinatie met de restauratie van de kademuren.

Financiën

Voor de toelichting op de verschillen tussen begroot en werkelijk met betrekking tot het havenonderhoud verwijzen we u naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten bij de subprogramma's 1.1 (handelhavens) en 2.2 (jachthavens).

Voorziening baggerbeheerplan

Binnen de voorziening is er € 270.000 minder besteed dan gepland in 2020. Dit komt, omdat het baggeren van de Nieuwe Haven Zierikzee volgens de planning in 2020 in uitvoering zou gaan, maar dit is verschoven naar 2021. Daarnaast is er ook sprake van een aanbestedingsvoordeel.

Toereikendheid

De voorziening is meerjarig toereikend.

Risico's

Er blijft altijd een klein risico dat door niet tijdig gesignaleerde gebreken in de havens schades of ongevallen ontstaan. Dit wordt zoveel mogelijk ondervangen door controle door de havenmeesters en Aquavia op eventuele calamiteiten.

3.9 CONCLUSIE

Het noodzakelijke inzicht in de consequenties van beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen is voldoende. De focus ligt nog steeds op ons integrale beheerpakket en het optimaliseren van het beheersproces als belangrijke voorwaarden om ons databeheer optimaal te kunnen waarborgen.

In het kader van de Bestuursopdracht Creëren budgettaire ruimte is een besluit genomen over bezuinigingen ten aanzien van het onderhoud aan de wegen.

Door het vaststellen van de verlenging van het vGRP voor de jaren 2020 en 2021 zijn alle beheer- en beleidsplannen actueel, behalve de actualisatie van het Groenbeheerplan. We komen hier in 2021 op terug.

Paragraaf Financiering

4

In deze financieringsparagraaf lichten we de beleidsuitvoering op het gebied van treasury toe.

4.1 RENTERISICOBEBEER

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is ingesteld als instrument om de renterisico's bij de vlottende schuld te beheersen. Het Rijk heeft een maximum gesteld bij het gebruik van korte financiering (looptijd maximaal één jaar). De wettelijke toegestane omvang bedraagt 8,5% van de jaarbegroting bij aanvang van het dienstjaar (Wet Financiering decentrale overheid, Fido).

Berekening van de kasgeldlimiet 2020:

Toegestane kasgeldlimiet 2020:	Bedragen x € 1.000
a) Begrotingstotaal per 1-1-2020	111.794
b) Vastgesteld percentage	8,50%
c) Kasgeldlimiet a x b	9.503

In 2020 is per kwartaal de werkelijke omvang van de kasgeldlimiet getoetst aan de wettelijke norm. Hieruit bleek dat wij binnen de gestelde norm bleven, want er zijn in 2020 geen kasgeldleningen afgesloten.

Renterisiconorm

De renterisiconorm ziet vooruit en is direct gerelateerd aan het budgettaire risico. De renterisiconorm houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Het doel van de renterisiconorm is hoe meer de aflossing van de schuld in de tijd wordt gespreid, hoe minder gevoelig de begroting wordt voor renteschokken bij renteherzieningen. Binnen de Wet Financiering decentrale overheid (Fido) is een bindend kader vastgesteld om bij een overschrijding van de renterisiconorm maatregelen te treffen.

Onderstaande tabel geeft aan dat de renterisiconorm in 2020 **niet** is overschreden.

Stap	Variabelen	Begroting 2020 bedragen x € 1.000	Rekening 2020 bedragen x € 1.000
1	Renteherzieningen	-	-
2	Aflossingen	4.776	4.819
3	Renterisico (1+2)	4.776	4.819
4	Renterisiconorm		
4a	Begrotingstotaal jaar T	111.794	117.556
4b	% in de regeling	20	20
4 = (4ax4b/100)	Renterisiconorm (van alleen jaar T)	22.359	23.511
5a=(4>3)	Ruimte onder renterisiconorm	17.583	18.692

4.2 KOERSRISICOBEBEER

Koersrisico is het risico dat de financiële vaste activa van de gemeente in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen. Op basis van artikel 6 van het Treasurystatuut van onze gemeente wordt dit risico beperkt, doordat alle uitzettingen een hoofdsomgarantie aan het einde van de looptijd en een vastrentende waarde hebben.

4.3 KREDIETRISICOBEBEER

Kredietrisico is het risico op een waardedaling van een vordering ten gevolge van het niet (tijdig) na kunnen komen van de verplichtingen door financiële instellingen. Op basis van artikel 7 van het Treasurystatuut van onze gemeente wordt dit risico beperkt, doordat alle financiële instellingen zijn gevestigd in een lidstaat met ten minste een AA-rating en dat alle uitzettingen ten minste AA-minus rating hebben. De leningen uit de huidige portefeuille zijn volledig afgesloten bij instellingen in Nederland.

4.4 INTERN LIQUIDITEITSRISICOBEBEER

Alle geldstromen van de gemeente waren voor 2020 op maandbasis en voor de drie daaropvolgende jaren op jaarbasis gepland. Door COVID-19 geven de werkelijke ontvangsten en uitgaven in vergelijking met de geplande een scheef beeld. Per saldo was er eind 2020 nog € 6,7 miljoen liquiditeitsruimte. Om die reden is de in de begroting 2020 geprognoseerde lening van € 9 miljoen niet aangetrokken.

In 2021 werken wij aan een verbeterde opzet en inrichting van de liquiditeitsplanning, waarbij wij de budgethouders actiever betrekken bij het maken van een inschatting van de geldstromen van de investeringen en de voorzieningen.

Rentekosten in 2020

Rentekosten	Raming bedrag rente in 2020 (primitief)	Werkelijk bedrag rente in 2020	Vershil
Kortgeld	0	-1.700	-1.700
Langgeld	1.865.900	1.793.900	-72.000
Totaal	1.865.900	1.792.200	-73.700

Leningenportefeuille

De onderhandse leningen vormen een belangrijk deel van het totale vreemd vermogen van de gemeente. De reguliere aflossingen en de gemiddelde rente in 2020 zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Mutaties in de leningenportefeuille	Bedrag in €	Gemiddelde rente
Stand per 1 januari 2020	72.417.504	2,75%
Nieuwe lening		
Reguliere aflossingen	-4.819.429	
Vervroegde aflossingen		
Renteaanpassingen (oud percentage)		
Renteaanpassingen (nieuw percentage)		
Stand per 31 december 2020	67.598.075	2,56%

Uitzettingen kortgeld

Bij het tijdelijk verstrekken van liquiditeiten aan derden tegen vooraf overeengekomen condities en bedingen spreekt men van uitzettingen. Vanaf 17 december 2013 is het schatkistbankieren in werking getreden, waardoor wij uitzettingen per kwartaal van kortgeld boven de 0,75% van het begrotingstotaal alleen mogen uitzetten bij de schatkist.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000) inclusief de Zuidhoek

Nr.	Omschrijving	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(1)	Drempelbedrag	838	838	838	838
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	45	168	91	350
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	793	671	747	489
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0

Aandelen

Het deelnemen in aandelenkapitalen heeft in 2020 geleid tot de volgende opbrengsten:

Instantie	Nominaal bedrag van de deelneming in €	Dividenduitkering of renteopbrengst in €	Rendement 2020
BNG Bank	59.475	20.213	34%
PZEM (voorheen Delta NV)	270.907	0	0%
Zuidhoek BV's	36.302	0	0%
Totaal	371.194	20.213	18,47%

Relatiebeheer

Sinds 2019 hebben we op de rekening-courant van de BNG een kredietfaciliteit van € 4 miljoen en een intra-daglimiet van € 10 miljoen. Doelstelling is om de hoogte van de kredietlimiet te verlagen om op het ongebruikte deel ervan kosten te besparen. Daarbij is een intra-daglimiet geïntroduceerd als aanvulling op de kredietlimiet. Deze intra-daglimiet is één kalenderdag beschikbaar ter overbrugging om overstanden op de kredietfaciliteit te voorkomen.

4.5 RENTESHEMA

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording maken wij een renteschema op. Deze geeft inzicht in de totale rentelasten en de wijze van toerekening aan de grondexploitaties en taakvelden.

Nr.	Renteschema 2020	Bedrag	Bedrag
a.	Rentelasten korte en lange financiering	1.792.205	
b.	Externe rentebaten	-39.489	
	Totaal door te rekenen externe rente		1.752.715
c1.	Rente die aan de grondexploitatie wordt doorgerekend	-108.036	
c2.	Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld wordt toegerekend	-881.231	
	Saldo totaal door te rekenen externe rente		763.448
d1.	Rente over eigen vermogen en voorzieningen		812.636
	Aan taakvelden toe te rekenen rente		1.576.084
e.	Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente		1.512.646
	Renteresultaat op taakveld Treasury		63.438

Ad b.

De externe rentebaten betreffen voornamelijk de ontvangen rente van het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting. Deze worden doorbelast naar het desbetreffende taakveld.

Ad c1 en c2.

Er mag geen rente over het eigen vermogen en voorzieningen worden toegerekend aan grondexploitaties en investeringen waarbij sprake is van projectfinanciering. De projectfinanciering betreft een lening met betrekking tot de herontwikkeling van het Sportblok en een lening met betrekking tot de Pontes Pieter Zeeman/De Meie.

Ad d1.

Het rentepercentage over het eigen vermogen en de voorzieningen mag maximaal het rentepercentage zijn dat door ons aan rentelasten over de extern aangetrokken korte en lange financiering wordt betaald (= 2,56% in 2020, zie onderdeel 4.4). In 2020 rekenen we met 1,6%, zoals vastgesteld bij de Kadernota 2020.

Ad e.

De resterende rente wordt via het rente-omslagpercentage toegerekend aan de taakvelden. De Notitie rente 2017 van de commissie BBV stelt dat het niet is toegestaan om op taakvelden te differentiëren in het toe te rekenen rentepercentage (behalve aan bouwgronden en investeringen die met projectfinanciering zijn gefinancierd). Aan deze uitspraak voldoen wij.

Renteresultaat

De afwijking tussen de werkelijke rentelasten en de toegerekende rentelasten bedraagt 4,02%. Op grond van de Notitie rente 2017 van de commissie BBV is een correctie verplicht indien de afwijking groter is dan 25%. Omdat de afwijking beneden deze norm ligt, hebben wij vanuit efficiency geen correctie toegepast.

4.6 VALUTARISICOBEBHEER

Het valutarisico is in onze gemeente uitgesloten door uitsluitend leningen te verstrekken, aan te gaan of te garanderen in euro's.

4.7 INFORMATIEVOORZIENING

Aan de toezichthouder (provincie Zeeland) verstrekken wij verantwoordingsinformatie over de treasury-activiteiten:

1. bij overschrijding van de kasgeldlimiet in drie achtereenvolgende kwartaalrapportages (staat A);
2. jaarlijks bij de begroting en de jaarstukken via de paragraaf financiering;
3. de leningsbesluiten bij het aantrekken van leningen.

IN WELKE GEMEENTELIJK BELEIDSSTUKKEN IS HET BESTAANDE BELEID OMSCHREVEN?

- Organisatievisie Met het tij mee
- Uitvoeringsprogramma Organisatievisie
- Visie op dienstverlening.

5.1 INLEIDING

De doelen die de gemeente op tal van terreinen wil bereiken, staan beschreven in de vier programma's en de daaronder hangende sub-programma's van de programmabegroting. Om deze doelen en te leveren producten te verwezenlijken, is interne ondersteuning en facilitering nodig. De bedrijfsvoeringprocessen in onze gemeente ondersteunen de uitvoering van de programma's en dragen in belangrijke mate bij aan de continuïteit van de organisatie.

De traditionele bedrijfsvoering was veelal intern gericht. In deze tijd worden echter aan gemeenten andere eisen gesteld, waardoor de bedrijfsvoering meer extern gericht moet zijn. Zo verwachten inwoners, ondernemers, samenwerkingspartners en gasten terecht dat de gemeente rechtmatig handelt, dat de gelden doelmatig en doeltreffend worden besteed en dat de gemeente betrouwbaar, transparant en responsief is. Verder verwachten ze vooral ook dat ze geïnformeerd worden over of betrokken worden bij ontwikkelingen in hun eigen omgeving. Dat betekent dat we onze inwoners en ondernemers opzoeken.

In deze bedrijfsvoeringparagraaf verschaffen we informatie over de wijze waarop we een adequate bedrijfsvoering bereiken en waarborgen.

5.2 ORGANISATIEONTWIKKELING

Basis voor de ontwikkeling van de organisatie is een visie. De organisatievisie 'Met het tij mee' stelden we in september 2013 vast. De visie geeft onder andere een antwoord op de vraag wat nodig is om onze Strategische Visie 'Tij van de toekomst' te realiseren. Het leidende principe in de organisatievisie is dat de mens centraal staat in al ons denken en handelen. Dat blijft ook zo in de herijking van de visie die nu loopt. Zie hiervoor in paragraaf 5.5 de tekst over "Doorontwikkeling organisatievisie".

Het overheidsontwikkelmodel

De acties voor organisatieontwikkeling op basis van de organisatievisie deelden we eerder in op basis van het overheidsontwikkelmodel. Het model¹ kent de organisatiegebieden beleid en strategie, management, medewerkers, financiën, informatie en processen. Deze paragraaf is opgebouwd op basis van deze indeling. In de paragrafen 5.5 tot en met 5.10 gaan we in op deze organisatiegebieden en de ontwikkelingen die daarop in 2020 speelden in onze organisatie.

¹ Het overheidsontwikkelmodel is ontwikkeld door de Bestuursacademie Nederland. Een korte toelichting op het model is te vinden op <http://www.bestuursacademie.nl/organisatieontwikkeling/overheidsontwikkelmodel/het-model-nader-bekeken/>

5.3 MONITORING

Vanuit hun verschillende verantwoordelijkheden beschikken gemeenteraad, college en gemeentesecretaris/management over diverse instrumenten om vast te stellen in hoeverre voldaan wordt aan de genoemde criteria voor een adequate bedrijfsvoering.

Uw raad heeft, naast een kaderstellende rol, ook een controlerende rol. In deze rol heeft u de beschikking over de volgende 'instrumenten': de rekenkamercommissie, de accountant en de onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid als bedoeld in artikel 213a Gemeentewet. De rekenkamercommissie voerde in 2020 geen onderzoeken uit. De rekenkamercommissie is in 2020 omgezet in een onafhankelijke rekenkamer. In het kader van artikel 213a Gemeentewet pakten we de evaluatie van het brede Sociaal Domein op. In april 2020 informeerden we u over de uitkomsten hiervan.

Uw raad stelde ook een auditcommissie in, die op het gebied van financiën een ondersteunende en adviserende rol vervult. De auditcommissie is in 2020 vijf keer in vergadering bijeen geweest.

5.4 STRUCTUUR EN INRICHTING

Als overheidsorganisatie zoeken we constant naar mogelijkheden om onze organisatie structureel in evenwicht te houden, met enerzijds de taken waar we voor staan en anderzijds de kosten voor onze inwoners.

Onderstaande tabel geeft de gemeentelijke salarislasten over 2019 weer.

Salarislasten	Primitieve begroting 2020 in €	Jaarrekening 2020 in €
Salarislasten Ambtelijke organisatie*	22.185.306	21.105.219
Salarislasten College van B&W en raad**	1.043.229	1.039.893

* Exclusief De Zuidhoek

** Dit betreft de burgemeester, wethouders, raadsleden en de griffier.

Voor 2020 hanteerden we 2,5% als opslagpercentage voor geprognosticeerde stijgingen van pensioenen en sociale premies.

De salarislasten 2020 zijn voor de ambtelijke organisatie lager dan de primitieve begroting, te weten € 1.080.087. Deze lagere salarislast wordt met name veroorzaakt door niet ingevulde vacatures.

De salarislasten voor college en raad zijn nagenoeg gelijk aan de primitieve begroting.

Naam indicator	Eenheid	Waarde begroting 2020	Waarde gerealiseerd in 2020
Formatie	Aantal fte per 1000 inwoners	9,67 fte	9,68 fte
Bezetting	Aantal fte per 1000 inwoners	9,67 fte	9,13 fte
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 884	€ 879
Externe inhuur	Kosten als % van de totale loonsom	7,0%	13,3%
Externe inhuur	Totale kosten inhuur externen	€ 1.558.700	€ 2.804.420

Definitie Apparaatskosten

Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten en

dergelijke voor de uitvoering van de organisatorische taken. Apparaatskosten zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.

NB In vergelijking met andere gemeenten kunnen de apparaatskosten per inwoner afwijken als gevolg van in- of uitbesteden van gemeentelijke taken, zoals gemeentelijke reiniging, afvalverwerking en dergelijke. Wanneer deze taken zijn uitbesteed worden deze kosten niet meer meegeteld in de apparaatskosten, waardoor de apparaatskosten per inwoner lager worden. In feite zijn deze kosten in de overige kosten opgenomen.

Inhuur incidenteel

Incidentele inhuur wordt bekostigd uit het calamiteitenbudget. Dat wordt gedurende het jaar met name gevormd door het verschil tussen de begrote loonkosten en de werkelijke (loon)uitgaven. Dit verschil ontstaat, doordat vacatures (nog) niet ingevuld zijn (en de salariskosten dus wel zijn begroot) en doordat salarissen lager zijn dan in de begroting is opgenomen (bijvoorbeeld omdat een medewerker nog niet het maximum van de salarisschaal heeft bereikt).

Aan incidentele inhuur is in 2020 € 2.804.420 besteed. In 2019 was dit € 3.567.368. Via de beantwoording op de door u aangenomen motie met betrekking tot het terugdringen van inhuur informeerden wij u al dat door een strak ingericht proces meer zicht en grip is gekregen op inhuur. Daarbij gaven wij aan dat in 2020 een dalende trend is ingezet in het aantal inhuurkrachten en de uitgaven die daarmee gepaard gaan. De werkelijke cijfers over 2020 tonen aan dat dit inderdaad het geval is.

5.5 BELEID EN STRATEGIE

Een belangrijk richtinggevend document voor onze strategie en beleid voor de komende jaren is de in 2011 tot stand gekomen Strategische Visie 'Tij van de toekomst'. In mei 2018 is het collegeprogramma 'Verbindend Verder' gepresenteerd en vastgesteld. In dit collegeprogramma zijn doelstellingen uit 'Tij van de Toekomst' vertaald naar te behalen resultaten voor de bestuursperiode 2018-2022. Daarmee ontstond een meerjarig uitvoeringsprogramma dat is vertaald in de meerjarige programmabegroting. Hierdoor is de uitvoering voor de korte en middellange termijn geborgd en loopt de monitoring van de uitvoering mee in de reguliere planning en control cyclus. Onze organisatievisie 'Met het Tij mee' ondersteunt een goede uitvoering van deze programma's en daarmee ook de realisatie van onze Strategische Visie. In 2020 pakten we daartoe de volgende acties op:

Doorontwikkeling organisatievisie

We zijn in 2018 gestart met de opfris van onze organisatievisie 'Van goed naar beter'. De vragen hierbij zijn: Waar staan we en wat kan anders? Wat zijn onze ervaringen met klantcontact, zowel extern als intern? Wat zien we om ons heen gebeuren en waar kunnen wij een toegevoegde waarde leveren?

Om hier inzicht in te krijgen lieten we in 2019 een medewerker- en een imago-onderzoek uitvoeren. De uitkomsten van het medewerker-onderzoek en het imago-onderzoek laten zien dat onderwerpen als de mens centraal, slagvaardigheid, professionele werkomgeving en verinnerlijken van de visie belangrijke aandachtspunten zijn voor de opfris van de organisatievisie.

Deze onderwerpen verkenden we in 2020 met een afspiegeling van de organisatie in gesprekken met elkaar. In de gesprekken keken we eerst naar wat er over deze onderwerpen

staat in de visie. Vervolgens keken we naar wat hierover is gezegd in de onderzoeken (medewerker-onderzoek en imago-onderzoek) om uiteindelijk de vertaling te kunnen maken naar hoe we dit een (aangepaste) plek kunnen geven in de visie.

Op basis van de gesprekken kwamen we tot aanbevelingen voor de opfris van de organisatievisie. De aanbevelingen hebben betrekking op de inhoud, de vorm en de relaties met andere visies. Een voorbeeld van een aanbeveling op de inhoud is: Besteed nadrukkelijker aandacht aan slagvaardigheid, de eigen verantwoordelijkheid van medewerkers en de bijbehorende handelingsruimte. Voor wat betreft de vorm: Zorg voor een goede communicatiecampagne, maak het visueel, houd het beknopt en koppel de visie aan actualiteiten. Voor wat betreft de relaties met andere visies: Maak inzichtelijk hoe de organisatievisie zich verhoudt tot de strategische visie en afdelingsvisies.

Begin 2021 zijn we gestart met het herschrijven van de organisatievisie op basis van de aanbevelingen. Met elkaar ontdekken we waar het beter kan. Op deze manier brengen we onszelf, het cluster, de afdeling, de organisatie en uiteindelijk Schouwen-Duiveland van goed naar beter.

Netwerksamenleving en netwerkmanagement

Voor dit project gingen we in 2020 aan de slag met acties uit het actieplan. Belangrijke acties die we oppakten en/of realiseerden zijn:

- De toegang voor burgerinitiatieven is gelanceerd in het najaar van 2020: ikhebeenidee@schouwen-duiveland.nl. Inwoners met een idee of burgerinitiatief kunnen hier terecht. Vier medewerkers vanuit verschillende afdelingen bemensen deze toegang en zijn procesbegeleider voor initiatiefnemers.
- Het opzetten van een digitaal participatieplatform. Hiervoor troffen we in 2020 voorbereidingen, waaronder een platform selecteren en medewerkers opleiden. Op dit platform kunnen inwoners en ondernemers participeren in gemeentelijke plannen en projecten. We informeren u hierover verder in 2021.
- Het vormgeven van het uitdaagrecht (Right to Challenge). Het experiment in Renesse loopt sinds maart 2020. Het experiment in Sirjansland liep eind 2020 ook nog. Er is een plan van aanpak gemaakt voor de evaluatie van deze experimenten.

Omgevingswet

In 2020 troffen we verdere voorbereidingen voor de implementatie. Zo zijn applicaties aangeschaft en geïmplementeerd en zijn de noodzakelijke en verplichte koppelingen met de Landelijke voorzieningen voorbereid. We zijn gestart met de pilot om te ontdekken hoe we een Omgevingsplan kunnen maken. Hiervoor brachten we ook alle geldende regels in beeld in de zogenaamde beleidswaardengenerator (BWG). Het bestaande plan van aanpak is geactualiseerd en verder gedetailleerd voor de daadwerkelijke implementatie in 2020. Hiermee voldoen we aan de wettelijke eisen die de Omgevingswet stelt.

5.6 MANAGEMENT

Leiderschapskompas

In 2019 vond, mede naar aanleiding van het medewerker-onderzoek en signalen van de ondernemingsraad, een onderzoek plaats naar werkdruk binnen onze organisatie. Uit dit onderzoek kwam onder andere naar voren, dat binnen de organisatie geen gedeeld beeld bestond van het gewenste c.q. noodzakelijke leiderschap dat nodig is om medewerkers in staat te stellen optimaal te presteren. Dit zorgt (mede) voor inefficiëntie in het realiseren van onze doelstellingen en de werkdruk bij de leiding (leidinggevendenden en coördinatoren). Een gedeeld

leiderschapskompas biedt uitgangspunten en richting aan de leiding om medewerkers optimaal aan te sturen en zichzelf verder te ontwikkelen.

In het najaar van 2020 hebben we daarom in kaart gebracht binnen welk landschap we ons bewegen en wat er nodig is om binnen dat landschap de juiste route te kiezen. Dit resulteerde eind december in ons basis leiderschapskompas, bestaande uit vijf leiderschapsprincipes die bepalen hoe we binnen onze organisatie leidinggeven. Deze principes zijn de volgende:

- Ik heb een duidelijke visie
- Ik geef vertrouwen
- Ik verbind
- Ik ben eerlijk en duidelijk
- Ik zorg voor de juiste persoon op de juiste plek.

In 2021 gaan we verder met het vormgeven van het leiderschapskompas door competenties toe te voegen en samen te bepalen hoe het leiderschapskompas onderdeel wordt van onze dagelijkse praktijk.

5.7 MEDEWERKERS

Funcitiewaardering

Begin 2020 deden we onderzoek naar de actualisatie van ons functiewaarderingssysteem en functieboek. Daarbij hebben we een voorkeur uitgesproken voor de overstap naar HR21 als nieuw functiewaarderingssysteem voor onze organisatie. Dit systeem is speciaal voor gemeentelijke organisaties ontwikkeld door de VNG. Echter vraagt een dergelijke traject veel van zowel leidinggevendenden, coördinatoren als medewerkers. En door de vele thema's die in 2020 reeds op de agenda stonden is besloten dit project uit te stellen naar 2021. Daarom is eind 2020 een projectgroep geformeerd. Deze pakt sinds januari 2021 de uitwerking en implementatie van een actueel functiewaarderingssysteem op.

Medewerker-onderzoek

In september 2020 organiseerden we een hermeting van het in 2019 gehouden medewerker-onderzoek (MO). Deze hermeting had als doel om te zien of we op de goede weg zijn met de acties die eerder zijn ingezet. Elk cluster/team stelde zelf de thema's samen om te hermeten. Met de uitkomsten is men nu aan de slag.

Op organisatieniveau peilden we drie specifieke thema's, te weten werkdruk, samenwerking en rolduidelijkheid. Op deze centrale thema's was over het algemeen een vooruitgang te zien, maar de uitkomsten bieden voldoende aanleiding om de aandacht hiervoor niet te laten verslappen. In 2021 lopen nog diverse acties op deze thema's door, zoals de uitwerking van een leiderschapskompas en rolverduidelijking.

Daarnaast zijn tijdens de hermeting vragen gesteld over het werken tijdens COVID-19. De reacties hierop vormen aanleiding om in 2021 onze thuiswerkregeling te herzien.

5.8 FINANCIËN EN PLANNING EN CONTROL

P&C-cyclus

In 2020 is een projectgroep samengesteld met als opdracht de P&C-cyclus te digitaliseren, waardoor deze cyclus efficiënter beheerst, bewaakt en bijgestuurd kan worden. Hiervoor is een offertetraject gestart voor een applicatie ter ondersteuning van deze digitalisering. Binnen dit traject is de applicatie Pepperflow Planning & Control als beste beoordeeld. Pepperflow wordt door veel gemeenten en provincies gebruikt bij het digitaliseren en organiseren van informatie in bedrijfsvoeringprocessen. Hierdoor wordt de P&C-cyclus in digitale vorm overzichtelijk en worden de P&C-documenten digitaal toegankelijk voor de gemeenteraad en onze inwoners. De implementatie van Pepperflow vindt plaats in de eerste helft van 2021.

Risicomanagement en governance

In het eerste kwartaal 2021 behandelde het parlement wetswijzigingen die de verantwoording van de financiële rechtmatigheid neerleggen bij burgemeester en wethouders. Dit met terugwerkende kracht naar 1 januari 2021. Hiermee vervalt de rechtmatigheidsverklaring van de accountant. Met het door de raad vaststellen van de beleidsnota Risicomanagement en Rechtmatigheidsverantwoording in juni 2019 zijn we gestart met de voorbereiding daartoe. De primaire processen zijn in kaart gebracht. Verder was het onze intentie de risico's en beheersmaatregelen uiterlijk 1 oktober 2020 te hebben benoemd. COVID-19 zorgde voor vertraging, doordat geen fysieke bijeenkomsten meer mogelijk waren en het opzetten van de digitale workshops tijd vergde. Daarnaast vergt het inventariseren meer tijd dan voorzien. We richten ons nu op 1 juli 2021 om zowel het tactische als operationele instrumentarium gereed te hebben. Dit instrumentarium houdt in de beschrijving van de processen, risico's en beheersmaatregelen en controlevragen per proces vastleggen in een programma voor Governance, Risk & Compliance.

Met de interne controles kunnen we dan gaan voldoen aan de minimale eis voor afgifte van de rechtmatigheidsverantwoording met ingang van het boekjaar 2021. Dit doen we in goed overleg met de externe accountant.

5.9 INFORMATIE

Informatie en Automatisering

Om onze organisatievisie te ondersteunen is een goed en stabiel functionerende ICT-functie een onmisbare component binnen onze gemeente. Zij ondersteunt de kwalitatief goede informatie, die nodig is voor onze gewenste dienstverlening. Waar mogelijk werken we digitaal. Hierdoor ontstaat ruimte voor persoonlijk contact waar dat wenselijk is.

De ontwikkelingen op het gebied van digitalisering en automatisering gaan heel erg snel. Om hierin de juiste effectieve keuzes te maken, stelde ons managementteam in 2020 een informatie strategie voor de gemeente Schouwen-Duiveland vast. In deze strategie is vastgelegd welke strategische keuzes we de komende jaren maken om ons college en uw raad te ondersteunen bij het behalen van de organisatiedoelstellingen. De ontwikkeling van deze strategie en de doorlopende afstemming daarvan met de organisatie wordt in 2021 verder opgepakt.

Mede in het licht daarvan zijn we verdere stappen gaan zetten in het gebruik van clouddiensten. Zo begonnen we voor onze kantoorautomatisering in 2020 met de overgang van Office 2010 naar Office 365. Op het gebied van techniek, gebruik en beheer is dit een forse verandering, die ook in 2021 de nodige tijd en aandacht vraagt.

In de achterliggende jaren hebben we grote stappen gezet in de doorontwikkeling van onze digitale dienstverlening. Daarbij willen we het gebruiksgemak voor inwoners en ondernemers hand in hand laten gaan met de efficiency voor onze medewerkers. Zo hebben we in 2020 intensief gewerkt aan het optimaliseren van ons Zaaksysteem, waaruit onder andere ook direct meer gebruiksgemak ontstaat voor inwoners en ondernemers. Daarnaast maakten we een aanvang met het uitfasen van applicaties die ons nog ondersteunen in het sociaal domein en bij vergunningverlening. Hiermee bereiken we dat de dienstverlening aan inwoners en ondernemers steeds verder gedigitaliseerd wordt door middel van zaakgericht werken vanuit één systeem.

Informatiebeveiliging en privacy kreeg ook in 2020 nadrukkelijk onze aandacht. De informatie die we beheren over onze inwoners, ondernemers en gasten moeten we goed beveiligen. Alle Nederlandse gemeenten hebben zich in VNG-verband geconformeerd aan een vastgestelde beveiligingsstandaard, de Baseline Informatiebeveiliging Overheden (BIO). Op 19 mei 2020

legden wij via een raadsbrief aan uw raad verantwoording af over de status van onze informatiebeveiliging.

Na een periode van inhuur slaagden wij er in om in 2020 een CISO (Chief Information Security Officer) in dienst te nemen. De hoofdtaak van de CISO is het gefaseerd implementeren van en toezien op de BIO binnen onze gemeente.

Met het digitaal werken wordt ook digitale informatie steeds belangrijker. Zowel bij het opstellen, monitoren en analyseren van onze dienstverlening willen we steeds meer grip krijgen op de effecten daarvan en daarvoor is informatie van wezenlijk belang. Dit jaar hebben wij een data analist in dienst genomen, die een bijdrage gaat leveren aan deze data-gedreven ontwikkelingen. Te beginnen op het gebied van sociaal domein en later ook voor andere onderdelen van onze dienstverlening.

In 2020 was er ook aandacht voor een verdere doorontwikkeling op het gebied van het beheren van digitale informatie. Uit de archiefinspectie bleek dat het beheer van digitale informatie nog niet op het geadviseerde niveau is. We maakten dit jaar een aanvang met opstellen van een kwaliteitshandboek, waarin de afspraken en uitgangspunten zijn opgenomen rondom het omgaan met analoge en digitale informatie.

Digitalisering gemeentearchief

In het afgelopen jaar heeft het gemeentearchief verder gewerkt aan de digitale toegankelijkheid van de bronnen. De oudste helft van het Weeskamerarchief van Zierikzee (29 m1) en het rechterlijke archief van Schouwen-Duiveland tot 1811 (ca. 105 m1) zijn inmiddels integraal digitaal in te zien en te downloaden voor gebruik naar wens. Ook de Schouwen-Duivelandse notarisarchieven uit de periode 1811-1925 (80m1) zijn in 2020 gescand en digitaal beschikbaar gekomen. Verder is gewerkt aan de voorbereiding van het scanproject alle bevolkingsregisters 1800-1939 (ca. 30 m1) digitaal, waardoor deze registers, voor zover openbaar, ook digitaal te raadplegen zullen zijn. Daarnaast maakten we in 2020 een begin met het scannen van de bouwvergunningen, eveneens een veel geraadpleegde bron.

Met het beschikbaar stellen van deze scans komen wij tegemoet aan de wensen van het publiek met betrekking tot de bereikbaarheid van de informatie. Via de website van het Zeeuws Archief en via diverse landelijke portals zijn onze toegangen, indexen en beeldbank te raadplegen.

Digitaal archief is zonder goede beheersmaatregelen kwetsbaar en vluchtig. Het e-Depot voorziet in duurzame digitale bewaring van het digitale archief van de gemeente. In 2020 is in samenwerking met de medewerkers van het Zeeuwse e-Depot gewerkt aan de toekomstige aansluiting van de gemeente op dit systeem. Hiervoor is in 2020 een Aansluitplan vastgesteld. Dit plan biedt een helder kader voor de aansluiting van de gemeentelijke applicaties die data bevatten die voor overbrenging in aanmerking komen. Er zijn in 2020 proefoverbrengingen uitgevoerd vanuit het zaakstelsel. Dit leverde informatie op die gebruikt wordt voor het slimmer inrichten van het zaakstelsel. De toekomstige overbrenging naar het e-Depot van data hieruit kan daarmee zo efficiënt mogelijk uitgevoerd worden. De aansluiting van de andere gemeentelijke applicaties op het e-Depot is in kaart gebracht en geprioriteerd. De daadwerkelijke aansluiting van deze informatiesystemen op het e-Depot is een langjarig traject.

5.10 PROCESSEN

Inrichting frontoffice

In het vierde kwartaal van 2020 kochten we een producten- en dienstencatalogus aan. Hierin vindt de frontoffice antwoorden op vragen over allerlei gemeentelijke zaken. De catalogus

koppelen we in 2021 aan de upgrade van de website. Via de website kunnen inwoners, ondernemers en bezoekers zelf ook die antwoorden vinden. In de catalogus bewaren we informatie op één plaats. Hierdoor krijgen onze klanten eenduidige informatie.

In 2020 is ook de voorbereiding ingezet voor een nog toegankelijker dienstverlening: *“één herkenbaar aanspreekpunt voor alle inwoners, ondernemers en gasten die informatie, advies, hulp of ondersteuning nodig hebben.”* Kortom, in 2020 bouwden we verder aan de optimalisatie van onze dienstverlening en troffen we voorbereidingen om deze in 2021 verder te effectueren. Hierover adviseerden we u in het eerste kwartaal van 2021.

Leanmanagement

Het hulpmiddel voor procesoptimalisatie, leanmanagement, pasten we de afgelopen jaren nog maar mondjesmaat toe. De nadruk lag meer op de optimalisatie van het zaakstelsel. Door die optimalisatie en verdere wensen binnen de organisatie verbeterden we toch een ruim aantal processen.

Vanuit een behoefte om de gevoelde werkdruk (zie hiervoor) in de organisatie te verminderen herintroduceerden we leanmanagement. De voorbereidingen hiervoor pakten we in 2020 op. Begin 2021 gaan we aan de slag met de eerste procesverbeteringen vanuit lean.

Paragraaf Verbonden partijen

6

6.1. ALGEMEEN

Deze paragraaf gaat in op doelstellingen, activiteiten en de mate van de financiële betrokkenheid van samenwerkingsverbanden waarin onze gemeente participeert en waarin zij een bestuurlijke invloed kan uitoefenen. Daarbij staat het realiseren van een publiek belang centraal. In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) wordt hiervoor het begrip “verbonden partijen” gehanteerd.

Per partij kan sprake zijn van een financieel en/of een bestuurlijk belang. De nadruk dient op de combinatie te liggen: indien alleen een financiële relatie bestaat, bijvoorbeeld een subsidierelatie, dan is geen sprake van een verbonden partij, zoals in het BBV beschreven.

Indien er structureel sprake is van een overwegende bekostiging van (activiteiten van) de organisatie gezien het maatschappelijk of algemeen belang in combinatie met een bestuurlijk belang, dan is de vermelding van deze organisatie in de paragraaf verbonden partijen ook op zijn plaats.

Onder een bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur van een participatie of het hebben van stemrecht. Met financieel belang wordt bedoeld: een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat, dan wel het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat, indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Voor de raad is informatie over de verbonden partijen om twee redenen van belang:

- de partijen voeren taken uit die in het verlengde van de gemeentelijke doelstellingen liggen;
- er is sprake van budgettaire consequenties.

De BBV schrijft voor dat in deze paragraaf ook de risico's worden benoemd die wij lopen. Indien die substantieel zijn en van financieel van belang, benoemen we die ook de Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Zijn die er niet, dan worden ze hier niet benoemd.

De bijdrage van de verbonden partijen aan de programmadoelen zijn bij de (sub-)programma's opgenomen.

6.2. VISIE EN BELEID GEMEENTE

Wij handelen in de geest en naar inhoud van de besluiten die u in de achterliggende jaren heeft genomen ter vergroting van de sturing en invloed in verbonden partijen.

De Vereniging van Zeeuwse Gemeenten (VZG) heeft in 2015 het [rapport “Aanpak voor een goede samenwerking tussen gemeenten en gemeenschappelijke regelingen”](#) uitgebracht. Het rapport heeft als hoofddoel om de onderlinge samenwerking te verbeteren en de relatie tussen gemeenten en gemeenschappelijke regelingen te versterken. Naar aanleiding van het rapport heeft de VZG de werkgroep gevraagd verder te ondersteunen bij het implementeren van het rapport.

In 2019 heeft de VZG het rapport geactualiseerd en beknopter gemaakt. Deze rapportage is verschenen onder de naam "[Afspraken over samenwerken met gemeenschappelijke regelingen in Zeeland](#)".

Zie ook programma 4 Bestuur en Burgerzaken: "*Gemeenschappelijke regelingen tegen het licht houden op nut en noodzaak*".

6.3. OVERZICHT VERBONDEN PARTIJEN

Er zijn vier categorieën verbonden partijen te onderscheiden: gemeenschappelijke regelingen, vennootschappen en coöperaties, stichtingen en verenigingen en overige verbonden partijen.

Per partij geven we het publieke, bestuurlijke en financiële belang aan. Daarnaast is er een vijfde categorie: organisaties met een bestuurlijk belang en een maatschappelijk of algemeen belang.

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN (GR-en)

01 Regionaal bureau leerplicht (RBL)
Vestigingsplaats Goes.
Publiek belang Uitvoeren van de Leerplichtwet en de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) om zo voortijdige schooluitval terug te dringen en te voorkomen. Jongeren maximale kansen bieden op een zelfstandige positie op de arbeidsmarkt en een zelfredzame toekomst in de maatschappij.
Bestuurlijk belang De wethouder onderwijs is lid van het algemeen bestuur van het RBL.
Betrokken partijen / deelnemers Gemeenten Goes, Borsele, Kapelle, Noord-Beveland, Schouwen-Duiveland en Tholen.
Beleidsverantwoording De focus van de RMC-functie ligt de komende jaren meer op de meest kwetsbare groepen.
Financieel belang De gemeente betaalt jaarlijks een bijdrage aan het RBL zoals vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling.
Sub-Programma 2.1 Goed en realistisch voorzieningenniveau.

02 GR de Zeeuwse Muziekschool (ZMS)

Vestigingsplaats

Middelburg.

Publiek belang

Bevordering van de kunstzinnige vorming in de ruimste zin.

Bestuurlijk belang

De wethouder Kunst, cultuur en monumenten is lid van het algemeen bestuur.

Betrokken partijen / deelnemers

Alle Zeeuwse gemeenten, behalve Sluis, Terneuzen en Vlissingen.

Beleidsverantwoording

De GR stelde op 8 maart 2018 het beleidsplan "[Op maat naar Morgen](#)" vast. Dit beleidsplan is een uitwerking van de uitkomsten van het onderzoek naar de Toekomstvisie dat in 2016/2017 is uitgevoerd door deelnemende gemeenten en de muziekschool onder coördinatie van Berenschot.

De in het beleidsplan opgenomen doelstellingen vormen de opmaat naar de toekomst en worden uitgewerkt in jaarplannen.

In 2020 ging de GR aan de slag met de uitvoering van het plan van aanpak om de begroting sluitend te krijgen vanaf 2021. Dat is gelukt. De uittreedsommen van de gemeenten Vlissingen en Sluis zijn ingezet voor de omvorming van de GR naar een robuuste en toekomstbestendige organisatie.

Financieel belang

Deels een bedrag per inwoner en deels variabel in verband met overeengekomen budget (aantal leseenheden).

Sub-Programma

2.1 Goed en realistisch voorzieningenniveau.

03 GR Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland (GGD)

Vestigingsplaats

Goes.

Publiek belang

De GGD voert taken uit die de Wet publieke gezondheid, de Wet maatschappelijke ondersteuning en de Jeugdwet aan de gemeente opdragen. Het gaat om de volgende taken:

03 GR Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland (GGD)

- a. publieke gezondheid: het bevorderen en beschermen van de gezondheid van de burgers van Zeeland door middel van het verkrijgen van inzicht in de gezondheidssituatie en het vóórkomen van ziekten (waaronder infectie- en welvaartsziekten), het treffen van maatregelen om uitbreiding te voorkomen en het bevorderen van een gezonde levensstijl;
- b. jeugdgezondheidszorg: het bevorderen en veilig stellen van een gezonde lichamelijke, geestelijke en sociale ontwikkeling van 0- tot 19-jarigen, zodat het kind een optimaal niveau van individueel en maatschappelijk functioneren kan bereiken. Hierbij wordt uitgegaan van de eigen verantwoordelijkheid van de ouders of verzorgers van het kind;
- c. Veilig Thuis: de integrale aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling door één meldpunt te hebben voor burgers en professionals en waarbij wordt uitgegaan van één gezin, één plan;
- d. Inkoop Jeugdhulp Zeeland: het contracteren en subsidiëren van aanbieders van jeugdhulp, -reclassering en –beschermingsmaatregelen, de monitoring en advisering.

Bestuurlijk belang

De wethouder Welzijn en volksgezondheid is lid van het algemeen bestuur.

Betrokken partijen / deelnemers

Alle Zeeuwse gemeenten.

Beleidsverantwoording

De GGD heeft tot taak het beschermen, bewaken en bevorderen van de gezondheid van de inwoners in Zeeland. De GGD doet dit zo veel als mogelijk aansluitend op de lokale situatie in de gemeenten vanuit de vier programmalijnen: Gezondheid In de Wijk, Fysieke Veiligheid en Bescherming en Sociale Veiligheid. Vanuit deze inhoudelijke programmalijnen blijft de GGD investeren in signalering, preventie en innovatie.

In 2020 moest de GGD zich sterk aanpassen aan de nieuwe taken in verband met corona. Het bron- en contactonderzoek, inrichten en afnemen van teststraten en het inrichten van GGD-priklocaties vroegen veel inzet en flexibiliteit. Hierdoor, en door de contactbeperkingen die corona met zich meebrengt, kwamen zij minder toe aan de uitvoering van de eigenlijke taken. De basistaken zijn zo goed als mogelijk doorgegaan.

Financieel belang

Exploitatiesaldi verrekenen we op basis van het inwoneraantal (totaal en 0-19-jarigen).

Risico's

Sinds 1 januari 2019 geldt een aanscherping van de Wet Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling. Deze aanscherping veroorzaakte een stijging van het aantal meldingen bij Veilig Thuis.

Sub-Programma

2.4 Goed en betaalbaar aanbod zorg en welzijn.

04 GR Veiligheidsregio Zeeland (VRZ)

Vestigingsplaats

Middelburg.

Publiek belang

Het inrichten en instandhouden van een regionale crisisorganisatie en brandweezorg.

Bestuurlijk belang

De burgemeester is lid van het algemeen bestuur.

Betrokken partijen / deelnemers

Alle Zeeuwse gemeenten.

Beleidsverantwoording

De VRZ ziet 2020 als een belangrijk jaar vanwege de start van de nieuwe beleidsperiode 2020-2023. De nieuwe beleidsperiode is een overgangsmoment. De organisatie is in rustiger vaarwater gekomen en het traject Emergo wordt afgerond. De kaders voor de komende periode worden neergelegd in het nieuwe meerjarenbeleidsplan. Het meerjarenbeleidsplan 2020-2023 is eind 2019 na consultatie van de gemeenteraden definitief vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Bij het opmaken van het meerjarenbeleidsplan 2020-2023 werden alle partners en de gemeenteraden betrokken.

In de provincie Zeeland werken de gemeenschappelijke regelingen GGD, RUD en VRZ, ieder vanuit hun eigen verantwoordelijkheid, samen voor de dertien Zeeuwse gemeenten. De overkoepelende doelstelling is om ervoor te zorgen dat de inwoners van Zeeland gezond, schoon en veilig leven. De drie organisaties willen meer gaan samenwerken op zowel het primaire proces als op het gebied van onder andere bedrijfsvoering en huisvesting. De gemeenschappelijke regelingen werken een verdere samenwerking en de gevolgen daarvan uit.

Daarnaast blijft de VRZ werken aan de samenvoeging van de posten Kerkwerve en Zierikzee en monitoren ze de pilot Dreischor die in 2020 het derde jaar in gaat.

Financieel belang

De belangrijkste inkomstenbron van de VRZ is de gemeentelijke bijdrage. De verdeelsleutel voor de gemeentelijke bijdrage is gebaseerd op de uitkeringsmaatstaf Veiligheid in het gemeentefonds.

Risico's

Het later of niet realiseren van de taakstelling 2020 en volgende jaren op de formatie is een reëel risico van € 129.600 dat een extra bijdrage kan vergen van de aangesloten gemeenten.

Sub-Programma

2.1 Goed en realistisch voorzieningenniveau.

05 GR Openbaar Lichaam Afvalstoffenverwijdering Zeeland (OLAZ)

Vestigingsplaats

Borsele.

Publiek belang

Behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemers op het gebied van de afvalstoffenverwijdering, waaronder de zorg voor verwijdering van afvalstoffen en het inrichten en beheren van installaties voor inzameling, overslag en transport van afvalstoffen.

Bestuurlijk belang

De wethouder Milieu is lid van het algemeen bestuur.

Betrokken partijen / deelnemers

Alle Zeeuwse gemeenten.

Beleidsverantwoording

- implementatie Governance regeling (voor het OLAZ en 100% dochter de Zeeuwse Reinigingsdienst B.V.);
- opstellen nieuw regionaal beleidsplan milieustraten;
- het contracteren van afvalverwerkers voor de verschillende afvalstromen;
- uitvoering geven aan gevolgen VANG (Van Afval Naar Grondstof)-doelstellingen;
- uitvoering geven aan gevolgen Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022.

Financieel belang

De kosten van de milieustraat worden verdeeld naar rato van het aantal inwoners en per hoofd van de bevolking in rekening gebracht bij de gemeenten.

Financieel Risico

Het risico in de fluctuatie in kosten en opbrengsten van de verwerking van afvalstromen.

Sub-Programma

2.2 Wonen naar wens.

06 GR Samenwerkingsverband Welzijnszorg Oosterschelderegio (SWVO)

Vestigingsplaats

Goes.

Publiek belang

Het SWVO voert beleids- en uitvoeringstaken uit op het terrein van zorg, jeugd, maatschappelijke ondersteuning, cultuur- en volwasseneducatie. Het SWVO heeft bovendien een overleg- en adviesfunctie op andere en nieuwe terreinen van welzijn en zorg.

Bestuurlijk belang

De wethouder Sociaal Domein is lid van het algemeen en dagelijks bestuur.

Betrokken partijen / deelnemers

De gemeenten Borsele, Kapelle, Reimerswaal, Tholen, Goes, Noord-Beveland en Schouwen-Duiveland.

Beleidsverantwoording

In 2020 vond onderzoek door Bureau Berenschot plaats naar de kostenontwikkeling binnen het sociale domein. Dit leidde tot het Actieplan Grip op Wmo dat als doel heeft om de kosten in het sociale domein te beheersen. Het voormalige [Actieplan begeleiding 2018-2019](#) is hierin geïntegreerd.

Daarnaast werkt onze gemeente in SWVO-verband in verschillende specifieke projecten samen, die gericht zijn op vernieuwing in het sociaal domein. SWVO verzorgt de contractering en het contractenbeheer van zorgaanbieders op de taken van de Wet maatschappelijke ondersteuning.

Vanuit de Zeeuwse samenwerking Sociaal Domein kunnen zowel inhoudelijke, organisatorische als financiële wijzigingen voor SWVO komen.

Financieel belang

Bijdrage in de kosten van het secretariaat, beleidscapaciteit en de kosten van uitvoering van een aantal werksoorten, voor zover daartoe door de gemeenteraad is besloten.

Risico's

Voor wat betreft de uitvoering van de inkoop van zorg in het kader van de maatschappelijke ondersteuning is er sprake van een open-einde-regeling. Door de aanzuigende werking van het abonnementstarief en de vergrijzing lopen de kosten voor de maatwerkvoorziening hulp bij het huishouden op. Met het Actieplan Grip op Wmo worden maatregelen in gang gezet om de toenemende kosten te beperken.

Sub-Programma

2.4 Goed en betaalbaar aanbod zorg en welzijn.

07 Bureau College Zorg en Welzijn

Vestigingsplaats

Goes.

Publiek belang

Het CZW Bureau is een publiekrechtelijke samenwerking met een gemeenschappelijk orgaan. Het orgaan beschikt niet over een zelfstandige rechtspersoonlijkheid. Het bureau ondersteunt het Zeeuwse adviesorgaan College Zorg en Welzijn (CZW). Op verzoek van de deelnemende overheden in het CZW treedt het SWVO op als werkgever voor de medewerkers. De secretaris is verantwoordelijk voor de aansturing en exploitatie van het bureau.

Bestuurlijk belang

De wethouder Sociaal Domein neemt deel aan het CZW-overleg.

Betrokken partijen / deelnemers

Alle Zeeuwse gemeenten en de provincie Zeeland.

Beleidsverantwoording

Het CZW Bureau voert de gezamenlijke beleidsvoorbereiding en -uitvoering uit voor alle 13 Zeeuwse gemeenten en de provincie Zeeland. Het gaat voornamelijk om Maatschappelijke Opvang, Beschermd Wonen, Vrouwenopvang/ Huiselijk Geweld en de gemeentelijke Anti Discriminatie Voorziening: Anti Discriminatie Bureau Zeeland /LHBTI. Vanuit de Zeeuwse samenwerking Sociaal Domein kunnen zowel inhoudelijke, organisatorische als financiële wijzigingen voor het CZW bureau komen.

Financieel belang

Bijdrage in de kosten van het secretariaat en bijdragen in de kosten van uitvoering van een aantal werksoorten.

Sub-Programma

2.4 Goed en betaalbaar aanbod zorg en welzijn.

08 GR Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland (RUD)

Vestigingsplaats

Terneuzen.

08 GR Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland (RUD)

Publiek belang

De RUD voert de basistaken voortvloeiende uit de Wet Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) voor een deel van de milieu-inrichtingen uit. Verder voert de RUD het toezicht en handhaving van alle overige milieu-inrichtingen, zijnde de niet-basistaken, uit. Zelf voeren we de meldingen Activiteitenbesluit uit.

Bestuurlijk belang

De wethouder Milieu is lid van het algemeen bestuur. Daarnaast zijn wij regiovertegenwoordiger in het dagelijks bestuur.

Betrokken partijen / deelnemers

De RUD voert taken uit voor alle Zeeuwse gemeenten, de provincie en het waterschap.

Beleidsverantwoording

De RUD past bij de advisering inzake handhaving de Landelijke Sanctiestrategie toe, ze voert taken uit conform de landelijk vastgelegde kwaliteitscriteria en gaat vanaf 2021 werken volgens het nieuwe Zeeuwse VTH-beleid.

Financieel belang

De begroting 2021 van de RUD is voor de af te nemen producten gebaseerd op P*Q. De invoering van de P*Q-systematiek op stuks niveau is niet ingevoerd. Thans wordt afgerekend op (genormeerde) urenbesteding.

Risico

Het risico bestaat dat de productie niet gehaald wordt door teveel urenbesteding aan de dossiers of een tekort aan capaciteit. Dat kan resulteren in een tekort bij de jaarrekening, dat door een tekort aan weerstandsvermogen voor rekening komt van de deelnemers.

Sub-Programma

2.2 Wonen naar wens.

VENNOOTSCHAPPEN/COÖPERATIES

09 N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Vestigingsplaats

Den Haag.

Publiek belang

BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De ambitie is om maatschappelijke vraagstukken succesvol op te lossen en dit aan

te kunnen tonen. Om die ambitie waar te maken, richt de bank zich op de publieke sector en het vergroten van klantpartnerschap. De gemeente heeft de BNG als huisbankier.

Bestuurlijk belang

De gemeente heeft geen zetel in het bestuur van de BNG. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht (één stem per aandeel) in de algemene vergadering van aandeelhouders.

Betrokken partijen / deelnemers

Het ministerie van Financiën, gemeenten en andere publiekrechtelijke lichamen

Beleidsverantwoording

- de BNG Bank is een betrokken partner voor een duurzamer Nederland. Zij sturen op het vergroten van maatschappelijke impact en hebben hiervoor Sustainable Development Goals benoemd (SDG's zijn Duurzame steden en gemeenschappen, Goede gezondheid en welzijn, Kwaliteitsonderwijs, Betaalbare en duurzame energie). Daarnaast is er het BNG Duurzaamheidsfonds. Dit is een breed georiënteerd fonds. Projecten op gebied van verduurzaming van mens en milieu komen in aanmerking voor een lening. Het BNG Duurzaamheidsfonds is een initiatief van BNG Bank en wordt ondersteund door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten;
- de bank wil haar sterke liquiditeitsprofiel continueren door het aantrekken van funding met relatief lange looptijden;
- het behoud van substantiële marktaandelen in het Nederlandse publieke en semipublieke domein en het behalen van een redelijk rendement voor de aandeelhouders.

Financieel belang

De bank is een structuurvennootschap. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een waterschap. De gemeente bezit 0,04% van de aandelen, zijnde 23.790 aandelen van € 2,50 per aandeel.

Sub-Programma

Algemene dekkingsmiddelen.

10 PZEM N.V.

Vestigingsplaats

Middelburg.

Publiek belang

Werkzaam zijn op het gebied van de openbare gas-, elektriciteits-, water- en warmtevoorziening.

10 PZEM N.V.

Bestuurlijk belang

De wethouder Economische zaken vertegenwoordigt de gemeente in de Algemene vergadering van aandeelhouders.

Betrokken partijen / deelnemers

Alle Zeeuwse gemeenten, de gemeenten Bergen op Zoom, Woensdrecht, Goeree-Overflakkee en de provincies Zeeland, Noord-Brabant en Zuid-Holland.

Beleidsverantwoording

Na de verkoop van de commerciële bedrijfsonderdelen, de afsplitsing van het netwerkbedrijf en de naamsverandering, resteren voor PZEM de onderdelen Evides (50%), EPZ (kerncentrale) en Wholesale. Daarnaast beschikt PZEM nu over een aanzienlijk vermogen door de genoemde verkopen. Het beleid is gericht op het financieel gezond houden van het bedrijf. Hierbij moet worden opgemerkt dat Wholesale weer winst kan maken, wanneer de energieprijzen aantrekt. Volgens de prognoses kan dit het geval zijn in 2023/2024. De doelstellingen van PZEM zijn voorts om de energieproductie zo duurzaam mogelijk te laten verlopen en zo mogelijk maatschappelijk verantwoord over te dragen.

Een andere bedreiging vormt de uiteindelijke ontmanteling van de kerncentrale in Borssele. PZEM moet hiervoor de benodigde gelden reserveren en heeft hiertoe conform de richtlijnen van het Rijk een fonds ingesteld. Inmiddels bestaat er elders in de wereld ervaring met het ontmantelen van kerncentrales. Daarbij is gebleken dat in een aantal gevallen de kosten hoger uitvallen dan vooraf gedacht. Niettemin wordt in het kader van het behalen van de klimaatdoelstellingen gedacht aan de bouw van een tweede kerncentrale, waarbij Borssele kandidaat is.

Bestuurlijk is de Raad van Commissarissen in omvang teruggebracht en hebben de aandeelhouders aangegeven meer invloed te willen hebben op het beheer van de vrijgekomen gelden. Dit is in de nieuwe statuten van PZEM verwerkt.

Sinds 2019 loopt een onderzoek naar de verhangings van de aandelen van het waterbedrijf Evides. Verschillende scenario's worden onderzocht. Essentie hierbij is het verkrijgen van directe zeggenschap door de aandeelhouders en daarnaast het bedrijf uit de risicosfeer van PZEM te halen.

PZEM richt zich nu meer op de productie van energie met een lage CO₂-uitstoot en het verkopen van deze energie (inclusief gas en CO₂-rechten) op de zakelijke- en handelsmarkten. Naast eigen productie verkoopt PZEM ook de energie uit een aantal windparken voor de eigenaren van deze parken.

Financieel belang

De gemeente bezit 597 van de in totaal 15.280 volgestorte aandelen. Ingaande 2015 wordt niet langer rekening gehouden met een structurele dividenduitkering. Een eventuele uitkering boeken we in als incidenteel voordeel. Voor het laatst is in 2017 is een eenmalige vergoeding uitgekeerd van € 268.349 naar aanleiding van de verkoop van DELTA Retail.

10 PZEM N.V.

Risico's

De gemeente bezit aandelen met een nominale waarde van € 270.000. Het risico bestaat dat dit bedrag verloren gaat. Dit kan het geval zijn wanneer het gehele vermogen van de PZEM moet worden ingezet voor de ontmanteling van de kerncentrale.

Een hoger risico bestaat wanneer het Rijk de aandeelhouders met terugwerkende kracht aansprakelijk stelt voor hogere kosten van de ontmanteling. Dit is echter een juridisch complex vraagstuk, waarvan de haalbaarheid op dit moment nog moeilijk is in te schatten. Het kan hierbij namelijk ook gaan om kerncentrales die via het vroegere DELTA (gedeeltelijk) in bezit waren.

PZEM zal nog enige tijd verliesgevend zijn, maar het eigen vermogen is – bij de huidige vooruitzichten - voldoende om deze verliezen te kunnen opvangen. Daarna verwacht de PZEM weer winst te maken en kan het eigen vermogen aangroeien.

De energiemarkt is, onder invloed van de wereldpolitiek, op langere termijn moeilijk in te schatten. De energiemarkt beweegt toe naar een nieuw evenwicht, waarbij het weer mogelijk wordt om zonder subsidies kostendekkend energie te produceren. De COVID-19 problematiek heeft wereldwijd voor een verstoring van alle markten gezorgd. Hierdoor is het nu heel moeilijk een uitspraak te doen over de ontwikkeling van de energiemarkt.

Sub-Programma

1.1 Economie sterk water gerelateerd.

11 Zuidhoek - Flex bv

Vestigingsplaats

Zierikzee.

Publiek belang

Het, al dan niet tijdelijk, inzetten van arbeidskrachten, al dan niet geïndiceerd voor een vorm van gesubsidieerde arbeid bij bedrijven en instellingen, het aannemen en uitbesteden van werk voor derden, het (laten) uitvoeren van werkzaamheden, het werven en selecteren van arbeidskrachten.

Bestuurlijk belang

Het college van burgemeester en wethouders, met uitzondering van de wethouder Werk en inkomen, vormt de Algemene vergadering van aandeelhouders.

Betrokken partijen / deelnemers

Gemeente Schouwen-Duiveland.

11 Zuidhoek - Flex bv

Beleidsverantwoording

Aanstelling van voorlieden of vaklieden voor openvallende plaatsen in de Sociale Werkvoorziening, die niet meer vanuit de doelgroep vervuld kunnen worden. Het in dienst nemen van uitkeringsgerechtigden als opstap naar een reguliere baan. Noodzaak en toekomst van de bv - en haar reserves – worden onderzocht. Het resultaat van het onderzoek volgt in de eerste helft van 2021.

Financieel belang

De gemeente is enig aandeelhouder.

Sub-Programma

1.4 Arbeidsmarkt in balans.

12 Zuidhoek - Re-integratie bv

Vestigingsplaats

Zierikzee.

Publiek belang

Het bevorderen van de re-integratie van uitkeringsgerechtigden in het arbeidsproces en het verrichten van allerlei daarmee verband houdende werkzaamheden, zowel voor publiekrechtelijke als privaatrechtelijke instellingen en ondernemingen.

Bestuurlijk belang

Het college van burgemeester en wethouders, met uitzondering van de wethouder Werk en inkomen, vormt de Algemene vergadering van aandeelhouders.

Betrokken partijen / deelnemers

Gemeente Schouwen-Duiveland.

Beleidsverantwoording

Uitvoeren van re-integratie-opdrachten. Noodzaak en toekomst van de bv - en haar reserves – worden onderzocht. Het resultaat van het onderzoek volgt in de eerste helft van 2021.

Financieel belang

De gemeente is enig aandeelhouder.

Sub-Programma

1.4 Arbeidsmarkt in balans.

13 Zuidhoek - Personeels bv

Vestigingsplaats

Zierikzee.

Publiek belang

Het in dienst nemen c.q. houden van personeel zonder ambtelijke status.

Bestuurlijk belang

Het college van burgemeester en wethouders, met uitzondering van de wethouder Werk en inkomen, vormt de Algemene vergadering van aandeelhouders.

Betrokken partijen / deelnemers

Gemeente Schouwen-Duiveland.

Beleidsverantwoording

Het personeel in deze B.V. is met ingang van 1 januari 2020 in dienst gekomen van de Zuidhoek. De B.V. is sindsdien leeg.

Financieel belang

De gemeente is enig aandeelhouder.

Sub-Programma

1.4 Arbeidsmarkt in balans.

14 NV Economische Impuls Zeeland (EIZ)

Vestigingsplaats

Zeeland en Zuidwest Nederland.

Publiek belang

Het vergroten van de dynamiek van de Zeeuwse economie, met groei van werkgelegenheid, door uitvoering van concrete structuurversterkende projecten, een betere instroming van de Zeeuwse beroepsbevolking in de kenniseconomie door acquisitie van bedrijven en investeringen van elders.

Bestuurlijk belang

De gemeente is vertegenwoordigd in de Algemene vergadering van aandeelhouders. Jaarlijks voert de portefeuillehouder Economische zaken accountmanagement-gesprekken met Impuls over de werkzaamheden die Impuls voor onze gemeente verricht.

Betrokken partijen / deelnemers

Bemiddelde en gevestigde bedrijven, alle Zeeuwse gemeenten, Netherlands Foreign Investment Agency (NFIA), provincie Zeeland, de regionale ontwikkelingsmaatschappij REWIN West-Brabant, Zeeland Seaports, dienstverleners, maatschappelijke organisaties, makelaars en ontwikkelaars.

Beleidsverantwoording

Het EIZ voerde, vooral samen met het Kenniscentrum Kusttoerisme, (Europese) projecten uit op het gebied van de Vrijetijdseconomie. Daarnaast begeleidde Impuls ondernemers in innovatietrajecten en innovatiefinancieringen, bijvoorbeeld op het gebied van circulaire economie en energieneutraal.

Financieel belang

De begrote jaarlijkse bijdrage is gerelateerd aan het aantal inwoners van onze gemeente.

Sub-Programma

1.3 Florerende kleinschalige bedrijvigheid.

STICHTINGEN/VERENIGINGEN**15 Vereniging van Zeeuwse Gemeenten****Vestigingsplaats**

Middelburg.

Publiek belang

Behartiging van de collectieve belangen van de Zeeuwse gemeenten.

Bestuurlijk belang

De gemeente is lid van het algemeen bestuur.

Betrokken partijen / deelnemers

De Zeeuwse gemeenten en hun bestuursorganen.

Beleidsverantwoording

De bestuurlijke banden tussen de 13 Zeeuwse gemeenten, de provincie en het waterschap worden verder verstevigd om desgewenst of zo nodig een vuist te maken richting centrale overheid of Brussel Dit vindt plaats via het Overleg Zeeuwse Overheden (OZO). Hoofddoel van de VZG blijft uiteraard het behartigen van belangen die aan haar leden gemeenschappelijk eigen zijn.

15 Vereniging van Zeeuwse Gemeenten

Financieel belang

De contributie is gebaseerd op een bedrag per inwoner.

Sub-Programma

4 Bestuur en Burgerzaken.

16 Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Vestigingsplaats

Den Haag.

Publiek belang

De vereniging heeft tot doel de leden individueel en collectief bij te staan bij de vervulling van hun bestuurstaken.

Bestuurlijk belang

De gemeente is niet rechtstreeks vertegenwoordigd in het bestuur.

Betrokken partijen / deelnemers

De Nederlandse gemeenten en hun bestuursorganen.

Beleidsverantwoording

In de [verenigingsstrategie 'Gemeenten 2024'](#) zijn de ontwikkelingen en opgaven benoemd. De Algemene Ledenvergadering stemde op 5 juni 2019 in met de belangrijkste koersbepalende thema's, zoals versterken van de democratie, solidariteit binnen de vereniging, wederkerigheid in de bestuurlijke verhoudingen en voorstellen voor het meerjarenprogramma Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU).

In aanvulling op het meerjarenprogramma GGU gaat de VNG de komende periode verkennen of er binnen de vereniging behoefte is aan verbreding van de activiteiten binnen deze derde statutaire functie.

Financieel belang

Bijdrage in hoofdzaak naar rato van het aantal inwoners.

Sub-Programma

4 Bestuur en Burgerzaken.

17 Stichting Renesse

Vestigingsplaats

Renesse.

Publiek belang

Met de beschikbare middelen geldelijke bijdragen verstrekken voor activiteiten binnen de gemeente Schouwen-Duiveland van recreatieve, toeristische, culturele, educatieve of sportieve aard en objecten met een cultuurhistorische waarde en/of een uniek karakter, niet zijnde gebouwen.

Bestuurlijk belang

Niet rechtstreeks, de gemeente benoemt de bestuursleden.

Betrokken partijen / deelnemers

Stichting Verhage-Wesdorp, als onderdeel van de Stichting Renesse, gemeente Schouwen-Duiveland, stichtingen en burgers individueel binnen de gemeente Schouwen-Duiveland op de aandachtsgebieden van de Stichting Renesse.

Beleidsverantwoording

1. het zelfstandig beheren van het vermogen;
2. het verstrekken van subsidies ten behoeve van activiteiten, die passen binnen haar doelstelling;
3. het behouden van het culturele erfgoed op Schouwen-Duiveland door investeringen in monumenten en cultureel erfgoed door middel van de Stichting Monumenten Schouwen-Duiveland.

Financieel belang

De Raad van toezicht van de Stichting Renesse vraagt om goedkeuring van de opgestelde begrotingen en jaarstukken. Dit in overeenstemming met de bepalingen in de statuten van de stichting. Door middel van deze goedkeuring wordt de controlerende taak van de gemeente uitgevoerd. Daarmee wordt de gemeentelijke rol bevestigd.

Bij het opheffen van de stichting vervalt het vermogen aan de gemeente.

Sub-Programma

2.1 Goed en realistisch voorzieningenniveau.

18 Stichting Obase

Vestigingsplaats

Zierikzee.

18 Stichting Obase

Publiek belang

Het verstrekken van voldoende openbaar primair onderwijs in Schouwen-Duiveland.

Bestuurlijk belang

De gemeenteraad benoemt op voordracht van de benoemingscommissie de leden van de Raad van Toezicht.

Betrokken partijen / deelnemers

De gemeente Schouwen-Duiveland en stichting Obase.

Beleidsverantwoording

Obase beschikt over een strategisch beleidsplan voor de planperiode 2019-2023. Dit gaat onder andere in op hoe Obase toekomstgericht onderwijs wil vormgeven. Daaruit volgen de schoolplannen, waarvan de Integrale Kind Centra (IKC) ontwikkeling een onderdeel is. Het doel van Obase is dat over vier jaar alle scholen een IKC zijn.

Obase en OcTho (Openbaar Onderwijs in Tholen) zetten in op een onderzoek om te komen tot een bestuurlijke fusie. De komende jaren wordt de gemeenteraad hier op gezette tijden over geïnformeerd en bij betrokken.

Financieel belang

Bij (dreigend) faillissement van de stichting kan de gemeente voor de vraag komen te staan welke financiële middelen noodzakelijk zijn om voldoende aanbod van openbaar primair onderwijs te behouden voor haar inwoners. Mogelijk zelfs het bevoegd gezag overnemen met verantwoordelijkheid voor de ontstane tekorten.

Sub-Programma

2.1 Goed en realistisch voorzieningenniveau.

19 Stichting Pontes Scholengroep

Vestigingsplaats

Goes.

Publiek belang

Het verstrekken van voldoende openbaar voortgezet onderwijs.

Bestuurlijk belang

De gemeente heeft het bestuur op afstand gezet. De gemeenteraad is bevoegd tot:

19 Stichting Pontes Scholengroep

- a. benoeming van de leden van de Raad van Toezicht op voordracht van de Raad van Toezicht;
- b. goedkeuring tot statutenwijziging op voordracht van de Stichting;
- c. goedkeuring tot ontbinding van de Stichting op voordracht van de Stichting;
- d. besluit tot ontbinding bij ernstige taakverwaarlozing of functioneren in strijd met de wet door de Stichting;
- e. goedkeuring tot juridische fusie, waarbij de Stichting verdwijnt;
- f. goedkeuring tot juridische splitsing, waarbij een door de Stichting in stand gehouden openbare school overgaat naar een andere rechtspersoon.

Betrokken partijen / deelnemers

Gemeenten Schouwen-Duiveland en Goes.

Beleidsverantwoording

Pontes stelde medio 2018 het Koersplan "Met jouw talent vooruit" vast met daarin onder andere een persoonsgerichte benadering van de leerlingen.

Pontes is een continu lerende openbare onderwijsorganisatie, die door excellent onderwijs de talenten uit haar leerlingen haalt door gedifferentieerde onderwijsprogramma's aan te bieden die alle leerlingen uitdagen, inspireren en nieuwsgierig maken naar meer onderwijs. Zij leiden hun leerlingen op tot zelfbewuste jongeren met een maatschappelijk verantwoordelijkheidsgevoel. Pontes handelt vanuit de volgende kernwaarden: openbaar, onderwijs staat voor iedereen open, ambitieus, een intrinsieke wil om beter te worden, klantgericht, stellen de klant centraal in hun processen en zij kennen de wensen van hun klanten.

Financieel belang

Bij (dreigend) faillissement van de stichting kan de gemeente voor de vraag komen te staan welke financiële middelen noodzakelijk zijn om voldoende aanbod van openbaar voortgezet onderwijs te behouden voor haar inwoners. Mogelijk zelfs het bevoegd gezag overnemen met verantwoordelijkheid voor de ontstane tekorten.

Risico's

Voor Pontes geldt dat het onderwijs niet gewaarborgd kan worden als het aantal bezoekende leerlingen onder een kritische norm komt.

Dit heeft tot gevolg dat leerlingen moeten reizen naar andere scholen buiten de gemeente en dat het pand vervalt aan de gemeente.

Sub-Programma

2.1 Goed en realistisch voorzieningenniveau.

20 Stichting Dataland

Vestigingsplaats

Gouda.

Publiek belang

Het breed toegankelijk maken en beschikbaar maken van vastgoed- en hieraan gerelateerde gegevens uit het informatiedomein van gemeenten voor de overheid, de burgers en het bedrijfsleven. Daartoe wordt een actieve bijdrage verleend aan de realisatie en het gebruik van het Stelsel van Authentieke Registraties. Vanaf 2007 hebben wij toegang tot een web applicatie waar wij online geïnformeerd worden over de validatie van gemeentelijke vastgoedgegevens.

Bestuurlijk belang

De gemeente maakt geen deel uit van het bestuur. Wel is er zeggenschap in de Algemene vergadering van certificaathouders ter grootte van het aandeel in het geplaatste aandelenkapitaal (0,3%).

Betrokken partijen / deelnemers

Nederlandse gemeenten en de Bank voor Nederlandse Gemeenten.

Beleidsverantwoording

Op 25 maart 2021 is besloten Dataland te ontbinden met ingang van 31 maart 2022. Dit volgt uit een besluit, genomen tijdens de algemene vergadering van Certificaathouders op 3 april 2019, om alle dienstverlening onder te brengen bij de VNG en het Kadaster. Het is de verwachting dat de certificaathouders een deel van hun inleg terugontvangen.

Financieel belang

De gemeente bezit 22.231 certificaten à € 0,10. Verstrekking van gegevens aan afnemers vindt plaats tegen verstrekingskosten. Deze inkomsten worden door Dataland gebruikt om de kerntaken uit te voeren: ontzorgen, ondersteunen en faciliteren van gemeenten.

Sub-Programma

2.2 Wonen naar wens.

21 Stichting Sportbedrijf Schouwen-Duiveland

Vestigingsplaats

Zierikzee.

Publiek belang

De stichting heeft onder meer ten doel gelegenheid te bieden voor bewegingsonderwijs en tegen maatschappelijk aanvaardbare prijzen, sport te beoefenen en het beheer en de exploitatie van sportfaciliteiten.

Bestuurlijk belang

De gemeente maakt (formeel) geen deel uit van het bestuur. Wel worden de bestuurders benoemd (en geschorst) door burgemeester en wethouders. Momenteel heeft één natuurlijk persoon met gemeentelijke achtergrond (huidig ambtenaar belast met onder meer sportzaken), zitting in het bestuur. De jaarlijks vast te stellen balans en staat van baten en lasten hebben de goedkeuring van burgemeester en wethouders nodig.

Betrokken partijen / deelnemers

Stichting Sportbedrijf Schouwen-Duiveland, de gemeente Schouwen-Duiveland en (in eerste instantie) de drie gebruikers van de nieuwe buitensportaccommodatie Lange Blokweg Zierikzee. Met deze partijen zijn gebruikersovereenkomsten afgesloten.

Beleidsverantwoording

Het beleid is gericht op het realiseren van synergievoordelen vanwege de samengebrachte sportfaciliteiten en hoe sportverenigingen hier meerwaarde aan kunnen ontleen. In 2019 en 2020 zijn, in tegenstelling tot de voornemens, geen nieuwe deelnemers toegevoegd. Dit in verband met de ontwikkelingen rond de btw-sportvrijstelling die per 1 januari 2019 inging.

Financieel belang

De gemeente heeft een fiscaal belang en heeft aan de stichting een lening verstrekt van € 25.000, af te lossen in 40 jaar.

Sub-Programma

2.1 Goed en realistisch voorzieningenniveau.

OVERIGE VERBONDEN PARTIJEN

22 P10

Vestigingsplaats

De gemeente Opsterland fungeert als penvoerende gemeente.

Publiek belang

Het doel van de P10 (grote plattelandsgemeenten met vergelijkbare opbouw en problematiek) is in eerste aanleg krachtenbundeling. Dit om gezamenlijk steviger gesprekspartner te zijn van het rijk, de VNG en andere partijen bij het behartigen van de specifieke belangen die uit de gemeentelopbouw voortvloeien.

Daarnaast kunnen de deelnemers – omdat men elkaars situatie goed moet kennen om de te behartigen belangen in beeld te krijgen – veel leren van elkaars ervaringen en aanpak.

Bestuurlijk belang

P10 is een samenwerkingsverband van de inmiddels 29 grootste plattelandsgemeenten. In het algemeen bestuur van de P10 hebben de burgemeester en wethouder Bestuurlijke samenwerking namens onze gemeente zitting.

Betrokken partijen / deelnemers

De gemeenten Aa en Hunze, Berkelland, Borger-Odoorn, Bronckhorst, De Fryske Marren, Goeree-Overflakkee, Het Hogeland, Hollands Kroon, Horst aan de Maas, Hulst, Medemblik, Midden-Drenthe, Ooststellingwerf, Opsterland, Schouwen-Duiveland, Sluis, Peel en Maas, Hof van Twente, Twenterand, Westerveld, West-Betuwe, Dinkelland, Tubbergen, De Wolden, Weststellingwerf, Noortheast-Fryslân, Leuda, Altena en Westerkwartier maken deel uit van de P10.

Beleidsverantwoording

Invloed uitoefenen en aandacht vragen voor de specifieke positie van het platteland in de navolgende dossiers:

- herverdeling van het gemeentefonds;
- ontwikkelingen in het sociale domein;
- deelname werkgroepen Inter Bestuurlijke Programma's;
- nieuwe Omgevingswet;
- energietransities en klimaatopgaven.

Kennisuitwisselingen op de navolgende onderwerpen:

- economische ontwikkeling agrarische sector;
- leefbaarheid platteland;
- beschikbaarheid voorzieningen en mobiliteit;
- demografische ontwikkeling;
- energietransities en klimaatopgaven.

Financieel belang

Zie financiële gegevens.

Sub-Programma

4 Bestuur en Burgerzaken.

ORGANISATIES MET EEN BESTUURLIJK BELANG EN EEN MAATSCHAPPELIJK OF ALGEMEEN BELANG

23 Stichting Bibliotheek Oosterschelde

Vestigingsplaats

Heinkenszand.

Publiek belang

De kern van de opdracht van de openbare bibliotheek is bijdragen aan en de basis vormen voor de kennis- en informatiesamenleving.

De hoofdvestiging in Zierikzee is sinds september 2013 ondergebracht bij de Pieter Zeeman. Na de verbouwing van de Pieter Zeeman blijft, met kleine bouwtechnische aanpassingen, de bibliotheekruimte intact. Daarnaast zijn er satellietvestigingen in Bruinisse en Burgh-Haamstede en worden kleine kernen bediend met de biblioservicebus en Columbus.

Bestuurlijk belang

Niet rechtstreeks, maar bij absentie van een bestuur kan het college bestuursleden benoemen.

Betrokken partijen / deelnemers

De gemeenten Borsele, Goes, Kapelle, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland en Tholen werken in de Oosterschelderegio samen met Bibliotheek Oosterschelde op het gebied van bibliotheekwerk. Het Samenwerkingsverband Welzijnzorg Oosterschelderegio (SWVO) ondersteunt de gemeenten in de regio op onder andere dit terrein.

Beleidsverantwoording

Er zijn activiteiten uitgevoerd conform de Wet Stelsel Openbare Bibliotheken. In toenemende mate richt de stichting zich actief op het aanbieden van vraaggerichte activiteiten voor de uiteenlopende doelgroepen.

De Bibliotheek Oosterschelde vertaalt de wettelijke taken in drie beleidslijnen, c.q. programmalijnen:

- 1) de bibliotheek als partner voor educatie en talentontwikkeling
- 2) de bibliotheek als bron voor informatie en lezen
- 3) de bibliotheek als partner in het maatschappelijke culturele veld.

Sinds maart 2020 zijn bibliotheekvestigingen meermalen geheel of gedeeltelijk gesloten geweest door coronamaatregelen. Tijdens deze periode van (gedeeltelijke) sluiting zijn alternatieve wijzen gevonden om de dienstverlening zoveel mogelijk door te laten gaan.

Financieel belang

De gemeente subsidieert het lokaal gekozen dienstenpakket (inclusief de bibliobus) en draagt bij in de overhead.

23 Stichting Bibliotheek Oosterschelde

Sub-Programma

2.1 Goed en realistisch voorzieningenniveau.

24 Stichting Maatschappelijk Werk & Welzijn Oosterschelderegio (SMWO)

Vestigingsplaats

Goes.

Publiek belang

Het SMWO levert algemeen maatschappelijk werk, welzijnswerk en onafhankelijke cliëntondersteuning voor onze inwoners.

Ze zijn onze grootste partij in het voorliggende veld van het sociale domein.

Bestuurlijk belang

Niet.

Betrokken partijen / deelnemers

Wij hebben een subsidierelatie met het SMWO. Verder hebben de gemeenten op de Bevelanden een soortgelijke relatie via het Samenwerkingsverband Welzijnszorg Oosterschelderegio (SWVO).

Op projectbasis krijgt het SMWO ook subsidies direct of indirect voor activiteiten op het gebied van preventie op alcohol en drugs bij jongeren en Wijkcirkel.

Beleidsverantwoording

SMWO is één van de partners welke actief zijn in het veld en op het bereiken van de maatschappelijke resultaten. Het is daarom belangrijk dat SMWO een aanbod ontwikkelt dat complementair is aan de formele en informele aanbieders in de 0e, 1e en 2e lijn.

Financieel belang

De gemeente subsidieert de stichting.

Sub-Programma

2.1 Goed en realistisch voorzieningenniveau.

25 Regionaal Informatie en Expertise Centrum Zuid-West Nederland (RIEC)

Vestigingsplaats

Tilburg.

Publiek belang

Het RIEC Zuid-West Nederland is één van de landelijke centra voor informatiedeling op gebied van BIBOB zaken, witwaspraktijken en risicovolle criminele gedragingen voor lokaal bestuur. Dit samenwerkingsverband regelt nader onderzoek bij vergunningverlening, subsidiëring en overige verbintenissen tussen lokaal bestuur en derden. Hiermee wordt vermenging van boven- en onderwereld tegengegaan en de integriteit van het lokaal bestuur beter gewaarborgd.

Er bestaan risico's voor het lokaal bestuur bij publiekrechtelijke besluiten en overeenkomsten met derden waarbij vermenging ontstaat tussen de boven- en onderwereld. Het RIEC en het convenant kan de gemeente helpen tijdig risico's te signaleren en te voorkomen dat zaken worden gedaan met criminelen en criminele organisaties en daardoor betrokken raken bij witwaspraktijken.

Bestuurlijk belang

De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente in het veiligheidscollege.

Betrokken partijen / deelnemers

Alle partners in de provincies Zeeland en West-Brabant.

Beleidsverantwoording

Naast het RIEC is ook de taskforce Zeeland-Brabant (TFBZ) actief op het gebied van ondermijning. De werkzaamheden van deze twee organisaties liggen in elkaars verlengde en versterken elkaar. De besturen van het RIEC en de TFBZ hebben besloten om de beide organisaties te integreren. Dit om de bestuurlijke drukte rond de organisaties te verminderen, de aansturing te stroomlijnen en om de slagkracht die de tijdelijke organisatie van de TFBZ heeft, niet verloren te laten gaan op termijn.

Financieel belang

Er wordt een bijdrage per inwoner verstrekt.

Sub-Programma

2.2 Wonen naar wens.

26 Bestuurlijk Overleg Grevelingen

Vestigingsplaats

Locatie Staatsbosbeheer (SBB) te Schiedam en Haven van Bommenede Zonnemaire.

Publiek belang

Behartiging in onderlinge samenhang van de belangen van natuur, landschap en openluchtrecreatie.

Bestuurlijk belang

De gemeente heeft zitting in het Bestuurlijk Overleg Grevelingen, samen met de gemeente Goeree-Overflakkee en de provincie Zeeland.

Dit is de opvolging van de GR Natuur- en recreatieschap Zuid-Westelijke Delta.

Betrokken partijen / deelnemers

Provincie Zeeland, de gemeente Goeree-Overflakkee (bestuurlijk) en Staatsbosbeheer, Rijkswaterstaat en het Waterschap (adviserend). Daarnaast is er een overleg en de Natuur- en Recreatie- Adviescommissie Zuidwestelijke Delta (NRAC), waaraan gebruikers (ondernemers, belangenorganisaties etcetea) in het gebied van de Grevelingen deelnemen.

Beleidsverantwoording

Staatsbosbeheer is de primaire uitvoeringsorganisatie voor de Grevelingen. In 2020 is een nieuw Strategisch Ontwikkelplan Grevelingen vastgesteld.

Financieel belang

We geven een vaste jaarlijkse bijdrage.

Risico's

Onze gemeentelijke bijdrage ligt vast in de overeenkomst Samenwerkingsverband Grevelingen. Vooralsnog worden de eventuele financiële risico's nihil geacht. Het fonds waarover we over kunnen beschikken wordt beheerd door de gemeente Goeree-Overflakkee.

Sub-Programma

3.1 Schouwen-Duiveland vakantie-eiland.

27 Stichting Zorg- en Veiligheidshuis Zeeland

Vestigingsplaats

Vlissingen.

27 Stichting Zorg- en Veiligheidshuis Zeeland

Publiek belang

De stichting koppelt de justitiële keten en de zorg- en welzijnsketen fysiek aan elkaar om op een zo effectief mogelijke wijze criminaliteit, recidive en overlast tegen te gaan en daarmee de (sociale) veiligheid in Zeeland te verhogen.

Bestuurlijk belang

Het bestuur van de stichting bestaat uit een afgevaardigde van het College Zorg en Welzijn (de dertien wethouders Zorg van de provincie Zeeland), een afgevaardigde van het bestuursoverleg Integrale Veiligheid (de overlegstructuur van de dertien burgemeesters van de provincie Zeeland), politie Zeeland en West-Brabant en het Openbaar Ministerie.

Betrokken partijen / deelnemers

Alle 13 Zeeuwse gemeenten, politie en het Openbaar Ministerie.

Beleidsverantwoording

In de zomer van 2017 is de meerjarenagenda Zorg- en Veiligheidshuizen 2017-2020 gepresenteerd, waarin de zorg- en veiligheidshuizen een perspectief wordt geboden om de functie van expertisecentrum complexe casuïstiek verder te ontwikkelen.

Financieel belang

Gemeente geeft een bijdrage per inwoner.

Sub-Programma

2.2 Wonen naar wens.

Nr	Naam	Werkelijke bijdrage 2019	Begrote bijdrage 2020	Werkelijke bijdrage 2020	Eigen vermogen 1-1-2020	Eigen vermogen 31-12-2020	Vreemd vermogen 1-1-2020	Vreemd vermogen 31-12-2020	Resultaat 2020
01	Regionaal bureau leerplicht (RBL)	87	89	89	-30	-31	0	NB	-31
02	Zeeuwse Muziek- school (ZMS)	240	245	245	489	553	896	999	194
03	Gemeenschappe- lijke Gezond- heidsdienst Zeeland (GGD)	9.175	8.964	8.964	5.448	NB	18.769	NB	621 (resultaat 2019)
04	Veiligheidsregio Zeeland (VRZ)	2.696	2.849	2.849	3.671	2.738	34.591	33.820	0
05	Openbaar Lichaam Afvalstoffen- verwijdering Zeeland (OLAZ)	658	782	783	412	NB	9.973	NB	52 (resultaat 2019)
06	Samenwerkings- verband Welzijnszorg Oosterschelde- regio (SWVO)	8.263	8.268	8.268	1.037	NB	9.001	NB	66 (resultaat 2019)
07	Bureau College Zorg en Welzijn	19	95	95	86 (per 1- 1-2019)	NB	2.710 (per 1- 1-2019)	NB	0 (resultaat 2019)
08	Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland (RUD)	350	644	644	1.439	NB	1.749	NB	-490 (resultaat 2019)
09	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	0	0	0	4.887.000	NB	144.802.000	NB	163.000 (resultaat 2019)
10	PZEM N.V.	0	0	0	1.346.621	1.376.990	940.039	850.880	30.369
11	Zuidhoek - Flex B.V.	358	0	0	281 (per 1- 1-2019)	NB	357 (per 1-1- 2019)	NB	NB
12	Zuidhoek - Reïntegratie B.V.	211	225	198	299 (per 1- 1-2019)	NB	400(per 1-1- 2019)	NB	NB

Nr	Naam	Werkelijke bijdrage 2019	Begrote bijdrage 2020	Werkelijke bijdrage 2020	Eigen vermogen 1-1-2020	Eigen vermogen 31-12-2020	Vreemd vermogen 1-1-2020	Vreemd vermogen 31-12-2020	Resultaat 2020
13	Zuidhoek - Personeels B.V. (100% dochter van Zuidhoek Flex B.V.)	0	0	0	0 (per 1-1- 2019)	NB	0 (per 1-1- 2019)	NB	NB
14	N.V. Economische Impuls Zeeland (EIZ)	34	35	35	3.866 (per 1-1-2019)	NB	1.366 (per 1- 1-2019)	NB	NB
15	Vereniging van Zeeuwse Gemeenten	19	15	15	11 (per 1-1- 2019)	NB	270 (per 1-1- 2019)	NB	NB
16	Vereniging van Nederlandse Gemeenten	170	170	170	64.627	NB	88.985	NB	-1.174 (resultaat 2019)
17	Stichting Renesse	0	0	0	13.610 (per 1-1-2019)	NB	1.549 (per 1- 1-2019)	NB	NB
18	Stichting Obase	0			1.745 (per 1-1-2019)	NB	NB	NB	NB
19	Stichting Pontes Scholengroep	0	0	0	4.596 (per 1-1-2019)	NB	6.483 (per 1- 1-2019)	NB	NB
20	Stichting Dataland	0	0	0	112 (per 1- 1-2019)	NB	463 (per 1-1- 2019)	NB	NB
21	Stichting Sport- bedrijf Schouwen- Duiveland	0	0	0	25 (per 1-1- 2019)	NB	0 (per 1-1- 2019)	NB	NB
22	P10	6	6	8	89	130	0	0	41
23	Stichting Bibliotheek Oosterschelde	745	746	742	184	178	1.266	1.302	-98

Nr	Naam	Werkelijke bijdrage 2019	Begrote bijdrage 2020	Werkelijke bijdrage 2020	Eigen vermogen 1-1-2020	Eigen vermogen 31-12-2020	Vreemd vermogen 1-1-2020	Vreemd vermogen 31-12-2020	Resultaat 2020
24	Stichting Maatschappelijk Werk en Welzijn Oosterschelde- regio	2.046	1.976	1.976	3.369	NB	2.474	NB	323 (resultaat 2019)
25	Regionaal Informatie en Expertise Centrum Zuid- West Nederland (RIEC)	14	15	15	0	NB	0	NB	0 (resultaat 2019)
26	Bestuurlijk Overleg Grevelingen	20	20	20	NB	NB	NB	NB	NB
27	Stichting Zorg- en veiligheidshuis	21	22	22	44	NB	245	NB	-9 (resultaat 2019)

Bij de opmaak van de jaarstukken 2020 waren nog niet alle jaarrekeningen 2020 van de verbonden partijen beschikbaar. In die gevallen zijn bij werkelijke bijdrage 2020 de geprognostiseerde cijfers/onze werkelijke lasten vermeld.

Via deze paragraaf brengen we verslag uit en leggen we verantwoording af over het gevoerde grondbeleid. We bieden inzicht in de voortgang van de ruimtelijke ontwikkelingen voor de bouwgrondexploitaties die we zelf actief uitvoeren.

De jaarrekening toont inzicht in verschillen tussen de begrootte en gerealiseerde kosten en opbrengsten van de bouwgrondexploitaties. Daarnaast biedt de jaarrekening inzicht in eventuele afwijkingen in het inhoudelijke programma en in de tijdsplanning ten opzichte van de vastgestelde uitgangspunten. Onderwerpen die eveneens aan bod komen zijn de winst- en verliesnemingen, afgesloten plannen, risico's en weerstandvermogen in de vorm van reserves en voorzieningen.

7.1 GEMEENTELIJK GRONDBELEID

De nota grondbeleid gemeente Schouwen-Duiveland 2018 is vastgesteld door de gemeenteraad op 25 januari 2018. Met de nota grondbeleid beoogt de gemeente Schouwen-Duiveland:

- haar strategische ruimtelijke (en maatschappelijke) doelen te realiseren door
 - a. het gewenste ruimtegebruik te realiseren;
 - b. de gewenste ruimtelijke kwaliteit te bevorderen;
- te zorgen voor een rechtvaardige verdeling van kosten en opbrengsten (tussen eigenaren, exploitanten, gebruikers en de gemeente);
- de gemeentelijke financiële risico's van ruimtelijke ontwikkelingen te beheersen.

Grondbeleid is in zowel juridisch als financieel opzicht instrumenteel van aard en is volgend ten aanzien van de doelstellingen, die de gemeente heeft gesteld met betrekking tot sectoraal gerichte beleidsvelden, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volkshuisvesting, werkgelegenheid en maatschappelijke ontwikkeling. Grondbeleid is ondersteunend aan de (ruimtelijke) ambities en doelstellingen van marktpartijen en particulieren, maar uiteraard ook aan de doelstellingen van de gemeente, zoals omschreven in gebiedsgerichte programma's en beleidsnota's.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen ziet de gemeente Schouwen-Duiveland het als haar publieke taak om zoveel mogelijk regie te voeren, zodat zij haar beleidsdoelstellingen zo goed mogelijk kan realiseren. De uitvoeringspraktijk van de gemeente Schouwen-Duiveland laat zien dat zij bij het voeren van haar grondbeleid kiest voor flexibel maatwerk (situationeel grondbeleid). Per project wordt gezocht naar de gewenste vorm van grondbeleid, actief of facilitair, om verantwoord en gecontroleerd te kunnen sturen op de ruimtelijke ambities en beleidsdoelstellingen. De keuze tussen actief of facilitair wordt bepaald door de prioriteit van het te dienen doel en het hebben van wel of geen grondpositie.

Wanneer de gemeente facilitair optreedt, wordt de grondexploitatiecyclus doorlopen door de ontwikkelende partij. De rol van de gemeente beperkt zich in dat geval meestal tot het vaststellen van ruimtelijke plannen en het verhalen van gemeentelijke kosten op de ontwikkelende partij. De afspraken tussen de ontwikkelende partij en de gemeente worden vastgelegd in een exploitatieovereenkomst.

Daar waar wenselijk grijpt de gemeente in op de lokale grond- of vastgoedmarkt. De gemeente gaat terughoudend om met het verwerven van grond en opstallen. Slechts wanneer een vastgestelde ruimtelijke opgave door de markt niet wordt/kan worden gerealiseerd of wanneer de gemeenteraad een project aanmerkt als 'bestuurlijke prioriteit' wordt daartoe overwogen. In dat geval zet de gemeente in op minnelijke verwerving. In het uiterste geval kan de gemeenteraad besluiten om de Wet voorkeursrecht gemeenten of de onteigeningswet in te zetten.

Bij verkoop van vastgoed hanteert de gemeente marktconforme prijzen die door taxatie worden onderbouwd volgens de residuele grondwaardebepaling en/of comparatieve methode.

7.2 HOOFDLIJNEN ONTWIKKELINGSPROGRAMMA

Met het vaststellen van de begroting 2021 zijn alle grondexploitaties voor de laatste keer herzien. Hierna gaan we in op de voor 2020 beoogde en gerealiseerde doelen van de in exploitatie genomen plannen.

Voor de juiste waardering van de grondexploitaties zijn in het kader van de jaarrekening 2020 voor alle plannen de nog te verwachten kosten en opbrengsten geactualiseerd. Per grondexploitatie is gekeken welke werkzaamheden er nog plaats moeten vinden en zijn de te verwachten kosten herrekend op basis van actuele prijzen. De nog te verwachten opbrengsten zijn bijgesteld aan de hand van de nog uitgeefbare m2 bouwgrond en de grondprijsbrief 2021. Voor de kostenstijging is rekening gehouden met 2% inflatie en voor de opbrengststijging met 1%. In de meerjarige grondexploitaties is rekening gehouden met een rentepercentage van 2,1%.

Bedragen in €

Categorie	In exploitatie	Boekwaarde 1-1-2020	Kosten	Opbrengsten	(Tussentijdse) winst- of verliesneming	Boekwaarde 31-12-2020
Wonen	Vuufgemeten 2 – Kerkwerve	74.375	-1.951	1.443	-1.131	74.998
Wonen	d'Heule 2 – Nieuwerkerk	-41.296	-2.737	1.179	-6.143	-36.711
Wonen	Oostkenschil 2 – Oosterland	-496.291	-28.487	202.327	-1.925	-320.526
Wonen	Hogezoom – Renesse	11.300	-8.047	0	-4.012	7.265
Wonen	Poortambacht 11 – Zierikzee	1.397.850	-382.254	734.264	245.798	1.504.062
Wonen	Subtotaal woningbouw	945.938	-423.476	939.213	232.587	1.229.088
Bedrijvigheid/ Recreatie	Bedrijventerrein 3 – Bruinisse	-803.863	-24.565	17.002	58.871	-870.297
Bedrijvigheid/ Recreatie	Business Park NW – Zierikzee	-1.245.126	-28.736	262.478		-1.011.384
Bedrijvigheid/ Recreatie	Business Park ZO - Zierikzee	-1.361.612	-51.032	311.570	96.785	-1.197.859
Bedrijvigheid/ Recreatie	Straalweg 2 – Zierikzee	-1.576.059	-46.646	161.693	48.288	-1.509.300
Bedrijvigheid/ Recreatie	Gouwepoort – Zierikzee	-1.180.156	-23.693			-1.203.849
Bedrijvigheid/ Recreatie	Zoomgebied 1e fase – Renesse	-781.138	-21.643		-7.808	-794.973

Bedrijvigheid/ Recreatie	Subtotaal bedrijvigheid/recreatie		-6.947.954	-196.315	752.743	196.136	-6.587.662
	Totaal in exploitatie		-6.002.016	-619.791	1.691.956	428.723	-5.358.574
In exploitatie	Boekwaarde 31-12-2020	Nog te maken kosten	Nog te verwachten opbrengsten	Tussentijdse winstneming	Vermoedelijk resultaat op einddatum	Vermoedelijk resultaat contant 1-1-2021	Vermoedelijk resultaat begroting 2021 contant
Wonen: Vuufgemeten 2 - Kerkwerve	74.998	-88.107	93.499	31.298	49.091	77.747	47.346
Wonen: d'Heule 2 – Nieuwerkerk	-36.711	-99.184	155.961	12.744	7.324	19.508	6.982
Wonen: Oostkenschil 2 - Oosterland	-320.526	-168.864	502.985	11.966	1.632	13.148	7.400
Wonen: Hogezoom – Renesse	7.265	-6.723			539	528	0
Wonen: Poortambacht 11 – Zierikzee	1.504.062	-1.392.290	2.800	106.554	8.016	112.052	62.058
Subtotaal woningbouw	1.229.088	-1.755.168	755.245	162.562	66.602	222.983	123.786
Bedrijvigheid/ recreatie: Bedrijventerrein 3 – Bruinisse	-870.297	-179.369	1.300.288	231.092	19.529	242.318	211.165
Bedrijvigheid/ recreatie: Business Park NW – Zierikzee	-1.011.384	-321.425	886.423			-388.606	-382.162
Bedrijvigheid/ recreatie: Business Park ZO – Zierikzee	-1.197.859	-203.806	1.847.066	436.451	8.949	423.137	366.021
Bedrijvigheid/ recreatie: Straalweg 2 - Zierikzee	-1.509.300	-946.892	4.587.252	2.031.771	99.288	1.971.718	1.772.904
Bedrijvigheid/ recreatie: Gouwepoort – Zierikzee	-1.203.849	-560.891	1.144.836			-561.466	-551.415
Bedrijvigheid/ recreatie: Zoomgebied 1e fase - Renesse	-794.973	-42.781	1.154.170	2.149	314.266	303.576	321.504
Subtotaal bedrijvigheid / recreatie	-6.587.662	-2.255.164	10.920.035	2.701.463	442.032	1.990.677	1.738.017
Totaal in exploitatie	-5.358.574	-4.010.332	11.675.280	2.864.025	508.634	2.213.660	1.861.803

Resultaat

Zoals blijkt uit het overzicht is het vermoedelijke resultaat van de in exploitatie genomen gronden (exclusief de tussentijdse winstneming jaarrekening 2020) € 2.213.700 positief (contante waarde 1-1-2021). In dit resultaat zijn de twee negatief sluitende grondexploitaties, bedrijventerrein Business Park NW en bedrijventerrein Gouwepoort te Zierikzee meegenomen.

Voor de twee negatief sluitende grondexploitaties is een voorziening getroffen van € 950.100. Het verwachte resultaat exclusief de twee negatief sluitende grondexploitaties bedraagt € 3.163.800.

Het verschil in het te verwachten resultaat ten opzichte van de begroting 2021 wordt vooral veroorzaakt, doordat de uitgifte op de bedrijventerreinen Bruinisse 3^e fase en Straalweg 2^e fase te Zierikzee sneller verloopt dan voorzien bij het opstellen van de begroting 2021. Daarnaast valt de aanbesteding voor het woonrijp maken van Poortambacht 11 te Zierikzee lager uit dan begroot.

Voortgang en ontwikkelingen 2020 woningbouw

De gemeentelijke grondexploitaties voor woningbouw zijn allen opgenomen in het woningbouwprogramma. De uitgifte verloopt nagenoeg volgens planning. Wij verwachten in 2022 uitverkocht te zijn.

Vuufgemeten 2 (Kerkwerve)

De laatste bouwkaavel is in optie uitgegeven. Verwacht wordt dat deze laatste bouwkaavel in 2021 geleverd wordt. Het plangebied wordt in 2022 woonrijp gemaakt waarna de grondexploitatie wordt afgesloten.

d'Heule 2 (Nieuwerkerk)

In 2020 is de laatste bouwkaavel verkocht, de levering van deze bouwkaavel vindt in 2021 plaats, waarna we het laatste deel van de openbare ruimte binnen het plangebied woonrijp maken en de grondexploitatie afsluiten.

Oostkenschil 2 (Oosterland)

De verkoop van bouwkaavels in Oostkenschil 2 verloopt na jaren van matige belangstelling voorspoedig. Alle nog beschikbare bouwkaavels zijn in optie uitgegeven. Wij verwachten het plangebied in 2022 en 2023 woonrijp te maken, waarna de grondexploitatie afgesloten wordt. Met de realisatie van de woonwijk is tevens een ontsluitingsweg aan de noordwest zijde van Oosterland gerealiseerd.

Hogezoom (Renesse)

In 2020 is gestart met de bouw van de derde en laatste woning. Er dient alleen nog een rioolaansluiting en inrit aangelegd te worden, waarna het plan kan worden afgesloten.

Poortambacht 11 (Zierikzee)

De laatste van de drie appartementencomplexen in de groene schil is medio 2020 opgeleverd. In 2020 is volop gebouwd aan de vrijstaande woningen via particulier opdrachtgeverschap. In 2021 wordt de bouw van de laatste acht woningen afgerond. Na het doorlopen van de aanbesteding, die binnen het budget viel, is gestart met het woonrijp maken. Wij verwachten het woonrijp maken in 2022 af te ronden.

Voortgang en ontwikkelingen 2020 bedrijventerreinen en recreatiegronden

Bedrijventerreinenprogramma

In opdracht van de provincie Zeeland stelde STEC een nieuwe prognose op van de ruimtevraag naar bedrijventerreinen. De nieuwe prognose geeft een inschatting van de vraag naar bedrijventerreinen per regio en per sector in de periode 2019-2030.

De uitbreidingsvraag voor Schouwen-Duiveland in de periode 2019–2030 is geraamd op 10 hectare (scenario laag) tot 19 hectare (scenario hoog) bedrijventerrein. Het gemeentelijke aanbod per 1 januari 2019 bedraagt ongeveer 10,7 hectare, waarvan het overgrote deel in de sector industrie. De overige vraag landt in de sectoren bouw, handel en reparatie, alsook de consumentendiensten.

Voorzichtigheidshalve, mede omdat zich wellicht bedrijven aanmelden die zich vanwege stikstofemissie niet kunnen vestigen op de bedrijventerreinen, houden wij in eerste instantie rekening met het laag berekende scenario van 10 hectare uitgeefbare bouwgrond over de periode 2019–2030.

Prognose bedrijventerreinen 2019 tot en met 2030

Prognose STEC	Scenario Laag in ha.	Scenario Hoog in ha.
Bouw handel en reparatie	1,00	2,00
Consumentendiensten	2,00	4,00
ICT zakelijke dienstverlening	-2,00	-1,00
Industrie Chemie	1,00	1,00
Industrie VGM	0,00	1,00
Industrie Overig	8,00	11,00
Logistiek en groothandel	0,00	1,00
Totaal	10,00	19,00

Uitgeefbaar	Beschikbaar 1-1-2019 in m2	Uit te geven %	Prognose uitgeefbaar 2019-2028 in m2	Werkelijk 2019 in m2	Werkelijk 2020 in m2	Uitgeefbaar 1-1- 2021 in m2
Bruinisse fase 3	14.237	100,00	14.237			14.237
Zierikzee Straalweg fase 2	58.411	100,00	58.411	3.021	2.049	53.371
Zierikzee Businesspark ZO	11.682	100,00	11.682		2.590	9.092
Zierikzee Businesspark NW	9.106	60,00	5.464			5.464
Zierikzee Gouwepoort	12.962	75,00	9.722			9.722
Totaal	106.398		99.516	3.021	4.639	91.886

Uitgifte	1-1-2021 in m2	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Totaal in m2
Bruinisse fase 3	14.237	6.934	7.303							14.237
Zierikzee Straalweg fase 2	53.371	21.229	5.291	5.370	5.370	5.370	5.370	5.371		53.371
Zierikzee Businesspark ZO	9.092	1.789		7.303						9.092
Zierikzee Businesspark NW	5.464		2.953		1.256		1.255			5.464
Zierikzee Gouwepoort	9.722	5.450			4.272					9.722
Totaal	91.886	35.402	15.547	12.673	10.898	5.370	6.625	5.371	0	91.886

Bedrijventerrein 3 (Bruinisse)

In Bruinisse verkochten we geen bouwgrond in 2020. Er zijn verschillende percelen in optie uitgegeven. De verwachting is dat de grondexploitatie in 2023 afgesloten wordt, waarbij in de komende jaren nog € 242.300 aan (tussentijdse) winst wordt gerealiseerd (contante waarde per 1-1-2021).

Bedrijventerrein Straalweg 2 (Zierikzee)

In 2020 is er op het bedrijventerrein Straalweg ruim 2.000 m2 bouwgrond verkocht. Voor 2021 is er voor ruim twee hectare aan opties verleend, waarvan een deel al in koop resulteerde.

De aanpassing van fasering van de nog uit te geven m2 bouwgrond resulteert de komende jaren in een nog te realiseren winst van bijna € 2,0 miljoen (contante waarde per 1-1-2021).

Business Park NW (Zierikzee)

In 2020 verkochten we een parkeerterrein aan de eigenaar van het naastgelegen kantoorgebouw. Op verzoek van de ondernemers van Business Park NW en Business Park Centrum wordt – in overleg – ten behoeve van de werknemers (voetgangers en fietsers) een veilige oversteekplaats ontworpen. Naast kantoorbestemming zijn we bereid, indien hier interesse voor is, bedrijven met een categorie 1-2 (onder voorwaarden) op deze locatie te faciliteren.

Door verkoop van het parkeerterrein wordt de voorziening voor de verliesgevende grondexploitatie verlaagd met € 241.600.

Business Park ZO (Zierikzee)

Alle bouwgrond binnen de grondexploitatie is in optie uitgegeven of verkocht (waarvan een deel met uitgestelde levering). In 2021 wordt het tankstation gerealiseerd en opgeleverd.

Gouwepoort (Zierikzee)

Op dit moment zijn wij in gesprek met enkele ondernemers die zich willen vestigen op het bedrijventerrein. In deze gesprekken constateren wij dat de coronacrisis effecten heeft op de resultaten van diverse sectoren bedrijvigheid en financiers in hun kredietverschaffing terughoudender zijn.

Afzet 2020	Rekening 2019	Begroting 2021	Rekening 2020
Aantal bouwkavels/woningen	13	15	10
Bedrijventerreinen in m2	11.822	10.033	4.639

Omzet 2020 (bedragen in € mln)	Rekening 2019	Begroting 2021	Rekening 2020
Woningbouw	1,2	1,2	0,9
Bedrijventerreinen	1,1	0,9	0,4

7.3 FINANCIËEL RESULTAAT/RESERVES EN VOORZIENINGEN

Boekwaarden

In exploitatie genomen gronden

De totale boekwaarde van de in exploitatie genomen gronden is in 2020 afgenomen van € 6,0 miljoen naar € 5,3 miljoen per 31 december 2020.

Boekwaarde 1-1-2020	6,0 mln.
Vermeerdering 2020	+/- 0,6 mln.
Vermindering 2020	-/- 1,7 mln.
Tussentijdse winst 2020	+/- 0,4 mln.
Stand 31-12-2020	5,3 mln.

De vermeerdering met € 0,6 miljoen wordt vooral veroorzaakt door het deels woonrijp maken van Poortambacht 11 en de rentekosten op de bedrijventerreinen. De vermindering van € 1,7 miljoen betreft de verkoop van bouwgrond, vooral binnen de grondexploitatie Poortambacht 11. Daarnaast is er voor € 428.700 aan tussentijdse winst genomen.

Resultaten

Tussentijdse winst en resultaten afgesloten plannen

Voor de tussentijdse winstnemingen wordt de Percentage of Completion (POC) methode gebruikt. Voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd moet tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Daarmee moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

- Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden geschat;
- De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht;
- De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Uit herberekening van de winstnemingen kan blijken dat er in het verleden te veel tussentijdse winst is genomen. Als dit het geval is, vindt er een correctie plaats, een zogenaamde 'negatieve' winstneming.

De herziening van de grondexploitaties heeft in de volgende tussentijdse (gecorrigeerde) winstnemingen en resultaten van afgesloten plannen geresulteerd:

Plan	Winst- en verliesneming < 2020 in €	(gecorrigeerde) Winstneming 2020 in €	Winstneming 2021 en verder in €
Bruinisse, Bedrijventerrein fase 3	423.100	58.800	242.300
Nieuwerkerk, d'Heule 2	2.655.300	-/-6.100	19.500
Zierikzee, Businesspark ZO C	875.400	96.800	423.100
Zierikzee, Businesspark NW	-/- 140.000		
Zierikzee, Poortambacht 11	-/- 4.542.500	245.800	112.100
Zierikzee, Straalweg 2	391.100	48.300	1.971.700
Renesse, Hogezoom	217.800	-/-4.000	500
Renesse, Zoomgebied fase 1	139.700	-/-7.800	303.600
Kerkwerpe, Vuufgemeten 2	249.900	-/-1.100	77.700
Oosterland, Oostkenschil 2	18.200	-/-1.900	13.200
Totaal	288.800	428.800	3.163.700

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat er in 2020 een tussentijdse winst genomen wordt van € 428.800 waarvan circa € 11.800 is onttrokken aan de reserve Regiovisie Schouwen West (Hogezoom en Zoomgebied fase 1) en circa € 440.600 is toegevoegd aan de algemene reserve ontwikkelingsbedrijf. Voor de jaren vanaf 2021 is een tussentijdse winst geprognoseerd van circa € 3,2 miljoen (contante waarde 1-1-2021) waarvan € 0,3 miljoen voor de regiovisie Schouwen-West.

Voorziening en reserves

Algemene reserve ontwikkelingsbedrijf

De algemene reserve ontwikkelingsbedrijf wordt voor verschillende doelen gevormd:

- a. als financieel weerstandsvermogen voor het opvangen van onvoorziene tegenvallers in de exploitatie van bouwgrond. De reserve wordt gevoed door tussentijdse winstnemingen vanuit lopende grondexploitaties en exploitatieoverschotten van afgewikkelde plannen. Eventueel nadelige exploitatieresultaten worden ten laste van de reserve gebracht indien hiervoor geen voorziening is gevormd.
- b. Als buffer voor het opvangen van een eventueel onrendabel deel van een strategische (grond)aankoop. Het betreft aankopen waarbij het risico bestaat dat de gronden mogelijk niet voor het beoogde doel in exploitatie kunnen worden genomen en risicovol zijn.
- c. Als egalisatiefunctie voor de resultaten uit de exploitatie van gemeentelijk onroerend goed in tijdelijk beheer.

De hoogte van de algemene reserve ontwikkelingsbedrijf voor het opvangen van tegenvallers binnen de grondexploitatie, zoals genoemd onder a), is bepaald op 5% van “de omzet van de bouwgrondexploitatie per ultimo van enig jaar”. Onder de omzet zoals genoemd in de vorige zin gaan we uit van de boekwaarde per ultimo van enig jaar te vermeerderen met de nog te verwachten kosten. De hoogte van de algemene reserve ontwikkelingsbedrijf voor de doelen als benoemd onder b) en c) is op grond van het raadsbesluit tot actualisatie van reserves en voorzieningen d.d. 9 juli 2020 van € 3,2 miljoen teruggebracht tot maximaal € 2,0 miljoen.

Als het saldo van de algemene reserve ontwikkelingsbedrijf lager is dan de hiervoor genoemde 5% van de omzet wordt de reserve aangevuld tot dit bedrag vanuit de algemene reserve van het concern. Indien het saldo van de reserve hoger is dan de hiervoor genoemde 5% van de omzet plus de € 2,0 miljoen wordt het surplus overgeheveld naar de algemene reserve van het concern.

Algemene reserve ontwikkelingsbedrijf	Bedrag in €
Stand per 1-1-2020	3.744.100
Facilitaire grondexploitatie	3.600
Saldo beheer en exploitatie vastgoed	16.600
Tussentijdse winst bouwgrondexploitatie	440.500
Vrijval voorziening bouwgrondexploitatie	218.800
Naar algemene reserve naar aanleiding van actualisatie reserves en voorzieningen	-/- 1.200.000
Saldo 2020 overheveling naar algemene reserve	-/- 755.000
Stand per 31-12-2020	2.468.600

Berekening benodigde reserve per ultimo 2020	Bedrag in €
Boekwaarde	5.358.600
Verwachte lasten	4.001.500
Totale "Omzet"	9.360.100
5% hierover is	468.000
Minimale hoogte algemene reserve ontwikkelingsbedrijf	468.000
Maximale buffer strategische aankopen en vastgoedexploitatie	2.000.000
Maximale hoogte algemene reserve ontwikkelingsbedrijf	2.468.600

Naar aanleiding van het besluit op 9 juli 2020 tot actualisatie van reserves en voorzieningen is in 2020 € 1,2 miljoen overgeheveld van de algemene reserve ontwikkelingsbedrijf naar de algemene reserve van het concern. Op grond van de nieuwe uitgangspunten voor de hoogte van de algemene reserve ontwikkelingsbedrijf blijkt dat het saldo ultimo 2020 € 755.000 boven het maximum zit. Dit bedrag is eveneens overgeheveld van de algemene reserve ontwikkelingsbedrijf naar de algemene reserve van het concern.

Voorziening bouwgrondexploitatie

De voorziening bouwgrondexploitatie wordt gevormd ter dekking van kwantificeerbare financiële risico's binnen de bouwgrondexploitatie. De hoogte van de voorziening wordt jaarlijks opnieuw beoordeeld. Voeding van de voorziening vindt plaats via de algemene reserve ontwikkelingsbedrijf. Een surplus wordt overgeheveld naar de algemene reserve ontwikkelingsbedrijf.

Verloop voorziening bouwgrondexploitatie	Bedrag in €
Stand per 1-1-2020	1.168.900
Naar algemene reserve ontwikkelingsbedrijf	-/- 218.800
Stand per 31-12-2020	950.100

De voorziening is gevormd voor het financiële risico voor het overschot aan bedrijfsgrond, zoals hiervoor benoemd, binnen de volgende grondexploitaties:

Naam grondexploitatie	1-1-2020 in €	mutatie 2020 in €	31-12-2020 in €
Business Park NW te Zierikzee	630.200	-241.600	388.600
Gouwepoort te Zierikzee	538.700	22.800	561.500
Totaal voorziening bouwgrondexploitatie	1.168.900	- 218.800	950.100

Reserve bovenwijkse voorzieningen

De reserve bovenwijkse voorzieningen dient ter realisatie van infrastructurele werken met een bestemmingsplan overschrijdende betekenis.

De voeding van de reserve vindt plaats volgens het bepaalde in de nota kostenverhaal. Indien sprake is van profijt en toerekenbaarheid dient de toerekening plaats te vinden op basis van proportionaliteit. Voor plannen die in werking traden voor 1 juli 2008 blijft de oude methode (een bijdrage per verkochte m2 bouwgrond) van toepassing. De onttrekkingen geschieden ten behoeve van de aanleg van infrastructurele werken, nadat hier een besluit over is genomen.

Volgens het BBV is het niet toegestaan om uitgaven die geen causaal verband hebben met de grondexploitatie te onttrekken uit de grondexploitatie ten gunste van een reserve bovenwijkse

voorzieningen voor zover er nog geen sprake is van gerealiseerde winst. Een toevoeging aan de reserve kan daarom alleen plaatsvinden als er sprake is van gerealiseerde winst.

Verloop reserve bovenwijkse voorzieningen	Bedrag in €
Stand per 1-1-2020	392.500
Toevoegingen vanuit grondexploitaties	59.900
Rentebijdrage	4.400
Stand per 31-12-2020	456.800

Risico's

Binnen de grondexploitatie kunnen zich verschillende risico's voordoen waarvan de hoogte, evenmin als het moment waarop zij zich kunnen aandienen, nu nog niet is in te schatten. Door de lange looptijden en aard van de projecten loopt de gemeente bij het uitvoeren van haar grondbeleid financiële risico's.

Deze risico's kunnen ontstaan doordat parameters die ten grondslag liggen aan de financiële ramingen, zoals rentestand, inflatie en fasering, wijzigen, alsook door wijzigingen in de afzetmarkt, concurrerende plannen, economische ontwikkelingen of wet- en regelgeving.

Daarnaast kunnen risico's voortkomen uit meer projectgebonden aspecten, zoals risico's die samenhangen met de bodemkwaliteit, planstructuur, infrastructurele investeringen, hogere verwervingskosten, concurrerende plannen en interne oorzaken (capaciteit en prioritering projecten).

De grootste risico's met betrekking tot de in exploitatie genomen gronden doen zich voor bij de bedrijventerreinen. Binnen de bedrijventerreinen beschikt de gemeente nog over grote voorraden onverkochte bouwgrond. De risico's hebben vooral betrekking op de afzet van de bouwgrond. Gelet op het eerder genoemde marktonderzoek en de interesse naar bouwgrond op onze bedrijventerreinen verwachten wij dat dit risico beperkt is.

Om de risico's te beperken is in de planning rekening gehouden met een voorzichtige prognose voor de verkopen van de bouwgrond. Uitgangspunt is het lage scenario van prognose van de ruimtevraag naar bedrijventerreinen.

Paragraaf Demografische ontwikkeling

8

8.1 DEMOGRAFISCHE VERANDERINGEN

Schouwen-Duiveland is één van de elf anticipeerregio's in Nederland. Dit zijn regio's waarvan naar verwachting de totale bevolkings- en huishoudensomvang in een periode van tien jaar gaat afnemen. Sinds het duiden van krimp- en anticipeerregio's veranderde de ontwikkeling van de bevolkingsgroei in nationaal opzicht. Het aantal inwoners in Nederland groeit sneller dan verwacht. Dat is overigens niet te toe te schrijven aan een geboorteoverschot, maar aan immigratie. Toch is er in perifere gedeelten van Nederland sprake van krimp. Het belangrijkste argument voor de duiding van krimpregio is de verwachte verandering van de samenstelling van de bevolking en huishoudens. Met name de voorziene vergrijzing en ontgroening. De bevolking bestaat hierdoor uit relatief steeds meer ouderen, minder jongeren en met name oudere één- en tweepersoonshuishoudens. Dat levert specifieke vraagstukken op. Bijvoorbeeld op het domein van wonen, voorzieningen, zorg, mobiliteit en onderwijs.

In 2020 zijn door het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en de provincie Zeeland geen nieuwe prognoses gepubliceerd over de voorziene bevolkingsontwikkeling. Met name het PBL en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) hebben wel gepubliceerd over de bevolkingsontwikkeling en dan met name de binnenlandse migratie. Deze binnenlandse migratie is als bijzonder te duiden. Maar daar ligt dan ook een bijzondere oorzaak aan ten grondslag, namelijk de coronacrisis die per maart 2020 zijn intrede deed. Op grond van de behoefte aan meer woonruimte, een tuin en minder drukte in de openbare ruimte heeft het wonen buiten de stad aan populariteit gewonnen. Begin 2020 is het Kwalitatief Woning Onderzoek (KWOZ) vastgesteld door de provincie Zeeland en de Zeeuwse gemeenten (https://www.zeeland.nl/sites/zi-zeeland/files/woningkwaliteit-en_woningmarktonderzoek_zeeland_2019_kwoz.pdf).

De provinciale commissie wonen gaf begin dit jaar opdracht om onderzoek te doen naar de invloed van corona op verhuismotieven. Aanleiding hiervoor zijn de afwijkende en gestegen migratiecijfers over 2020. Doel: Een verkenning naar de impact van de demografische en sociaal- economische gevolgen (waaronder thuiswerken en verhuismotieven) door corona op de woningbehoefte van Zeeland voor de komende vijf tot tien jaar. De uitkomsten worden in het tweede kwartaal van 2021 verwacht.

8.2 WERKELIJKE CIJFERS VERSUS PROGNOSES

In voorgaande paragrafen Demografische ontwikkeling blikten we terug over een wat langere termijn en keken vervolgens op basis van de prognoses vooruit. Corona heeft in 2020 in vrijwel alle domeinen van de samenleving enorme en niet te voorziene gevolgen gehad. Gevolgen, die gelet alle discussies die nu plaatsvinden, ook gevolgen zullen houden voor de post corona periode, hoe die er ook uit gaat zien. Een eerste conclusie, die algemeen post vat, is in ieder geval dat we als samenleving anders naar afstanden zijn gaan kijken vanwege het digitale werken en de afstand woon-werkverkeer minder relevant wordt voor de keuze van de woonplaats. We volstaan op dit moment daarom om op hoofdlijnen terug te kijken naar de afgelopen jaren en meer specifiek naar de bijzondere ontwikkeling op het gebied van demografie in het afgelopen jaar.

De laatste jaren leek de bevolkingsomvang van onze gemeente te stabiliseren en soms licht te groeien. Zo kenden we in 2018 een groei van 70 inwoners en bedraagt de groei in het jaar 2019

60 inwoners (31 december 2018: 33.777 inwoners, 31 december 2019: 33.837 inwoners)¹. De bevolkingsgroei was al terug te voeren op de vestiging van mensen uit andere gemeenten (binnenlandse verhuizingen) en statushouders (vestigingsoverschot in 2019 bedroeg 145 personen). Daarmee loopt onze gemeente in de pas met de bevolkingsontwikkeling van de overige Zeeuwse plattelandsgemeenten.

In 2020 bedraagt de totale Zeeuwse bevolkingsgroei 1.891 inwoners. Na de uitbraak van corona is Zeeland de meest groeiende provincie na Flevoland en Gelderland. Dit blijkt ook uit het Zeeuwse migratiesaldo dat in 2019 nog 4,1% en in 2020 10,1% bedraagt². De nieuw vestigers kiezen bij voorkeur De Bevelanden, Walcheren en Schouwen-Duiveland als vestigingsplaats. Tegelijkertijd is de natuurlijke aanwas van de Zeeuwse bevolking afgenomen, -2,5% in 2019 en -3,8% in 2020.

Voor onze gemeente houdt dit voor 2020 een groei van 224 inwoners in (vestigingsoverschot). Het sterfteoverschot bedraagt in 2020 130 inwoners. Daarnaast zijn 1.068 inwoners vertrokken naar buiten de gemeente³.

Als we inzoomen op de bevolkingsontwikkeling dan valt het aantal van 1.422 nieuw vestigers op. Dit waren er in 2019 1.170. Dit zijn personen die zich, behoudens statushouders, in onze gemeente vestigen op grond van eigen gemaakte overwegingen. De groep nieuw vestigers bestaat uit zowel jonge gezinnen als vitale 50- en 60-plussers die zich bewust vestigen in onze gemeente vanwege de rust en de omgevingskwaliteiten. Vaak speelt een band met Zeeland ook een rol (familie- en vriendenkring, vakantie). Een deel van deze vestigers heeft geen woningvraag, omdat sprake is van voegen bij een bestaand huishouden of permanent gaan wonen in een tweede woning. In de commissie van november 2020 is de Woningmarkt Analyse (WMA) behandeld en in de raadsvergadering van januari 2021 is de actualisatie WMA 2020 vastgesteld. Hierin zijn de gegevens van 2020 niet meegenomen, omdat de concept WMA gereed was in september 2020 en er dus geen gegevens over 2020 konden worden verwerkt.

8.3 WAT HEBBEN WE HIERVOOR GEDAAN

In het kader van de landelijke evaluatie van het programma Bevolkingsdaling hebben wij input geleverd voor de rapportage en de eindrapportage becommentarieerd. Op dit moment wordt op Rijksniveau een voorstel uitgewerkt om het programma te verlengen. Via lobby proberen wij daar relevante punten voor onze gemeente, vergelijkbare Zeeuwse gemeenten en P10-gemeenten een belangrijke plaats in te geven. Momenteel brengen we via beleidsbeïnvloeding en lobby prominente vraagstukken zoals (digitale) bereikbaarheid, voorzieningenniveau, aanpak bestaande woningvoorraad, bereikbaarheid van onderwijs en zorg en (sociale) mobiliteit in. Dit doen we via de agenda Vitaal Platteland van de P10 en een gezamenlijke brief met een eenduidige boodschap aan de toekomstig informateur en formateur van een nieuw Kabinet in 2021.

We hebben ons in 2020 ingezet op de voortzetting van het beleid op het gebied van digitale en fysieke bereikbaarheid, toegang tot voorzieningen, arbeidsmarkt, leefbare en onderscheidende kernen met elk hun eigen bijzondere leefmilieu. Daarbij hebben we ons vooral moeten concentreren op crisisbeheersing, bijsturen en mogelijkheden bieden voor het deelnemen aan faciliteiten die vanwege de pandemie niet meer op de normale manier konden plaatsvinden.

In 2019 lieten de provincie en de Zeeuwse gemeenten gezamenlijk een onderzoek uitvoeren naar de kwaliteit van de Zeeuwse woningvoorraad in relatie tot de toekomstige behoefte. Het

¹ Bron: WWL/Burgerzaken

² Bron: CBS/Statline, 25022021

³ Bron: WWL/Burgerzaken, aantal inwoners per 31 december 2020 volgens de laatste statistieken

gezamenlijke inzicht dat op grond van dit rapport is ontstaan is een duidelijke vernieuwing en verbetering ten opzichte van de kennis over de woningmarkt in het verleden. De resultaten van het onderzoek vormen een belangrijke bouwsteen voor het woonbeleid voor de provincie en voor de Zeeuwse gemeenten. In 2020 vonden bestuurlijke en ambtelijke gesprekken plaats om te komen tot een Zeeuwse Woonagenda. Deze gezamenlijke strategie is geformuleerd om de opgaven die in Zeeland spelen op het gebied van 'toekomstbestendig wonen' aan te pakken. In 2021 wordt deze Zeeuwse Woonagenda bekrachtigd door provincie en gemeenten.

De pandemie heeft echter vroeg in 2020 een nieuwe werkelijkheid gecreëerd die nieuwe vragen oproept. Vragen waarvan we het structurele karakter nog niet kennen:

- Is de enorme stijging van het Zeeuwse migratiesaldo van 6% in 2020 éénmalig of structureel?
- In welke mate blijft het digitaal werken gehandhaafd en in welke mate krijgt meer en vaker thuiswerken een structureel karakter?
- Blijft de herwaardering van ruimte en natuurlijke omgevingskwaliteiten die in 2020 heeft plaatsgehad voortduren?
- In welke mate hebben de antwoorden op deze vragen invloed op de overwegingen tot het kiezen van een woonplaats en tot welke verhuisbewegingen leidt dit?

Er lijkt een nieuwe werkelijkheid te ontstaan, waarbij de meer rurale gebieden aantrekkelijker zijn dan de intensieve stedelijke omgeving. Dit is veroorzaakt door de mogelijkheden die thuiswerken biedt en de daaruit volgende veranderende kijk op de afstand tussen wonen en werk. Hierbij speelt een veranderende waardering van rust en ruimte, die versterkt wordt door de verhitte woningmarkt in de Randstad en de kwaliteit en het prijsniveau van woningen in het meer rurale gebied.

Tegelijkertijd leidt dit tot stijgende huizenprijzen in de meer rurale gebieden, waaronder Zeeland en Schouwen-Duiveland. De nieuw vestigers in 2020 komen overwegend vanuit de provincies Noord-Brabant en Zuid-Holland. Ondanks dat het prijsniveau nog steeds lager is in Zeeland zijn de huizenprijzen in het afgelopen jaar in Zeeland met 10,8% gestegen; één van de hoogste provinciale stijgingen in het land.

Ook dit roept nieuwe vragen op:

- Hoe behouden we toegang tot de huizenmarkt voor starters en jonge gezinnen?
- Hoe behouden en versterken we tegelijkertijd een voldoende en kwalitatief woningaanbod met voldoende doorstroming dat toekomstbestendig is?

Hiervoor is een verdiepende analyse nodig die de provincie bij monde van de verantwoordelijk gedeputeerde al aankondigde. Daarbij is belangrijk de motiefactoren voor vestiging in Zeeland van met name het afgelopen jaar te achterhalen en na te gaan of deze structureel van aard worden.

Paragraaf Sociaal domein

9.1 INLEIDING

In de paragraaf sociaal domein beschrijven we in onderlinge samenhang de belangrijkste ontwikkelingen in het brede sociaal domein en geven we een totaalbeeld van de uitgaven. De informatie die we willen realiseren is omvangrijk en vraagt om een lange adem om de gewenste effecten te bereiken. Ook is de opgave complex, omdat we alleen in samenwerking met veel en verschillende partijen de doelstellingen kunnen bereiken. Dit alles gaat gepaard met teruglopende financiën vanuit het Rijk en meer zorgbehoevenden.

In de sub-programma's 1.4, 2.1, 2.2, 2.3 en 2.4 van deze jaarstukken vindt u een gedetailleerde uitwerking van de uitgevoerde activiteiten en uitgaven.

De definitie van het sociaal domein die wij hanteren is breder dan de drie decentralisaties per 2015. Naast de taken voor maatschappelijke ondersteuning, jeugdhulp en participatie verstaan wij onder het sociaal domein ook de taken op het gebied van volksgezondheid, onderwijs, werk- en inkomen, armoedebestrijding en preventie en welzijn.

9.2 BREDE EVALUATIE SOCIAAL DOMEIN

In 2019 voerden we een brede evaluatie van ons beleid op de decentralisaties in het sociaal domein uit. We hebben inwoners, partners en medewerkers gevraagd hoe zij de uitvoering van onze taken in het sociaal domein ervaren en waar voor de komende jaren de ontwikkelkansen liggen. Ook hebben we op basis van data de ontwikkelingen in de afgelopen jaren getoetst. In juni 2020 stelde uw raad het rapport evaluatie sociaal domein vast.

Vanuit de evaluatie vormen de volgende opgaven de basis voor de maatschappelijke agenda voor de komende jaren:

1. Verder vormgeven van een laagdrempelige integrale toegang
2. Samenspel informele en formele voorzieningen versterken
3. Bereiken van inwoners die de weg niet (kunnen) vinden
4. Betere informatievoorziening
5. Beschikbaarheid en bereikbaarheid voorzieningen vergroten
6. Terugdringen financiële tekorten Jeugd en Wmo
7. Passende huisvesting voor alle leeftijdsgroepen

We voegen hier de punten 'versterken vitale arbeidsmarkt' en 'versterken maatschappelijke participatie' aan toe om recht te doen aan de ontwikkelopgave vanuit de Participatiewet.

We vinden het belangrijk dat de onderwerpen op de maatschappelijke agenda geconcretiseerd, opgepakt en uitgevoerd worden samen met inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers. Twee zaken hebben hierbij roet in het eten gegooid: de financiële situatie van de gemeente Schouwen-Duiveland en de coronacrisis. Door de beperkingen van COVID-19 is het niet gelukt de noodzakelijke samenspraak te organiseren, waarmee de ontwikkelpunten op voldoende input en draagvlak vanuit de samenleving konden rekenen. Daarnaast is in 2020 veel aandacht uitgegaan naar het terugdringen van de financiële tekorten, het optimaliseren van de bedrijfsvoering en het ontwikkelen en invoeren van beleid vanuit nieuwe wet- en regelgeving (zoals de doordecentralisatie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang, invoering Wet verplichte ggz, nieuwe verordeningen, Tozo, Tonk, het minimabeleid, het nieuwe beleidskader Pgb, het landelijk administratieprotocol, wijziging woonplaatsbeginsel, het nieuwe inkoopkader jeugd en invoering i-Wmo). Hierdoor kwamen de bovenstaande ontwikkelpunten nog onvoldoende van de grond.

9.3 LANDELIJK EN LOKAAL BEELD ONTWIKKELINGEN SOCIAAL DOMEIN

Wmo

Oplopende kosten Wmo

Net als in 2018 en 2019 zien we het aantal Wmo-maatwerkvoorzieningen stijgen. Als gevolg van corona is wel een tijdelijke daling waargenomen. Na de zomer namen de aantallen weer stevig toe, met name met betrekking tot hulp bij het huishouden en woningaanpassingen. Het abonnementstarief is een belangrijke veroorzaker hiervan. We zien in 2020 gedurende de 12 maanden (vanaf 2020 is de systematiek van declareren veranderd van vierwekelijks naar maandelijks) de aantallen huishoudelijke hulp fors toenemen. In 2019 sloten we af met 1.101 cliënten, in 2020 zijn dat er 1.219: een stijging van 10,7%.

Bij Begeleiding zien we een lichte stijging (1,9%) van aantallen indicaties ten opzichte van 2019.

Lokale ontwikkelingen

De Verordening maatschappelijke ondersteuning 2021 Schouwen-Duiveland is op grond van jurisprudentie inhoudelijk aangescherpt en legt meer nadruk op verdiepende vraagverheldering, het stimuleren van eigen oplossingen en gebruik van algemene voorzieningen, doelgericht beschikken en kostenbewustzijn. De uitvoering van de verordening is daarmee een belangrijk instrument geworden in het beheersen en sturen op de kostenontwikkeling binnen de Wmo. De verordening is daar waar mogelijk afgestemd met de verordeningen jeugd en participatie, zoals het persoonsgebonden budget en raakvlakken tussen dagbesteding en arbeidsparticipatie.

Een tweede belangrijk onderdeel in het beheersen van de kostenontwikkeling binnen de Wmo is communicatie. De campagne Veilig & Schoon ging medio 2020 van start. Met deze campagne informeren we inwoners over alternatieve mogelijkheden en eigen oplossingen op het gebied van huishoudelijke hulpmiddelen en woonaanpassingen. Door inzet van deze campagne ondersteunen we inwoners en mantelzorgers in het langer zelfstandig wonen en het voorkomen van maatwerkvoorzieningen.

De pilot onafhankelijke cliëntondersteuning is afgerond. Om inwoners meer keuzevrijheid en keuze in expertise te bieden, hebben we overeenkomsten afgesloten met twee nieuwe zorgaanbieders op het gebied van cliëntondersteuning. Daarnaast is er een start gemaakt met het opzetten van een informele pool van cliëntondersteuning met vrijwilligers.

De pilot Wij(k)samen is van start gegaan in de Oosterschelderegio. Op Schouwen-Duiveland richt de pilot zich op Zierikzee, in de wijk Poortambacht. In 2020 is de voorbereiding afgerond en zijn de huishulpen geschoold. Doel van dit initiatief van drie zorgaanbieders is het voorkomen van maatwerkvoorzieningen en het stimuleren van het gebruik van alternatieve oplossingen voor die inwoners die tijdelijk een handje geholpen moeten worden bij huishoudelijke taken. Met inzet van een speciaal hiervoor geschoolde flexibele huishoudelijke hulp verwachten de zorgaanbieders bij te dragen aan het voorkomen dan wel verminderen van maatwerkvoorzieningen en toenemende eigen oplossingen. Tevens willen zorgaanbieders anticiperen op de krapte van de arbeidsmarkt van zorgpersoneel.

Er vond onderzoek plaats naar het zorgaanbod in relatie tot de huidige en toekomstige vraag van onze inwoners. Dit onderzoek vormt de basis voor de beleidsvisie zorglandschap. We hebben hierdoor meer mogelijkheden tot sturen op gewenst zorgaanbod op ons eiland. Een belangrijke opgave die uit deze beleidsvisie voortvloeit is het realiseren van woningen/woonvormen voor ouderen met somatische aandoeningen en dementerende ouderen.

Jeugd

Plan van aanpak tekorten jeugdhulp

In 2019 had Schouwen-Duiveland te maken met een tekort van € 1,6 miljoen op Jeugdzorg. De totale kosten Jeugdzorg bedroegen in 2019 € 8.854.627. Deze stijging hadden we niet voorzien op basis van de informatie eind 2019. We hebben een actieplan Jeugd opgesteld om te komen tot een ombuiging van de kosten in 2020. In 2020 zijn de korte termijn maatregelen uitgevoerd. De genomen maatregelen lijken hun vruchten af te werpen en hebben ervoor gezorgd dat de stijgende kosten Jeugdzorg een halt zijn toegeroepen. De daling van de werkelijke kosten in 2020 ten opzichte van 2019 is een bedrag van € 605.064. Hier zijn de corona-gerelateerde kosten buiten gelaten, omdat dit geen zuivere vergelijking geeft. Ook qua aantallen cliënten zien we een daling van 9,7% ten opzichte van 2019 (770 cliënten in 2019 om 702 cliënten in 2020).

De korte termijn acties van het Actieplan Jeugd vielen tegelijk met het invoeren van het nieuwe Inkoopkader van de Inkooporganisatie Jeugdzorg Zeeland (IJZ). Door deze twee acties aan elkaar te koppelen is veel inzicht verkregen en konden bezuinigingen worden gerealiseerd.

Onze data is opgeschoond en de acties om de kwaliteit van de data hoog te houden zijn in de systemen geborgd. Voor een goede data-ontsluiting zijn wij echter in grote mate afhankelijk van de datakwaliteit van de IJZ, die de datakwaliteit nog onvoldoende op orde heeft. Hier wordt middels gesprekken op verschillende niveaus aandacht voor gevraagd. We hebben geïnvesteerd in het opzetten van een prognosemodel jeugdzorg, waarmee we steeds beter in staat zijn voorspellend de kostenontwikkeling jeugdhulp te kunnen duiden. Goede en tijdige data van de IJZ is hiervoor essentieel.

Er is een start gemaakt met de middellange en lange termijn maatregelen uit het Actieplan Jeugd:

- In 2020 is er in samenwerking met de overige gemeenten in de Oosterschelderegio een nieuwe verordening Jeugdhulp opgesteld. Hierbij is veel aandacht voor het versterken van eigen kracht van de inwoner en het netwerk. De eenduidigheid in de regio is een grote meerwaarde.
- De lopende pilot samenwerking met huisartsen is geëvalueerd, waarbij geconstateerd is dat de corona-maatregelen ervoor hebben gezorgd dat de samenwerking stagneert door het niet meer fysiek aanwezig zijn bij de huisartsenpraktijken. Zodra het weer kan, breiden we de samenwerking uit naar de Wmo.
- Vanuit de visie van passende zorg dichtbij de cliënten zijn gesprekken gevoerd met de aanbieder van de BSO+ en de reguliere BSO (buitenschoolse opvang). Doel is dat het aanbod voor jeugdigen die deze vorm van ondersteuning nodig hebben, goedkoper en vrij toegankelijk behouden blijft voor onze gemeente.

In 2020 waren er gesprekken over de Ondersteuningsteams Primair Onderwijs (PO). De jeugdconsulenten en het Regionaal Bureau Leerplicht zijn ook toegevoegd aan het Ondersteuningsteam PO. Tegelijkertijd is er een werkgroep VOJO (Verbinding Onderwijs Jeugdhulp Opvang) opgestart, waarin we werken aan een goede verbinding tussen deze partijen.

Intervence 2020

Al lange tijd zijn de Zeeuwse gemeenten en de gecertificeerde instelling (GI) Intervence in gesprek over de dienstverlening en de bekostiging van de diensten. In 2019 is hiervoor een bestuursakkoord gesloten met de RvT, de Zeeuwse gemeenten en het Ministerie van Justitie & Veiligheid. In dat bestuursakkoord is afgesproken dat Intervence gedurende twee jaar (2019 en 2020) een instandhoudingsbijdrage krijgt. Daarna voert de organisatie de zorg binnen de gestelde kaders (PxQ) zelfstandig uit.

Begin 2020 is geconstateerd dat de financiële situatie bij Intervence dermate zorgwekkend is, dat besloten is tot een scenario-onderzoek naar de uitvoering van de GI-functie in Zeeland en de rol die Intervence daarin kan hebben. Op 26 november 2020 heeft de Bestuurscommissie Jeugd, op basis van de beschikbare informatie uit het scenario-onderzoek, besloten het contract met de GI Intervence niet te verlengen. Het onderzoek hoe de jeugdigen met een maatregel en de professionals van Intervence overgedragen kunnen worden naar andere GI's, loopt door in 2021.

Vaart in Veiligheid

In juni 2020 is het projectplan Vaart in Veiligheid in de 13 gemeenten vastgesteld. Het doel van het project Vaart in Veiligheid is: "Eén klantroute, opgezet vanuit de werkwijze 1 Gezin, 1 Plan. Eén vloeiende lijn van eerste vraag tot en met maatregel en het afschalen daarvan, waarbinnen de veiligheid van het kind centraal staat en de perspectieven van het kind, de ouder en de professional als belangrijke uitgangspunten worden meegenomen. Dit wordt vormgegeven door ons te richten op een ander werkproces in de veiligheidsketen, gekoppeld aan de lokale toegang, het CJG en de wijkteams". In oktober zijn de pilots binnen drie gemeenten - Vlissingen, Terneuzen en Borsele - gestart. Het komen tot een klantroute blijkt in de praktijk een moeizaam proces, waarbij de functie van de (jeugd)professional, die interventies kan inzetten en uitvoeren op basis van de behoefte van de cliënt, veel aandacht vergt. Het loskomen van de eigen organisatie(opdracht) vraagt een andere werkwijze van de professionals. Ook het organiseren van een registratiesysteem, één format voor een plan van aanpak, enzovoort, is een intensief proces. Door de besluitvorming over het beëindigen van het contract met Intervence is bijstelling van de plannen nodig.

Participatiewet

Werk draagt bij aan een inclusieve samenleving. Mede door het gunstige economisch klimaat hebben we de afgelopen jaren een flinke uitstroom weten te realiseren van mensen in de bijstand. De bloeiende economie kwam in het vroege voorjaar van 2020 abrupt tot stilstand toen het coronavirus Nederland bereikte en een intelligente lockdown werd afgekondigd. De coronapandemie heeft een enorme impact op de arbeidsmarkt, ook in de gemeente Schouwen-Duiveland. Vooral in de eerste maanden van de crisis is aan de vraagzijde het aantal vacatures sterk gedaald, terwijl aan de aanbodzijde de werkloosheid snel is gestegen. De mismatch tussen vraag en aanbod lijkt ook te zijn toegenomen. Banen gingen, al dan niet tijdelijk, verloren. Mensen met een tijdelijk, oproep- of uitzendcontract werden ontslagen en vooral jongeren werden hierdoor getroffen. Ook veel zzp'ers zagen de ene na de andere klus geannuleerd worden en hun inkomsten verdwijnen.

Mensen met een kwetsbare arbeidsmarktpositie zagen hun afstand tot de arbeidsmarkt de afgelopen maanden alleen maar groter worden. Dit wordt versterkt door een veranderende arbeidsmarkt door een toenemende digitalisering en technologisering van de economie. Mensen met een zwakkere arbeidsmarktpositie kunnen hierdoor eerder uitgesloten worden van de arbeidsmarkt, bijvoorbeeld lager opgeleiden, langdurig (oudere) werklozen, arbeidsbeperkten en niet-westerse migranten. Deze inwoners maken een grotere kans om terecht te komen in tijdelijke, flexibele banen met minder zekerheid en ongunstige arbeidsvoorwaarden en/of zijn blijvend aangewezen op een uitkering. Alle materiële en immateriële voordelen van werk ten spijt.

Ook in Schouwen-Duiveland neemt het aantal mensen in de uitkering met een kwetsbare arbeidsmarktpositie toe en omdat uitstroom van deze groep uitblijft, is de verwachting dat onze uitkeringslasten eveneens zullen stijgen. In 2020 is dit ruim gecompenseerd door het Rijk.

Op het moment dat de samenleving weer volledig open kan, is het leed voor ondernemers, maatschappelijke organisaties en onze inwoners met een uitkering nog niet geleden. Kwetsbaren en jongeren houden mogelijk psychische klachten vanwege opgelopen schade met betrekking tot (geestelijke) gezondheid, opgelopen onderwijsachterstanden en effecten als gevolg van het lange tijd niet kunnen zien van familie en vrienden. Daarbij komt dat door veranderingen op de arbeidsmarkt met name onze inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt steeds moeilijker de stap naar een betaalde baan kunnen maken.

Samengevat: corona – maar ook het tijdperk daarna - maakt de uitdaging met betrekking tot maatschappelijke participatie nog duidelijker.

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)

Om de gevolgen van de coronacrisis te verzachten, riep het kabinet voor dit jaar de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) in het leven. De Tozo-regeling is een

tijdelijke inkomensondersteuning voor zelfstandig ondernemers die door de crisis hun inkomen zien wegvallen.

In Schouwen-Duiveland zijn 1.365 aanvragen ingediend op de drie Tozo-regelingen, waarvan 1.028 zijn toegekend in de periode maart 2020 tot en met januari 2021.

Geregistreerde aanvragen en toekenningen per 2 maart 2021									
Subregio	gemeente	Aanvragen							
		Tozo1		Tozo2		Tozo3		Totaal	
		Aanvragen	Toekenningen	Aanvragen	Toekenningen	Aanvragen	Toekenningen	Aanvragen	Toekenningen
Oosterschelde	Borsele*	286	240	43	39	106	92	435	371
	Goes*	682	574	141	118	261	224	1.084	916
	Kapelle*	185	156	36	35	60	50	281	241
	Noord-Beveland*	179	147	28	23	64	57	271	227
	Reimerswaal*	258	220	37	34	81	64	376	318
	Schouwen-Duiveland	854	680	189	151	341	220	1.384	1.051
	Tholen	335	279	66	53	108	102	509	434
Walcheren	Middelburg**	940	925	253	253	454	444	1.647	1.622
	Veere**	544	536	82	82	206	201	832	819
	Vlissingen**	747	734	226	225	422	411	1.395	1.370
Zeeuws-Vlaanderen	Hulst	430	359	86	84	183	177	699	620
	Sluis	505	420	79	68	273	235	857	723
	Terneuzen	885	689	163	142	257	215	1.305	1.046
Totaal Zeeland		6.830	5.959	1.429	1.307	2.816	2.492	11.075	9.758

* = uitvoering regeling door GR De Bevelanden

NB. het aantal toekenningen is voorlopig en voorbehouden aan eventuele herstelacties

** = uitvoering regeling door Orionis Walcheren

Cijfers uit Coronamonitor Zeeland

Nieuwe Wet inburgering

Gedurende het jaar 2020 is invoering van de Wet inburgering uitgesteld tot 1 januari 2022. Hierdoor zijn de uitgaven op dit beleidsterrein grotendeels gecontinueerd vanuit de bestaande aanpak. De extra middelen vanuit het Rijk voor de overgangperiode zijn daarbij vooral ingezet voor het in kaart brengen van de zogenaamde ondertussen-groep (de groep inburgeraars die nu instroomt in een inburgeringsstelsel waarvan bekend is dat het op onderdelen niet goed werkt) en de mogelijke interventies voor deze doelgroep om hen zo goed mogelijk te begeleiden bij het integratieproces. Daarbij is zoveel mogelijk aangesloten op de toekomstige taken van de gemeente in het kader van de nieuwe wet.

Beschermd Wonen

In tien jaar tijd wordt Beschermd Wonen een taak van álle gemeenten, niet alleen van de centrumgemeenten. Het doel is om mensen met een psychische kwetsbaarheid zoveel mogelijk thuis en in de wijken te ondersteunen. Van een Beschermd Wonen naar een Beschermd Thuis. Dat vraagt om een basisniveau van kennis en voorzieningen, geschikte woningen en vooral samenwerking tussen en met gemeenten, ketenpartners en zorgverzekeraars.

Het afgelopen jaar vonden er veel ontwikkelingen plaats en kwam er meer informatie vrij over de aankomende decentralisatie Beschermd Wonen. Er is bekend gemaakt dat de decentralisatie Beschermd Wonen inhoudelijk per 2022 plaatsvindt. De financiële decentralisatie is echter uitgesteld met een jaar naar 2023. De overgang verloopt met een ingroeipad van tien jaar om te komen tot een eindsituatie waarin de middelen na tien jaar objectief over alle gemeenten worden verdeeld én met de doordecentralisatie van beschermd wonen van centrumgemeenten naar regiogemeenten gedurende een periode van bijna zeven jaar. Tevens gaat er een woonplaatsbeginsel gelden. Daarnaast wordt de financiële verdeling gewijzigd van een historisch naar objectief verdeelmodel. Er geldt een verplichte regionale samenwerking.

In 2020 is in Zeeland bestuurlijk afgesproken:

1. dat de Zeeuwse gemeenten zich actief inzetten op preventie en nazorg;
2. dat de doelgroep beschermd wonen allemaal Zeeuwse cliënten zijn;
3. dat we gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor een passend voorzieningenniveau voor deze doelgroep;
4. dat op basis van deze uitgangspunten zaken verder worden uitgewerkt op het gebied van onder andere: inkoop, governance, verrekeningen, et cetera.

De openstelling Wet langdurige zorg voor mensen met ggz-problematiek (en daarmee beschermd wonen doelgroep) is uitgesteld van 2020 naar 2021. Hierdoor zal de huidige groep beschermd wonen in Zeeland er anders uit komen te zien en vermoedelijk met 55% afnemen.

In 2020 is besloten dat gemeenten een Norm voor Opdrachtgeverschap moeten afsluiten. Voor januari 2022 dient deze Norm voor Opdrachtgeverschap te worden afgesloten tussen de Zeeuwse gemeenten. De Norm voor Opdrachtgeverschap gaat over de invulling van regionale samenwerking: waar moet deze aan voldoen en wat is de gewenste kwaliteit? Doel hiervan is bovenlokaal en bovenregionaal de beschikbaarheid van specialistische voorzieningen te garanderen. Ook is in 2020 besloten om afspraken te maken rond de omvang van het partnerschap (solidariteit). Het wordt de komende jaren een flinke opgave.

Het kabinet stelt financiële middelen beschikbaar voor het realiseren van de ambities: van € 50 miljoen in 2019 tot € 95 miljoen in 2022, waarna het structureel wordt ingeboekt. In de septembercirculaire van 2021 komt er meer duidelijkheid over de herijking van de objectieve verdeelmodellen per 2023 en daarmee het budget voor Zeeland. Bekend is dat de gemeenten in Zeeland nadeelgemeenten zullen zijn. In 2020 is hierop voorgesorteerd door onder andere de tarieven voor het aanbod van beschermd wonen naar beneden aan te passen naar meer gebruikelijke tarieven. Zeeland hanteerde tot en met 2019 relatief hoge tarieven ten op zichte van de landelijke cijfers.

Wet verplichte GGZ

Het Zorg- en Veiligheidshuis Zeeland is sinds 2020 regionaal meldpunt voor de Wet verplichte ggz (Wvvggz) en Aanpak personen met verward gedrag. De Zeeuwse gemeenten hebben de uitvoering van de wettelijke taken Meldfunctie Wvvggz en aanvraag zorgmachtiging gemandateerd aan het Zorg- en Veiligheidshuis Zeeland. In 2020 is aandacht besteed aan de inrichting van het proces en het uitwerken van de verantwoordelijkheden van de betrokken partijen.

9.4 MONITOREN EN ANALYSEREN

Inzicht hebben in de ontwikkelingen en kunnen sturen begint bij het kunnen raadplegen van betrouwbare data. Vanaf 2016 investeren we hier al in. Het afgelopen jaar is er zowel lokaal als regionaal veel gerealiseerd, namelijk:

- De monitor Sociaal Domein en daarbinnen dashboards Jeugd, Wmo en Participatiewet, waarmee maandelijks inzichtelijk wordt gemaakt wat de aantallen en de daarbij behorende kosten zijn op deze drie onderdelen van het sociaal domein. De ontwikkeling van het prognosemodel kosten jeugdzorg (zie onder jeugd) gaat ons inzicht in de kostenontwikkeling jeugdzorg op basis van de lopende indicaties vergroten.
- Regionaal is er in samenwerking met SWVO gewerkt aan het verbeteren en aanleveren van de declaratiedata via de zorgaanbieders. SWVO stelt de data beschikbaar aan de deelnemende gemeenten, waardoor we in staat zijn om snel inzichtelijk te maken wat de stand van zaken is met betrekking tot aantallen en kosten Wmo. Met de Inkooporganisatie Jeugdzorg Zeeland (IJZ) werken we aan de inrichting van een beleidsmonitor en zijn we in een continue verbeteringsproces betreffende de declaratiedata van de zorgaanbieders Jeugdhulp.

9.5 SAMENVATTING FINANCIËEL PERSPECTIEF VAN HET SOCIAAL DOMEIN

Met ingang van boekjaar 2020 is de systematiek van het bepalen van gemeentelijke bijdragen aan het SWVO en de GGD, onderdeel Inkooporganisatie Jeugdzorg Zeeland (IJZ), aangepast. In plaats van uit te gaan van de werkelijke kosten wordt uitgegaan van een vaste bijdrage op basis van de laatste begrotingswijziging. In het volgende boekjaar (T+1) wordt bij het vaststellen van de jaarrekeningen van deze organisaties een separaat besluit genomen over de verdeling en verrekening van kosten over het voorliggende jaar.

De jaarrekeningen van SWVO en IJZ zijn niet bepalend meer voor de last die wij in onze jaarrekening moeten opnemen. Eventuele financiële tekorten, zijnde het verschil tussen de werkelijke en begrote kosten volgens de laatste begrotingswijziging, komen in eerste instantie ten laste van de gemeenschappelijke regelingen en dus ten laste van de betreffende jaarrekeningen. Indien de omvang van deze tekorten de omvang van het eigen vermogen van SWVO en IJZ overschrijdt, ontstaat een situatie dat sprake is van een negatief eigen vermogen. Op grond van de aansprakelijkheid van de deelnemers kan dit betekenen dat in de jaarrekeningen van de deelnemende gemeenten voorzieningen voor deze tekorten moeten worden opgenomen. Om die reden maken SWVO en IJZ na het afsluiten van het boekjaar een zo betrouwbaar mogelijke inschatting van de omvang van de kosten. Aan de hand daarvan bepalen gemeenten of het opnemen van een voorziening voor ontstane tekorten in de jaarrekeningen van SWVO en IJZ noodzakelijk is. Op basis van de over 2020 door SWVO en IJZ overlegde inschattingen voor onze gemeente is voor het boekjaar 2020 voor het SWVO, onderdeel Wmo, sprake van een tekort van € 1.300 en voor de IJZ sprake van een overschot van € 175.000. Er is daarom geen aanleiding om een voorziening in onze jaarrekening op te nemen.

Hieronder een overzicht van de verdeling financiën binnen het 'brede sociaal domein' over 2020. In relatie tot het bovenstaande merken wij op voor wat betreft de kolom 'werkelijk' in de bedragen vermeld bij de domeinen 'Maatschappelijke ondersteuning' en 'Begeleiding jeugd' voor de zorgkosten is uitgegaan van de ramingen na wijziging.

Domein	Primitief	Na wijziging	Werkelijk
Onderwijs	1.719.000	1.655.000	1.472.000
Kunst en Cultuur	1.670.000	1.841.000	1.545.000
Sport	16.000	16.000	12.000
Bijstandsuitkeringen	8.793.000	13.976.000	13.816.000
Bijzondere bijstand	1.142.000	1.058.000	967.000
Sociale werkvoorziening	8.183.000	9.103.000	8.791.000
Maatschap. ondersteun.	9.273.000	10.876.000	10.575.000
Gezondheidszorg	1.511.000	1.600.000	1.565.000
Begeleiding jeugd	7.146.000	7.965.000	7.997.000
Preventie en Welzijn	4.874.000	5.169.000	4.804.000
Inkomsten sociaal domein	-10.737.000	-16.605.000	-17.259.000
TOTAAL LASTEN	44.327.000	53.259.000	51.544.000
TOTAAL BATEN	-10.737.000	-16.605.000	-17.259.000
SALDO	33.590.000	36.654.000	34.285.000

10.1 INLEIDING

Het is nu ruim een jaar geleden dat we werden geconfronteerd met de COVID-19 pandemie. Een wereldwijde pandemie met een grote impact op de samenleving, zowel mondiaal, nationaal als ook in onze samenleving.

De intelligente lockdown in het tweede kwartaal had een enorme invloed op onze sociale contacten en contacten met familie. De opnames op de intensive care en de overlijdens als gevolg van het virus hebben in families veel leed bezorgd. Hierbij ontstond een grote druk op de zorg en de mensen in de zorg. Naast de effecten op de gezondheidszorg hadden de pandemie en de maatregelen ook een grote impact op allerlei onderdelen van de maatschappij, zoals het verenigingsleven, dorpshuizen, sport, cultuur, horeca, economie, toerisme et cetera.

In de maanden juni tot en met september werden steeds meer maatregelen afgeschaald en konden veel sectoren zich deels of geheel herstellen.

In het najaar manifesteerde het virus zich weer nadrukkelijk in een tweede golf die vervolgens overging in een derde. Dit leidde opnieuw tot gevoelige maatregelen van het Rijk. Dit heeft op vele sectoren in onze maatschappij opnieuw een grote impact gehad en dat duurt op dit moment nog steeds voort.

Als gemeente troffen we vanaf maart 2020 ook maatregelen om te helpen waar we dat konden. We gingen in gesprek met allerlei sectoren van de samenleving, zoals ondernemers, gezondheidszorg, onderwijs, sport, cultuur en anderen. Hiermee hebben we voeling gehouden met de ervaringen en problemen die men had tijdens de lockdowns en de zomerperiode daar tussenin.

We hebben onder andere meerdere keren uitstel van betalingen verleend, huren kwijtgescholden, financiële bijdragen verleend waar dat nodig en mogelijk was, meegewerkt aan het verruimen van de terrassen en van de regelgeving voor de horeca en we zijn aan de slag gegaan met de mogelijkheid om financiële steun te verlenen aan culturele instellingen.

Ook in 2021 duren de crisis en de maatregelen nog voort. De coronacrisis duurt langer dan verwacht. We continueren de contacten met de samenleving en diepen de gevolgen van de voortdurende maatregelen verder uit. Waar wenselijk en mogelijk op basis van het Rijksbeleid bieden we steun in de verschillende sectoren.

10.2 GEVOLGEN VOOR BELEID, PROJECTEN EN ACTIVITEITEN

Tijdens de crisis en de bestaande maatregelen bleken onze organisatie en onze medewerkers heel flexibel en creatief te zijn in het omgaan met deze maatregelen. Veel van de voorgenomen projecten en activiteiten zijn, zij het in aangepaste vorm, opgepakt. We hebben daarbij ook snel ingespeeld op de nieuwe werkelijkheid, zoals bijvoorbeeld de uitvoering van de Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers (Tozo).

Het was echter niet te vermijden dat uitvoering op onderdelen in de vertraging ging. Zeker in de beginperiode moesten we inspelen op de ontstane situatie. Eén van de belangrijkste oorzaken van de vertragingen is het feit dat fysieke bijeenkomsten niet mogelijk waren. Digitale oplossingen hebben daarbij wel een belangrijk deel van dit probleem weggenomen. Voor grotere bijeenkomsten met intensieve uitwisseling van informatie en standpunten is dit echter lastig.

Een tweede oorzaak van vertragingen ligt in het feit dat medewerkers andere prioriteiten hadden. Zo zijn collega's ingezet bij de Veiligheidsregio Zeeland (VRZ), hebben collega's zich gericht op de naleving en het doen van de maatregelen en hebben ze geïnvesteerd in de contacten met getroffen maatschappelijke organisaties.

In een bijlage bij de programmarapportage 2020 gaven we al een inzicht in de invloed die de crisis heeft gehad op beleid, projecten of activiteiten. Ook in deze jaarrekening geven we een inzicht in de gevolgen die de crisis in 2020 heeft gehad.

Daar waar de pandemie en de daaruit voortvloeiende maatregelen invloed hadden op de uitvoering in 2020 hebben we dat vermeld bij de betreffende beleidsvoornemens in de verschillende (sub-) programma's.

Daarnaast gaan we op de gevolgen in in een aantal paragrafen waar dat van toepassing is. In de eerste plaats speelt dit vooral binnen het sociaal domein. Daarnaast blijkt dat de crisis ook invloed heeft op de demografische ontwikkelingen. Tenslotte is een licht effect merkbaar op de grondexploitaties.

Om dubbeling te voorkomen verwijzen we u naar de (sub-)programma's en de betreffende paragrafen in deze jaarrekening.

10.3 GEVOLGEN VOOR DE ORGANISATIE

Eén van de maatregelen tijdens de crisis was het verplicht thuiswerken waar dat kan. Een maatregel die nu in principe al ruim een jaar voortduurt. Sinds half maart 2020 werken veel van onze medewerkers thuis. Zoals hiervoor al aangegeven blijkt dat onze medewerkers heel flexibel en creatief zijn in het continueren van activiteiten.

De standaard is op dit moment dus thuiswerken en digitaal werken. Vergaderingen en besprekingen vinden digitaal of telefonisch plaats. De organisatie heeft dit goed opgepikt. Voor medewerkers waar de thuiswerksituatie lastig is of die hierbij problemen ondervinden zochten we passende oplossingen. In het belang van ARBO-technische omstandigheden op de thuiswerkplek hebben we onze medewerkers een eenmalige bijdrage verstrekt voor de aanschaf van ondersteunende hulpmiddelen. Het digitaal werken heeft een enorme vlucht genomen. We gaan nog bekijken wat dat betekent voor het post-corona tijdperk.

Een positief voortvloeiend uit de noodgedwongen digitalisering is het digitaal houden van besprekingen en workshops met groepen. We hebben hierin grote stappen gezet en behoren tot de kopgroep in gemeenteland. In onze gesprekken met maatschappelijke geledingen, belangengroepen en dergelijke hebben we hiervan goed gebruik gemaakt.

Gemeenteraad en college hebben het digitaal vergaderen ook direct opgepakt en dat loopt goed. De indruk bestaat ook dat de digitale raadsvergaderingen goed bekeken worden.

Opleidingen zijn in 2020 niet of in een andere vorm gehouden. Klassikale opleidingen zijn niet gehouden. In de loop van het jaar zijn opleidingen veel meer digitaal gehouden. Het is belangrijk dat onze medewerkers hun kennis op peil houden en zich verder ontwikkelen. We bewaken dat de gewijzigde opleidingssituatie hierin geen belemmering vormt. We zien wel dat een behoorlijk deel van het opleidingsbudget in 2020 niet is benut.

10.4 FINANCIËLE GEVOLGEN

De coronacrisis heeft ook consequenties voor onze jaarcijfers. We hebben op veel onderdelen extra lasten gehad, op andere juist weer minder lasten en we hebben op onderdelen minder baten gerealiseerd dan geraamd. Op een aantal van deze onderdelen hebben we inmiddels compensaties toegezegd gekregen en ontvangen van het Rijk. In een separate bijlage bij de jaarstukken maken we de financiële gevolgen van de coronacrisis inzichtelijk.

Jaarrekening

Balans per 31 december 2020

ACTIVA

Bedragen x € 1.000

Vaste activa	31-12-2020	31-12-2019
<i>Immateriële vaste activa</i>		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	76	75
Bijdrage in activa van derden	388	407
Subtotaal	464	482
<i>Materiële vaste activa</i>		
Investeringen met economisch nut	81.449	78.999
Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	16.665	16.724
Investeringen met maatschappelijk nut	12.638	8.613
Subtotaal	110.752	104.336
<i>Financiële vaste activa</i>		
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	372	371
Overige langlopende leningen	4.723	3.834
Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	327	327
Subtotaal	5.421	4.532
Totaal vaste activa	116.637	109.350

Vlottende activa	31-12-2020	31-12-2019
<i>Voorraden</i>		
Grond- en hulpstoffen	21	6
Onderhanden werk	4.419	4.876
Gereed product en handelsgoederen	1.242	1.300
Subtotaal	5.683	6.182
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar</i>		
Vorderingen op openbare lichamen	6.545	6.736
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rente typische looptijd < 1 jaar	7.000	12.900
Rekening-courantverhouding met niet-financiële instellingen	11	10
Overige vorderingen	3.260	3.103
Subtotaal	16.816	22.749
<i>Liquide middelen</i>		
Kas-, bank- en giroaldi	3.272	3.463
Subtotaal	3.272	3.463
<i>Overlopende activa</i>		
Nog te ontvangen voorschotten van Europese overheidslichamen	272	232
Nog te ontvangen voorschotten van overige Nederlandse overheidslichamen	283	0
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen	9.771	4.638
Subtotaal	10.326	4.870
Totaal vlottende activa	36.097	37.264
Totaal activa	152.734	146.614
Bedrag waarvan het recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 bestaat	340	0

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Sub-Programma: (bedragen x € 1.000)	Begroting 2020 na wijziging		
	Baten	Lasten	Saldo
1.1 Economie sterk water gerelateerd	541	839	-298
1.2 Innovatieve landbouw en aquacultuur	116	220	-104
1.3 Florenderende kleinschalige bedrijvigheid	958	987	-29
1.4 Arbeidsmarkt in balans	3.780	10.582	-6.802
1.5 Vakantie-eiland toonaangevend in water	6	20	-14
2.1 Goed en realistisch voorzieningenniveau	1.167	12.116	-10.949
2.2 Wonen naar wens	17.627	31.333	-13.706
2.3 Leefbare kernen met betrokken inwoners	67	1.670	-1.603
2.4 Goed en betaalbaar aanbod zorg en welzijn	12.286	38.096	-25.810
3.1 Schouwen-Duiveland vakantie-eiland	435	2.608	-2.173
3.2 Krachtige toeristische hoofdstructuur	1.482	1.939	-457
3.3 Toerisme is sterk divers en profiteert van water	70	70	0
3.4 Evenementen en activiteiten aan het water	1.785	2.556	-771
4. Bestuur en Burgerzaken	333	2.730	-2.397
Totaal programma's	40.653	105.766	-65.113
Algemene dekkingsmiddelen	78.273	1.932	76.341
Overhead	219	12.543	-12.324
Vennootschapsbelasting	0	0	0
Onvoorzien	0	50	-50
Totaal saldo van baten en lasten	119.145	120.291	-1.146
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	16.519	15.373	1.146
Het geraamde versus gerealiseerde resultaat	135.664	135.664	0

Realisatie 2020			Afwijking 2020			Sub-Pr.
Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	
361	695	-334	-180	144	-36	1.1
61	174	-113	-55	46	-9	1.2
837	1.058	-221	-121	-71	-192	1.3
4.021	10.107	-6.086	241	475	716	1.4
8	15	-7	2	5	7	1.5
1.173	11.867	-10.694	6	249	255	2.1
19.965	32.368	-12.403	2.338	-1.035	1.303	2.2
47	1.020	-973	-20	650	630	2.3
13.028	37.475	-24.447	742	621	1.363	2.4
237	2.411	-2.174	-198	197	-1	3.1
1.524	1.717	-193	42	222	264	3.2
64	64	0	-6	6	0	3.3
1.740	2.535	-795	-45	21	-24	3.4
345	2.922	-2.577	12	-192	-180	4.
43.411	104.428	-61.017	2.758	1.338	4.096	
79.360	1.889	77.471	1.087	43	1.130	Alg.dekk
278	12.835	-12.557	59	-292	-233	Overhead
0	-55	55	0	55	55	Vpb
0	0	0	0	50	50	Onvoorzien
123.049	119.097	3.952	3.904	1.194	5.098	
15.927	15.903	24	-592	-530	-1.122	
138.976	135.000	3.976	3.312	664	3.976	

TOEVOEGINGEN EN ONTTREKKINGEN AAN RESERVES

(bedragen x € 1.000)

Toelichting verloop saldo van baten en lasten - resultaat	Realisatie 2020	Begroting 2020 na wijziging	Verschil
Saldo van baten en lasten	3.952	-1.146	5.098
Investeringssubsidies Zuidhoek	0	0	0
Bestemmingsreserve gemeentelijk rioleringsplan	0	0	0
Bovenwijkse voorzieningen	64	75	11
Woonwagenlocaties	0	0	0
Bestemmingsreserve Regiovisie	0	6	6
ISV	0	0	0
Dekking afschrijvingslasten	4.494	4.494	0
Kabels en Leidingen	1.299	1.104	-195
Mobiliteitsfonds	68	68	0
Rekenkamercommissie	0	0	0
Algemene reserve	8.210	7.861	-349
Uitvoering Strategische Visie	75	75	0
Algemene reserve Zuidhoek	139	139	0
Stroomlijnen organisatie	0	0	0
Algemene reserve OWB	1.064	1.061	-3
Egalisatie algemene uitkering	490	490	0
Totaal toevoegingen	15.903	15.373	-530
Vervolg toelichting verloop saldo van baten en lasten - resultaat	Realisatie 2020	Begroting 2020 na wijziging	Verschil
Investeringssubsidies Zuidhoek	148	148	0
Bestemmingsreserve gemeentelijk rioleringsplan	0	0	0
Bovenwijkse voorzieningen	0	0	0
Woonwagenlocaties	0	0	0
Bestemmingsreserve Regiovisie	34	118	-84
ISV	148	148	0
Dekking afschrijvingslasten	931	915	16
Kabels en Leidingen	724	784	-60
Mobiliteitsfonds	4.096	4.096	0
Rekenkamercommissie	45	45	0
Algemene reserve	4.823	4.823	0
Uitvoering Strategische Visie	1.585	1.974	-389
Algemene reserve Zuidhoek	0	0	0
Stroomlijnen organisatie	652	652	0
Algemene reserve OWB	2.339	2.414	-75
Egalisatie algemene uitkering	402	402	0
Totaal onttrekkingen	15.927	16.519	-592
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	-24	-1.146	-1.122
Gerealiseerd resultaat	3.976	0	3.976

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

ALGEMEEN

Inleiding

Onderstaande samenvatting van de grondslagen, waarop de financiële verslaglegging is gebaseerd, is bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten. De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op 10 november 2016 de uitgangspunten voor het financieel beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Vergelijkende cijfers

De vergelijkende cijfers van het voorgaande boekjaar zijn, waar nodig, slechts qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

Grondslagen voor waardering

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten (verkrijgings- of vervaardigingsprijs), tenzij de marktwaarde lager is. Activa en passiva worden opgenomen tegen nominale waarden.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

TOELICHTING OP DE BALANS

Vaste activa

Onder de vaste activa worden afzonderlijk opgenomen de immateriële, de materiële en de financiële vaste activa.

De waardering vindt als volgt plaats:

Immateriële vaste activa

Onder de immateriële vaste activa vallen de kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief. Waardering vindt plaats tegen de inkoopprijs en bijkomende kosten verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijving geschiedt lineair op basis van de wettelijke termijnen.

De onder de kosten van onderzoek en ontwikkeling geactiveerde voorbereidingskosten voor grondexploitaties voldoen aan de volgende voorwaarden:

- de kosten passen binnen de kostensoortenlijst (artikel 6.2.4) van het Besluit ruimtelijke ordening;

- de kosten staan maximaal vijf jaar geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Daarna leiden de kosten tot een actieve grondexploitatie, dan wel worden deze afgeboekt ten laste van het jaarresultaat;
- plannen tot ontwikkeling van de grond waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt, hebben bestuurlijke instemming, blijkend uit een raads- of – indien gedelegeerd – collegebesluit.

Kosten van het sluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen worden geactiveerd als:

- er sprake is van een investering door een derde;
- de investering bijdraagt aan de publieke taak;
- de derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals overeengekomen;
- de bijdrage kan worden teruggevorderd, als de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op activa die samenhangen met de investering.

Activering kan slechts plaatsvinden als aan alle voorwaarden is voldaan.

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa waarvoor de bijdrage aan derden wordt verstrekt.

Materiële vaste activa

Artikel 35 BBV beschrijft het onderscheid tussen investeringen met economisch nut, investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven (zoals rioolheffing en afvalstoffenheffing) en investeringen met maatschappelijk nut in de openbare ruimte (bijvoorbeeld wegen, pleinen, bruggen en openbaar groen).

Investerings die op enigerlei wijze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen en/of die verhandelbaar zijn, zijn investeringen met economisch nut. De materiële vaste activa met economisch nut worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en met eventuele subsidies en bijdragen van derden. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

De materiële vaste activa met een maatschappelijk nut worden geactiveerd. In een tabel die als bijlage is gekoppeld aan de nota afschrijvings- en waarderingsbeleid zijn de te hanteren afschrijvingstermijnen voor de verschillende soorten activa opgenomen.

Duurzame waardevermindering van vaste activa

Afwaardering van bedrijfseconomisch vastgoed vindt plaats als de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde. Lagere taxatiewaarden dan de boekwaarden van onroerende zaken zijn hierbij als duurzame waardedaling in aanmerking genomen. Afwaardering van maatschappelijk vastgoed vindt plaats indien de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde en er ten opzichte van de huidige functie geen (bestuurlijke) intentie is voor duurzame exploitatie.

Duurzame waardeverminderingen worden onafhankelijk van resultaat genomen.

Erfpacht

In erfpacht uitgegeven gronden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, waarbij de uitgifteprijs geldt als verkrijgingsprijs.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, zo nodig verminderd met een voorziening voor oninbaarheid. Deelnemingen zijn gewaardeerd tegen marktwaarde als deze lager is dan de verkrijgingsprijs.

Vlottende activa

Onder de vlottende activa worden afzonderlijk opgenomen de voorraden, de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar, de liquide middelen en de overlopende activa.

Vorraden

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd.

De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord/wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat getroffen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening), welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar.

De disconteringsvoet die is gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is voor alle gemeenten gelijk gesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor inflatie binnen de Eurozone (voor 2020: 2%).

Voor de tussentijdse winstnemingen gebruiken wij overeenkomstig de eisen van het BBV de Percentage of Completion methode (POC). Voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd moet tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Daarmee moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

- het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat;
- de grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht;
- de kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Overige voorraden

De overige voorraden worden opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of tegen lagere marktwaarde.

De Zuidhoek waardeert de grond- en hulpstoffen op basis van vaste verrekenprijzen c.q. werkelijke inkooprijzen. Waarderingsverschillen tussen de standaard verrekenprijs en de betaalde inkooprijzen worden als bedrijfsresultaat verantwoord.

De gerede producten en het onderhanden werk worden gewaardeerd tegen de fabricagekostprijs of indien lager tegen de verwachte marktwaarde.

Vorderingen, liquide middelen en overlopende activa

Deze worden opgenomen tegen de nominale waarde. Wat de vorderingen betreft wordt nog vermeld dat deze worden gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van een eventuele voorziening voor oninbaarheid.

Vaste passiva

Onder de vaste passiva worden afzonderlijk opgenomen het eigen vermogen, de voorzieningen en de vaste schulden, met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van de gemeente bestaat uit de reserves en het rekeningresultaat van het dienstjaar na bestemming. Vervolgens bestaan de reserves uit de algemene reserve en bestemmingsreserves. Onder een bestemmingsreserve wordt verstaan een reserve waaraan door de raad een bepaalde bestemming is gegeven, maar waarover de raad nog wel kan besluiten om voor een andere aanwending te kiezen. Reserves worden gevormd conform de door de raad ter zake genomen besluiten. Ook de onttrekkingen aan reserves dienen te geschieden conform daartoe strekkende raadsbesluiten.

Vreemd vermogen

Het vreemd vermogen bestaat uit de voorzieningen en langlopende schulden.

Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De voorziening pensioen voormalige wethouders wordt gewaardeerd op basis van contante waarde.

Voorzieningen worden gevormd als er sprake is van:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar redelijkerwijs is in te schatten;
- op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
- bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven;
- middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendungen van voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Langlopende schulden

De langlopende schulden zijn tegen de nominale waarde gewaardeerd. Het bedrag van binnen een jaar te vervallen aflossingen is in de exploitatie niet afzonderlijk onder de kortlopende schulden opgenomen.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva worden afzonderlijk opgenomen de netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en de overlopende passiva.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. De verplichtingen betreffen in principe de binnen een jaar vervallende schulden, met uitzondering van de aflossingsverplichtingen van langlopende schulden in het volgende boekjaar.

Overlopende passiva

De overlopende passiva zijn tegen de nominale waarde opgenomen.

TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

Grondslagen voor resultaatbepaling

Per programma worden de baten en lasten vermeld en opgenomen voor de aan het verslagjaar toe te rekenen bedragen. De baten en lasten worden tegen nominale waarde toegerekend aan de perioden waarop ze betrekking hebben. Verliezen worden verantwoord op het moment dat deze voorzienbaar zijn. Winsten worden eerst verantwoord, nadat deze daadwerkelijk zijn gerealiseerd.

Afschrijving

Bij voorkeur hanteren wij de lineaire afschrijvingsmethode, maar afschrijven op basis van de annuïtaire methode, mits gemotiveerd aangegeven en door het college besloten, is mogelijk.

De afschrijving vindt plaats op basis van de nota afschrijvings- en waarderingsbeleid Schouwen-Duiveland 2020 (vastgesteld op 17 december 2020). Hierin besloot de raad tot een schattingswijziging naar aanleiding van het onderzoek dat plaatsvond in het kader van de bestuursopdracht creëren budgettaire ruimte. Bij een aantal soorten activa is gekozen voor een verlenging van de afschrijvingstermijn, omdat de feitelijke gebruiksduur bij nader inzicht afwijkt van de eerder bepaalde gebruiksduur. De bestaande (rest)boekwaarde is niet herrekend. We schrijven de boekwaarde per 1 januari 2020 af over de resterende langere gebruiksduur. In 2020 levert dit een voordeel op van ruim € 226.000 voor de budgettaire ruimte.

De afschrijvingstermijnen voor het gemeentehuis en onderwijsgebouwen zijn naar aanleiding van de nota afschrijvings- en waarderingsbeleid Schouwen-Duiveland 2020 niet aangepast. Het gemeentehuis wordt afgeschreven in 50 jaar, de onderwijsgebouwen in 60 jaar. Dit conform eerdere besluitvorming van de gemeenteraad over deze gebouwen.

Toerekening rente

De rentelasten worden via de rente-omslagmethode ten laste van de exploitatie gebracht. De rentelasten worden berekend over de boekwaarden per 1 januari.

In principe wordt geen rente toegevoegd aan de reserves en voorzieningen. Alleen aan de reserve bovenwijkse voorzieningen en de voorziening pensioen voormalige wethouders is over het saldo per 1 januari rente toegevoegd.

De bespaarde rente wordt meegenomen in de rente-omslagberekening. Dit gebeurt op basis van de marktrente voor langlopende geldleningen (2%).

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

Buiten de balanstelling worden de bedragen vermeld van het recht op verliescompensatie in het kader van de vennootschapsbelasting en de afgegeven borgstellingen en garantstellingen. In de toelichting op de balans wordt hierin inzicht gegeven.

Er worden bedragen - buiten de balanstelling- opgenomen voor aangegane lease verplichtingen en voor personele aangelegenheden.

Eigen bijdrage op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het Centraal Administratie Kantoor (het CAK). De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de Wmo geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Toelichting op de balans

Per balanspost vindt u hieronder een specificatie en zo nodig een toelichting.

VASTE ACTIVA

Immateriële vaste activa (bedragen in €)	Boekwaarde 31-12-2019	Investering	Des- investering	Afschrijving	Bijdragen van derden direct gerelateerd aan een actief	Afwaardering wegens duurzame waarde- vermindering	Boekwaarde 31-12-2020
Kosten onderzoek en ontwikkeling	75.085	760					75.845
Bijdrage in activa van derden	406.915			18.796			388.119
Totaal	482.000	760		18.796			463.964

Materiële vaste activa met economisch nut (bedragen in €)	Boekwaarde 31-12-2019	Investering	Des- investering	Afschrijving	Bijdragen van derden direct gerelateerd aan een actief	Afwaardering wegens duurzame waarde- vermindering	Boekwaarde 31-12-2020
Gronden en terreinen	15.778.872	280.598	252.800	11.674		365.500	15.429.496
Bedrijfsgebouwen	37.791.039	5.052.760		1.497.726			41.346.073
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	13.260.010	1.470.041	460.954	708.269			13.560.828
Vervoermiddelen	1.050.362	146.412	19.450	197.888			979.436
Machines, apparaten en installaties	8.801.555	319.312	61.048	945.027			8.114.792
Overige materiële vaste activa	2.317.370	42.444		341.634			2.018.180
Totaal	78.999.208	7.311.567	794.252	3.702.218		365.500	81.448.805

In het overzicht structurele mutaties reserves verderop in deze jaarstukken ziet u voor welke investeringen de afschrijvingen worden gedekt uit de reserve dekking afschrijvingslasten.

De vermeerderingen en verminderingen groter dan € 100.000 van de materiële vaste activa met economisch nut betreffen:

Materiële vaste activa met economisch nut (bedragen in €)	Krediet	Investering	Desinvestering
Gronden en terreinen	Grond Tiny Houses Renesse	210.198	
Gronden en terreinen	Grond Grevelingenstraat		172.800
Bedrijfsgebouwen	Nieuwbouw Pontes	4.452.540	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	Reconstructie Haringvlietstraat	403.938	

In 2020 vond geen uitgifte van grond tegen eeuwigdurende erfpacht plaats.

In de afgelopen jaren hebben we meerdere activa in erfpacht uitgegeven. De boekwaarde per 31 december 2020 voor de activa in erfpacht uitgegeven bedraagt € 3.434.662.

Materiële vaste activa met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven (bedragen in €)	Boekwaarde 31-12-2019	Investering	Des-investering	Afschrijving	Bijdragen van derden direct gerelateerd aan een actief	Afwaardering wegens duurzame waardevermindering	Boekwaarde 31-12-2020
Gronden en terreinen	448.031						448.031
Bedrijfsgebouwen	318.719	79.175		19.274	79.175		299.445
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	13.391.662	2.349.679		249.121	1.941.263		13.550.957
Vervoermiddelen	994.277			203.123			791.154
Machines, apparaten en installaties	273.636			25.212			248.424
Overige materiële vaste activa	1.297.362	165.122		135.279			1.327.205
Totaal	16.723.687	2.593.976		632.009	2.020.438		16.665.216

De vermeerderingen en verminderingen groter dan € 100.000 van de materiële vaste activa met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven, betreffen:

Materiële vaste activa met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven (bedragen in €)	Krediet	Investering	Desinvestering
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	Vervanging vrijverval riolering*	1.005.942	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	Vervanging riolering binnenstad*	741.256	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	Relining vrijverval riolering*	194.065	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	Maatregelen OAS Westerschouwen 2020	220.608	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	Afkoppelen verhard oppervlak 2020	187.809	
Overige materiële vaste activa	Aanschaf ondergrondse containers optimalisatie plan	165.122	

* deze bedragen komen ten laste van de voorziening riool vervangingsinvesteringen

Materiële vaste activa met een maatschappelijk nut na 1-1-2017 (bedragen in €)	Boekwaarde 31-12-2019	Investering	Des-investering	Afschrijving	Bijdragen van derden direct gerelateerd aan een actief	Afwaardering wegens duurzame waardevermindering	Boekwaarde 31-12-2020
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	7.617.466	5.483.491	1.348.411	279.844			11.472.702
Machines, apparaten en installaties	881.105	75.774		46.024			910.855
Overige materiële vaste activa	114.808	139.175					253.983
Totaal	8.613.379	5.698.440	1.348.411	325.868			12.637.540

Alle materiële vaste activa met een maatschappelijk nut voor 1-1-2017 is afgeschreven.

De vermeerderingen en verminderingen groter dan € 100.000 van de materiële vaste activa met maatschappelijk nut betreffen:

Materiële vaste activa met een maatschappelijk nut (bedragen in €)	Krediet	Investering	Desinvestering
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	Herinrichting Hogezoom Dorpspodium	547.532	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	Herinrichting Dreef/Molenstraat MP Bruinisse	548.358	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	Herinrichting Kerk-Dorpsplein MP Bruinisse	641.251	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	Herinrichting Hogezoom deel 3 Renesse	180.929	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	Bethlehemplein fase 2 Scharendijke	181.752	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	Inrichting buitenruimte Pontes	137.940	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	Restauratie Oude Haven Zierikzee	308.854	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	Halten aanpassen invaliden	111.309	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	Brug Sluis nieuwe haven MP Brouwershaven	304.945	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	Herstel Zuidwellebrug Zierikzee	645.290	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	Fietspad Hoogenboomlaan-Duinhoevepad	124.401	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	Restauratie Bolwerk Zierikzee	250.396	
Overige materiële vaste activa	Parkeerverwijzingen Zierikzee	139.175	

Financiële vaste activa (bedragen in €)	Boekwaarde 31-12-2019	Investing	Aflossing	Bijdragen van derden direct gerelateerd aan een actief	Afwaardering wegens duurzame waarde- vermindering	Boekwaarde 31-12-2020
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	371.194					371.194
Overige langlopende leningen	3.926.024	1.006.852	111.811		34.179	4.786.886
Overige uitzettingen met looptijd langer dan één jaar	327.033					327.033
Subtotaal	4.624.251	1.006.852	111.811		34.179	5.485.113
Af: Voorziening dubieuze debiteuren WWL langlopend	92.622	5.962			34.179	64.405
Totaal	4.531.629	1.000.890	111.811		0	5.420.708

VLOTTENDE ACTIVA

Voorraden (bedragen in €)	Boekwaarde 31-12-2019	Vermeerderingen	Verminderings	Boekwaarde 31-12-2020
Grond- en hulpstoffen Zuidhoek	5.956	14.805		20.761
Onderhanden werk grondexploitatie	6.002.016	1.048.513	1.691.954	5.358.575
Onderhanden werk Zuidhoek	42.887		32.206	10.681
Gereed product en handelsgoederen: eigen verklaringen	6.849	17.010	17.310	6.549
Gereed product en handelsgoederen: te verkopen gronden/gebouwen	1.228.798			1.228.798
Gereed product en handelsgoederen: overige voorraden	57.750		57.750	0
Gereed product en handelsgoederen Zuidhoek	6.953	234		7.187
Subtotaal	7.351.209	1.080.562	1.799.220	6.632.551
Af: voorziening bouwgrondexploitatie	1.168.900	22.800	241.600	950.100
Totaal	6.182.309	1.057.762	1.557.620	5.682.451

De post voorraden betreft voornamelijk de bouwgrondexploitatie. Hieronder treft u het verloop in 2019 en 2020 aan. Voor een inhoudelijke toelichting op de diverse complexen wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid.

Verloop van de bouwgrondexploitatie (bedragen in €)	2019	2020
(a) Boekwaarde per 1 januari	7.657.205	6.002.016
Grondverwerving		
• bouwrijp maken	159.339	9.533
• woonrijp maken	218.847	299.727
• planstructurele voorzieningen	0	24.484
Subtotaal	378.186	333.744
Voorbereiding en toezicht	108.110	178.010
Rentebijdriving	153.144	108.036
Fondsvorming	2.968	
Overige bestedingen	12.465	
(b) Totaal bestedingen	654.873	619.790
Opbrengsten in het jaar		
• grondverkopen / opties	2.714.480	1.406.977
• bijdragen derden	0	0
• bijdragen reserves	0	0
• overige bijdragen	14.712	284.977
(c) Totaal opbrengsten	2.729.192	1.691.954
(d) Tussentijdse winstneming	431.161	428.723
(e) Tussentijdse verliesneming	0	0
(f) Verminderingen in het jaar wegens afgesloten complexen	-12.031	0
(g) Overheveling grond naar materiële vaste activa	0	0
(h) Overheveling boekwaarde naar investering	0	0
(j) Boekwaarde per 31 december	6.002.016	5.358.575
Totale boekwaarde per 31 december	6.002.016	5.358.575
Bouwgrondexploitatie in exploitatie:		
Boekwaarde per 31 december	6.002.016	5.358.566
Geraamde nog te maken kosten	4.875.286	4.010.332
Geraamde opbrengsten en bijdragen	13.032.897	11.675.281
(k) Geraamd eindresultaat	-2.155.595	-2.306.374

Algemeen

De waardering van de in exploitatie genomen gronden is gebaseerd op de inzichten zoals bekend bij het opstellen van de jaarrekening 2020 en de daarbij behorende inschatting van uitgangspunten, parameters en risico's. Uiteraard betreft dit een inschatting die omgeven is door onzekerheden, die periodiek wordt herzien en waarbij de waardering in het komende jaar zowel positief als negatief kan uitvallen. Het college is van mening dat op basis van de huidige informatie en inzichten de beste schatting is gemaakt voor de waardering van de in exploitatie genomen gronden. De risico's zijn nader toegelicht in de paragraaf grondbeleid en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in het jaarverslag.

Het geraamde positieve eindresultaat bedraagt afgerond € 2,3 mln. In dit resultaat zijn de negatief sluitende grondexploitaties van de bedrijventerreinen Businesspark NW en Gouwepoort te Zierikzee opgenomen voor een bedrag op eindwaarde van € 1,1 mln. Voor deze twee negatief sluitende grondexploitaties is een voorziening getroffen van afgerond € 1,0 mln. (contante waarde per 1-1-2021).

Parameters

Bij het doorrekenen van de grondexploitaties is rekening gehouden met:

- Kosteninflatiepercentage: 2%
- Opbrengstinflatiepercentage: 1%
- Rente: 2,1%. Voor het berekenen van de voorziening grondexploitatie is rekening gehouden met een disconteringsvoet van 2%.

Grondprijzen

Voor de uitgifteprijzen is rekening gehouden met de grondprijzbrief 2021. De in de grondprijzbrief opgenomen prijzen zijn getoetst aan de huidige marktsituatie.

Tussentijdse winstneming

Voor de tussentijdse winstnemingen wordt de Percentage of Completion (POC) methode gebruikt. Voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd moet tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Daarmee moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

- Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden geschat;
- De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht;
- De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Het saldo aan tussentijdse winstneming en afgesloten plannen van € 428.700 is toegevoegd aan de algemene reserve ontwikkelingsbedrijf.

Plancapaciteit woningbouw gemeente Schouwen-Duiveland

De gemeente Schouwen-Duiveland heeft in 2018 een woonvisie vastgesteld. Hieruit blijkt dat er gelet op de confrontatie tussen vraag en (planologisch) aanbod op dit moment vanuit kwantitatief opzicht geen behoefte is aan het vergroten van de planologische voorraad. Er is sprake van een overschot aan harde plancapaciteit. Het aandeel van de gemeentelijke bouwgrond binnen het planologische aanbod per 1-1-2020 bedraagt 'slechts' acht te realiseren woningen. De stikstofproblematiek blijkt voor onze bouwkvavels voor woningbouw geen risico te vormen. De coronacrisis kan leiden tot een daling van het consumentenvertrouwen wat van invloed kan zijn op de gronduitgifte. De vraag naar bouwgrond voor woningbouw blijkt echter nog steeds groot te zijn en alle nog te realiseren acht woningen zijn inmiddels verkocht of in optie uitgegeven. Wij verwachten dan ook geen risico op de waardering van de grondexploitatie voor woningbouw van de gemeente.

Bedrijventerreinenprogramma

Uit het in opdracht van de provincie Zeeland opgestelde rapport 'prognose bedrijventerreinen Zeeland' blijkt dat de vraag naar bedrijfsgrond voor Schouwen-Duiveland over de periode 2019 tot en met 2030 in het lage scenario 10 hectare bouwgrond betreft en in het hoge scenario 19 hectare.

Het rapport is opgesteld vóór de coronacrisis. Het is nog niet duidelijk wat de invloed is van de coronacrisis op het toekomstig vertrouwen van consumenten en ondernemers. De vraag naar bouwgrond afgelopen jaar was groot. Er zijn verschillende opties verleend op met name het bedrijventerrein Bruinisse 3^e fase en bedrijventerrein Straalweg 2^e fase te Zierikzee. Gelet op het risico dat het vertrouwen in de economie afneemt en de mogelijkheid dat niet alle bedrijven zich op onze bedrijventerreinen kunnen vestigen vanwege de stikstofproblematiek gaan wij bij onze uitgifteprognose uit van het lage scenario van 10 hectare uit te geven bedrijfsgrond.

Uit de herziening van de bouwgrondexploitaties voor de jaarrekening 2020 blijkt dat er voor twee grondexploitaties (de bedrijventerreinen Businesspark NW en Gouwepoort) een mogelijk financieel risico ontstaat voor een totaal bedrag van € 950.100 (contante waarde per 1-1-2021). Om dit risico af te dekken is voor dit geprognosticeerde tekort een voorziening bouwgrondexploitatie getroffen.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar (bedragen in €)	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2020
Vorderingen op openbare lichamen	6.735.833	6.545.339
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	12.900.000	7.000.000
Rekening-courantverhouding met niet-financiële Instellingen	10.750	10.750
Overige vorderingen	4.063.176	3.641.879
Subtotaal	23.709.759	17.197.968
Af: Voorziening dubieuze debiteuren	960.722	381.624
Totaal	22.749.037	16.816.344

Het verloop van de voorzieningen dubieuze debiteuren in 2020:

Voorzieningen dubieuze debiteuren (bedragen in €)	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2020
Voorzieningen dubieuze debiteuren	699.856	121.496
Voorziening dubieuze debiteuren WWL	260.866	260.128
Totaal	960.722	381.624

Het risico bestaat dat met name de belastingvorderingen lastig invorderbaar zijn vanwege de coronacrisis. Een aantal belastingkohieren is in de loop van 2020 opgelegd. Omdat een deel van de belastingplichtigen de aanslag mag betalen in tien termijnen vervalt een deel van de aanslagen in 2021. Voor meer informatie verwijzen we u naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderdeel voorziening dubieuze debiteuren.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1.000)

Nr.	Omschrijving	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(1)	Drempelbedrag	838	838	838	838
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	45	168	91	350
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	793	671	747	489
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0

Liquide middelen (bedragen in €)	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2020
Kassaldi	8.785	11.809
Banksaldi	3.453.698	3.260.490
Kruisposten	27	0
Totaal	3.462.510	3.272.299

Specificatie overlopende activa (bedragen in €)	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2020
De van Europese overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	231.977	272.011
De van Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	0	282.713
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	4.637.676	9.771.568
Totaal	4.869.653	10.326.293

Van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel (bedragen in €)	Saldo 31-12-2019	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2020
Star2Cs	232.000	7.000		239.000
Europese Unie, subsidie project zoet water		33.000		33.000
Provincie Zuid-Holland, subsidie project broedplaatsen		11.000		11.000
Provincie Zeeland, subsidie project broedplaatsen		5.000		5.000
Provincie Zeeland, subsidie restauratie Bolwerk		108.000		108.000
Provincie Zeeland, subsidie restauratie Zuidwellebrug		159.000		159.000
Totaal	232.000	323.000		555.000

Recht op verliescompensatie in het kader van de vennootschapsbelasting (Vpb)

Onder de balans is (buiten de balanstelling) een bedrag van € 339.712 opgenomen. Dit betreft het toekomstige recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969. Wij mogen de € 339.712 verrekenen met de winsten van de volgende jaren. In de Programmaverantwoording, onderdeel Vennootschapsbelasting, vindt u een nadere toelichting.

VASTE PASSIVA

Reserves en voorzieningen

In de Financiële verordening van de gemeente Schouwen-Duiveland is opgenomen dat het college jaarlijks, gelijktijdig met de jaarrekening, een actueel overzicht van reserves en voorzieningen aanbiedt. Dit overzicht behandelt per reserve en voorziening het doel en de vorming, de besteding en de mate van toereikendheid.

Het verloop en de standen van de reserves

Omschrijving reserve (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2019	Toe- voeging	Onttrek- king	Bestemming resultaat voorgaand boekjaar	Verminde- ring in verband met afschrijving op activa	Saldo 31-12-2020
Algemene reserve	10.870	8.210	4.823	-1.750		12.507
Uitvoering Strategische visie	8.049	75	1.585			6.539
Algemene reserve Zuidhoek	273	139				412
Subtotaal algemene reserves	19.192	8.424	6.408	-1.750		19.458
Stroomlijnen organisatie	651		651			0
Mobiliteitsfonds	4.028	68	4.096			0
Algemene reserve ontwikkelingsbedrijf	3.745	1.064	2.339			2.470
Bovenwijkse voorzieningen	392	64				456
Egalisatie algemene uitkering	733	490	402			821
Dekking afschrijvingslasten	2.869	4.494	708		223	6.432
Bestemmingsreserve gemeentelijk rioleringsplan (GRP)	2.393					2.393
Rekenkamercommissie	44		44			0
Bestemmingsreserve Regiovisie	622		34			588
Kabels en leidingen	1.690	1.299	724			2.265
Woonwagenlocaties	275					275
ISV	148		148			0
Investeringsubsidies Zuidhoek	2.036		122			1.914
Calamiteitenreserve Zuidhoek	349					349
Re-integratie Zuidhoek	98					98
Arbeidsgerelateerde kosten Zuidhoek	403					403
Boventallige arbeidsplaatsen Zuidhoek	22					22
Subtotaal bestemmingsreserves	20.498	7.479	9.268		223	18.486
Totaal reserves	39.690	15.902	15.673	-1.750	223	37.944
Gerealiseerd resultaat gemeente						3.800
Gerealiseerd resultaat Zuidhoek						176
Subtotaal gerealiseerd resultaat						3.976
Totaal generaal						41.920

Onder “Bestemming resultaat voorgaand boekjaar” staan de toevoegingen of onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaande boekjaar. Onder “Verminderings in verband met afschrijving op activa” staan de verminderings vermeld in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd.

Algemene reserve

De algemene reserve dient als buffer om in jaren waarin een sluitende begroting niet mogelijk is te kunnen bijspringen. Daarnaast worden batige dan wel nadelige rekeningsaldi en saldi van programmarapportages aan deze reserve toegevoegd c.q. erop in mindering gebracht. Vanzelfsprekend dient het aanwenden van de algemene reserve voor het opvangen van nadelige exploitatiesaldi tot een minimum te worden beperkt. De reserve kent geen specifieke bestemming.

Daarnaast biedt de algemene reserve de gemeente een zekere weerstand tegen onverwachte incidentele tegenvallers en er kan een relatie worden gelegd met de in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing bij de begroting en jaarrekening genoemde risico's. In deze paragraaf worden de risico's opgesomd waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd. Aparte spelregel binnen deze reserve is dat het college de bevoegdheid heeft besluiten over personele knelpunten ten laste van de algemene reserve achteraf te verantwoorden via programmarapportages en jaarrekeningen. De minimumgrens van de algemene reserve gesteld op € 4.000.000. Het resterende deel van de algemene reserve is in principe vrij aanwendbaar.

In 2020 zijn de volgende toevoegingen en onttrekkingen aan de algemene reserve gedaan:

Toevoegingen algemene reserve	Bedrag (x € 1.000)
Saldo van de algemene reserve Ontwikkelingsbedrijf in verband met boven maximum	755
Bijdrage Transitiefonds Gat van Bru	95
Overheveling Stelpost participatie wet naar 2021	429
Resterend saldo van het mobiliteitsfonds	774
Resterend saldo van de reserve stroomlijnen organisatie	652
Resterend saldo van de reserve Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing	148
Afroken saldo voorziening baggerbeheerplan conform beheersplan	442
Overheveling van de reserve dekking afschrijvingslasten	708
Overheveling van de algemene reserve Ontwikkelingsbedrijf	1.200
Meicirculaire bommenregeling	53
Bestuursopdracht creëren budgettaire ruimte fase 2	119
Saldo compensatie corona	443
Budgetten 2020 die in het kader van de programmarapportage 2020 zijn doorgeschoven naar 2021 en verder	1.965
Vervallen dekking Noodlokalen Theo Thijssen school Zierikzee	173
Vervallen krediet zonnepanelen Dreef	75
Overige toevoegingen	179
Totaal toevoegingen	8.210

Onttrekkingen algemene reserve	Bedrag (x € 1.000)
Economische Impuls winkelgebieden	75
Onderzoek bewegwijzering THS Groene/Blauwe Oase	50
Actualisatie exploitatie Reiniging	149
Onderzoeksvraag dossiers Ruimtelijke ordening	58
Mobiliteitsplatform Schouwen Duiveland Op Weg	210
Noodlokalen brede school Noorderpolder	173
Dekking saldo begroting 2020	367
Dekking stelpost Participatiewet	470
Resultaat 1 ^e programmarapportage 2020	312
Budgetten 2019 die in het kader van de 2 ^e programmarapportage 2019 zijn doorgeschoven naar 2020	2.027
1e Begrotingswijziging 2020 SWVO	344
Budget stroomlijnen organisatie	284
Dekking negatief saldo mobiliteitsfonds	68
Wet verplichte GGZ	78
Resultaat programmarapportage 2020	60
Resultaat financiële afwijkingenrapportage 2020	103
Overige onttrekkingen	-6
Totaal onttrekkingen	4.822

Reserve uitvoering Strategische Visie

Bij de vaststelling van de begroting 2012-2015 heeft de raad besloten binnen de algemene reserve een bedrag van € 12 miljoen te oormerken voor de uitvoering van de strategische visie. Het geormerkte bedrag stelt ons in staat (tot 2040) te investeren in projecten en activiteiten die bijdragen aan het behalen van de doelen en die niet met 'regulier' geld (volledig) bekostigd kunnen worden. Voor de bepaling van het weerstandsvermogen van de gemeente wordt het saldo van deze reserve als vrije reserve ingezet ter dekking van de bekend zijnde risico's.

In 2020 zijn de volgende onttrekkingen aan de reserve uitvoering Strategische visie gedaan:

Reserve uitvoering Strategische Visie	Bedrag (x € 1.000)
Herinrichting Kerk-Dorpsplein Masterplan Bruinisse	750
Maatregelen verkeersveiligheid N57/59	225
Dekking bijdrage verbreding N59	200
Living Labs	73
Biodiversiteit akkerranden	50
Overige onttrekkingen	286
Totaal onttrekkingen	1.584

Algemene reserve Zuidhoek

De reserve is in het verleden gevormd door een bijdrage van de gemeente. Deze reserve is een onderdeel van de weerstandscapaciteit van de Zuidhoek en dient ter egalisatie van toekomstige exploitatieresultaten van de Zuidhoek. De toevoeging aan de reserve ad € 139.000 betreft de coronacompensatie die verkregen is in 2020.

Bestemmingsreserve investeringssubsidies Zuidhoek

Doel van deze reserve is het dekken van de afschrijvingslasten van diverse investeringen. De

reserve moet de omvang hebben om de toekomstige afschrijvingslasten van de betreffende investeringen te kunnen dekken. In 2020 is € 120.000 onttrokken uit de reserve.

Calamiteitenreserve Zuidhoek

Deze reserve wordt gebruikt bij het wegvallen van opdrachtgevers en/of langere implementatiekosten opdrachtgevers. Tevens wordt deze reserve aangewend bij onvoorziene uitgaven die gepaard kunnen gaan met de transformatie van de PMC's. Deze kosten dienen te voldoen aan de drie O's (onvoorzienbaar, onontkoombaar en onvermijdbaar). In 2020 vonden geen onttrekkingen en toevoegingen plaats.

Bestemmingsreserve arbeidsgerelateerde kosten Zuidhoek

Deze reserve is bedoeld voor reserveringen voor arbeidsgerelateerde kosten, waarvan de betalingen in een ander jaar plaatsvinden. De reserve wordt o.a. gebruikt voor reservering van verplichtingen voor vakantiedagen. In 2020 vonden geen onttrekkingen en toevoegingen plaats.

Bestemmingsreserve boventallige arbeidsplaatsen Zuidhoek

Deze reserve wordt ingezet voor verlies aan inkomsten voor boventallige arbeidsplaats. De boventallige formatie levert geen Netto Toegevoegde Waarde (NTW) op, terwijl deze NTW wel is mee gecalculeerd in financiële opzet vanuit Berenschot. Inzet is noodzakelijk ter ondersteuning van klantmanagers werk en de werkgeversdienstverlening. In 2020 vonden geen onttrekkingen en toevoegingen plaats.

Reserve stroomlijnen organisatie

Deze reserve is in 2020 opgeheven. De reden voor de opheffing van deze reserve is omdat deze wijze van verwerken van besluiten rondom personele knelpunten om veel administratieve handelingen vraagt. Dit maakt het proces inefficiënt. Het resterende saldo ad € 652.000 is gestort in de algemene reserve.

Mobiliteitsfonds

Deze reserve is in 2020 opgeheven. De reden voor de opheffing van deze reserve is omdat met ingang van 2020 deze reserve alleen nog gebruikt wordt als dekking voor diverse kapitaallasten. Er bestaat een aparte reserve dekking afschrijvingslasten. Vanwege het gelijksoortige doel en de overzichtelijkheid is de reserve mobiliteitsfonds opgeheven en wordt er alleen nog gewerkt met een reserve dekking afschrijvingslasten. Een deel van het saldo is toegevoegd aan de reserve dekking afschrijvingslasten en de rest is gestort in de algemene reserve.

Algemene reserve ontwikkelingsbedrijf

Zie voor een nadere toelichting op het verloop van deze reserve de paragraaf grondbeleid.

Reserve bovenwijkse voorzieningen

Zie voor een nadere toelichting op het verloop van deze reserve de paragraaf grondbeleid.

Egalisatiereserve algemene uitkering

De egalisatiereserve algemene uitkering wordt ingezet om mutaties vanuit gemeentefondscirculaires op te vangen.

De toevoegingen in 2020 aan deze reserve betreffen:

Toevoegingen egalisatiereserve algemene uitkering	Bedrag (x € 1.000)
Septemercirculaire 2018	150
Meicirculaire 2019	44
Meicirculaire 2020	296
Totaal onttrekkingen	490

In 2020 is er € 402.000 onttrokken ter dekking van de meicirculaire 2018 en de septemercirculaire 2019.

Reserve dekking afschrijvingslasten

Het doel van deze reserve is het dekken van de afschrijvingslasten van diverse investeringen. Volgens het Besluit Begroten en Verantwoord en Gemeenten (BBV) zijn gemeenten verplicht om investeringen met een maatschappelijk nut te activeren en af te schrijven. Voorheen mochten deze in één keer ten laste van reserves worden gebracht. Om te voorkomen dat deze verplichting extra structurele lasten met zich meebrengt is deze reserve geëffectueerd.

De vermeerdering betreft:

In 2020 is een deel van het mobiliteitsfonds dat werd ingezet ter dekking van investeringen in mobiliteit gestort in deze reserve. Daarnaast heeft er een toevoeging plaatsgevonden ter dekking van de afschrijvingslasten van de investeringen herinrichting Kerk-Dorpsplein, werkkamerverlichting gemeentehuis, reconstructie Haringvlietstraat, herinrichting Dreef/Molenstraat Bruinisse en de hekwerken OBS de Meerpaal.

De vermindering betreft:

De dekking van de afschrijvingslasten van diverse investeringen, zoals sportvelden Bruinisse, museum Zierikzee, geluidsscherm Malta en masterplan De Dreef in Renesse .

Bestemmingsreserve gemeentelijk rioleringsplan (GRP)

Op basis van de notitie riolering (vastgesteld door de commissie BBV) mogen alleen efficiencyresultaten worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve GRP. Omdat dit moeilijk is aan te tonen dienen de saldi van het taakveld riolering gemuteerd te worden op de voorziening GRP. Het betreft hier belastingontvangsten, die specifiek aan dit taakveld besteed dienen te worden.

Alle gevormde saldi van 2016 en eerder blijven in de bestemmingsreserve GRP staan. Mocht de voorziening GRP ontoereikend zijn, dan vindt er een onttrekking uit de bestemmingsreserve GRP plaats.

Om aan het uitgangspunt van 100% kostendekkendheid te voldoen, zijn de tarieven berekend over gemiddelden van een langere periode.

Rekenkamercommissie

In 2020 is deze reserve opgeheven. De reden voor de opheffing van deze reserve is dat de reserve een relatief lage omvang heeft. Het saldo ad € 44.000 is vrijgefallen en gestort in de algemene reserve.

Bestemmingsreserve Regiovisie

Gedurende de looptijd van de Regiovisie lopen conform de voorschriften van het BBV de exploitatievoor- en nadelen via de bestemmingsreserve Regiovisie. Voor de Regiovisie

Schouwen-West is een prognose opgesteld tot en met 2022. In deze periode wordt gewerkt aan de uitvoering van diverse projecten binnen het gebiedsgerichte programma Regiovisie Schouwen-West.

De vermindering betreft voornamelijk de kosten voor het aandachtsgebied Rampweg (€ 30.000). Zie ook de paragraaf grondbeleid.

Reserve precariobelasting kabels en leidingen

Op 17 december 2015 besloot u met ingang van 2016 precariobelasting te gaan heffen op kabels en leidingen. Daarbij besloot u de opbrengst te reserveren. De reden was dat wij verwachtten dat de belastingplichtigen in bezwaar en beroep zouden gaan tegen de aanslagen en het daarom onzeker is of wij de opbrengst daadwerkelijk zouden realiseren. Bij een positief resultaat zouden de aanslagen onherroepelijk worden en konden wij u een voorstel voorleggen om de opbrengst terug te geven aan inwoners en bedrijven om hen te compenseren voor de toeslagen die de belastingplichtigen hen in rekening brengen. Bij de jaarrekening 2017 informeerden wij u dat er inderdaad bezwaar/beroep loopt tegen de aanslagen waarbij vanuit de gemeente Hulst een proefprocedure loopt. Het is daarom onzeker of wij de opbrengst daadwerkelijk realiseren. Vanwege deze onzekerheid besloot u bij het vaststellen van de jaarrekening 2017 tot het instellen van een risicovoorziening en de betwiste bedragen daaraan te doteren vanuit deze reserve. Ook in 2020 vond een dergelijke dotatie plaats. Daarnaast constateerden we dat we in 2018 en 2019 teveel toevoegden aan de risicovoorziening. Dit is gecorrigeerd in deze jaarrekening.

Jaarlijks maken we een risico-inschatting. Daaruit blijkt dat, gelet op de meest recente uitspraken op het gebied van precariobelasting - die in het voordeel van de gemeenten zijn uitgevallen -, de kans groter is geworden dat de belastingaanslagen die de afgelopen jaren zijn opgelegd juridisch stand zouden kunnen houden. Risico-technisch wordt de kans op succes op 75% geschat. De gemeente Hulst is in afwachting van de zittingsdatum bij de rechtbank. Naar verwachting wordt deze zitting ingepland in het eerste half jaar 2021. Uitgaande van dit gegeven en de waarschijnlijkheid van hoger beroep en eventueel een cassatiezaak bij de Hoge Raad ontstaat wellicht pas medio 2022 volledige juridische duidelijkheid over de aanslagen 2016 en navolgende belastingjaren.

Reserve woonwagenlocaties

Deze reserve vindt zijn oorsprong in een ontvangen afkoopsom voor de overname van de omliggende gronden op de woonwagenlocaties te Bruinisse en Zierikzee van het opgeheven Woonwagenschap Noord- en Midden Zeeland. De afkoopsom is bedoeld voor onder andere het inrichten, saneren en onderhouden van de openbare ruimte van de terreinen.

In 2020 vonden geen onttrekkingen en toevoegingen aan deze reserve plaats.

Reserve Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV)

Deze reserve is in 2020 opgeheven. De reden voor de opheffing van deze reserve is omdat de Wet stedelijke vernieuwing is ingetrokken. Verder wordt er van deze reserve nauwelijks meer gebruik gemaakt. Het saldo ad €148.000 is vrijgefallen in de algemene reserve.

Rekeningresultaat

Jaarlijks wordt het uit de jaarrekening blijvende resultaat afzonderlijk op de balans opgenomen. Bij de vaststelling van de jaarstukken geeft uw raad hieraan een bestemming. De saldi betreffen de resultaten van 2020.

Het verloop en de standen van de voorzieningen

Omschrijving voorziening (x € 1.000)	Saldo 31-12-2019	Toevoegingen	Vrijval	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2020
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	1.759	489		497	1.751
Onderhoud gebouwen reiniging	370	31		9	392
Pensioen voormalige wethouders	3.020	347		137	3.230
Baggerbeheersplan	674	596	442	187	641
Kwaliteitsplan openbaar groen	0				0
Speelruimte	197	126		101	222
Onderhoudsvoorziening Zuidhoek	815	19		5	829
Vuilverwerking	0	150			150
Gemeentelijk rioleringsplan (GRP)	530	749			1.279
Ruimtelijke ontwikkelingen	9	6			15
Riool groot onderhoud	2.314	456			2.770
Riool vervangingsinvesteringen	3.608	2.743		2.020	4.331
Ruimen begraafplaatsen	145	34			179
Risico precariobelasting kabels en leidingen	3.037	724	122		3.639
Risico leges omgevingsvergunning	2.145		2.145		0
Achterstallig onderhoud objecten openbare ruimte	0	124			124
Totaal voorzieningen	18.623	6.594	2.709	2.956	19.552

Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen en gebouwen reiniging

Deze voorziening heeft tot doel fluctuaties in het onderhoud van gemeentelijke gebouwen op te vangen. In 2003 is het gebouwenbeheerplan operationeel geworden. Dit plan is vastgelegd in het pakket Topdesk en voorziet in een onderhoudsplan voor nagenoeg alle gemeentelijke gebouwen. In 2019 vond er een actualisering van de meerjarenprognose plaats. Deze heeft een doorlooptijd tot 2028.

Aan de voorziening voegen we jaarlijks een bedrag toe vanuit de exploitatie om het onderhoud uit te voeren.

In 2020 brachten we de onderhoudskosten van o.a. onderhoud gemeentehuis, gymzalen, molens en andere gemeentelijke gebouwen in mindering op de voorziening. Zie voor een nadere toelichting de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

Voorziening pensioenen wethouders

Het pensioen voor wethouders is geregeld in de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa). De Appa-pensioenpremie wordt op het salaris van de wethouder ingehouden. Deze wordt gestort in de voorziening pensioenen wethouders en niet bij een pensioenfonds. De voorziening heeft als doel om toekomstige pensioenuitkeringen van alle huidige en voormalige wethouders te kunnen voldoen.

Aan de hand van actuariële waardeberekeningen blijkt dat een extra dotatie benodigd van € 320.000 is om de voorziening op peil te houden.. De oorzaak daarvan is onder andere de verdere daling van de rekenrente (van 0,29% in 2019 naar 0,082% in 2020). Verder zien we ten aanzien van de zittende wethouders een relatief forse stijging van de bruto aanspraken op het ouderdoms- en nabestaandenpensioen hetgeen voortvloeit uit het bepaalde in de Appa.

De toevoeging betreft: de rentebijbeschrijving ad € 2.500 aan de hand van de rekenrente 2020, de ingehouden pensioenpremies van wethouders ad € 24.300 en een extra dotatie om de voorziening op het gewenste niveau te houden ad € 320.000.

De onttrekking betreft de pensioenuitkeringen aan ex-wethouders.

Voorziening baggerbeheerplan

De voorziening heeft als doel om de gemeentelijke havens op de gewenste diepte te houden en fluctuaties in de kosten van de uitvoering van het baggerbeheersplan op te vangen. Het baggerbeheersplan is in 2019 geactualiseerd en heeft een looptijd van 2019 tot en met 2029.

Aan de voorziening is in 2020 € 596.000 toegevoegd.

In 2020 is bij het actualiseren van de reserves en voorzieningen € 442.000 van de voorziening baggerbeheerplan vrijgevallen in de algemene reserve. Deze voorziening is afgeroomd naar het benodigde bedrag conform het baggerbeheerplan. Daarnaast zijn er kosten gemaakt voor baggerwerkzaamheden in de Oude Haven te Zierikzee ad € 187.000.

Zie voor een verdere toelichting op deze voorziening de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

Voorziening kwaliteitsplan openbaar groen

Via deze voorziening worden middelen gereserveerd voor de uitvoering van het Kwaliteitsplan Openbaar Groen. Met dit plan wordt de kwaliteit en uitstraling van het openbaar groen verbeterd.

Doordat we keuzes moesten maken bij de capaciteitsinzet voor de bestuursopdracht budgettaire ruimte ligt er geen geactualiseerd kwaliteitsplan openbaar groen. De consequentie hiervan is dat het saldo van de voorziening in 2019 is vrijgevallen ten gunste van de exploitatie.

Voorziening speelruimte

Deze voorziening is ingesteld voor het egaliseren van de jaarlijkse lasten voor het onderhoud van de openbare speeltoestellen. Een onderhoudsplanning hiervoor is opgenomen in het speelruimtebeleid.

Aan de voorziening voegen we jaarlijks een bedrag toe vanuit de exploitatie. In 2020 was dit €103.000.

In 2020 zijn er kosten gemaakt voor onderhoud van diverse speeltoestellen.

Onderhoudsvoorziening Zuidhoek

Deze voorziening heeft tot doel fluctuaties in het groot onderhoud van het gebouw, waarin de Zuidhoek is gevestigd, op te vangen.

Aan de voorziening voegen we jaarlijks een bedrag toe vanuit de exploitatie van de Zuidhoek. In 2020 onttrokken we € 5.000 aan de voorziening.

Voorziening vuilverwerking

Het beleid van de gemeente is dat de tarieven voor afvalverwijdering 100% kostendekkend in de begroting worden opgenomen. Het ene jaar is dat iets meer dan 100% en het andere jaar minder. Om de tarieven, behoudens indexering, niet ieder jaar aan te hoeven passen wordt het saldo van de exploitatie vuilverwerking met deze voorziening verrekend. In 2020 heeft er een toevoeging van € 150.000 aan de voorziening plaatsgevonden.

Voorziening gemeentelijk rioleringsplan (GRP)

De gemeente Schouwen-Duiveland werkt 100% kostendekkend binnen de rioolexploitatie. Dat wil zeggen dat de rioolheffingen alle kosten in de rioleringsexploitatie dekken. Het ene jaar is dat iets meer dan 100% en het andere jaar minder. Om de tarieven, behoudens indexering, niet ieder jaar aan te hoeven passen, wordt het saldo van de exploitatie van de riolering met deze voorziening verrekend. Het is dus een egalisatievoorziening voor de uitvoering van het gemeentelijk rioleringsplan (GRP). In 2020 heeft er een toevoeging € 749.000 aan de voorziening plaatsgevonden.

Voorziening ruimtelijke ontwikkelingen

De gemeente doet investeringen in een algemene verbetering van de woon-, leef-, werk- en recreatieve kwaliteiten. Deze investeringen hebben een positieve uitwerking op de waarde van bestaand en op de marktwaarde van nieuw te realiseren onroerend goed. Wij vinden het daarom gerechtvaardigd om bij het aangaan van een anterieure overeenkomst betreffende grondexploitatie een bijdrage te vragen voor deze gemeentelijke investeringen. De bijdragen worden gestort in de voorziening om zo de investering te koppelen aan ontvangen bijdragen (de ontvangen bijdragen van derden hebben een specifiek bestedingsdoel). De reserve is groot € 8.691 en heeft als specifiek bestedingsdoel "Verevening Buitengebied in Beweging"

In 2020 vonden geen onttrekkingen of dotaties plaats.

Voorziening riool groot onderhoud

Deze voorziening is ingesteld voor het egaliseren van de jaarlijkse lasten voor het onderhoud van de gemeentelijke riolering. Een onderhoudsplanning hiervoor is opgenomen in het gemeentelijk rioleringsplan (GRP).

De toevoeging is gebaseerd op het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP). Zie voor een nadere toelichting de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

Voorziening riool vervangingsinvesteringen

Het doel van de voorziening is om uitvoeringskredieten met betrekking tot vervanging van het riool te dekken.

De toevoeging is gebaseerd op het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP). Op de voorziening zijn de vervangingsinvesteringen van de riolering in mindering gebracht. Zie voor een nadere toelichting de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

Voorziening ruimen begraafplaatsen

In de raad van maart 2016 is het Handboek 'Begraafplaatsen gemeente Schouwen-Duiveland' vastgesteld met een bijbehorend uitvoeringsprogramma. Dit handboek dient als kader voor de uitvoering van de Wet op de lijkbezorging en de exploitatie van onze begraafplaatsen. Met dit handboek is een actief ruimingsbeleid vastgesteld voor de komende tien jaar. Voor dit actief ruimingsbeleid is de voorziening ingesteld.

De voorziening wordt gevoed door de jaarlijkse toevoeging ten laste van de exploitatie begraafplaatsen.

Er heeft in 2020 geen onttrekking plaatsgevonden.

Voorziening risico precariobelasting kabels en leidingen

Zie voor een nadere toelichting de reserve precariobelasting kabels en leidingen. In 2020 is er € 723.573 toegevoegd aan de voorziening. Door te hoge toevoegingen in 2018 en 2019 viel er € 121.694 vrij ten gunste van de reserve precariobelasting kabels en leidingen.

Voorziening risico leges omgevingsvergunning

Medio 2014 legden wij een legesaanslag op voor de aanvraag omgevingsvergunning van Windpark Krammer BV, groot € 2.145.000. Dit voor de bouw van 35 windturbines binnen het grondgebied van de gemeente Schouwen-Duiveland. Tegen deze aanslag liep een procedure, waarin het gerechtshof op 9 juli 2020 een voor ons negatieve uitspraak deed. Om die reden stelde uw raad bij de jaarrekening 2019 een risicovoorziening leges omgevingsvergunning in, groot € 2.145.000.

Op 31 maart 2021 tekenden de gemeente en Windpark Krammer BV een vaststellingsovereenkomst. Hierdoor kan de voorziening vrijvallen en worden opgeheven.

Een bedrag van € 500.000 komt ten gunste van het jaarrekeningsaldo. In de vaststellingsovereenkomst is namelijk opgenomen dat de gemeente van de € 2.145.000 een bedrag van € 500.000 niet terug hoeft te betalen. Windpark Krammer BV ziet dit bedrag als vergoeding van de door de gemeente gemaakte kosten voor de procedure omgevingsvergunning en het uitgevoerde toezicht.

Voorziening achterstallig onderhoud objecten openbare ruimte

Conform de regels van het BBV zijn we verplicht bij achterstallig onderhoud een voorziening te vormen. Dit doet zich voor bij de objecten in de openbare ruimte, de onderdelen bruggen, trappen en fonteinen. In 2020 voegden we € 124.350 toe. Voor meer informatie verwijzen we u naar de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

Vaste schulden langer dan één jaar

Voor een toelichting op onderstaande cijfers wordt verwezen naar de paragraaf financiering.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar (bedragen in €)	Boekwaarde 31-12-2019	Vermeerderingen	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2020
Onderhandse leningen (binnenlandse banken en overige financiële instellingen)	72.417.504		4.819.430	67.598.074
Waarborgsommen	960.000			960.000
Totaal	73.377.504		4.819.430	68.558.074

Rentelast	Bedrag in €
2019	1.903.493
2020	1.793.873

VLOTTENDE PASSIVA

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar (bedragen in €)	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2020
Banksaldi	2.013.385	3.188.044
Kruisposten	14.164	19.001
Rekening-courantverhouding met niet-financiële instellingen	560.175	277.023
Overige schulden	6.928.898	7.404.906
Totaal	9.516.622	10.888.974

Specificatie overlopende passiva (bedragen in €)	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2020
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met een vergelijkbaar volume	5.580.532	8.995.669
De van het Rijk ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	0	1.049.432
De van overige Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	1.196.343	346.799
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	164.119	787.529
Grondexploitatie faciliterend	215.241	634.384
Totaal	7.156.235	11.813.813

Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren (bedragen in €)	Saldo 31-12-2019	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2020
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, specifieke uitkering stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2020-2021		1.029.000		1.029.000
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, subsidie extern advies warmtetransitie		20.000		20.000
Provincie Zeeland, subsidie herstructurering Haringvlietplein, Zierikzee	172.000		172.000	
Provincie Zeeland, subsidie Bolwerk Zierikzee	276.000		276.000	
Provincie Zeeland, subsidie Zuidwellebrug Zierikzee	347.000		347.000	
Provincie Zeeland, subsidie aanpassen bushaltes ten behoeve van invaliden	26.000		26.000	

Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren (bedragen in €)	Saldo 31-12-2019	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2020
Provincie Zeeland, subsidie plan van aanpak verduurzaming bedrijvenpark Zuid Zierikzee		15.000		15.000
Havenbedrijf Rotterdam, bijdrage fietsschakels Regiovisie	232.000			232.000
Havenbedrijf Rotterdam, Schouwen-Duiveland Pas	43.000		43.000	
Havenbedrijf Rotterdam, aanlegsteiger Watersnoodmuseum	100.000			100.000
Totaal	1.196.000	1.064.000	864.000	1.396.000

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN/VERPLICHTINGEN

Overige niet in de balans opgenomen rechten/verplichtingen

In 2020 zijn er betalingen gedaan aan 16 partijen waarvan de contractering moet voldoen aan de Europese aanbestedingsregels. De contractwaarde over de gehele looptijd van deze contracten bedraagt € 105,7 miljoen exclusief omzetbelasting.

Aan natuurlijke en rechtspersonen verstrekte borgstellingen of garantstellingen

De borgstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Borgstellingen (bedragen in €)	Oorspronkelijk leningsbedrag	Saldo lening 31-12-2019	Saldo lening 31-12-2020	Borgstelling 31-12-2020	Percentage borgstelling
Sportservice Oosterland ten behoeve van s.v. Duiveland	73.410	14.346	10.602	10.602	100%
Tennisvereniging Duiveland te Nieuwerkerk	50.000	28.364	25.868	25.868	100%
Stichting Veldsport Bru	100.000	77.264	72.848	72.848	100%
Stichting Scouting Zierikzee e.o.	35.000	17.125	15.265	15.265	100%
HVO leningen	917.764	831.488	755.677	755.677	100%
Totaal	1.176.174	968.587	880.260	880.260	

De garantstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Garantstellingen (bedragen in €)	Oorspronkelijk leningsbedrag	Schuldrestant 31-12-2019	Schuldrestant 31-12-2020	Garantie- verplichting 31-12-2020	Percentage garant- stelling
Vereniging Zeeuwend WSW	157.721.000	123.951.000	126.705.000	63.352.500	50%
Vereniging Zeeuwend overig	1.695.736	1.006.032	920.719	920.719	100%
Stichting Woonzorg Nederland	23.545.000	21.703.000	21.440.000	10.720.000	50%
Stichting Nationaal Monument Watersnood 1953	1.200.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000	100%
Particulieren	onbekend	1.923.253	1.533.202	766.601	50%
Totaal	184.161.736	149.783.285	151.798.921	76.959.820	

DE JAARLIJKS TERUGKERENDE ARBEIDSKOSTEN GERELATEERDE VERPLICHTINGEN VAN VERGELIJKBAAR VOLUME

Onder arbeidskosten gerelateerde verplichtingen worden verstaan de aanspraken op toekomstige uitkeringen door huidig dan wel voormalig personeel. Feitelijk heeft de gemeente een schuld aan hen. In het BBV is het niet verplicht gesteld voorzieningen te treffen voor de arbeidskosten gerelateerde verplichtingen, zoals vakantiegeld, wachtgeld en wachtgeldpremies, omdat de lasten ieder jaar globaal gelijk zijn. Daarom worden de werkelijke lasten van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen in de exploitatie meegenomen.

Bij jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen waarvan de bedragen fluctueren, zoals pensioenen en wachtgeldverplichtingen voor wethouders, is het wel verplicht gesteld om een voorziening te vormen.

Hoewel niet verplicht gesteld, bedraagt per 31 december 2020 de verplichting voor niet opgenomen vakantie uren door personeelsleden in totaal € 954.136 (voor de gemeente € 667.186 en voor de Zuidhoek € 286.950).

Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2020

HIERNA WORDT EEN TOELICHTING GEGEVEN OP DIVERSE ASPECTEN VAN HET OVERZICHT BATEN EN LASTEN

Achtereenvolgens gaan we in op:

- een analyse van afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de realisatie per programma, van de algemene dekkingsmiddelen en de overhead;
- een overzicht van de aanwending van het bedrag voor onvoorzien;
- een overzicht van de vennootschapsbelasting;
- een overzicht van de incidentele baten en lasten per programma, waarbij per programma ten minste de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd;
- een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves;
- informatie in het kader van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

Toelichting sub-programma 1.1

Economie sterk water gerelateerd

(bedragen x € 1.000)

Resultaat sub-programma 1.1	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Totaal lasten sub-programma	785	839	695	144
Totaal baten sub-programma	557	541	361	-180
Gerealiseerd totaal saldo lasten en baten	-228	-298	-334	-36
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0
Mutaties in reserves	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-228	-298	-334	-36

Het verschil tussen de begroting na wijziging en het werkelijk saldo van baten en lasten wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door:

AFWIJINGEN IN EXPLOITATIE

(bedragen x € 1.000)

Bedrag	Voor/Nadeel	Toelichting
45	Voordeel	Onderhoud havens Bruinisse We voeren het onderhoudscontract voor de havens samen met de gecontracteerde aannemer uit. Dit contract loopt tot en met 2023. In 2020 was er minder onderhoud nodig, maar dit wordt gecompenseerd in de andere jaren van de contracttermijn. Voor 2021 actualiseren we de raming bij de financiële rapportage.
43	Nadeel	Liggelden havens Bruinisse Mede door de verkoop van drie kotters ontvingen we minder liggelden van vaste ligplaatshouders. De structurele component hiervan komt terug in de financiële rapportage 2021.
105	Voordeel	Lasten Project Star2C We maakten minder reis- en verblijfkosten door het annuleren (fysiek) van alle partnermeetings. Ook de meeting in onze gemeente die we in oktober 2020 zouden houden ging vanwege corona niet door. Omdat we minder kosten maakten is ook de verantwoorde subsidie aan de batenkant lager.
126	Nadeel	Subsidie Project Star2C Als gevolg van lagere lasten voor dit project is de voor het project te ontvangen subsidie ook lager.

Toelichting sub-programma 1.2

Innovatieve landbouw en aquacultuur

(bedragen x € 1.000)

Resultaat sub-programma 1.2	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Totaal lasten sub-programma	242	220	174	46
Totaal baten sub-programma	0	116	61	-55
Gerealiseerd totaal saldo lasten en baten	-242	-104	-113	-9
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0
Mutaties in reserves	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-242	-104	-113	-9

Het verschil tussen de begroting na wijziging en het werkelijk saldo van baten en lasten geeft geen aanleiding voor een verdere toelichting.

Toelichting sub-programma 1.3

Florerende kleinschalige bedrijvigheid

(bedragen x € 1.000)

Resultaat sub-programma 1.3	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Totaal lasten sub-programma	1.639	987	1.058	-71
Totaal baten sub-programma	965	958	837	-121
Gerealiseerd totaal saldo lasten en baten	-674	-29	-221	-192
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0
Mutaties in reserves	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-674	-29	-221	-192

Het verschil tussen de begroting na wijziging en het werkelijk saldo van baten en lasten wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door:

AFWIJKINGEN IN EXPLOITATIE

(bedragen x € 1.000)

Bedrag	Voor/Nadeel	Toelichting
157	Nadeel (per saldo nihil)	Grondexploitatie Bedrijventerrein III Bruinisse Dit betreft een aanpassing in de fasering van gronduitgifte. Voor een nadere toelichting verwijzen we naar de paragraaf grondbeleid.
302	Nadeel (per saldo nihil)	Grondexploitatie Bedrijventerrein Straalweg II Zierikzee Dit betreft ook een aanpassing in de fasering van gronduitgifte. Zie de paragraaf grondbeleid.
323	Voordeel (per saldo nihil)	Resultaat bouwgrondexploitaties Dit betreft het saldo van de bouwgrondexploitaties en tussentijdse winstnemingen, die betrekking hebben op dit sub-programma. Zie ook de paragraaf grondbeleid. De herziening van de bouwgrondexploitaties voor 2021 en verder verwerken we via de financiële rapportage 2021.

Toelichting sub-programma 1.4

Arbeidsmarkt in balans

(bedragen x € 1.000)

Resultaat sub-programma 1.4	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Totaal lasten sub-programma	9.139	10.582	10.107	475
Totaal baten sub-programma	3.372	3.780	4.021	241
Gerealiseerd totaal saldo lasten en baten	-5.767	-6.802	-6.086	716
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	234	148	148	0
Mutaties in reserves	234	148	148	0
Gerealiseerd resultaat	-5.533	-6.654	-5.938	716

Toelichting mutaties reserves	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Toevoegingen aan reserves				
Bestemmingsreserves Zuidhoek	0	0	0	0
Subtotaal	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves				
Bestemmingsreserves Zuidhoek	234	148	148	0
Subtotaal	234	148	148	0
Mutaties in reserves	234	148	148	0

Het verschil tussen de begroting na wijziging en het werkelijk saldo van baten en lasten wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door:

AFWIJINGEN IN EXPLOITATIE

(bedragen x € 1.000)

Bedrag	Voor/Nadeel	Toelichting
513	Voordeel (saldo lasten en baten)	<p>Sociale werkvoorziening de Zuidhoek</p> <p>Waar na bijstelling een nadeel was begroot van € 336.000 is in plaats daarvan een positief resultaat gerealiseerd van € 176.000. Dit komt hoofdzakelijk doordat de weggevallen bedrijfsopbrengsten door corona op bepaalde activiteiten door meeropbrengsten van andere dienstverlenende activiteiten(schoonmaak, wasserij en groen) is gecompenseerd. Dit was aan de voorkant niet te voorspellen.</p> <p>De netto toegevoegde waarde valt € 133.000 hoger uit dan begroot door meeropbrengst van de dienstverlening, onder andere als gevolg van veel toerisme in eigen land.</p>

		<p>De overige incidentele bedrijfsresultaten vallen € 68.000 hoger uit dan begroot door met name een incidentele vrijval van € 40.000 vanuit de opgeheven vakantiedagenverplichting van de Zuidhoek Personeels B.V. en doordat ondanks de coronacrisis toch € 7.000 euro meer huuropbrengsten zijn gegenereerd.</p> <p>Voor het overige deel geldt dat de bedrijfskosten lager uitvallen. Zo viel het loon voor WSW-werknemers en ambtelijk personeel respectievelijk € 100.000 en € 61.000 lager uit. Ook vielen de onderhoudskosten € 41.000 lager uit door niet noodzakelijke werkzaamheden door derden uit te stellen ter bescherming van het eigen personeel, de herstructureringskosten vielen € 45.000 lager uit.</p>
114	Voordeel	<p>Participatie</p> <p>In 2020 is de re-integratie van onze inwoners met een uitkering gehinderd door de coronamaatregelen. Hierdoor konden de geplande re-integratie voorzieningen niet voldoende worden ingezet. Om deze reden zijn de werkelijke kosten lager dan begroot (€ 75.000), noch is gebruik gemaakt van de stelpost Participatiewet (€ 18.000). Bij beschut werken is de realisatie ruim 1 fte minder dan de taakstelling (15 fte). Hierdoor ontstaat een overschot van € 21.000 ten opzichte van de begroting.</p>
52	Voordeel	<p>Doorbelaste salarislasten en lasten van ingehuurd personeel (exclusief de Zuidhoek)</p> <p>Voor deze afwijking verwijzen wij u naar een centrale toelichting binnen het onderdeel Overhead.</p>

Toelichting sub-programma 1.5

Vakantie-eiland toonaangevend in water

(bedragen x € 1.000)

Resultaat sub-programma 1.5	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Totaal lasten sub-programma	21	20	15	5
Totaal baten sub-programma	14	6	8	2
Gerealiseerd totaal saldo lasten en baten	-7	-14	-7	7
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0
Mutaties in reserves	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-7	-14	-7	7

Het verschil tussen de begroting na wijziging en het werkelijk saldo van baten en lasten geeft geen aanleiding voor een verdere toelichting.

Toelichting sub-programma 2.1

Goed en realistisch voorzieningenniveau

(bedragen x € 1.000)

Resultaat sub-programma 2.1	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Totaal lasten sub-programma	13.479	12.116	11.867	249
Totaal baten sub-programma	1.139	1.167	1.173	6
Gerealiseerd totaal saldo lasten en baten	-12.340	-10.949	-10.694	255
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0
Mutaties in reserves	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-12.340	-10.949	-10.694	255

Het verschil tussen de begroting na wijziging en het werkelijk saldo van baten en lasten wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door:

AFWIJKINGEN IN EXPLOITATIE

(bedragen x € 1.000)

Bedrag	Voor/Nadeel	Toelichting
96	Voordeel	Tegemoetkoming coronaschade Via de Programmarapportage 2020 reserveerden we middelen voor de tegemoetkoming coronaschade voor culturele organisaties en dorps huizen. De uitvoering hiervan vindt plaats in 2021 via de Uitvoeringsregeling Tegemoetkoming schade COVID-19 voor cultuur, dorps huizen en jeugd-/jongerenorganisaties. De gereserveerde middelen vallen daardoor vrij in het jaarrekeningsaldo 2020. Via de 1 ^e Financiële rapportage 2021 vragen wij u deze middelen in 2021 opnieuw te oormerken en in te zetten ter dekking van de financiële gevolgen van de uitvoering van de hiervoor genoemde regeling, zie ook onze raadsbrief van 26 januari 2021 over dit onderwerp. De afwijking binnen dit sub-programma betreffen de gereserveerde middelen voor bibliotheekvoorzieningen (€ 22.000) en dorps huizen (€ 74.200). In sub-programma 2.3 vindt u de afwijking betreffende de overige compensatie voor cultuur.
136	Voordeel (per saldo nihil)	Procesgelden uitvoering IHP In het kader van de uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan heeft uw raad de bijlage 'Procesgelden uitvoering IHP' onder de verordening 'Materiële en financiële gelijkstelling basisonderwijs Schouwen-Duiveland 2010' ingesteld. Deze

		<p>voorziening kent een subsidieplafond van € 255.000 voor alle projecten, opgenomen in het IHP ten behoeve van het uitvoeren van haalbaarheidsonderzoeken door de schoolbesturen. Op basis van de gemeentelijke boekhoudvoorschriften (het BBV) is geen voorziening ingesteld en zijn in eerste instantie de gelden voor de jaren 2020 en 2021 opgevoerd. Nog niet alle projecten zijn gestart of afgerond en daarmee houden we budget over. De komende jaren voorzien we de afronding en start van meerdere haalbaarheidsonderzoeken en daarmee blijft er budget nodig. Daarmee voldoen we ook aan het beschikbaar houden van budget conform vastgestelde bijlage 'Procesgeldten uitvoering IHP'. Voor de kosten die betrekking hebben op de uitgevoerde werkzaamheden in 2020 vindt onttrekking plaats vanuit de reserve uitvoering strategische visie. Zie hiervoor ook de toelichting onder de algemene dekkingsmiddelen.</p>
88	Voordeel (per saldo nihil)	<p>Extra impuls praktijkgericht onderwijs Vanwege prioriteiten op onze financiële situatie hebben wij geen extra activiteiten ondernomen en besteedden wij ook in 2020 relatief weinig middelen. De gestarte projecten draaien zonder subsidie of worden uit andere budgetten gesubsidieerd, zoals het Living Lab en de Watersportopleiding. Voor de kosten die betrekking hebben op de uitgevoerde werkzaamheden in 2020 vindt onttrekking plaats vanuit de reserve uitvoering strategische visie. Zie hiervoor ook de toelichting onder de algemene dekkingsmiddelen.</p>
60	Nadeel	<p>Doorbelaste salarislasten en lasten van ingehuurd personeel Voor deze afwijking verwijzen wij u naar een centrale toelichting binnen het onderdeel Overhead.</p>

AFWIJKINGEN OP INVESTERINGEN

(bedragen x € 1.000)

Bedrag	Voor/Nadeel	Toelichting
104	Voordeel	<p>Nieuwbouw Pontes In 2020 gaven we iets minder geld uit. We hebben dit in 2021 nodig om de nieuwbouw binnen het door u beschikbaar gestelde budget af te ronden.</p>

Toelichting sub-programma 2.2

Wonen naar wens

(bedragen x € 1.000)

Resultaat sub-programma 2.2	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Totaal lasten sub-programma	32.133	31.333	32.368	-1.035
Totaal baten sub-programma	18.208	17.627	19.965	2.338
Gerealiseerd totaal saldo lasten en baten	-13.925	-13.706	-12.403	1.303
Toevoeging aan reserve	7	75	64	11
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0
Mutaties in reserves	-7	-75	-64	11
Gerealiseerd resultaat	-13.932	-13.781	-12.467	1.314

Toelichting mutaties reserves	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Toevoegingen aan reserves				
Reserve bovenwijkse voorzieningen	7	75	64	11
Subtotaal	7	75	64	11
Onttrekkingen aan reserves				
Reserve bovenwijkse voorzieningen	0	0	0	0
Subtotaal	0	0	0	0
Mutaties in reserves	-7	-75	-64	11

Het verschil tussen de begroting na wijziging en het werkelijk saldo van baten en lasten wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door:

AFWIJINGEN IN EXPLOITATIE

(bedragen x € 1.000)

Bedrag	Voor/Nadeel	Toelichting
166	Voordeel	Doorbelaste salarislasten en lasten van ingehuurd personeel Voor deze afwijking verwijzen wij u naar een centrale toelichting binnen het onderdeel Overhead.
651 (per saldo nihil)	Voordeel	Grondexploitatie Poortambacht 11 Zierikzee De kosten van het woonrijp maken schuiven door naar 2021 en 2022. Budgettair blijft dit in totaal binnen de planning. Voor een verdere toelichting verwijzen we naar de paragraaf grondbeleid.
289 (per saldo nihil)	Nadeel	Grondverkopen bouwgrondexploitaties Bij de woningbouwplannen d'Heule II in Nieuwerkerk en Vuufgemeten II in Kerkwerpe vinden leveringen van bouw kavels in 2021 plaats. De geraamde opbrengst in 2020 schuift daarom door naar 2021.

		Voor een verdere toelichting verwijzen we naar de paragraaf grondbeleid.
291 (per saldo nihil)	Nadeel	Resultaat bouwgrondexploitaties Dit betreft het saldo van de bouwgrondexploitaties en de tussentijdse winstnemingen die betrekking hebben op dit sub-programma. Zie ook de paragraaf grondbeleid. De herziening van de bouwgrondexploitaties voor 2021 en verder verwerken we via de financiële rapportage 2021.
157 (per saldo nihil)	Voordeel	Ontwikkelingsbedrijf beheer en exploitatie We hadden weinig kosten voor taxatieonderzoeken. De sloop van de Napoleonschuur is niet doorgegaan. Verder hebben we veel groenstroken verkocht. Het voordeel dat hierdoor is ontstaan verwerken we budgettair neutraal via de algemene reserve Ontwikkelingsbedrijf.
124	Voordeel	Exploitatieovereenkomsten Binnen de exploitatieovereenkomst Buijse konden we in de samenwerkingsovereenkomst met Zeeuwsland meer aan hen toerekenen dan gedacht bij de rapportage van april 2020.
133	Voordeel (per saldo nihil)	Exploitatieverschillen Reiniging De bijdragen voor plastic vanuit het afvalfonds zijn hoger dan geraamd. Dit komt, omdat we meer plastic hebben aangeboden. Hiertegenover staan nadelen op de opbrengst afvalstoffenheffing/reiniging (zie voor een toelichting de paragraaf lokale heffingen) en een nadeel aan de lastenkant bij plastic door vermarktingkosten over de jaren 2018 tot en met 2020, die niet waren geraamd. Ook de verwerkingskosten restafval zijn hoger dan geraamd omdat er in 2020, mede door corona, meer afval is ingezameld dan vorig jaar. Deze mutaties verlopen budgettair neutraal via de egalisatievoorziening vuilverwerking.
43	Nadeel (per saldo nihil)	Toevoeging egalisatievoorziening vuilverwerking Omdat we meer baten dan lasten hebben verantwoord binnen de exploitatie van de reiniging voegen we € 150.000 toe aan de egalisatievoorziening. Dat is € 43.000 meer dan geraamd.
169	Voordeel	Onderhoud wegen We hebben in 2020 minder projecten uitgevoerd in combinatie met rioleringswerkzaamheden. Aan de batenkant hebben we een inhaalslag gemaakt met het doorberekenen van kosten aan derden over oude jaren.
56	Nadeel	Zwerfvuil De reiniging verzorgde tot en met 2019 het afvoeren van restmateriaal uit de buitenruimte. Omdat er vanaf

		2020 geen capaciteit en vervoer vanuit de reiniging meer aanwezig was hebben we deze taak uitbesteed aan een derde partij. De structurele component hiervan nemen we mee in de financiële rapportage van 2021.
93	Nadeel	Openbare verlichting We hebben stormschade gehad aan de Heernisweg/Langendijk te Brouwershaven. Hier zijn 12 lichtmasten omgevallen en zo'n 20 lichtmasten zwaar beschadigd.
59	Voordeel	Groenbeheerplan De kosten voor het project de Saele in Oosterland vielen mee. Verder loopt de herinrichting van de tuin rond het gemeentehuis (naast een aantal andere projecten) door in 2021. Het effect op het benodigde budget in 2021 verwerken we via de financiële rapportage 2021.
237	Nadeel	Budgettair neutraal maken Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP) Doordat we minder rioleringsinvesteringen hebben uitgevoerd dan gepland rekenen we minder BTW toe aan de exploitatie van de riolering.
145	Nadeel	Leges omgevingsvergunningen Voor een aantal grote projecten (bijvoorbeeld Duinrand en appartementen Noorderpolder) zijn in 2020 nog geen leges in rekening gebracht, omdat de vergunningsprocedure nog niet rond was. Hiertegenover staat een meeropbrengst bij de activiteit strijdig gebruik. Mensen zoeken meer de randen van de mogelijkheden op binnen het bestemmingsplan. Ook zijn er waarschijnlijk meer vergunningen verleend doordat inwoners meer thuis waren door corona.
71	Voordeel	Inkomsten begraafplaatsen Ook in 2020 is extra inzet geweest op de aanschrijvingen voor het verlengen van grafrechten uit voorgaande jaren. Hierdoor zijn de inkomsten hoger dan begroot.
124	Nadeel	Toevoeging voorziening achterstallig onderhoud objecten openbare ruimte We hebben een inventarisatie en inspectie uitgevoerd van de objecten in de openbare ruimte. Hieruit bleek dat er sprake is van achterstallig onderhoud. Conform de regels van het BBV voegen we het bedrag dat daar bij hoort, afgerond € 124.000, toe aan de voorziening achterstallig onderhoud objecten openbare ruimte.
500 (per saldo)	Voordeel	Vrijval voorziening risico leges omgevingsvergunning In 2019 voegden wij € 2.145.000 toe aan de voorziening risico leges omgevingsvergunning.

		Op 31 maart 2021 tekenden de gemeente en Windpark Krammer BV een vaststellingsovereenkomst. Hierin ligt onder meer vast dat de gemeente van de legesaanslag van € 2.145.000 een bedrag van € 500.000 niet terug hoeft te betalen. De voorziening valt in zijn geheel vrij en de € 500.000 komt ten gunste van het jaarrekeningsaldo.
--	--	--

AFWIJKINGEN OP INVESTERINGEN

(bedragen x € 1.000)

Bedrag	Voor/Nadeel	Toelichting
139	Voordeel	Reconstructie Haringvlietstraat De reconstructie Haringvlietstraat is eind 2020 grotendeels afgerond. Definitieve oplevering vindt plaats begin 2021 in samenhang met de opening van Fase 1A en 1B van het Retailpark Haringvlietplein. Het restant saldo verschuift naar 2021.
120	Nadeel	Herinrichting Kerk-Dorpsplein Bruinisse In 2020 was sprake van een overschrijding, maar we verwachten dat het totaal van de uitgaven binnen het toegekende krediet blijft.
122	Nadeel (per saldo nihil)	Vervanging vrijerval riolering Door onvoorzien meerwerk in Bruinisse zijn de kosten € 122.000 hoger uitgevallen dan begroot. Dit verschil dekken we uit de voorziening vervangingsinvesteringen riolering.
183	Voordeel (per saldo nihil)	Vervanging gemalen Door corona in het rioolwater stond ineens veel werk stil. In afwachting van het effect hiervan is er werk vertraagd. Daarnaast is er door het niet vervangen van de vorige pompmonteur te weinig capaciteit, waardoor er minder is uitgevoerd in 2020. In 2021 wordt dit hersteld. De onderschrijding leidt tot een lagere onttrekking uit de voorziening.
159	Voordeel	Maatregelen OAS Westerschouwen Het project Grevelingenlaan Scharendijke is niet in 2020 in uitvoering gegaan. Dit was wel begroot.
297	Voordeel	Afkoppelen verhard oppervlak De projecten Kerkplein Bruinisse en Korte Achterweg Oosterland zijn nog niet opgeleverd. Dit schuift door naar 2021.

Toelichting sub-programma 2.3

Leefbare kernen met betrokken inwoners

(bedragen x € 1.000)

Resultaat sub-programma 2.3	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Totaal lasten sub-programma	1.282	1.670	1.020	650
Totaal baten sub-programma	60	67	47	-20
Gerealiseerd totaal saldo lasten en baten	-1.222	-1.603	-973	630
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0
Mutaties in reserves	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-1.222	-1.603	-973	630

Het verschil tussen de begroting na wijziging en het werkelijk saldo van baten en lasten wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door:

AFWIJINGEN IN EXPLOITATIE

(bedragen x € 1.000)

Bedrag	Voor/Nadeel	Toelichting
212	Voordeel	<p>Tegemoetkoming coronaschade</p> <p>Via de Programmarapportage 2020 reserveerden we middelen voor de tegemoetkoming coronaschade voor culturele organisaties en dorps huizen. De uitvoering hiervan vindt plaats in 2021 via de Uitvoeringsregeling Tegemoetkoming schade COVID-19 voor cultuur, dorps huizen en jeugd-/jongerenorganisaties. De gereserveerde middelen vallen daardoor vrij in het jaarrekeningsaldo 2020. Via de 1^e Financiële rapportage 2021 vragen wij u deze middelen in 2021 opnieuw te oormerken en in te zetten ter dekking van de financiële gevolgen van de uitvoering van de hiervoor genoemde regeling, zie ook onze raadsbrief van 26 januari 2021 over dit onderwerp. De afwijking binnen dit sub-programma betreft de gereserveerde middelen voor cultuur exclusief bibliotheekvoorzieningen en dorps huizen. De toelichting over bibliotheekvoorzieningen en dorps huizen vindt u terug in sub-programma 2.1.</p>
78	Voordeel	<p>Doorbelaste salarislasten en lasten van ingehuurd personeel</p> <p>Voor deze afwijking verwijzen wij u naar een centrale toelichting binnen het onderdeel Overhead.</p>

131	Voordeel (per saldo nihil)	<p>Uitvoering dorpsvisie Burgh-Haamstede</p> <p>Door gebrek aan interne capaciteit stelde het college het 'Procesvoorstel uitvoering dorpsvisie Burgh-Haamstede' pas in oktober vast. Hierin is een planning op hoofdlijnen opgenomen, die in november 2020 verder is uitgewerkt en akkoord is bevonden door het college. Hierdoor schuiven de daarvoor benodigde middelen voor het merendeel door naar 2021. Dit verwerken we via de 1^e Financiële rapportage in 2021. Dekking vindt overigens plaats uit de reserve uitvoering strategische visie.</p>
53	Voordeel	<p>Mobiliteitsplatform</p> <p>Als gevolg van de coronacrisis was de proces- en programmabegeleiding in 2020 minder intensief. Een aantal initiatieven kwam stil te liggen door de beperkingen in personenvervoer en het feit dat het gaat om kwetsbare ouderen en vrijwilligers. Inmiddels is dit weer op gang gekomen. Om die reden vragen wij u via de 1^e Financiële rapportage het restantbudget over 2020 in 2021 beschikbaar te stellen.</p>

Toelichting sub-programma 2.4

Goed en betaalbaar aanbod zorg en welzijn

(bedragen x € 1.000)

Resultaat sub-programma 2.4	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Totaal lasten sub-programma	30.966	38.096	37.475	621
Totaal baten sub-programma	6.999	12.286	13.028	742
Gerealiseerd totaal saldo lasten en baten	-23.967	-25.810	-24.447	1.363
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0
Mutaties in reserves	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-23.967	-25.810	-24.447	1.363

Het verschil tussen de begroting na wijziging en het werkelijk saldo van baten en lasten wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door:

AFWIJINGEN IN EXPLOITATIE

(bedragen x € 1.000)

Bedrag	Voor/Nadeel	Toelichting
346	Voordeel	Gebundelde uitkering, verstrekte uitkeringen Het aantal uitkeringen is – ondanks de pandemie – niet flink toegenomen. Voor de begroting is gebruik gemaakt van het rekenmodel van Berenschot, wat gebaseerd is op de economische voorspellingen van het Centraal Planbureau. In 2020 voorspelde Berenschot een gemiddeld hoger aantal inwoners met een uitkering. Het voordeel is inclusief de bespaarde uitkering door de invulling van de Banenafpraak gemeente Schouwen-Duiveland.
346	Voordeel (saldo lasten en baten)	Bijstandsbesluit zelfstandigen / TOZO-regeling Na het opstellen van de Programmarapportage 2020 verstrekten wij nog € 600.000 aan de regelingen TOZO 2 en 3. Aan de andere kant ontvingen wij als gevolg van herberekening van de loonheffing van alle TOZO-regelingen een teruggave loonheffing van € 284.000. Per saldo een nadeel van € 316.000. Aan de batenkant is sprake van een voordeel van € 612.000 gerelateerd aan TOZO. Dit is een gevolg van de rijksbijdrage (inclusief een vergoeding voor uitvoeringskosten) die € 123.000 hoger uitvalt dan begroot. Dit komt doordat de declarabele uitgaven aan TOZO hoger waren dan begroot (zie hiervoor).

		Verder is sprake van een voordeel van € 50.000 als gevolg van in 2020 afgeloste leningen vanuit het Bijstandsbesluit zelfstandigen.
199	Voordeel	<p>Regeling chronisch zieken en gehandicapten Binnen de regeling chronisch zieken en gehandicapten is de aanvraagprocedure gewijzigd. Met ingang van 2020 moet men deze tegemoetkoming jaarlijks opnieuw aanvragen en is geen sprake meer van ambtshalve toekenning. De aanvraag kan gedurende het gehele kalenderjaar worden ingediend. Ondanks deze wijziging is het aantal aanvragen slechts met 11% gedaald. Het totaal aantal toekenningen is echter fors lager dan voorheen. Dit komt doordat nu jaarlijks wordt getoetst of een aanvrager nog aan de voorwaarden voldoet. Het voordeel bedraagt € 129.000. Daarnaast is de stelpost gereserveerd structureel budget voor een bedrag van € 70.000 niet besteed.</p> <p>Wij bieden u in het tweede kwartaal van 2021 de eindevaluatie van het herijkte minimabeleid aan, waarbij wij u nader informeren over een mogelijke vervolginrichting van het minimabeleid na 2021. Via de 1^e Financiële rapportage 2021 stellen wij u voor het restantbudget van € 199.000 beschikbaar te stellen voor de doelgroep minimabeleid, zoals u is meegedeeld via de raadsbrief 'Proces evaluatie herijking minimabeleid' van december 2020.</p>
158	Voordeel	<p>Doorbelaste salarislasten en lasten van ingehuurd personeel Voor deze afwijking verwijzen wij u naar een centrale toelichting binnen het onderdeel Overhead.</p>

Toelichting sub-programma 3.1

Schouwen-Duiveland vakantie-eiland

(bedragen in € 1.000)

Resultaat sub-programma 3.1	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Totaal lasten sub-programma	2.441	2.608	2.411	197
Totaal baten sub-programma	764	435	237	-198
Gerealiseerd totaal saldo lasten en baten	-1.677	-2.173	-2.174	-1
Toevoeging aan reserve	357	6	0	6
Onttrekking aan reserve	707	266	182	-84
Mutaties in reserves	350	260	182	-78
Gerealiseerd resultaat	-1.327	-1.913	-1.992	-79

Toelichting mutaties reserves	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Toevoegingen aan reserves				
Bestemmingsreserve Regiovisie	357	6	0	6
Reserve ISV	0	0	0	0
Subtotaal	357	6	0	6
Onttrekkingen aan reserves				
Bestemmingsreserve Regiovisie	707	118	34	-84
Reserve ISV	0	148	148	0
Subtotaal	707	266	182	-84
Mutaties in reserves	350	260	182	-78

Het verschil tussen de begroting na wijziging en het werkelijk saldo van baten en lasten wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door:

AFWIJINGEN IN EXPLOITATIE

(bedragen x € 1.000)

Bedrag	Voor/Nadeel	Toelichting
109	Voordeel (per saldo nihil)	<p>Regiovisie (lastenkant)</p> <p>Het voordeel bestaat uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • € 50.000 minder lasten knelpuntenpot • € 30.000 minder lasten aandachtsgebied Rampweg • € 29.000 minder lasten aandachtsgebied N57 Scharendijke. <p>De lasten schuiven door naar 2021, omdat plannen en gebiedsvisie (bij de Rampweg) nog in ontwikkeling zijn. De actualisatie van de (financiële) planning van de Regiovisie verwerken we via de financiële rapportage 2021.</p>

40	Nadeel (per saldo nihil)	<p>Regiovisie (batenkant)</p> <p>De grondverkoop bij het onderdeel compensatielocatie Brouwersdamaanzet West kan pas plaatsvinden, nadat het bestemmingsplan dat de ontwikkelingen mogelijk maakt onherroepelijk is. We verwachten dat deze grondverkoop daarom doorschuift naar 2022. De actualisatie van de (financiële) planning van de Regiovisie verwerken we via de financiële afwijkingenrapportage 2021.</p>
84	Nadeel (per saldo nihil)	<p>Regiovisie (bestemmingsreserve)</p> <p>De voor- en nadelen op de exploitatieposten van de Regiovisie verlopen budgettair neutraal via de bestemmingsreserve Regiovisie.</p>
92	Nadeel	<p>Energie en klimaat</p> <p>In 2019 hebben we via de decembercirculaire geld ontvangen voor klimaatmaatregelen (opgaven uit het klimaatakkoord). Deze gelden zijn in 2019 vrijgevallen in het jaarrekeningsaldo, maar vervolgens in 2020 abusievelijk niet ingezet als dekking voor de geplande maatregelen in 2020 tot en met 2022. Voor 2021 en 2022 corrigeren we dit bij de financiële rapportage 2021.</p>

Toelichting sub-programma 3.2

Krachtige toeristische hoofdstructuur

(bedragen x € 1.000)

Resultaat sub-programma 3.2	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Totaal lasten sub-programma	2.138	1.939	1.717	222
Totaal baten sub-programma	1.682	1.482	1.524	42
Gerealiseerd totaal saldo lasten en baten	-456	-457	-193	264
Toevoeging aan reserve	0	68	68	0
Onttrekking aan reserve	487	4.096	4.096	0
Mutaties in reserves	487	4.028	4.028	0
Gerealiseerd resultaat	31	3.571	3.835	264

Toelichting mutaties reserves	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Toevoegingen aan reserves				
Mobiliteitsfonds	0	68	68	0
Subtotaal	0	68	68	0
Onttrekkingen aan reserves				
Mobiliteitsfonds	487	4.096	4.096	0
Subtotaal	487	4.096	4.096	0
Mutaties in reserves	487	4.028	4.028	0

Het verschil tussen de begroting na wijziging en het werkelijk saldo van baten en lasten wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door:

AFWIJINGEN IN EXPLOITATIE

(bedragen x € 1.000)

Bedrag	Voor/Nadeel	Toelichting
159	Voordeel	Doorbelaste salarislasten en lasten van ingehuurd personeel Voor deze afwijking verwijzen wij u naar een centrale toelichting binnen het onderdeel Overhead.
39	Nadeel	Openbare toiletten We hebben extra schoonmaakkosten gemaakt om de toiletten coronaproof te maken en te houden. Zie ook de paragraaf corona in deze jaarrekening.
92	Voordeel	Actieprogramma Toerisme Het voordeel is ontstaan, doordat niet al de geplande activiteiten zijn uitgevoerd. Dit heeft verschillende oorzaken. Vanwege het opheffen van de VVV Zeeland eind 2020 zijn voorafgaand daaraan campagnes niet meer doorgegaan. Op het strand waren minder activiteiten

		<p>mogelijk door corona. Ook zijn er planningstechnisch onderdelen doorgeschoven naar 2021, zoals het behoeftenonderzoek recreatie.</p> <p>De actualisatie van het actieprogramma voor de jaarschijven 2021 en verder verwerken we via de financiële rapportage 2021.</p>
65	Voordeel	<p>Betaald parkeren</p> <p>Doordat vorig jaar meer Nederlanders in eigen land vakantie vierden was het toch behoorlijk druk in Zierikzee en de Westhoek. Hierdoor viel het verwachte nadeel op de parkeeropbrengsten iets lager uit dan de prognose die we eerder in 2020 maakten. Daarnaast was sprake van een voordeel op de opbrengst naheffingsaanslagen.</p>

AFWIJKINGEN OP INVESTERINGEN

(bedragen x € 1.000)

Bedrag	Voor/Nadeel	Toelichting
133	Voordeel	<p>Toiletgebouw Haringvliet Zierikzee</p> <p>In de bestuursopdracht creëren budgettaire ruimte was voorgesteld dit toiletgebouw te laten vervallen. Bij de behandeling van de begroting 2021-2024 in het najaar van 2020 besloot de raad tot plaatsing van dit gebouw. Hierdoor schuift de plaatsing door naar 2021.</p>

Toelichting sub-programma 3.3

Toerisme is sterk divers en profiteert van water

(bedragen x € 1.000)

Resultaat sub-programma 3.3	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Totaal lasten sub-programma	175	70	64	6
Totaal baten sub-programma	0	70	64	-6
Gerealiseerd totaal saldo lasten en baten	-175	0	0	0
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0
Mutaties in reserves	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-175	0	0	0

Het verschil tussen de begroting na wijziging en het werkelijk saldo van baten en lasten geeft geen aanleiding voor een verdere toelichting.

Toelichting sub-programma 3.4

Evenementen en activiteiten aan het water

(bedragen x € 1.000)

Resultaat sub-programma 3.4	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Totaal lasten sub-programma	2.452	2.556	2.535	21
Totaal baten sub-programma	1.321	1.785	1.740	-45
Gerealiseerd totaal saldo lasten en baten	-1.131	-771	-795	-24
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0
Mutaties in reserves	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-1.131	-771	-795	-24

Het verschil tussen de begroting na wijziging en het werkelijk saldo van baten en lasten wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door:

AFWIJKINGEN IN EXPLOITATIE

(bedragen x € 1.000)

Bedrag	Voor/Nadeel	Toelichting
35	Nadeel	Doorbelaste salarislasten en ingehuurd personeel Voor deze afwijking verwijzen wij u naar een centrale toelichting binnen het onderdeel Overhead.
35 (per saldo nihil)	Voordeel	Exploitatieovereenkomst Burghseweg Doordat de omgevingsvergunning nog niet onherroepelijk is geworden in 2020 vond de geplande grondvererving nog niet plaats. Deze schuift door naar 2021 en nemen we mee in de actualisatie van de exploitatieovereenkomsten. Verwerking daarvan loopt via de financiële rapportage 2021. Daardoor schuift ook de dekking uit de algemene reserve ontwikkelingsbedrijf door.
53	Voordeel	Haven Brouwershaven We voeren het onderhoudscontract voor de havens samen met de gecontracteerde aannemer uit. Dit contract loopt tot en met 2023. In 2020 was er minder onderhoud nodig, maar dit wordt gecompenseerd in de andere jaren van de contracttermijn. Voor 2021 actualiseren we de raming bij de financiële rapportage.
10	Nadeel	Haven Zierikzee Aan de lastenkant melden we een voordeel van € 37.000. Zie de toelichting hierboven bij de haven Brouwershaven.

		De baten zijn € 47.000 lager dan begroot, doordat het nieuwe contract met de Watersportvereniging Zierikzee abusievelijk niet is verwerkt. De structurele consequenties hiervan komen terug in de financiële rapportage.
32	Nadeel	Strand Buiten de scope van het onderhoudsbestek hebben we meerkosten moeten maken. Ook het opruimen van kadavers en herstelwerkzaamheden door vandalisme zijn oorzaken van dit nadeel.

AFWIJKINGEN OP INVESTERINGEN

(bedragen x € 1.000)

Bedrag	Voor/Nadeel	Toelichting
101	Voordeel	Restauratie Oude Haven Zierikzee De aanbesteding voor de restauratiewerkzaamheden van de kademuren Oude Haven is afgerond en door middel van een bouwteamfase is met de geselecteerde aannemer gewerkt aan het definitief ontwerp (DO). De start van de werkzaamheden is uitgesteld aan de hand van het initiatiefvoorstel, zoals vastgesteld door de gemeenteraad en daaropvolgende overleggen met de bewonerscommissie. In 2020 zijn de werkzaamheden nog niet aangevangen.

Toelichting programma 4

Bestuur en burgerzaken

(bedragen x € 1.000)

Resultaat programma 4	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Totaal lasten sub-programma	2.384	2.730	2.922	-192
Totaal baten sub-programma	357	333	345	12
Gerealiseerd totaal saldo lasten en baten	-2.027	-2.397	-2.577	-180
Toevoeging aan reserve	22	0	0	0
Onttrekking aan reserve	22	45	45	0
Mutaties in reserves	0	45	45	0
Gerealiseerd resultaat	-2.027	-2.352	-2.532	-180

Toelichting mutaties reserves	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Toevoegingen aan reserves				
Reserve rekenkamercommissie	22	0	0	0
Subtotaal	22	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves				
Reserve rekenkamercommissie	22	45	45	0
Subtotaal	22	45	45	0
Mutaties in reserves	0	45	45	0

Het verschil tussen de begroting na wijziging en het werkelijk saldo van baten en lasten wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door:

AFWIJINGEN IN EXPLOITATIE

(bedragen x € 1.000)

Bedrag	Voor/Nadeel	Toelichting
63	Voordeel	Doorbelaste salarislasten en ingehuurd personeel Voor deze afwijking verwijzen wij u naar een centrale toelichting binnen het onderdeel Overhead.
315	Nadeel	Wethouderspensioenen Ten behoeve van de jaarrekening wordt jaarlijks de toereikendheid van de voorziening wethouderspensioenen beoordeeld, zo ook per ultimo 2020. Hiervoor stelde een specialistisch bureau zogenaamde actuariële waardeberekeningen op. Wederom zien we dat er een extra dotatie benodigd is om de voorziening op peil te houden. Deze is weliswaar fors lager dan vorig jaar, maar met een bedrag van € 320.000 nog steeds aanzienlijk te noemen. Oorzaak daarvan is onder andere verdere daling van de rekenrente. Weliswaar is de daling veel lager dan het jaar ervoor (in 2018 was de rekenrente

		<p>nog 1,577%, in 2019 0,29% en daalde in 2020 verder naar 0,082%) maar de relatief geringe daling van de rekenrente maakt wederom toch een extra dotatie noodzakelijk. Verder zien we ten aanzien van de zittende wethouders een relatief forse stijging van de bruto aanspraken op het ouderdoms- en nabestaandenpensioen hetgeen voortvloeit uit het bepaalde in de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa). Helaas is het toekomstig verloop van de noodzakelijke pensioenvoorziening niet te voorspellen.</p>
--	--	---

Toelichting overzicht van de Algemene dekkingsmiddelen

Het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen bestaat uit de volgende componenten:

- Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is
- Algemene uitkeringen
- Dividend
- Saldo van de financieringsfunctie
- Overige algemene dekkingsmiddelen

(bedragen x € 1.000)

Resultaat algemene dekkingsmiddelen	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Dividend	2	2	2	0
Financieringsfunctie	-21	13	68	-55
Lokale heffingen	0	784	723	61
Overige algemene dekkingsmiddelen	1.675	1.133	1.096	37
Uitkering deelfonds sociaal domein	300	0	0	0
Totaal lasten programma	1.956	1.932	1.889	43
Algemene uitkering	47.946	51.077	51.573	496
Bespaarde rente	750	813	813	0
Dividend	28	28	20	-8
Financieringsfunctie	0	2	4	2
Lokale heffingen	20.345	19.730	20.272	542
Overige algemene dekkingsmiddelen	1	15	70	55
Uitkering deelfonds sociaal domein	6.438	6.608	6.608	0
Totaal baten programma	75.508	78.273	79.360	1.087
Gerealiseerd totaal saldo lasten en baten	73.552	76.341	77.471	1.130
Toevoeging aan reserve	4.698	15.224	15.771	-547
Onttrekking aan reserve	5.502	11.964	11.456	-508
Mutaties in reserves	804	-3.260	-4.315	-1.055
Gerealiseerd resultaat	74.356	73.081	73.156	75

Toelichting toevoegingen aan reserves algemene dekkingsmiddelen	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Algemene reserve	681	7.861	8.210	-349
Uitvoering Strategische Visie	0	75	75	0
Algemene reserve Zuidhoek	0	139	139	0
Reserve stroomlijnen organisatie	0	0	0	0
Algemene reserve OWB	521	1.061	1.064	-3
Egalisatiereserve algemene uitkering	194	490	490	0
Reserve dekking afschrijvingslasten	2.199	4.494	4.494	0
Reserve kabels en leidingen	1.104	1.104	1.299	-195

Toelichting toevoegingen aan reserves algemene dekkingsmiddelen	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Subtotaal	4.699	15.224	15.771	-547
Toelichting onttrekkingen aan reserves algemene dekkingsmiddelen	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Algemene reserve	2.215	4.823	4.823	0
Reserve uitvoering Strategische Visie	2.021	1.974	1.585	-389
Algemene reserve Zuidhoek	0	0	0	0
Reserve stroomlijnen organisatie	95	652	652	0
Algemene reserve ontwikkelingsbedrijf	671	2.414	2.339	-75
Egalisatiereserve algemene uitkering	300	402	402	0
Reserve dekking kapitaallasten	201	915	931	16
Reserve kabels en leidingen	0	784	724	-60
Subtotaal	5.503	11.964	11.456	-508
Mutaties in reserves	804	-3.260	-4.315	-1.055

Het verschil tussen de begroting na wijziging en het werkelijk saldo van baten en lasten wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door:

AFWIJINGEN IN EXPLOITATIE

(bedragen x € 1.000)

Bedrag	Voor/Nadeel	Toelichting
502	Voordeel	<p>Algemene uitkering gemeentefonds</p> <p>De voornaamste oorzaken van de hogere werkelijke baten uit het gemeentefonds zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> Actualisatie maatstaven 2019 met een positief hoeveelheidsverschil van € 294.000; Actualisatie maatstaven 2020 met een positief hoeveelheidsverschil van € 95.000; Via decemberbrief toegekende coronacompensatie van € 108.000. <p>Voor meer informatie hierover verwijzen wij u naar de door u in uw vergadering van 25 februari 2021 ter kennisname genomen decembercirculaire en decemberbrief.</p>
349	Nadeel	<p>Algemene Reserve</p> <p>De maximale hoogte van de algemene reserve ontwikkelingsbedrijf is € 2,0 mln. + 5 % van de omzet van de bouwgrondexploitatie per ultimo van enig jaar. Indien het werkelijke saldo hoger is, wordt dit overgeheveld naar de algemene reserve. De hoogte van de algemene reserve ontwikkelingsbedrijf zit ultimo 2020 € 755.000 boven het maximum. Dit was begroot op € 406.000. Als gevolg hiervan is een hogere storting in de algemene reserve gedaan dan begroot.</p>

389	Nadeel	<p>Reserve uitvoering Strategische Visie</p> <p>Voor de uitvoering van diverse projecten in 2020 was de dekking geraamd vanuit de reserve strategische visie. Omdat de uitvoering van deze projecten doorschuift naar 2021, schuift ook de dekking door naar 2021. Dit betreft onder andere de volgende projecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Procesgelden uitvoering IHP € 135.997 • Extra impuls praktijkgericht onderwijs € 87.493 • Gebiedsbijdrage Grevelingen € 30.000 • Uitvoering stadsvisie Brouwershaven € 32.000 • Uitvoering dorpsvisie Burgh-Haamstede € 131.000
78	Nadeel	<p>Algemene reserve Ontwikkelingsbedrijf</p> <p>Per saldo wordt er € 78.000 mee toegevoegd aan de algemene reserve Ontwikkelingsbedrijf. Dit betreft:</p> <ul style="list-style-type: none"> • € 27.000 hogere toevoeging tussentijdse winsten grondexploitaties • € 177.000 onttrekking uit reserve tbv tekort Buijse blijkt niet nodig te zijn. • € 349.000 vrijval uit de reserve als gevolg van bereiken maximum. Conform de nota reserves en voorzieningen is deze surplus over geheveld naar de algemene reserve. • € 118.000 hogere toevoeging als gevolg van hogere grondverkopen vanuit beheer en exploitatie en hogere opbrengst voor erfpacht en opstalrecht.
92	Nadeel	<p>Lasten onroerende-zaakbelastingen</p> <p>Hoewel de Samenwerking belastingen Walcheren Schouwen-Duiveland over 2020 een positief resultaat behaalde van € 82.000 moeten wij € 9.000 bijbetalen. Oorzaak hiervan is dat de verhoudingen in de afrekening tussen de vier gemeenten per jaar wijzigen. Er wordt onder meer afgerekend op basis van het werkelijke aantal aanslagregels per gemeente en die wijken voor ons nadelig af ten opzichte van wat was begroot. Daarnaast was in 2020 voor de Samenwerking belastingen abusievelijk een te lage bijdrage geraamd aan de Samenwerking belastingen hetgeen resulteert in een nadeel van € 46.000. Het restantverschil ad. € 38.000 wordt met name veroorzaakt door een lagere doorbelasting aan de diverse taakvelden.</p>
349	Voordeel	<p>Baten toeristenbelasting</p> <p>Deze afwijking lichten wij toe in de paragraaf lokale heffingen.</p>
71	Nadeel	<p>Doorbelaste salarislasten en lasten van ingehuurd personeel</p>

		Voor deze afwijking verwijzen wij u naar een centrale toelichting binnen het onderdeel Overhead.
216	Voordeel	Calamiteitenbudget inhuur Via de beantwoording op de door u aangenomen motie met betrekking tot het terugdringen van inhuur informeerden wij u al dat door een strak ingericht proces meer zicht en grip is gekregen op inhuur. Daarbij gaven wij aan dat in 2020 een dalende trend is ingezet in het aantal inhuurkrachten en de uitgaven die daarmee gepaard gaan. De werkelijke cijfers over 2020 tonen aan dat dit inderdaad het geval is.
183 (per saldo nihil)	Nadeel	Reserve precariobelasting kabels en leidingen In 2018 en 2019 voegden we teveel toe aan de voorziening risico precariobelasting kabels en leidingen. Dit corrigeren we in 2020 door € 121.694 terug te storten in de reserve precariobelasting kabels en leidingen. Ook in 2020 gingen we in de begroting uit van de hogere toevoeging aan de voorziening. Dit zorgt voor een nadeel van € 60.847.
183 (per saldo nihil)	Voordeel	Voorziening risico precariobelasting kabels en leidingen Zie hierboven.

Toelichting Overhead

(bedragen x € 1.000)

Resultaat overhead	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Bestuursondersteuning	264	236	247	-11
Documentaire informatie voorziening	0	0	0	0
Facilitaire zaken en huisvesting	2.174	2.379	2.551	-172
Informatievoorziening en automatisering	1.348	1.509	1.459	50
Juridische kosten	136	375	362	13
Management	1.093	1.166	1.143	23
Overige personeelskosten	326	375	522	-148
Personeelskosten bedrijfsvoering	6.267	6.498	6.429	69
Subtotaal	11.608	12.538	12.713	-176
Toegerekende overhead aan grondexploitaties, investeringen en subsidieprojecten	-177	-214	-157	-58
Gerealiseerde lasten overhead	11.431	12.324	12.556	-234

AFWIJINGEN IN EXPLOITATIE

(bedragen x € 1.000)

Bedrag	Voor/Nadeel	Toelichting
425	Nadeel	Doorbelasting salarislasten en ingehuurd personeel Zie hiervoor de toelichting onder deze tabel.
203	Voordeel	Inhuur personeel Door vanuit de afdelingen strak te sturen op de aan hen vanuit het concern gehonoreerde inhuur is sprake van een overschot.
189	Nadeel	Gebouwenbeheer gemeentehuis Door defecten aan de warmtepompen en de regelingen was het gasverbruik hoger. Verder waren er problemen met het noodstroomaggregaat met bijbehorende schakelautomaat. Door veranderde wet- en regelgeving moesten we de liften aanpassen. Voor een uitgebreidere toelichting verwijzen we naar de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.
57	Nadeel	Doorbelasting overhead aan investeringen en bouwgrond Dit betreft de overhead die wordt doorbelast op basis van de personele inzet op bouwgrondexploitaties en investeringen. In 2020 zijn hier minder uren aanbesteed dan dat in de capaciteitsramingen bij het opstellen van de begroting was gepland. Met name op investeringen is een lagere personele inzet geweest.

		Dit komt grotendeels doordat een deel van de investeringen doorloopt in 2021. Door een lager personele inzet, is ook de toerekening van de overhead lager.
46	Voordeel	Verkoop materiële activa Via een veiling hebben we overtollig materiaal verkocht bij het UOR. Hier stond geen boekwaarde meer tegenover.
111	Voordeel	Opleidingskosten Het overschot op het opleidingsbudget is te verklaren door de Coronacrisis. Een gedeelte van het overschot willen we nog inzetten in 2021. Dit verwerken we via de financiële afwijkingenrapportage in 2021.

Toelichting op afwijking Doorbelasting salarislasten en ingehuurd personeel

Een groot deel van de afwijking op de overhead wordt veroorzaakt door de doorbelasting van salarislasten en de kosten van ingehuurd personeel. Deze lasten van de uitvoerende afdelingen Openbare Werken, Wonen, Werken en Leven en Ruimte en Milieu worden in eerste instantie op de overhead geraamd. Op basis van tijdsbesteding worden deze kosten vervolgens doorbelast naar de betreffende sub-programma's. De werkelijke salarislasten en kosten van ingehuurd personeel zijn in de jaarrekening volledig doorbelast naar de sub-programma's. Echter begrotingstechnisch is een aframing op de budgetten van de salarislasten niet doorvertaald in een aframing op de doorbelasting naar de sub-programma's. Daarnaast zijn de werkelijke kosten voor inhuur personeel lager dan geraamd was. Hierdoor is de geraamde doorbelasting op de overhead hoger dan de werkelijke doorbelasting,

Op de sub-programma's komt dit hierdoor ook tot uitdrukking: daar zijn grotendeels de geraamde doorbelaste salarislasten hoger dan de daadwerkelijke doorbelastingen en zijn de geraamde lasten van ingehuurd personeel lager dan begroot. Onderstaande tabel geeft inzicht in de verschillen per sub-programma tussen de begrote en werkelijke lasten van de doorbelasting van de salarislasten en de lasten voor ingehuurd personeel. Hieruit blijkt dat er slechts een gering verschil van € 17.000 is tussen de totaal geraamde en totaal werkelijke salarislasten en lasten van ingehuurd personeel van de uitvoerende afdelingen.

(bedragen x € 1.000)

Sub-programma	Begroot	Werkelijk	Vershil
1.1 Economie sterk water gerelateerd	60	36	24
1.2 Innovatie landbouw en aquacultuur	0	9	-9
1.3 Florerende kleinschalige bedrijvigheid	205	300	-95
1.4 Arbeidsmarkt in balans	788	738	50
1.5 Vakantie-eiland toonaangevend in water	6	0	6
2.1 Goed en realistisch voorzieningenniveau	773	844	-71
2.2 Wonen naar wens	7.249	7.103	146
2.3 Leefbare kernen met betrokken inwoners	168	87	51
2.4 Goed en betaalbaar aanbod zorg-welzijn	4.639	4.469	170
3.1 Schouwen-Duiveland vakantie-eiland	44	44	0
3.2 Krachtige toeristische hoofdstructuur	582	441	141
3.3 Toerisme divers en profiteert van water	50	46	4

Sub-programma	Begroot	Werkelijk	Verschil
3.4 Evenementen en activiteiten aan water	236	276	-40
Algemene dekkingsmiddelen	75	129	54
Bestuur	854	797	57
Overhead	-15.953	-15.528	-425
Totaal	-226	-209	-17

Toelichting

Vennootschapsbelasting

Voor de toelichting op dit onderdeel verwijzen naar de toelichting over de Vennootschapsbelasting binnen de programmaverantwoording.

(bedragen x € 1.000)

Resultaat vennootschapsbelasting	Begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Totaal lasten sub-programma	0	0	-55	55
Totaal baten sub-programma	0	0	0	0
Gerealiseerd totaal saldo lasten en baten	0	0	55	55
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0
Mutaties in reserves	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	0	0	55	55

Toelichting Onvoorzien

OVERZICHT VAN DE AANWENDING VAN HET BEDRAG VOOR ONVOORZIEN 2020

Het saldo van de post onvoorzien bedroeg aan het begin van 2020 € 150.000. In 2020 is er door mee- en tegenvallers per saldo voor € 100.000 een beroep gedaan op de post onvoorzien:

(bedragen x € 1.000)

Onderwerp	Bedrag
Beschikbaar voor onvoorziene uitgaven op 1 januari 2020	150
Onderzoek creëren budgettaire ruimte expertise Adlasz	-25
Extra instandhoudingsbijdrage Intervence	-45
Onderzoek differentiatie toeristenbelasting	-50
GGD Toezicht Wet Kinderopvang 2020	15
Overdracht taken RUD	15
Resultaat stoppen ongediertebestrijding	19
Financiële afwijking plan Buijse te Zierikzee	20
Realisatie sluitende begroting 2020-2023	-24
Overige kleine bedragen	-25
Saldo na beroep op de post onvoorzien	50

Overzicht incidentele baten en lasten

Onderstaand overzicht geeft inzicht in welke baten en lasten groter dan € 100.000 incidenteel in de programma's zijn verantwoord in 2020.

(bedragen x € 1.000)

Sub-programma	Activiteit	Lasten 2020	Baten 2020
1.3 Florende kleinschalige bedrijvigheid	Bijdrage aan de provincie Zuid-Holland voor het verbreden van de N59	210	
2.1 Goed en realistisch voorzieningenniveau	Sloopkosten Pontes Pieter Zeeman	108	
2.2 Wonen naar wens	Bijdrage aan Rijkwaterstaat voor het verbeteren van de verkeersveiligheid op de N57/N59	225	
2.2 Wonen naar wens	Schade aan de wegen door wortelopdruk	205	
2.2 Wonen naar wens	50% restitutie op de opgelegde aanslag omgevingsvergunning bouwen voor de realisatie van Brouwerseiland	599	
2.2 Wonen naar wens	Onttrekking aan de voorziening dubieuze debiteuren voor de aanslag omgevingsvergunning bouwen voor de realisatie van Brouwerseiland		599
2.2 Wonen naar wens	Bijdragen Transitiefonds in het kader van de Structuurvisie Wonen		162
2.2 Wonen naar wens	Toevoeging aan de voorziening achterstallig onderhoud objecten openbare ruimte vanwege verplichting BBV	124	
2.2 Wonen naar wens	Vrijval voorziening risico leges omgevingsvergunning naar aanleiding van ondertekenen vaststellingsovereenkomst		500
2.3 Leefbare kernen met betrokken inwoners	Uitvoeringskosten mobiliteitsplatform Schouwen-Duiveland Op Weg om dit inwonersinitiatief verder te borgen	149	
2.4 Goed en betaalbaar aanbod zorg en welzijn	Grote woningaanpassingen in het kader van de Wmo	204	

Sub-programma	Activiteit	Lasten 2020	Baten 2020
3.4 Evenementen en activiteiten aan het water	Afromen voorziening baggerbeheerplan naar het benodigd bedrag conform het baggerbeheerplan		442
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorziene uitgaven	Bijdrage gemeentefonds in het kader van corona		2.570
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorziene uitgaven	Na het verwerken van de verhuuraangiften in het kader van de forensenbelasting in 2020 viel de opbrengst over 2019 hoger uit		137
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorziene uitgaven	Extra toevoeging voorziening pensioen voormalige wethouders in het kader van de toereikendheid	320	
Overhead	Project vervanging ICT	135	
Overhead	Automatiseringskosten in het kader van de doorontwikkeling van het zaakstelsel	126	
Diverse	Incidentele toevoegingen aan reserves	14.578	
Diverse	Incidentele onttrekkingen aan reserves		15.690
Totaal		17.104	20.039

Dit leidt tot het volgende structurele rekeningsaldo 2020:

(bedragen x € 1.000)

Structureel rekeningsaldo 2020	Bedrag
Gerealiseerd saldo baten en lasten	3.952
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	24
Gerealiseerd saldo na bestemming	3.976
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-2.935
Structureel rekeningsaldo	1.041

Overzicht structurele mutaties reserves

Onderstaand overzicht geeft inzicht in welke baten en lasten in de programma's structureel worden toegevoegd dan wel onttrokken aan de reserves.

(bedragen x € 1.000)

Reserve	Mutatie	Toevoeging 2020	Onttrekking 2020
Reserve dekking afschrijvingslasten	Museum Zierikzee fase 3 en 4		30
Reserve dekking afschrijvingslasten	Sportcomplex Bruinisse		62
Reserve dekking afschrijvingslasten	Uitbreiding parkeerterrein Hatfieldpark Zierikzee		17
Reserve dekking afschrijvingslasten	Herinrichting parkeerterrein Strandweg/t Oude Vuur		15
Reserve dekking afschrijvingslasten	Overige investeringen		99
Totaal			223

Informatie in het kader van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de voor onze gemeente geldende regelgeving.

Het bezoldigingsmaximum in 2020 voor onze gemeente is € 201.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband.

BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN

Leidinggevende topfunctionarissen	M.K. van den Heuvel	T. van Oostenbrugge
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1 – 31/12	1/1 -31/12
Deeltijdfactor in fte	0,9	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging	Bedragen in €	Bedragen in €
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	96.084	100.865
Beloningen betaalbaar op termijn	17.307	17.931
Subtotaal	113.391	118.796
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	180.900	201.000
- Onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging	113.391	118.796
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2019	M.K. van den Heuvel	T. van Oostenbrugge
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Deeltijdfactor 2019 in fte	0,9	1,0
Beloning	92.633	97.080

Belastbare onkostenvergoedingen	n.v.t.	n.v.t.
Beloningen op termijn	16.231	16.512
Totale bezoldiging 2019	108.864	113.592

OVERIGE RAPPORTAGEVERPLICHTINGEN OP GROND VAN DE WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen.

Er zijn in 2020 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen, die op grond van de WNT dienen te worden vermeld of die in eerdere jaren op grond van de WOPT (Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens) of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Begrotingsrechtmatigheid

Op grond van de Gemeentewet zijn alle overschrijdingen op de lasten ten opzichte van de begroting (na wijziging) onrechtmatig. Bij de afweging van de relevantie van deze onrechtmatige overschrijding is het criterium 'passend binnen het door de raad uitgezette beleid' van belang. Wij zijn van mening dat de overschrijdingen op de lasten in de programmarekening passen binnen het door de raad uitgezette beleid. Voor een financiële toelichting per subprogramma verwijzen wij naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

In de Kadernota rechtmatigheid 2018 van de commissie BBV staan de uitgangspunten voor de begrotingsrechtmatigheid. Op basis hiervan is van de lastenoverschrijdingen getoetst of deze rechtmatig zijn.

In onderstaande tabel zijn de lastenoverschrijdingen (x € 1.000) opgenomen per programma met vermelding of de overschrijding wel of niet meetelt voor het accountantsoordeel.

Sub-progr.	Begroting 2020 incl. wijziging	Realisatie 2020	Verschil	Over-schrijding begroting	Overschrijding onrechtmatig, telt niet mee voor oordeel	Overschrijding onrechtmatig, telt mee voor oordeel
1.1	839	695	144	Nee		
1.2	220	174	46	Nee		
1.3	987	1.058	-71	Ja	-71	
1.4	10.582	10.107	475	Nee		
1.5	20	15	5	Nee		
2.1	12.116	11.867	249	Nee		
2.2	31.333	32.368	-1.035	Ja	-1.035	
2.3	1.670	1.020	650	Nee		
2.4	38.096	37.475	621	Nee		
3.1	2.608	2.411	197	Nee		
3.2	1.939	1.717	222	Nee		
3.3	70	64	6	Nee		
3.4	2.556	2.535	21	Nee		
4.	2.730	2.922	-192	Ja	-192	
Alg.dekk.midd.	1.932	1.889	43	Nee		
Overhead	12.543	12.835	-292	Ja	-292	
Vpb	0	-55	55	Nee		
Onvoorzien	50	0	50	Nee		
Saldo lasten	120.291	119.097	1.194			

1.3:

De overschrijding is veroorzaakt door een hogere administratieve doorbelasting van loonkosten aan dit sub-programma. Dergelijke afwijkingen komen tijdens het opstellen van de jaarstukken aan het licht en kunnen derhalve niet in een eerder stadium begrotingstechnisch worden bij- of afgeraamd.

2.2:

De overschrijding wordt veroorzaakt door de financiële verwerking van de uitkomsten van de vaststellingsovereenkomst Windpark Krammer, welke na balansdatum is ondertekend. De lasten worden gedekt door een uitname uit de voorziening risico leges omgevingsvergunning, die voor dit risico reeds was opgenomen.

4.:

De overschrijding van de lasten is het gevolg van de herberekening van de voorziening pensioen voormalige wethouders. Deze herberekening vindt jaarlijks plaats bij het opstellen van de jaarrekening.

Overhead:

De overschrijding op Overhead is veroorzaakt door een hogere administratieve doorbelasting van loonkosten aan dit sub-programma. Dergelijke afwijkingen komen tijdens het opstellen van de jaarstukken aan het licht en kunnen derhalve niet in een eerder stadium begrotingstechnisch worden bij- of afgeraamd.

Bijlagen

Single Information Single Audit (SISA)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van				
FIN	B1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdienst/Toeslagen)	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d. (artikel 3)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B1/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B1/02</i>
			0	€ 0
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/02</i>
			€ 280.414	€ 122.250
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag
			<i>Aard controle n.v.t</i> <i>Indicator: D8/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/06</i>
lenW	E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E20/01</i>	<i>Aard controle n.v.t</i> <i>Indicator: E20/02</i>
			€ 0	€ 0
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)
			<i>Aard controle n.v.t</i> <i>Indicator: E20/05</i>	<i>Aard controle n.v.t</i> <i>Indicator: E20/06</i>
EZK	F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: F9/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: F9/02</i>
			1 EAW - 20 - 00685564	€ 0
			2	
			Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t</i> <i>Indicator: F9/05</i>	
			Nee	

artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021			
Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3)	Besteding (jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B1/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: B1/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B1/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B1/06</i>
€ 0	€ 0	€ 0	Nee
Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)		
<i>Aard controle R Indicator: D8/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/04</i>		
€ 27.000	€ 186.101		
Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten in (jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag		
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/08</i>		
Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
<i>Aard controle R Indicator: E20/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/04</i>		
€ 0	Nee		
De hoeveelheid van de op te leveren en de opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (m1, m2, aantallen)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08</i>		
Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Toelichting	
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/05</i>	
€ 0	Nee		

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeente deel 2020	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/01</i>	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/02</i>
			€ 5.568.522	€ 64.040
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicator: G2/07</i>	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicator: G2/08</i>
			€ 7.984	€ 16.104
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2020 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking <i>Aard controle R Indicator: G3/01</i>	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) <i>Aard controle R Indicator: G3/02</i>
			€ 35.668	€ 0
			Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3/07</i>	
			Ja	
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_ gemeentedeel 2020	Welke regeling betreft het? <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	Besteding (jaar T) levensonderhoud <i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 3.277.300
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 766.230
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 559.914
			Kopie regeling <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	755
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	178
3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	235			

Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicator: G2/03</i>	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicator: G2/04</i>	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicator: G2/05</i>	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicator: G2/06</i>
€ 290.049	€ 487	€ 88.478	€ 606
Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle R Indicator: G2/09</i>	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/10</i>	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/11</i>	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2/12</i>
€ 0	€ 659.389	€ 328	Ja
Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) <i>Aard controle R Indicator: G3/03</i>	Besteding (jaar T) Bob <i>Aard controle R Indicator: G3/04</i>	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) <i>Aard controle R Indicator: G3/05</i>	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob) <i>Aard controle R Indicator: G3/06</i>
€ 16.374	€ 0	€ 0	€ 0

Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking <i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	Baten (jaar T) levensonderhoud <i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) <i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) <i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>
€ 104.704	€ 78.974	€ 0	€ 0
€ 238.257	€ 62.721	€ 0	€ 0
€ 16.205	€ 5.148	€ 0	€ 0
Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020) <i>Aard controle R Indicator: G4/10</i>	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee <i>Aard controle R Indicator: G4/11</i>	
22	€ 68.242	Ja	
30		Ja	
10		Ja	

VWS	H4	Regeling specifieke uitkering sport	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld
			<i>Aard controle R Indicator: H4/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02</i>
			€ 51.494	€ 4.593
			Projectnaam/nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/04</i>
			1 Gebouwenbeheer zwembad Dol-Fijn / 65301540	€ 5.005
			2 Beheer sportterreinen / 65311100	€ 4.110
			3 Sportterreinen afdeling OW-UOR / 65311101	€ 97
			4 Sportterreinen onderhoud groenvoorziening / 65311102	€ 19.879
			5 Sportcomplex Zierikzee / 65311109	€ 3.906
6 IJsbanen algemeen / 65311400	€ 855			
7 Toplaag ren. 2e veld Scharendijke (75311041)	€ 6.394			
8 Renovatie hoofdveld Nieuwerkerk (75311042)	€ 6.655			
Kopie projectnaam / nummer	Totale besteding (Jaar T) per project ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)			
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/10</i>			
1 Gebouwenbeheer zwembad Dol-Fijn / 65301540	€ 5.005			
2 Beheer sportterreinen / 65311100	€ 4.110			
3 Sportterreinen afdeling OW-UOR / 65311101	€ 97			
4 Sportterreinen onderhoud groenvoorziening / 65311102	€ 19.879			
5 Sportcomplex Zierikzee / 65311109	€ 3.906			
6 IJsbanen algemeen / 65311400	€ 855			
7 Toplaag ren. 2e veld Scharendijke (75311041)	€ 6.394			
8 Renovatie hoofdveld Nieuwerkerk (75311042)	€ 6.655			
VWS	H8	Regeling Sportakkoord	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)
			Gerealiseerd	Gerealiseerd
			<i>Aard controle R Indicator: H8/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: H8/02</i>
			€ 0	€ 20.000

GEREALISEERDE BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD

(x € 1.000)

Nummer taakveld	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Saldo
0-1	Bestuur	1.908	0	-1.908
0-2	Burgerzaken	1.014	345	-669
0-3	Beheer overige gebouwen en gronden	387	550	163
0-4	Overhead	12.835	278	-12.557
0-5	Treasury	107	839	732
0-61	OZB woningen	512	7.038	6.526
0-62	OZB niet-woningen	114	2.610	2.496
0-63	Parkeerbelasting	7	1.516	1.509
0-64	Belastingen overig	742	1.510	768
0-7	Uitkeringen gemeentefonds	0	58.181	58.181
0-8	Overige baten en lasten	275	77	-198
0-9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-55	0	55
0-10	Mutaties reserves	15.903	15.926	23
1-1	Crisisbeheersing en brandweer	3.029	11	-3.018
1-2	Openbare orde en veiligheid	2.136	97	-2.039
2-1	Verkeer en vervoer	8.471	633	-7.838
2-2	Parkeren	908	6	-902
2-3	Recreatieve havens	1.322	1.509	187
2-4	Economische havens en waterwegen	455	311	-144
2-5	Openbaar vervoer	0	0	0
3-1	Economische ontwikkeling	471	61	-410
3-2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	197	620	423
3-3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	291	219	-72
3-4	Economische promotie	1.065	9.151	8.086
4-1	Openbaar basisonderwijs	516	14	-502
4-2	Onderwijshuisvesting	1.697	64	-1.633
4-3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.279	448	-831
5-1	Sportbeleid en activering	183	0	-183
5-2	Sportaccommodaties	2.623	521	-2.102
5-3	Cultuur	766	45	-721
5-4	Musea	1.710	149	-1.561
5-5	Cultureel erfgoed	325	45	-280
5-6	Media	864	25	-839
5-7	Openbaar groen-(openlucht) recreatie	5.843	416	-5.427
6-1	Samenkracht en burgerparticipatie	4.897	140	-4.757
6-2	Wijkteams	2.444	17	-2.427
6-3	Inkomensregelingen	13.337	12.485	-852
6-4	Begeleide participatie	8.791	3.980	-4.811
6-5	Arbeidsparticipatie	1.242	0	-1.242
6-6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	915	0	-915
6-71	Maatwerkdienstverlening 18+	7.623	364	-7.259
6-72	Maatwerkdienstverlening 18-	6.166	0	-6.166
6-81	Geëscaleerde zorg 18+	14	0	-14
6-82	Geëscaleerde zorg 18-	1.667	0	-1.667
7-1	Volksgesondheid	1.468	74	-1.394
7-2	Riolering	5.853	6.877	1.024
7-3	Afval	4.749	5.695	946
7-4	Milieubeheer	1.881	194	-1.687
7-5	Begraafplaatsen en crematoria	516	547	31
8-1	Ruimtelijke ordening	1.444	1.036	-408
8-2	Grondexploitatie (niet bedrijven)	517	670	153
8-3	Wonen en bouwen	3.577	3.683	106
Totaal		135.001	138.977	3.976

VERDELINGSPRINCIPE TAAKVELDEN

Programma	Nr.	Sub-programma	Taakveld	Omschrijving
Werken	1.1	Economie sterk water gerelateerd	TV-0-5	Treasury
			TV-2-4	Economische havens en waterwegen
			TV-3-1	Economische ontwikkeling
			TV-7-4	Milieubeheer
	1.2	Openbare orde en veiligheid	TV-3-1	Economische ontwikkeling
			TV-8-1	Ruimtelijke ordening
	1.3	Florerende kleinschalige bedrijvigheid	TV-3-1	Economische ontwikkeling
			TV-3-2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur
			TV-3-3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
			TV-3-4	Economische promotie
	1.4	Arbeidsmarkt in balans	TV-8-3	Wonen en bouwen
			TV-0-10	Mutaties reserves
			TV-6-1	Samenkracht en burgerparticipatie
	1.5	Vakantie-eiland toonaangevend in water	TV-6-4	Begeleide participatie
			TV-6-5	Arbeidsparticipatie
Wonen	2.1	Goed en realistisch voorzieningenniveau	TV-3-4	Economische promotie
			TV-0-3	Beheer overige gebouwen en gronden
			TV-0-8	Overige baten en lasten
			TV-1-1	Crisisbeheersing en brandweer
			TV-2-5	Openbaar vervoer
			TV-3-3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
			TV-4-1	Openbaar basisonderwijs
			TV-4-2	Onderwijshuisvesting
			TV-4-3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken
			TV-5-1	Sportbeleid en activering
			TV-5-2	Sportaccommodaties
			TV-5-3	Cultuur
			TV-5-4	Musea
			TV-5-6	Media
	TV-5-7	Openbaar groen-(openlucht) recreatie		
	TV-6-1	Samenkracht en burgerparticipatie		
	TV-8-1	Ruimtelijke ordening		
	2.2	Wonen naar wens	TV-0-10	Mutaties reserves
			TV-0-3	Beheer overige gebouwen en gronden
			TV-0-63	Parkeerbelasting
			TV-1-2	Openbare orde en veiligheid
			TV-2-1	Verkeer en vervoer
			TV-2-2	Parkeren
			TV-5-7	Openbaar groen-(openlucht) recreatie
			TV-7-2	Riolering
			TV-7-3	Afval
			TV-7-4	Milieubeheer
			TV-7-5	Begraafplaatsen en crematoria
			TV-8-1	Ruimtelijke ordening
			TV-8-2	Grondexploitatie (niet bedrijven)
			TV-8-3	Wonen en bouwen
	2.3	Leefbare kernen met betrokken inwoners	TV-0-8	Overige baten en lasten
			TV-5-3	Cultuur
			TV-6-1	Samenkracht en burgerparticipatie
			TV-6-2	Wijkteams
2.4	Goed en betaalbaar aanbod zorg en welzijn	TV-8-1	Ruimtelijke ordening	
		TV-2-2	Parkeren	
		TV-6-1	Samenkracht en burgerparticipatie	
		TV-6-2	Wijkteams	
		TV-6-3	Inkomensregelingen	
		TV-6-6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	
		TV-6-71	Maatwerkdienstverlening 18+	
		TV-6-72	Maatwerkdienstverlening 18-	
TV-6-81	Geëscaleerde zorg 18+			

Programma	Nr.	Sub-programma	Taakveld	Omschrijving
			TV-6-82	Geëscaleerde zorg 18-
			TV-7-1	Volksgezondheid
Verblijven	3.1	Schouwen-Duiveland vakantie-eiland	TV-0-10	Mutaties reserves
			TV-3-4	Economische promotie
			TV-5-4	Musea
			TV-5-5	Cultureel erfgoed
			TV-5-7	Openbaar groen-(openlucht) recreatie
			TV-7-4	Milieubeheer
			TV-8-2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)
			TV-0-10	Mutaties reserves
	3.2	Krachtige toeristische hoofdstructuur	TV-0-63	Parkeerbelasting
			TV-1-2	Openbare orde en veiligheid
			TV-2-2	Parkeren
			TV-5-7	Openbaar groen-(openlucht) recreatie
			TV-8-1	Ruimtelijke ordening
			TV-3-4	Economische promotie
	3.3	Toerisme is sterk divers en profiteert van water	TV-8-1	Ruimtelijke ordening
			TV-3-4	Economische promotie
3.4	Evenementen en activiteiten aan het water	TV-1-2	Openbare orde en veiligheid	
		TV-2-3	Recreatieve havens	
		TV-3-1	Economische ontwikkeling	
		TV-3-4	Economische promotie	
		TV-5-4	Musea	
		TV-5-7	Openbaar groen-(openlucht) recreatie	
		TV-8-1	Ruimtelijke ordening	
		TV-0-10	Mutaties reserves	
Bestuur en Burgerzaken			TV-0-1	Bestuur
			TV-0-2	Burgerzaken
			TV-0-10	Mutaties reserves
Algemene dekkingsmiddelen			TV-0-5	Treasury
			TV-0-61	OZB woningen
			TV-0-62	OZB niet-woningen
			TV-0-64	Belastingen overig
			TV-0-7	Uitkeringen gemeentefonds
			TV-0-8	Overige baten en lasten
			TV-3-4	Economische promotie
			TV-0-4	Overhead
Overhead			TV-0-4	Overhead
VPB			TV-0-9	Vennootschapsbelasting (VpB)
Onvoorzien			TV-0-8	Overige baten en lasten

OVERZICHT VERLOOP INVESTERINGEN (> € 100.000)

(bedragen in €)

Omschrijving investering	Begroot 2020	Werkelijk 2020	Restant 2020
Halten aanpassen (invaliden)	190.524	111.309	79.215
Aanpassing parkeerapparatuur	207.804	161.953	45.851
Aanpassing parkeerapparatuur (2021)			
Semi permanente uitbreiding BS Noorderpolder	600.000	600.000	
Restauratie Bolwerk	251.178	223.679	27.499
Herstel Zuidwellebrug	556.217	614.809	-58.592
Nieuwbouw brandweerkazerne			
Herinrichting openbare ruimte Oude Haven			
Aanleg 80 extra parkeerplaatsen Noorderpolder			
Parkeerverwijzingen Zierikzee	197.693	139.175	58.518
Reconstructie Haringvlietstraat	542.943	403.938	139.005
Recreatieverdeelweg fase 3 Scharendijke			
Kademuren haven Brouwershaven	482.476	486.192	-3.716
Herinrichting parkeerlocaties			
Verduurzamen natransport Transferium	1.036	220	816
Uitbreiding Willibrordusschool voorbereiding			
Inrichting buitenruimte Pontes	116.000	137.940	-21.940
Nieuwbouw Pontes	4.556.871	4.452.540	104.331
Flankerende maatregelen 3e fase Recreatieverdeelweg			
Electrische installatie haven Brouwershaven			
Toiletgebouw Haringvlietstraat	132.500		132.500
Aanschaf ondergrondse containers optimalisatieplan	225.000	165.122	59.878
Vervanging vrijval riolering	1.666.794	1.005.942	660.852
Vervanging riolering binnenstad Zierikzee	936.370	741.256	195.114
Relining vrijval riolering	13.958	194.065	-180.107
Vervanging gemalen	277.186	79.175	198.011
Maatregelen OAS Westerschouwen 2020	380.000	220.608	159.392
Maatregelen OAS Westerschouwen 2021			
Maatregelen OAS Westerschouwen 2023			
Afkoppelen verhard oppervlak 2020	484.778	187.809	296.969
Afkoppelen verhard oppervlak 2021			
Afkoppelen verhard oppervlak 2022			
Afkoppelen verhard oppervlak 2023			
Grond tiny houses Renesse	222.015	210.198	11.817
Glooiing Bru-Vlu-025			
Damwand Bru-RH-005			
Restauratie Oude Haven	410.333	308.854	101.479
Steigers Brou-N			
Constructie Damwand Brou O-003+005			
Steigers Brou-O-010			
Kademuren Brou-O-010			
Kademuur ZZ-nh-007			
Kademuur ZZ-nh			
Kademuur metselwerk ZZ-nh-005/6/8			
Steiger Engelse Kade			
Vervanging kunstgrasveld Bruse Boys			
Renovatie toplaag atletiekbaan Zierikzee			
Vervanging ondergrondse opstal afval/containers			
Vervanging ondergrondse opstal afval/bekisting			
Vervanging veegmachine Johnston 00-BKF-7			
Vervanging huisvuilauto BZ-JS-28			
Vervanging huisvuilauto BV-VL-99			

Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Omschrijving investering
			Halten aanpassen (invaliden)
			Aanpassing parkeerapparatuur
219.831			Aanpassing parkeerapparatuur (2021)
			Semi permanente uitbreiding BS Noorderpolder
			Restauratie Bolwerk
140.000			Herstel Zuidwellebrug
	1.500.000	2.000.000	Nieuwbouw brandweerkazerne
	835.000		Herinrichting openbare ruimte Oude Haven
200.000			Aanleg 80 extra parkeerplaatsen Noorderpolder
			Parkeerverwijzingen Zierikzee
149.333-			Reconstructie Haringvlietstraat
460.000			Recreatieverdeelweg fase 3 Scharendijke
			Kademuren haven Brouwershaven
448.000			Herinrichting parkeerlocaties
103.000			Verduurzamen natransport Transferium
140.000			Uitbreiding Willibrordusschool voorbereiding
328.000	737.862		Inrichting buitenruimte Pontes
12.614.652	1.983.788		Nieuwbouw Pontes
878.981			Flankerende maatregelen 3e fase Recreatieverdeelweg
280.000			Electrische installatie haven Brouwershaven
			Toiletgebouw Haringvlietstraat
			Aanschaf ondergrondse containers optimalisatieplan
1.744.864	1.433.208	685.710	Vervanging vrijval riolering
763.302	628.635	644.351	Vervanging riolering binnenstad Zierikzee
100.000	100.000	100.000	Relining vrijval riolering
370.465	250.000	250.000	Vervanging gemalen
			Maatregelen OAS Westerschouwen 2020
1.225.000			Maatregelen OAS Westerschouwen 2021
		610.000	Maatregelen OAS Westerschouwen 2023
			Afkoppelen verhard oppervlak 2020
496.897			Afkoppelen verhard oppervlak 2021
	500.000		Afkoppelen verhard oppervlak 2022
		512.500	Afkoppelen verhard oppervlak 2023
21.840			Grond tiny houses Renesse
	1.172.500		Glooiing Bru-Vlu-025
800.066			Damwand Bru-RH-005
2.715.400			Restauratie Oude Haven
	600.936		Steigers Brou-N
656.121			Constructie Damwand Brou O-003+005
158.318			Steigers Brou-O-010
1.584.216			Kademuren Brou-O-010
	468.783		Kademuur ZZ-nh-007
	1.396.500		Kademuur ZZ-nh
298.446			Kademuur metselwerk ZZ-nh-005/6/8
184.000			Steiger Engelse Kade
	300.000		Vervanging kunstgrasveld Bruse Boys
		212.960	Renovatie toplaag atletiekbaan Zierikzee
127.000			Vervanging ondergrondse opstal afval/containers
161.266			Vervanging ondergrondse opstal afval/bekisting
	170.000		Vervanging veegmachine Johnston 00-BKF-7
195.000			Vervanging huisvuilauto BZ-JS-28
200.000			Vervanging huisvuilauto BV-VL-99

Omschrijving investering	Begroot 2020	Werkelijk 2020	Restant 2020
Vervanging haakarmauto BX-PT-40			
Vervanging vuilniswagen 19-BBZ-7			
Vervanging CODA			
GGI Veilig 2022			
Drie Peugeot Boxer's Zuidhoek	168.000	89.635	78.365

Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Omschrijving investering
210.000			Vervanging haakarmauto BX-PT-40
		215.000	Vervanging vuilniswagen 19-BBZ-7
300.000			Vervanging CODA
	140.000		GGI Veilig 2022
			Drie Peugeot Boxer's Zuidhoek

GROTE PROJECTEN BINNEN DE SUB-PROGRAMMA'S, NIET ZIJNDE INVESTERINGEN

(bedragen in €)

Sub-programma	Omschrijving project	Begroting 2020	Begroting na wijziging	Werkelijk 2020
1.1	Bijdrage waterkwaliteit Grevelingen	1.000.000	0	0
1.4	Project Deltabanen	99.000	49.000	0
1.4	Project Wijkwel	120.000	0	0
2.1	Procesgelden schoolbesturen regioschool	72.273	154.504	18.507
2.2	Bijdrage Rijk verkeersveiligheid N57/59	225.000	225.000	225.000
2.2	Sloop/saneringsfonds woningen	1.000.000	0	0
2.2	Invoering omgevingswet	340.000	90.000	84.826
2.3	Procesgeld t.b.v. opstellen stads- en dorpsplannen	193.448	0	0
3.1	Biodiversiteit akkerranden	50.000	50.000	50.000

Overzicht uitvoering amendementen Masterplannen stads- en dorpsvisies

Investeringskredieten	Jaarrekening		Begroting								Totaal	
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028		
Beschikbaar uit amendement begroting 2018	1.300.000	1.300.000	1.300.000	1.300.000	1.300.000	1.300.000	1.300.000	1.300.000	1.300.000	1.300.000	1.300.000	13.000.000
Beschikbaar uit amendement begroting 2019	700.000	700.000	700.000	700.000	700.000	700.000	700.000	700.000	700.000	700.000	700.000	7.000.000
Inzet lagere afschrijvingstermijn voor budgettaire ruimte												
Beschikbaar uit amendement begroting 2021			1.875.000	1.875.000	1.875.000	1.875.000	1.875.000	1.875.000	1.875.000	1.875.000	1.875.000	15.000.000
Totaal	2.000.000	2.000.000	3.875.000	3.875.000	3.875.000	3.875.000	3.875.000	3.875.000	3.875.000	3.875.000	3.875.000	35.000.000
Burgh-Haamstede:												
Opstellen verkeers(circulatie)plan Haamstede-Burgh-Westenschouwen	35.000	4.408	40.592									
Quick win verfraaien rotondes en entree's Burgh-Haamstede			40.000									
Quick win geluismomentjes (bank/ontmoetingsplek, beweegtuin)			40.000									
Inrichtingsplan dorpsas Burgh-Haamstede		0	80.000									
Stedenbouwkundig plan/ beeldkwaliteitsplan centrum Haamstede		0	50.000									
Openbare ruimte Noordstraat/Ring/begin Weststraat Haamstede			86.250	862.500	862.500							
Stedenbouwkundig plan centrum Burgh			50.000									
Openbare ruimte Burghseweg, Burghse Ring, Kerkstraat, deel Hogeweg				78.200	782.000	782.000						
Openbare ruimte Burghseweg/Weststraat					57.500	569.250	569.250					
Hogeweg Burgh-Haamstede						184.000	1.840.000	1.840.000				
Structuurvisie entreegebied Haamstede			25.000									
Bestemmingsplan entreegebied Haamstede			25.000									
Projecten in regie bij de stuurgroep			250.000	250.000								
Totaal Burgh-Haamstede	35.000	4.408	686.842	1.190.700	1.702.000	1.535.250	2.409.250	1.840.000	0	0	0	9.403.450
Scharendijke:												
Bethlehemplein; herinrichting kerktuin fase 1	8.333	93.223	98.444									
Quickwin verbijzondering dorpsingang Akkerbloemstraat			17.500									
Uitbreiding herinrichting Elkerzeeseweg met herinrichting kruising Putmeent			135.000									
Dijktrappen			65.000									
Herinrichting Dorpsstraat		9.037	377.088	356.125								
Herinrichting Bethlehemplein fase 2, inclusief beplanting en verlichting		181.752	668.248									
Aanvulling op uitvoering Recreatieverdeelweg					105.000							
Onderzoek en verkenning fietsroute op de dijk		0	50.000									
Onderzoek en planuitwerking Blauwe Boulevard		0	75.000									
Parkeren op voormalige gemeentewerf			170.000									
Verkenning zonnevelden								15.000				
Aanpassen pand JOP			10.000									
Totaal Scharendijke	8.333	284.012	1.666.280	356.125	105.000	0	0	15.000	0	0	0	2.434.750
Renesse:												
Aanvullend krediet Strandkerk en omgeving; Aanpassing Vroonweg, Kabbelaarsweg en Hoogenboomlaan				850.000								
Hogezoom 1 tussen Kerkring en dorpspodium	505.241											
Hogezoom 2 Watermeterplein en omgeving		547.532	79.968									
Hogezoom deel 3		180.929	319.071									
Aanpassing Roelandsweg		8.189	61.811									
Verkeerstellingen na aanpassing Roelandsweg			10.000									
Onderzoek aanleg rotonde aansluiting Roelandsweg/ingang Transferium			30.000									
Aanleg rotonde aansluiting Roelandsweg/ingang Transferium				250.000	250.000							
Kerkring			695.000	655.000								
Herinrichting parkeerterrein aan de Laone			250.000									
Totaal Renesse	505.241	736.650	1.445.850	1.755.000	250.000	0	0	0	0	0	0	4.692.741
Bruinisse:												
Aanvullend krediet aanpassing Deestraat				134.800								
Inrichting omgeving Dreef inclusief bibliotheek	207.754	548.358	119.949									
Herinrichting Nieuwstraat			275.000									
Onderzoek gebruik OV halte Deltastraat		0	15.000									
Aankleding havenplateau			20.000									
Totaal Bruinisse	207.754	548.358	429.949	134.800	0	0	0	0	0	0	0	1.320.861
Brouwershaven:												
Brug/loopplank over Sluis Nieuwe haven		301.923										
Maritiem Greenpoint (gemeentelijk deel)		63.123										
Haventerras		27.119										
Zichtbaar maken en opknappen wallen en redoutes			11.500									
Bebording in kern eenduidig en actueel maken			28.750									
Uniformiteit in straatmeubilair Brouwershaven							28.750					
Uniformiteit straatverlichting				0								
Onderhoud en opknappen havenhoofd						40.000						
Bedrijventerrein middels groenvoorziening vriendelijker uitstraling geven						46.000						
Herinrichting Markt Brouwershaven (inclusief Haven Noord- en Haven Zuidzijde)		76.754	935.746	942.500								
Totaal Brouwershaven	0	468.919	975.996	942.500	0	86.000	28.750	0	0	0	0	2.502.165
Zierikzee:												
Herinrichting stadspark Zaagmolen							228.000					
Herstel en Herinrichting Wegvak: Trambaan-Julianastraat							197.500	197.500				
Herstel en Herinrichting Wegvak: 2e deel Calandweg - Kruising Scheepslimmersdijk						165.000	165.000					
Herstel en Herinrichting Wegvak: Scheepstimmerdijk - Duiker 't Sas						165.000	165.000					
Totaal Zierikzee	0	0	0	0	0	330.000	755.500	197.500	0	0	0	1.283.000
Noordgouwe:												
Herinrichting parkeervoorziening dorpswoning		42.685	57.315									
Totaal Noordgouwe	0	42.685	57.315	0	0	0	0	0	0	0	0	100.000
Kerkwerpe:												
Voetbalkooi		4.602										
Verlichting oefenterrein SV WIK			30.000									
Totaal Kerkwerpe	0	4.602	30.000	0	0	0	0	0	0	0	0	34.602
Ellemeet:												
Doorontwikkeling speelveld			25.000									
Totaal Ellemeet	0	0	25.000	0	0	0	0	0	0	0	0	25.000
Ouwkerk:												
Onderzoek bestemming sportpark 't Eultje			25.000									
Totaal Ouwerkerk	0	0	25.000	0	0	0	0	0	0	0	0	25.000
Nieuwerkerk:												
Speeltuin Fazantlaan			35.000									
Totaal Nieuwerkerk	0	0	35.000	0	0	0	0	0	0	0	0	35.000
Zonnemaire:												
Aanleg Buurtplek			50.000									
Totaal Zonnemaire	0	0	50.000	0	0	0	0	0	0	0	0	50.000
Dreischor:												
Opstellen en realiseren verkeerscirculatie- en parkeerplan			10.000									
Speeltoestellen De Klimop			5.000									
Ondersteunen initiatief Kabouterbos			1.000									
Ondersteunen initiatief Rondje Dreischor			1.000									
Totaal Dreischor	0	0	17.000	0	0	0	0	0	0	0	0	17.000
Totaal	756.328	2.089.634	5.444.232	4.379.125	2.057.000	1.951.250	3.193.500	2.052.500	0	0	0	21.923.569
Verschil	1.243.672	-89.634	-1.569.232	-504.125	1.818.000	1.923.750	681.500	1.822.500	3.875.000	3.875.000	3.875.000	13.076.431

Exploitatiebudgetten/kapitaallasten	Jaarrekening		Begroting								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Beschikbaar uit amendement begroting 2018	80.000	160.000	240.000	320.000	400.000	480.000	560.000	640.000	720.000	800.000	800.000
Beschikbaar uit amendement begroting 2019		43.000	86.000	129.000	172.000	215.000	258.000	301.000	344.000	387.000	430.000
Inzet lagere afschrijvingstermijn voor budgettaire ruimte			-21.985	-130.435	-157.495	-162.495	-162.495	-164.775	-164.775	-164.775	-164.775
Beschikbaar uit amendement begroting 2021				1.000.000	1.000.000	1.000.000	950.000	900.000	850.000	800.000	700.000
Totaal	80.000	203.000	304.015	1.318.565	1.414.505	1.532.505	1.605.505	1.676.225	1.749.225	1.822.225	1.765.225
Burgh-Haamstede											
Opstellen verkeers(circulatie)plan Haamstede-Burgh-Westenschouwen	35.000	4.408	40.592								
Quick win verfraaien rotondes en entree's Burgh-Haamstede				8.540	8.432	8.324	8.216	8.108			
Quick win geluismomentjes (bank/ontmoetingsplek, beweegtuin)				8.540	8.432	8.324	8.216	8.108			
Inrichtingsplan dorpsas Burgh-Haamstede		0	80.000								
Stedenbouwkundig plan/ beeldkwaliteitsplan centrum Haamstede		0	50.000								
Openbare ruimte Noordstraat/Ring/begin Weststraat Haamstede				1.164	12.808	96.884	95.906	94.929	93.952	92.974	91.997
Stedenbouwkundig plan centrum Burgh			50.000								
Openbare ruimte Burghseweg, Burghse Ring, Kerkstraat, deel Hogeweg					1.056	11.613	87.841	86.955	86.069	85.183	84.297
Openbare ruimte Burghseweg/Weststraat						776	8.461	63.974	63.329	62.683	62.038
Hogeweg Burgh-Haamstede							2.484	27.324	206.685	204.600	202.515
Structuurvisie entreegebied Haamstede			25.000								
Bestemmingsplan entreegebied Haamstede			25.000								
Projecten in regie bij de stuurgroep				13.373	26.611	26.341	26.071	25.801	25.531	25.261	24.991
Totaal Burgh-Haamstede	35.000	4.408	270.592	31.617	57.339	152.262	237.195	315.199	475.566	470.701	465.838
Scharendijke:											
Bethlehemplein; herinrichting kerktuin fase 1		447	10.698	10.590	10.482	10.374	10.266	10.158	19.683	19.471	19.260
Quickwin verbijzondering dorpsingang Akkerbloemstraat				3.736	3.689	3.642	3.594	3.547			
Uitbreiding herinrichting Elkerzeeseweg met herinrichting kruising Putmeet				7.221	7.148	7.075	7.003	6.930	6.857	6.784	6.711
Dijktrappen				3.477	3.442	3.407	3.372	3.337	3.301	3.266	3.231
Herinrichting Dorpsstraat			405	5.209	41.308	40.891	40.058	39.641	39.224	38.807	38.391
Herinrichting Bethlehemplein fase 2			3.103	57.769	57.186	56.604	56.021	55.438	54.855	54.273	53.690
Aanvulling op uitvoering Recreatieverdeelweg						5.616	5.560	5.503	5.446	5.390	5.333
Onderzoek en verkenning fietsroute op de dijk		0	50.000								
Onderzoek en planuitwerking Blauwe Boulevard		0	75.000								
Parkeren op voormalige gemeentewerf				9.093	9.002	8.910	8.818	8.726	8.635	8.543	8.451
Verkenning zonnevelden								15.000			
Aanpassen pand JOP			10.000								
Totaal Scharendijke	0	447	149.206	97.095	132.257	136.519	134.692	148.280	138.001	136.534	135.067
Renesse:											
Aanvullend krediet Strandkerk en omgeving; Aanpassing Vroonweg, Kabbelaarsweg en Hoogenboomlaan		2.327			45.467	45.008	44.549	44.091	43.632	43.173	42.715
Hogezoom 1 tussen Kerkring en dorpspodium		27.025	26.753	26.480	26.208	25.935	25.663	25.390	25.117	24.845	24.572
Hogezoom 2 Watermeterplein en omgeving			7.796	63.805	63.155	62.505	61.855	61.204	60.554	59.904	59.254
Hogezoom deel 3		10	3.372	40.118	39.713	39.308	38.903	38.499	38.094	37.689	37.285
Aanpassing Roelandsweg			135	4.279	4.236	4.193	4.150	4.107	4.063	4.020	3.977
Verkeerstellingen na aanpassing Roelandsweg			10.000								
Onderzoek aanleg rotonde aansluiting Roelandsweg/ingang Transferium			30.000								
Aanleg rotonde aansluiting Roelandsweg/ingang Transferium					3.375	26.745	26.475	26.205	25.936	25.666	25.396
Kerkring				9.376	72.212	71.483	70.755	70.026	69.298	68.569	67.841
Herinrichting parkeerterrein aan de Laone				12.035	11.914	11.792	11.671	11.550	11.428	11.307	11.185
Totaal Renesse	0	29.362	78.056	156.093	266.280	286.969	284.021	281.072	278.122	275.173	272.225
Bruinisse:											
Aanvullend krediet aanpassing Deestraat					7.210	7.138	7.065	6.992	6.919	6.847	6.774
Inrichting omgeving Dreef inclusief bibliotheek		8.080	11.000	81.539	80.716	79.894	79.071	78.249	77.426	76.603	75.781
Herinrichting Nieuwstraat				14.710	14.561	14.413	14.116	13.968	13.819	13.671	13.523
Onderzoek gebruik OV halte Deltastraat		0	15.000								
Aankleding havenplateau			20.000								
Totaal Bruinisse	0	8.080	46.000	96.249	102.487	101.445	100.252	99.209	98.164	97.121	96.078
Brouwershaven:											
Brug/loopplank over Sluis Nieuwe haven		49	19.706	19.547	19.388	19.230	19.071	18.912	18.753	18.595	18.436
Maritiem Greenpoint (gemeentelijk deel)			6.816	6.747	6.678	6.610	6.541	6.472	6.403	6.335	6.266
Haventerras			3.056	3.025	2.994	2.963	2.932	2.901	2.871	2.840	2.809
Zichtbaar maken en opknappen wallen en redoutes			11.500								
Bebording in kern eenduidig en actueel maken				3.263	3.224	3.185	3.146	3.108	3.069	3.030	2.991
Uniformiteit in straatmeubilair Brouwershaven								6.138	6.060	5.983	5.905
Uniformiteit straatverlichting					0	0	0	0	0	0	0
Onderhoud en opknappen havenhoofd						40.000					
Bedrijventerrein middels groenvoorziening vriendelijker uitstraling geven						46.000					
Herinrichting Markt Brouwershaven (inclusief Haven Noord- en Haven Zuidzijde)			944	13.659	108.317	107.225	106.132	105.039	103.946	102.854	101.761
Totaal Brouwershaven	0	49	42.022	46.241	140.601	225.213	137.822	142.570	141.102	139.637	138.168
Zierikzee											
Herinrichting stadspark Zaagmolen								12.196	12.073	11.950	11.827
Herstel en Herinrichting Wegvak: Trambaan-Julianastraat								2.666	2.129	20.915	20.702
Herstel en Herinrichting Wegvak: 2e deel Calandweg - Kruising Scheepsmiddeldijk								2.228	17.652	17.474	17.296
Herstel en Herinrichting Wegvak: Scheepstimmerdijk - Duiker 't Sas								2.228	17.652	17.474	17.296
Totaal Zierikzee	0	0	0	0	0	0	0	4.455	50.166	68.150	67.457
Noordgouwe:											
Herinrichting parkeervoorziening dorpswoning			10.698	10.590	10.482	10.374	10.266	10.158	10.050	9.943	9.835
Totaal Noordgouwe	0	0	10.698	10.590	10.482	10.374	10.266	10.158	10.050	9.943	9.835
Kerkwerpe:											
Voetbalkooi			4.602								
Verlichting oefenterrein SV WIK				1.505	1.489	1.475	1.461	1.445	1.431	1.415	1.401
Totaal Kerkwerpe	0	4.602	0	1.505	1.489	1.475	1.461	1.445	1.431	1.415	1.401
Ellemeet:											
Doorontwikkeling speelveld				2.837	2.804	2.770	2.736	2.702	2.669	2.635	2.601
Totaal Ellemeet	0	0	0	2.837	2.804	2.770	2.736	2.702	2.669	2.635	2.601
Ouwkerk:											
Onderzoek bestemming sportpark 't Eulje			25.000								
Totaal Ouwerkerk	0	0	25.000	0	0	0	0	0	0	0	0
Nieuwerkerk:											
Speeltuin Fazantlaan				2.805	2.774	2.742	2.711	2.679	2.648	2.616	2.585
Totaal Nieuwerkerk	0	0	0	2.805	2.774	2.742	2.711	2.679	2.648	2.616	2.585
Zonnemaire:											
Aanleg Buurtplek				3.175	3.141	3.107	3.073	3.040	3.006	2.972	2.938
Totaal Zonnemaire	0	0	0	3.175	3.141	3.107	3.073	3.040	3.006	2.972	2.938
Dreischor:											
Opstellen en realiseren verkeerscirculatie- en parkeerplan			10.000								
Speeltoestellen De Klimop			5.000								
Ondersteunen initiatief Kabouterbos			1.000								
Ondersteunen initiatief Rondje Dreischor			1.000								
Totaal Dreischor	0	0	17.000	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	35.000	46.948	638.574	448.207	719.653	922.875	918.684	1.056.520	1.218.908	1.206.203	1.193.498
Verschil	45.000	156.052	-334.559	870.358	694.852	609.630	686.821	619.705	530.317	616.022	571.727

Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de gemeenteraad van de gemeente Schouwen-Duiveland

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN JAARREKENING 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van de gemeente Schouwen-Duiveland te Zierikzee gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2020 als van de activa en passiva van de gemeente Schouwen-Duiveland op 31 december 2020 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
- Zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder gemeentelijke verordeningen, zoals opgenomen in het controleprotocol accountantscontrole jaarrekening 2020.

De jaarrekening bestaat uit:

- Het overzicht van baten en lasten over 2020.
- De balans per 31 december 2020.
- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.
- De SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.
- De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 25 februari 2021 en het Controleprotocol WNT 2020. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Schouwen-Duiveland zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.350.000, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves bedraagt, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 BADO en het controleprotocol vastgesteld met het besluit d.d. 25 februari 2021.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2020. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de gemeenteraad overeengekomen dat wij aan de gemeenteraad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 100.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.
- De bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder gemeentelijke verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeente in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen.. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen, toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 25 februari 2021, het Controleprotocol WNT 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties en het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde afweging dat de gemeente in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Middelburg, 1 juli 2021

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: J. van Koert MSc RA

Overige gegevens

Kerngegevens

Sociale structuur	Per 31-12-2020		Per 31-12-2019	
Inwoners:	34.064		33.839	
van 0 - 19 jaar		6.466		6.551
van 20 - 64 jaar		18.621		18.037
van 65 jaar en ouder		8.977		9.251
Participatiewet inkomen:	475		465	
cliënten WWB		408		387
cliënten IOAW/IOAZ		22		27
loonkostensubsidies		45		51
Participatiewet werk:	169		182	
Wet sociale werkvoorziening		156		171
Nieuw beschut		13		11

Fysieke structuur	Per 31-12-2020		Per 31-12-2019	
Oppervlakte gemeente: (ha)	48.821		48.821	
waarvan land (ha)		22.863		22.863
binnenwater (ha)		7.313		7.313
buitenwater (ha)		18.645		18.645

Financiële structuur	Per 31-12-2020		Per 31-12-2019	
	Totaal	Per inwoner	Totaal	Per inwoner
Totale exploitatielasten	€ 135.000.000	€ 3.963	€ 128.613.000	€ 3.801
Opbrengst belastingen	€ 33.109.000	€ 972	€ 32.897.000	€ 972
Algemene uitkering gemeentefonds	€ 51.573.000	€ 1.514	€ 46.600.000	€ 1.377
Boekwaarde vaste activa	€ 116.637.000	€ 3.424	€ 109.350.000	€ 3.231
Eigen financieringsmiddelen:				
Algemene reserve	€ 19.458.000	€ 571	€ 19.192.000	€ 567
Bestemmingsreserves	€ 18.486.000	€ 543	€ 20.498.000	€ 606
Voorzieningen	€ 19.553.000	€ 574	€ 18.623.000	€ 550
Vaste schuld	€ 68.558.000	€ 2.013	€ 73.378.000	€ 2.168

Laan van St. Hilaire 2
4301 SH Zierikzee

Postadres:
Postbus 5555
4300 JA Zierikzee

T (0111) 452 000

gemeente@schouwen-duiveland.nl
www.schouwen-duiveland.nl